

PROGRAMACIÓN DE LINGUA E LITERATURA GALEGAS 2022-23

IES AGRA DE LEBORÍS A LARACHA

A programación dos cursos impares desta programación mantense para os
pendentes de 1º e 3º de ESO e 1º de Bacharelato

Existe unha programación específica para os novos cursos LOMLOE

PROGRAMACIÓN LOMCE (2022-23)

Decreto 86/2015 do 25 de xullo polo que se establece o currículo de ESO e BAC na Comunidade Autónoma

PROGRAMACIÓN da ACTIVIDADE DOCENTE do DEPARTAMENTO de LINGUA GALEGA E LITERATURA (2022-23)

RECÓLLESE NESTE DOCUMENTO A PROGRAMACIÓN PARA LINGUA GALEGA E LITERATURA E PARA LINGUA PORTUGUESA.

OS ELEMENTOS REFERENTES Á ORGANIZACIÓN DO DEPARTAMENTO SERÁN COMÚNS PARA AS DÚAS MATERIAS.

OS ELEMENTOS ESPECÍFICOS DE LINGUA PORTUGUESA TERÁN UN APARTADO PROPIO.

ÍNDICE

1.- Introducción e contextualización	6
2.- Contribución ao desenvolvemento das competencias clave	7
3.- Obxectivos xerais	10
a. Obxectivos para a ESO	10
b. Obxectivos para o Bacharelato	11
4.- Obxectivos específicos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave	13
1º de ESO	13
2º de ESO	27
3º de ESO	43
4º de ESO	56
1º de Bacharelato	74
2º de Bacharelato	86
5.- Temporalización	100
1º de ESO	100
2º de ESO.....	106

3º de ESO	111
4º de ESO	117
1º de Bacharelato	123
2º de Bacharelato	129
6.- Grao mínimo de consecución para superar a materia. Contidos mínimos.....	133
1º de ESO.....	133
2º de ESO.....	134
3º de ESO.....	135
4º de ESO.....	136
1º de Bacharelato.....	136
2º de Bacharelato.....	137
7.- Procedementos e instrumentos de avaliación.....	138
1º de ESO e 2º de ESO.....	138
3º de ESO e 4º de ESO.....	139
1º de Bacharelato e 2º de Bacharelato.....	140
8.- Concrecións metodolóxicas.....	141
9.- Materiais e recursos didácticos.....	141
10.- Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado.....	142
11. Síntese de estándares, porcentaxes e aclaracións.....	144
12.- Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente.....	162
13.- Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	167

14.- Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas adoptadas como consecuencia dos resultados	170
15.- Medidas de atención á diversidade	171
16.- Concreción dos elementos transversais.....	175
1º de ESO e 2º de ESO.....	177
3º de ESO e 4º de ESO.....	177
1º de Bacharelato e 2º de Bacharelato.....	179
17.- Actividades complementarias e extraescolares	179
18.- Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación en relación cos resultados académicos e procesos de mellora....	180
19.- Lecturas: criterios de selección e obxectivos	181
20.- Proxecto lector do centro	184
21.- Plan de Integración das TICs	186
22.- Exención en Lingua Galega	187
23.- Protocolo de funcionamento do Departamento.....	187
24.- Accións encamiñadas a mellorar a comunicación con pais/nais/titores-as legais	190
25.- Composición do Departamento e carga horaria curso 2022-23	191
ANEXOS:	
ANEXO I: CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE PARA A ESO POR CURSOS	195
ANEXO II: PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DE LINGUA PORTUGUESA.....	322
ANEXO V: LIBROS DE LECTURA.....	413

■

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Pódese dicir que un programa educativo consiste en proxectar e ordenar todas as actividades que se fan durante un curso académico, moitas e de moi diferente natureza, cun conxunto de alumnos/as determinado e con obxectivos específicos. Trátase, xa que logo, de realizar unha estruturación de actividades de todo tipo, anticipándonos á marcha do curso.

Cabe destacar, que estes obxectivos, metodoloxía e avaliación están suxeitos a variacións particulares adaptadas a cada curso e grupo concretos, que non variarán o espírito específico desta programación, pero responderán a variables imposibles de planificar na súa totalidade. En cada caso serán as docentes que impartan as clases en cada grupo as planificación das etapas do proceso educativo.

Partiremos na nosa programación da integración do proceso educativo no Primeiro e Segundo Ciclos de Ensino Secundario Obrigatorio, no Primeiro e Segundo curso de Bacharelato e no ensino de Lingua portuguesa na ESO que observen se existe a necesidade dalgún tipo de estratexia específica non tida en conta neste proxecto inicial. De todos os xeitos tratarase de elementos non fundamentais que non invalidan en absoluto esta relación de expectativas, senón que as completan.

En canto aos contidos cinguirémonos aos establecidos pola lei nos distintos programas de Lingua e Literatura, debidamente actualizados e adaptados ás necesidades concretas do alumnado ao longo do curso, procurando a necesaria coordinación entre os membros do Departamento.

Por outra banda, debemos ter en conta as características lingüísticas do noso alumnado. Debemos destacar que a maioría dos nosos alumnos e alumnas poden expresarse en galego nas súas relacións de iguais e na propia aula. En xeral, amósanse respectuosos coa lingua aínda que manteñan comportamentos diglósicos.

2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

As competencias clave serán las siguientes, a su concreción figurará en el apartado correspondiente a cada nivel.

- a) Comunicación lingüística (CCL).
- b) Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)
- c) Competencia dixital (CD).
- d) Aprender a aprender (CAA).
- e) Competencias sociais e cívicas (CSC).
- f) Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- g) Conciencia e expresións culturais (CCEC).

As competencias serán evaluadas de modo global a partir de los estándares recogidos en esta programación. La concreción recóllémolas en la siguiente tabla con explicacións.

Algunhas competencias serán evaluadas a partir de la calificación que obtengan en bloques de contenidos (**Comunicación lingüística (CCL), Conciencia e expresións culturais (CCEC), Competencias sociais e cívicas (CSC), Aprender a aprender (CAA)**), otras a partir de tareas o actividades concretas (**Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT), Competencia dixital (CD)**) e otras a partir de la observación durante el curso e teniendo en cuenta aspectos concretos (**Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)**).

Comunicación lingüística (CCL). Consideramos que dada la naturaleza de la materia Lengua galega e Literatura, la competencia lingüística será evaluada a lo largo del curso e a su calificación corresponderá con la nota de la suma total de todos los estándares evaluados.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT): La calificación de esta competencia corresponderá con la obtenida en las actividades donde se traballe a resolución de problemas, tratamiento e interpretación de gráficos...

Competencia dixital (CD) A cualificación desta competencia corresponderase coa obtida nas actividades onde se traballe a busca e selección de información, a elaboración de información propia derivada da información obtida a través dos medios tecnolóxicos, a análise crítica das mensaxes dos medios de comunicación, aplicación de criterios éticos no uso das tecnoloxías e manexo de ferramentas dixitais.

Aprender a aprender (CAA). A cualificación desta competencia corresponderase coa media da obtida no bloque de contido 2 e 3: Comunicación escrita ler e escribir e Funcionamento da lingua. Son os bloques onde se constata mellor a evolución do alumno ou a alumna en canto a que se recoñeza a si mesmo/-a como aprendiz para a mellora dos seus procesos de aprendizaxe. Fixarémonos nos seguintes aspectos:

Identificar potencialidades persoais.

Xestionar os recursos e motivacións persoais en favor da aprendizaxe.

Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.

Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...

Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Data a natureza desta competencia, basearémonos para a súa cualificación na observación do alumno ou alumna ao longo do curso avaliando os seguintes aspectos:

Optimizar os recursos persoais apoiándose nas fortalezas propias.

Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.

Ser constante no traballo..

Dirimir a necesidade de axuda en función das dificultades da tarefa.

Xestionar o traballo do grupo, coordinando tarefas e tempos e/ou asumindo tarefas, coa finalidade de que o grupo sexa eficaz.

Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.

Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos.

Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.

Conciencia e expresións culturais (CCEC). A cualificación desta competencia corresponderase coa obtida no bloque de contido 5: Educación Literaria

Competencias sociais e cívicas (CSC). A cualificación desta competencia corresponderase coa obtida no bloque de contido 4: Lingua e Sociedade.

ESTÁNDARES BLOQUE 1: COMUNICACIÓN ORAL, ESCOITAR E FALAR	Escoita, comprende, interpreta,recolle e organiza ideas en resumos, esquemas..., sintetiza e aplica normas que rexen a cortesía. Produce textos adecuados ao contexto (incluídas as intervencións espontáneas), cínguese ao tema, avalía erros... Segue instrucións	Comunicación lingüística (CCL)
ESTÁNDARES BLOQUE 2: COMUNICACIÓN ESCRITA, LER E ESCRIBIR	Le, comprende, interpreta,recolle e organiza en esquemas e resumos. Distingue tema, subtemas, estrutura, interpreta e analiza o contido (intención, personaxes, sentimentos, reaccións, espazos, tempo...) Produce textos correctos e adecuados de distinto tipo (tamén aplica normas de ortografía) Acepta o erro como parte do proceso de aprendizaxe. Segue instrucións	Comunicación lingüística (CCL) Aprender a aprender (CAA)
ESTÁNDARES BLOQUE 3: FUNCIONAMENTO DA LINGUA	Coñece e aplica regras que rexen aspectos de morfoloxía, verbos, pronome, tipos de palabras, deícticos, tipos de oracións (interrogativas, asertivas...) ,compoñentes das palabras...,vocabulario amplo,... Recoñece erros Recoñece e evita prexuizos	Comunicación lingüística (CCL) Aprender a aprender (CAA)
ESTÁNDARES BLOQUE 4: LINGUA E SOCIEDADE	Coñece a diversidade lingüística, lusofonía, romanización, o contexto histórico e cultural do galego e compoñentes... Comprende e analiza a situación sociolingüística de Galiza. Coñece a lexislación relativa e rexeita prexuizos. Analiza a propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír á normalización da lingua galega. Coñece variantes diatópicas e clasifica producións lingüísticas segundo o bloque.	Comunicación lingüística (CCL) Competencias sociais e cívicas (CSC).

<p>ESTÁNDARES BLOQUE 5: EDUCACIÓN LITERARIA</p>	<p>Le, comprende e comenta textos de diferentes etapas histórico-literarias e distingue os trazos característicos. Identifica os trazos característicos de textos literarios das etapas estudadas no curso. Comenta textos literarios de distintas épocas axustados ao nivel. Produce textos con intención literaria Aplica normas de ortografía Diferencia os tres grandes xéneros, recoñece as súas características...</p>	<p>Comunicación lingüística (CCL) Conciencia e expresións culturais (CCEC)</p>
---	--	--

3. OBXECTIVOS XERAIS

a. OBXECTIVOS PARA A ESO

A Educación Secundaria Obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
- m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
- n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
- o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

b. OBXECTIVOS XERAIS PARA O BACHARELATO

O Bacharelato contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

- a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito

crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.

c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.

d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.

f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.

g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.

h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.

i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.

l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.

m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.

o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.

p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

Recollemos nos seguintes cadros a concreción de contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe asociados ás súas competencias clave.

De todos os xeitos, recollemos por cursos a aplicación práctica de todo isto nos apartados correspondentes.

4. OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

1ºESO

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h ▪ l ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de calquera texto oral ou daqueles propios dos medios de comunicación, especialmente noticias de actualidade, próximas aos intereses do alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa e a idea xeral de textos orais (noticias de actualidade) e elaborar un resumo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Comprende e interpreta a intención comunicativa de textos orais sinxelos (noticias de actualidade). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.2. Traslada a información relevante ou a idea xeral de textos sinxelos a resumos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprensión e interpretación de textos orais utilizados no ámbito social e educativo (instrucións, presentacións de tarefas e breves exposicións orais de temáticas variadas). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Extraer a intención comunicativa e a idea xeral de textos orais sinxelos dos ámbitos social e educativo, e seguir instrucións para realizar tarefas guiadas de aprendizaxe con progresiva autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os datos máis relevantes en textos orais do ámbito social e educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.2. Segue instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa con actitude de interese, de cooperación e de respecto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Coñecer e apreciar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas, tanto espontáneas como 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.1. Coñece e aprecia as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na orde que lle corresponde, manifesta respecto polas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ h		planificadas.	<p>opinións alleas e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).</p> <p>▪ LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado da linguaxe non verbal.</p>	<p>▪ CCL</p> <p>▪ CAA</p> <p>▪ CSC</p> <p>▪ CSIEE</p>
<p>▪ a</p> <p>▪ c</p> <p>▪ d</p> <p>▪ e</p> <p>▪ h</p>	<p>▪ B1.4. escoita crítica e reflexiva das mensaxes dos medios de comunicación, con especial atención aos programas informativos.</p>	<p>▪ B1.4. Identificar e contrastar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e identificar prexuízos ou mensaxes discriminatorias.</p>	<p>▪ LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, as ideas principais e as secundarias de programas informativos.</p> <p>▪ LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.</p> <p>▪ LGB1.4.3. Identifica e rexeita os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.</p>	<p>▪ CCL</p> <p>▪ CAA</p> <p>▪ CSC</p>
<p>▪ h</p> <p>▪ o</p>	<p>▪ B1.5. Coñecemento e aplicación, con axuda das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC), de estratexias necesarias para producir textos orais sobre temas de actualidade.</p>	<p>▪ B1.5. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, as estratexias necesarias para realizar exposicións orais planificadas e participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas.</p>	<p>▪ LGB1.5.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.</p> <p>▪ LGB1.5.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e visualmente atractivas.</p>	<p>▪ CD</p> <p>▪ CAA</p> <p>▪ CSIEE</p> <p>▪ CD</p> <p>▪ CCL</p> <p>▪ CSIEE</p>
<p>▪ h</p> <p>▪ o</p>	<p>▪ B1.6. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.</p>	<p>▪ B1.6. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.</p>	<p>▪ LGB1.6.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia correcta, recoñece os erros de produción oral propia e allea e propón solucións para melloralas.</p>	<p>▪ CCL</p> <p>▪ CAA</p>

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo (pedimento de aclaracións, intercambio de opinións e exposición de conclusións). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Participar activamente en situacións propias do ámbito educativo (pedir aclaracións, intercambiar opinións e expor conclusións). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo, respectando as regras de interacción. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ g ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Coñecemento e aplicación de estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso, prácticas orais formais e informais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LG1B1.9.2. Respecta os aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.3. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.4. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal ás súas producións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.5. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.6. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h ▪ l ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Construción de discursos adecuados, cohesionados e coherentes desde o punto de vista comunicativo, sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Producir discursos breves e comprensibles sobre temas da vida cotiá, de interese persoal ou social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos, e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicación de técnicas de análise do contido e estratexias de lectura comprensiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicar técnicas de análise do contido e estratexias de lectura comprensiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.1. Utiliza técnicas de análise e síntese do contido: subliñados, esquemas e resumos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.2. Recoñece a intencionalidade do emisor a partir de elementos contextuais explícitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.3. Reconstrúe o sentido global e compón o esquema xerarquizado das ideas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.4. Procura o léxico descoñecido en dicionarios, analiza a forma da palabra ou deduce o significado polo contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.5. Interpreta o significado de elementos non lingüísticos (símbolos, iconas, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.6. Busca información para ampliar e completar o contido das mensaxes a través de distintos recursos: xornais, revistas, libros, enciclopedias, buscadores de internet. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.7. Contrasta os contidos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos á 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comprender, interpretar e sintetizar textos da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos á 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.2.1. Comprende, interpreta e sintetiza o contido de textos propios da vida cotiá: mensaxes electrónicas ou de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	experiencia do alumnado: mensaxes electrónicas ou de móbil, normas e instrucións de uso.	experiencia do alumnado: mensaxes electrónicas ou de móbil e normas e instrucións de uso.	móbil, de correo electrónico, normas e instrucións de uso.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Comprensión, interpretación e síntese de textos dos medios de comunicación, fundamentalmente textos narrativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Comprender, interpretar e sintetizar escritos dos medios de comunicación, especialmente, os narrativos e expositivos de estrutura descritiva e secuencial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.1. Comprende, interpreta e sintetiza escritos dos medios de comunicación, especialmente, os narrativos e expositivos de estrutura descritiva e secuencial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Comprensión e interpretación de textos do ámbito educativo, especialmente, descritivos, narrativos e expositivos sobre as distintas materias curriculares: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias en diversos soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Comprender, interpretar e sintetizar escritos do ámbito educativo do alumnado, especialmente, textos descritivos, narrativos e expositivos sobre as distintas materias curriculares: webs educativas, e información de dicionarios e enciclopedias en distintos soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.1. Comprende, interpreta e sintetiza textos propios da vida educativa: webs educativas, información de dicionarios, glosarios e enciclopedias en distintos soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.2. Segue instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe guiadas, con progresiva autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Utilización guiada da biblioteca e das TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Utilizar de forma guiada as bibliotecas e as TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.1. Usa de forma guiada as bibliotecas e as TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes que transmitan prexuízos ou usos lingüísticos discriminatorios, especialmente, os que aparecen nos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes que transmiten prexuízos e reflexionar sobre os usos lingüísticos discriminatorios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.6.1. Manifesta unha actitude crítica ante as mensaxes que transmiten prexuízos e reflexiona sobre os usos lingüísticos discriminatorios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.6.2. Identifica e evita o uso de expresións habituais que evidencian prexuízos de distinta natureza: relixiosos, raciais e sexistas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Ler en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados e con 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ ñ	situación comunicativa, aos patróns fonéticos do galego e aos signos de puntuación.	situación comunicativa.	respecto pola puntuación do texto.	
			▪ LGB2.7.2. Le en voz alta seguindo os patróns fonéticos do galego.	▪ CCL
			▪ LGB2.7.3. Utiliza recursos das TIC para rexistrar a voz.	▪ CCL ▪ CD
▪ b ▪ e ▪ h	▪ B2.8. Planificación e revisión do escrito, de forma guiada, para producir textos adecuados, coherentes, cohesionados e correctos gramaticalmente.	▪ B2.8. Planificar, producir e revisar o escrito co fin de producir textos adecuados, coherentes, cohesionados e correctos gramaticalmente.	▪ LGB2.8.1. Utiliza esquemas sinxelos e notas para ordenar as ideas e estruturar o contido do texto.	▪ CCL
			▪ LG2.8.2. Adecúa o texto ao rexistro coloquial ou formal segundo o requira a situación comunicativa.	▪ CCL
			▪ LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos esenciais para a cohesión das ideas: conectores textuais básicos, e concordancias dentro do sintagma nominal e dentro do sintagma verbal.	▪ CCL
			▪ LGB2.8.4. Puntúa o texto en relación coa organización oracional e a forma do texto (os parágrafos e a distribución e organización das ideas expresadas).	▪ CCL
			▪ LGB2.8.5. Revisa o texto con respecto ás normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.	▪ CCL ▪ CD
▪ b ▪ e ▪ h	▪ B2.9. Producción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil.	▪ B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos sinxelos propios da vida cotiá e das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil.	▪ LGB2.9.1. Produce textos propios das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil.	▪ CCL ▪ CD ▪ CSC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Produción, a partir dun modelo, de textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Producir, a partir dun modelo, textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.10.1. Produce, a partir dun modelo, textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.10.2. Coñece a estrutura do xornal (seccións e xéneros) e os elementos paratextuais que acompañan as noticias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida educativa, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre as tarefas e aprendizaxes realizadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre as tarefas e aprendizaxes realizadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos descritivos, narrativos e expositivos propios da vida educativa, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre tarefas e aprendizaxes realizadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Producir textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.12.1. Produce textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Uso, con progresiva autonomía, das TIC (procesadores de textos e correctores ortográficos) na planificación, revisión e presentación dos escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Usar, con progresiva autonomía, as TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) para planificar, revisar e mellorar a presentación dos escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.13.1. Utiliza, con progresiva autonomía, as funcións básicas dun procesador de textos para organizar os contidos e mellorar a presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.13.2. Emprega os correctores ortográficos para resolver dúbidas e revisar a ortografía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14. Autoavaliación da aprendizaxe da lingua cunha actitude activa e de confianza. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14. Avaliar o seu proceso de aprendizaxe cunha actitude activa e de confianza. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.14.1. Participa, de modo guiado, nas tarefas de revisión e mellora das producións propias e alleas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.14.2. Acepta o erro como parte do proceso de aprendizaxe e mostra unha 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			actitude positiva de superación.	
Bloque 3. Funcionamento da lingua				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ n ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre clases de palabras e normativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta en calquera soporte, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística relativa á clase de palabras e a normativa en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.1. Analiza e usa correctamente a puntuación de acordo coa cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais básicas (substantivo, adxectivo cualificativo, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Recoñecer e explicar o uso das distintas categorías gramaticais, utilizar este coñecemento para distinguir erros 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.6.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos, utiliza este coñecemento para corrixir 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	verbo, adverbio, etc.) así como a diferenza entre palabras flexivas e non flexivas para a creación e comprensión de textos.	e diferenciar as flexivas das non flexivas.	erros e distingue as flexivas das non flexivas.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ l ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Recoñecemento, uso e reflexión dos mecanismos da cohesión textual como a deíxe persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Recoñecer, usar e reflexionar sobre os mecanismos da cohesión textual como a deíxe persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.7.1. Recoñece e explica nos textos as referencias deícticas persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos conectores textuais máis comúns, en particular os temporais e explicativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Recoñecer, usar e explicar os conectores textuais máis comúns (sobre todo os temporais e os explicativos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.8.1. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores textuais máis comúns, en particular os temporais e explicativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Coñecemento das regras de concordancia e das funcións sintácticas principais no seo da oración para elaborar enunciados cun estilo cohesionado e correcto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Coñecer as regras de concordancia e das funcións sintácticas principais no seo da oración para elaborar enunciados cun estilo cohesionado e correcto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.9.1. Producir textos orais e escritos de diferentes xéneros, usando as regras de concordancia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.9.2. Identificar as funcións sintácticas no seo da oración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Recoñecemento das modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Recoñecer as modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.10.1. Recoñece as modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de autoavaliación, aceptando o erro como parte do proceso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.11.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Participación en proxectos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Participar en proxectos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.12.1. Participa en proxectos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	(elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	(elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	(elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.13. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.13. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.13.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
Bloque 4. Lingua e sociedade				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. ▪ B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. ▪ B4.3. A lusofonía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, valorar positivamente o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso na literatura de tradición oral e no xénero humorístico. ▪ LGB4.1.2. Coñece as linguas que se falan en Galicia. ▪ LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona. ▪ LGB4.1.4. Coñece recursos en rede de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) en lingua galega adaptados á súa idade.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Análise da situación sociolingüística, a partir do contexto familiar do alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo dos contextos familiares do alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.1. Describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contexto familiar e a do resto do alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.2. Coñece e valora os antropónimos galegos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.1. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Situación sociolingüística e legal das linguas de España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Coñecer a situación sociolingüística e legal das linguas de España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula os dereitos lingüísticos individuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Prexuízos lingüísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de novos e vellos prexuízos cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades diatópicas do galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Recoñecer e apreciar as variantes diatópicas do galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.6.1. Aprecia as variantes diatópicas do galego como símbolo de riqueza lingüística e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.6.2. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.6.3. Coñece as principais variantes diatópicas do galego e clasifica producións lingüísticas segundo o bloque dialectal ao que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
Bloque 5. Educación literaria				
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Lectura, con regularidade e de maneira guiada, de obras literarias para desenvolver o criterio lector; exposición da opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e asimilación dos trazos estéticos xerais que definen cada texto. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Ler, con regularidade e de maneira guiada, obras literarias para desenvolver o criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionando o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos, procurando assimilar os trazos estéticos xerais que definen cada texto. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.1.1. Le, con regularidade e de maneira guiada, obras literarias para desenvolver o criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos, e asimila os trazos estéticos xerais que definen cada texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Comparación de textos literarios e non literarios e diferenciación de textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Comparar textos literarios e non literarios e diferenciar textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.2.1. Compara textos literarios e non literarios e describe as súas diferenzas e similitudes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.2.2. Diferencia textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Lectura expresiva e comprensiva, audicións de poemas recitados ou cantados, determinación da temática ou temáticas abordadas e descrición dos valores estilísticos dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións de poemas recitados ou cantados, sinalar a temática ou temáticas abordadas e describir os valores estilísticos dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente, fai audicións de poemas recitados ou cantados, sinala a temática ou temáticas abordadas e describe os valores estilísticos dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e recoñecemento da funcionalidade dos 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves e recoñecer a funcionalidade dos elementos formais 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.4.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves e recoñece a funcionalidade dos 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	elementos formais básicos.	básicos.	elementos formais básicos.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e apreciación dos seus compoñentes e procedementos máis relevantes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e apreciar os seus compoñentes e procedementos máis relevantes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.5.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e aprecia os seus compoñentes e procedementos máis relevantes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Produción de textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Escribir textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.6.1. Escribe textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Descrición e caracterización dos trazos definitorios básicos do cómic e a canción como linguaxes artísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Describir e caracterizar os trazos definitorios básicos do cómic e a canción como linguaxes artísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.7.1. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos do cómic como linguaxe artística. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.7.2. Identifica e describe, nun cómic dado, os principais trazos definitorios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.7.3. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da canción como linguaxe artística. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.7.4. Identifica e describe, nunha canción dada, os seus principais trazos definitorios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.8. Familiarización, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.8. Familiarizarse, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.8.1. Familiarízase, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD

2ºESO

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h ▪ l ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de novas de actualidade e de informacións de crónicas, reportaxes e documentais procedentes dos medios de comunicación audiovisual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos medios de comunicación (crónicas, reportaxes e documentais) e elaborar esquemas e resumos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.2. Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais utilizados no ámbito social e educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Extraer a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos ámbitos social e educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ h 	<p>cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado.</p>	<p>e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.</p>	<p>comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).</p>	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias reportaxes e crónicas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e cunha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, recoñece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízaa na súa práctica habitual. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
<ul style="list-style-type: none"> h o 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> b e g h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> a 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Participar activamente en situacións propias do ámbito educativo e de 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non diviga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.3. Expresa e compara con compañeiras/os a súa opinión sobre unha obra de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ g ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CLL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CLL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.5. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.1. Participa en conversas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Construción de discursos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Producir discursos breves e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.1. Participa en conversas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ h ▪ l ▪ ñ 	<p>adequados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativo.</p>	<p>comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.</p>	<p>informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as-ideas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.4. Relaciona a información 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			explícita e implícita dun escrito en función do contexto.	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos aos intereses do alumnado: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comprender e interpretar textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.2.1. Comprende e interpreta a información máis relevante de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.2.2. Comprende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.2.3. Comprende e interpreta normas de convivencia, regras de xogos, correspondencia escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Comprensión e interpretación, en formato papel e dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Comprender e interpretar, en formato papel ou dixital, textos propios dos medios de comunicación (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.2. Localiza a información destacada de textos propios dos medios de comunicación: portadas e titulares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Comprensión e interpretación, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Uso, progresivamente autónomo, das bibliotecas e das TIC para seleccionar información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos non proceso de aprendizaxe continua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.3. Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura para identificar usos lingüísticos discriminatorios, manifestar posturas de acordo e desacordo e expor razoadamente as ideas respectando as ideas dos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.6.1. Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<p>texto.</p> <ul style="list-style-type: none"> LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> h ñ 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función, con posibilidade de usar recursos audiovisuais para o rexistro de voz. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Ler en voz alta co dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.7.2. Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD
<ul style="list-style-type: none"> b g h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas e externas dos contidos do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto (a deíxe, as referencias internas de tipo léxico e os conectores). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.4. Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas) 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores. 	<ul style="list-style-type: none"> CD
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.7. Complementa as producións con elementos textuais e paratextuais: ilustracións e gráficos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD
<ul style="list-style-type: none"> b e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.9. Producción, en formato papel ou dixital, de escritos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.9.1. Produce textos propios da vida cotiá e das relacións persoais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSC
<ul style="list-style-type: none"> b e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.10. Producción, en formato papel ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> B2.10. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSC
<ul style="list-style-type: none"> b e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.11. Producción, en formato papel ou dixital, de textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.11. Producir, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD
<ul style="list-style-type: none"> b e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.12. Producción e síntese, en formato papel ou dixital, de textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narrativos e descritivos. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descrições. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a 	<ul style="list-style-type: none"> B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ f ▪ h 	revisión e mellora do escrito.	dicionarios electrónicos.	dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14. Valoración da escritura como fonte de aprendizaxe e como forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB.2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
Bloque 3. Funcionamento da lingua				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCC.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ n ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta en calquera soporte, especialmente sobre flexión, relación semántica e normativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas que regulan os textos orais e escritos, propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ e	galega.	galega.	lingua galega.	▪ CCL
			▪ LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.	
▪ e	▪ B3.6. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.	▪ B3.6. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual.	▪ LGB3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.	▪ CCL
▪ b ▪ e	▪ B3.7. Recoñecemento da estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para a mellora da comprensión e produción textuais.	▪ B3.7. Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar a comprensión e produción textuais.	▪ LGB3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos.	▪ CCL ▪ CAA
			▪ LGB3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade.	▪ CCL ▪ CAA
▪ e ▪ h	▪ B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais (espaciais, de oposición e contraste) e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.	▪ B3.8. Recoñecer e usar os nexos textuais de espazo, oposición e contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	▪ LGB3.8.1. Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que lle proporcionan cohesión a un texto.	▪ CCL ▪ CAA
			▪ LG3.8.2. Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna.	▪ CCL
▪ e ▪ h	▪ B3.9. Coñecemento dos compoñentes sintácticos no nivel da frase para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	▪ B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	▪ LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.	▪ CCL
▪ e	▪ B3.10. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de autoavaliación, aceptando o erro como	▪ B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do	▪ LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e	▪ CCL ▪ CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	parte do proceso.	erro como parte do proceso de aprendizaxe.	autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
Bloque 4. Lingua e sociedade				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo. ▪ B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. ▪ B4.3. A lusofonía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo. Apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos. ▪ LGB4.1.2. Distingue entre linguas maioritarias, minoritarias e minorizadas e aplica estes conceptos ao caso galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.3. Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.4. Coñece as linguas que se falan na actualidade en Galicia por mor da emigración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.5. Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.6. Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) e educativos en lingua galega adaptados á súa idade e compáraos con outros similares da lusofonía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Situación sociolingüística do galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega no contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.1. Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.2. Coñece e valora os topónimos galegos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ. ▪ o. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Situación legal das linguas do Estado español. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Describir a situación legal das linguas do Estado español. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula a utilización do galego e a súa promoción no ámbito educativo e local. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Prexuízos lingüísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8. Recoñecemento das variantes diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.6.1. Identifica e clasifica as variantes diafásicas do galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.6.2. Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerxa estudantil. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.6.4. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
Bloque 5. Educación literaria				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector; emisión dunha opinión 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valoración do uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.</p>	<p>dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.</p>	<p>lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.</p>	
			<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Lectura expresiva e comprensiva e audición de poemas recitados ou cantados; determinación do tema principal, a estrutura xeral e os principais recursos estilísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de poemas recitados ou cantados, determinar o tema principal, a estrutura xeral e pór de relevo os principais recursos estilísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos estilísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e localización e descrición dos elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localizando e describindo os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localiza e describe os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e recoñecemento dos compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e recoñecer os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.4.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e recoñece os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Analizar textos literarios, de maneira guiada, identificar os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB.5.6.1. Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Produción de textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.8. Descrición e caracterización dos trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.8. Describir e caracterizar os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.8.1. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.8.2. Identifica e describe os principais trazos da linguaxe cinematográfica nunha ou varias secuencias fílmicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.9. Aproveitamento, baixo guía, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.9.1. Servesese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD

3º DE ESO

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión e interpretación de textos orais propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención ás entrevistas, noticias, crónicas e reportaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, o datos relevantes de textos orais dos medios de comunicación audiovisual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa e a estrutura de textos orais propios dos medios de comunicación audiovisual (entrevistas, noticias, crónicas e reportaxes). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.2. Interpreta textos orais e traslada a información relevante a esquemas ou resumos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias reportaxes e crónicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Comprensión, interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Comprender, interpretar e valorar textos orais expositivos e argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.1. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto oral expositivo ou argumentativo, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.3.2. Recoñece a intención comunicativa dos textos. LGB1.3.3. Diferencia as explicacións dos argumentos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> d e h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais usados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas). 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Comprender textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas) e identificar as ideas principais e secundarias, o propósito comunicativo implícito ou explícito, e diferenciar as explicacións dos argumentos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas dentro do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo. LGB1.4.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCA CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> a c d h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.5.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria). LGB1.5.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CCL CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> h o 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética galega correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Valorar as producións emitidas cunha fonética galega correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia galega correcta, recoñece os erros de produción oral propia e allea a partir da práctica habitual de autoavaliación e propón solucións para melloralas. LGB1.6.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á maneira de pronunciar a lingua galega. LGB1.6.2. Usa a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CAA CCL CCEC
<ul style="list-style-type: none"> a c 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Participar activamente en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.1. Participa activamente en debates ou coloquios, respecta as regras de interacción, intervención e cortesía, manifesta as súas opinións e respecta as dos 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ h 			demais.	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións do moderador nos debates e coloquios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.3. Avalía as intervencións propias e alleas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.4. Respecta as quendas de palabra, o espazo, xesticula de xeito adecuado, escoita activamente os demais e usa fórmulas de saúdo e despedida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ g ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas ou formais respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.3. Emprega nas intervencións orais expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.4. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e dirixese ao auditorio con autoconfianza e seguridade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.5. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.6. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.8.7. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL
<ul style="list-style-type: none"> a d h l ñ 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativa. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.4. Realiza e explica resumos ou exposicións educativas sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> b e g h 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.10.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.10.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL CSC
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir				
<ul style="list-style-type: none"> b f h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Uso de técnicas de análise do contido e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Aplicar técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.1. Usa técnicas de síntese do contido dos textos: subliñados, esquemas e resumos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.2. Usa técnicas de ampliación e organización da información: táboas, cadros, gráficos e mapas 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<p>conceptuais.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.3. Busca e asimila o significado de palabras do rexistro formal e incorpóraas progresivamente ao seu vocabulario. ▪ LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e regulamentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comprender e interpretar textos da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e regulamentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.2.1. Comprende e interpreta textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e regulamentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.2.2. Identifica os trazos característicos dun escrito (tipografía, distribución de espazos e escollas léxicas) coa tipoloxía textual (convocatoria, actas de reunión e regulamentos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación e distinción dos contidos informativos e das opinións en entrevistas, crónicas e reportaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Comprender e interpretar escritos propios dos medios de comunicación e distinguir entre información e opinión en entrevistas, crónicas e reportaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos xornalísticos, fundamentalmente en entrevistas, crónicas e reportaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.2. Distingue entre os contidos informativos e as opinións que se expresan nos textos xornalísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Comprensión e interpretación dos textos propios do ámbito educativo, especialmente os expositivos e explicativos (enciclopedias, webs educativas e outros materiais de consulta). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Comprender e interpretar textos de carácter educativo, especialmente os expositivos e explicativos: enciclopedias, webs educativas e outros materiais de consulta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios do ámbito educativo, especialmente os expositivos e explicativos elaborados a partir da información obtida nas bibliotecas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.2. Consulta fontes xerais (enciclopedias) e especializadas (monográficos e webs temáticas) para ampliar a información e mellorar o coñecemento da mensaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.3. Interpreta, deduce e explica a información que aparece en diagramas, gráficas e mapas conceptuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Identificación do tema e dos subtemas, a estrutura comunicativa das mensaxes e a intención do emisor dos textos expositivos e explicativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Identificar o tema, os subtemas e a estrutura comunicativa dos textos expositivos e explicativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.1. Interpreta o sentido global e compón o esquema xerarquizado das ideas de textos expositivos e explicativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.2. Identifica a estrutura comunicativa das mensaxes escritas e a intención do emisor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Uso case autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter, organizar e seleccionar a información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Usar, de maneira case autónoma, os recursos que ofrecen as bibliotecas e outros recursos relacionados coas TIC para obter, organizar e seleccionar información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.6.1. Aplica correctamente o sistema de procura na biblioteca e nos buscadores de internet para obter, organizar e seleccionar información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura de calquera tipo de texto, para detectar prexuízos e discriminacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Manifestar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura de calquera tipo de texto, para detectar prexuízos e discriminacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.1. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.2. Recoñece e evita usos lingüísticos que transmiten prexuízos ou mensaxes discriminatorias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Lectura fluída en voz alta respectando os patróns fonéticos do galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Ler en voz alta, de xeito fluído, e respectar os patróns fonéticos do galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.1. Le en voz alta, de xeito fluído e respecta a fidelidade ao texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.8.2. Respecta os patróns fonéticos do galego (fonética sintáctica e entoación) e emprega a dicción e o ritmo axeitado á lectura do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Produción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e intervencións en foros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e intervencións en foros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.9.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos da vida cotiá ou das relacións sociais, segundo os modelos propostos na aula: convocatorias, actas de reunións e intervencións en foros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, entrevistas, crónicas e reportaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos xornalísticos informativos e de opinión, fundamentalmente, entrevistas, crónicas e reportaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos xornalísticos, fundamentalmente, entrevistas, crónicas, reportaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos expositivos do ámbito educativo a partir da 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos expositivos do ámbito educativo: informes e proxectos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.11.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos expositivos e explicativos sobre distintas materias 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ h	información obtida na biblioteca ou outras fontes de documentación.	sobre tarefas educativas das materias curriculares.	curriculares elaborados a partir de información obtida en bibliotecas e outras fontes de información.	
			▪ LGB2.11.2. Usa correctamente elementos formais nos traballos educativos: citas bibliográficas, índices, paxinación, notas ao pé de páxina, organización de títulos, capítulos, etc.	▪ CCL ▪ CD
▪ b ▪ e ▪ h ▪ f	▪ B2.12. Planificación, produción e revisión do texto con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.	▪ B2.12. Planificar producir e revisar textos con adecuación, coherencia, cohesión e con respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.	▪ LGB2.12.1. Planifica a composición dos escritos en función do tipo de texto e da situación comunicativa para redactar textos adecuados, coherentes e ben cohesionados.	▪ CCL ▪ CAA
			▪ LGB2.12.2. Redacta borradores, utiliza esquemas, árbores ou mapas conceptuais para planificar e organizar os seu escritos.	▪ CCL ▪ CAA
			▪ LGB2.12.3. Consulta fontes de información en distintos soportes para seleccionar contidos relevantes que posteriormente reelaborará e incorporará ao seu escrito.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CD
			▪ LGB2.12.4. Utiliza o rexistro lingüístico adecuado en función da situación comunicativa e do ámbito de uso.	▪ CCL ▪ CSC
			▪ LGB2.12.5. Usa elementos lingüísticos e discursivos para alcanzar a coherencia e cohesión interna (conectores e tratamento de formas verbais).	▪ CCL
			▪ LGB2.12.6. Revisa os textos de xeito gradual para resolver dificultades de contido (temática e estrutura) e de forma (cuestións tipográficas, ortográficas e gramaticais).	▪ CCL ▪ CAA
▪ b ▪ e ▪ h	▪ B2.13. Utilización das TIC para organizar os contidos, mellorar a presentación e corrixir erros.	▪ B2.13. Utilizar as TIC para organizar os contidos, mellorar a presentación e corrixir as producións escritas.	▪ LGB2.13.1. Usa as TIC (procesadores de textos e correctores ortográficos) para organizar os contidos, mellorar a presentación e facilitar a corrección dos textos escritos.	▪ CCL ▪ CD
▪ a	▪ B2.14. Uso das TIC como un medio de	▪ B2.14. Utilizar as TIC como un medio de comunicación e	LGB2.14.1. Coñece e utiliza as ferramentas TIC para	CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	comunicación e interrelación social a través da escritura.	interrelación social a través da escritura.	intercambiar opinións sobre escritos alleos e escribir e dar a coñecer os propios en blogs, redes sociais de lectores e escritores.	CSC CCEC CD
Bloque 3. Funcionamento da lingua				
b e l	B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.	B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico temático e da fraseoloxía.	LGB3.1.1. Selecciona o léxico e as expresións axeitadas en contextos comunicativos de uso formal da lingua.	CCL CAA
b e l	B3.2. Recoñecemento e identificación das categorías gramaticais.	B3.2. Aplicar os coñecementos sobre as distintas categorías gramaticais na elaboración de textos escritos e orais.	LGB3.2.1. Produce textos orais e escritos de diferentes xéneros cun correcto uso das distintas categorías gramaticais.	CCL CCA
			LGB3.2.2. Identifica e explica os usos e valores das categorías gramaticais relacionándoas coa intención comunicativa e a tipoloxía textual.	CCL CCA
b e i	B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras (derivación e composición).	B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras e as posibilidades de combinación para crear novas palabras para crear novos elementos léxicos.	LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.	CCL CCA
			LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación.	CCL CCA
a d e	B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego con especial atención a posibles interferencias.	B3.4. Recoñecer e usar adecuadamente a fonética da lingua galega.	LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega.	CCL CAA
b e n l	B3.5. Uso progresivo, autónomo e eficaz dos dicionarios, das bibliotecas e doutras fontes de consulta en diferentes soportes, especialmente sobre cuestións de uso, de norma e como fonte de obtención de información.	B3.5. Usar progresiva, autónoma e eficazmente os dicionarios, as bibliotecas e outras fontes de consulta para resolver dúbidas e progresar na aprendizaxe.	LGB3.5.1. Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en diferentes soportes, resolven as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe.	CCL CD
b e	B3.6. Coñecemento, aplicación e valoración das normas ortográficas para conseguir unha comunicación eficaz.	B3.6. Aplicar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.6.1. Emprega textos orais e escritos e respecta as normas gramaticais.	CCL CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e	B3.7. Uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.	B3.7. Analizar e usar correctamente a puntuación.	LGB3.7.1. Revisa os textos para puntuar correctamente.	CCL
b e	B3.8. Recoñecemento das funcións sintácticas e das unidades que as desempeñan de cara á mellora da construción de textos orais e escritos con emprego dunha terminoloxía axeitada.	B3.8. Recoñecer, usar e explicar as funcións sintácticas oracionais e as unidades que as desempeñan.	LGB3.8.1. Recoñece e explica nos textos as funcións sintácticas oracionais e diferenza os elementos que as desempeñan.	CCL CAA
a b e	B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os presentativos, secuenciadores de adición, e mais dos mecanismos de cohesión textual como a referencia interna de tipo léxico.	B3.9. Recoñecer en textos de diversa natureza e usar nas producións propias os diferentes conectores textuais e os principais mecanismos de cohesión.	LGB3.9.1. Identifica, explica e usa distintos conectores, así como outros mecanismos que lle achegan cohesión a un texto.	CCL
b	B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temática en textos alleos e propios. Elaboración de textos tendendo a estes valores.	B3.10. Sintetizar o contido e identificar a estrutura de textos. Elaborar producións propias segundo estes parámetros.	LGB3.10.1. Determina o tema, delimita a estrutura e identifica a progresión temática en producións propias e alleas. Elabora textos nos que ten en conta os parámetros anteriores.	CCL
e	B3.11. Recoñecemento e delimitación na intención comunicativa expresada.	B3.11. Comprender o sentido global e a intención comunicativa de textos orais e escritos.	LGB3.11.1. Interpreta o sentido de textos orais e escritos, identifica a intención comunicativa e a recoñece a postura de cada emisor.	CLC CSC
b e h	B3.12. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.12. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	LGB3.12.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA CD
b e	B3.13. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.13. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB13.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA
Bloque 4. Lingua e sociedade				

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
ñ o	B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega, afirmando o plurilingüismo. B4.3. A lusofonía.	B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a importancia da lusofonía e incorporar ferramentas en rede desta comunidade cultural.	LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e amósase capaz de explicar a súa postura.	CCL CSC
			LGB4.1.2. Distingue entre bilingüismo e diglosia e aplica estes termos de forma axeitada á realidade galega.	CCL
			LGB4.1.3. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e amósase capaz de explicar a súa postura.	CCL CSC
			LGB4.1.4. Coñece as linguas que forman parte da nosa familia lingüística.	CCL
			LGB4.1.5. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e a importancia desta na vida social e económica galega.	CCL CSC
			LGB4.1.6. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en lingua portuguesa (buscadores e enciclopedias).	CCL CSC CD
ñ o	B4.4. Situación sociolingüística do galego, observación da situación sociolingüística en canto a usos e actitudes no contorno máis próximo (aula e barrio), con aproximación aos prexuízos lingüísticos máis evidentes.	B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega.	LGB4.2.1. Describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia.	CCL CSC
			LGB4.2.2. Analiza gráficas sobre o uso do galego segundo a idade das persoas.	CCL CSC CD
			LGB4.2.3. Identifica os castelanismos nas producións lingüísticas e depura estes elementos no seu propio discurso.	CCL
ñ o	B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do	B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a	LGB4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras da lingua galega.	CCL CSC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.	importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	LGB4.3.2. Comprende o concepto normalización e explica o proceso normalizador do galego.	CCL
			LGB4.3.3. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	CCL CSC
I ñ o	B4.6. A orixe e formación da lingua galega. Etapas da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916, e análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.	B4.4. Recoñecer os principios elementos na orixe e formación da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua desde os seus inicios ata 1916.	LGB4.4.1. Recoñece os principios elementos na orixe e formación da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.	CCL
			LGB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.	CCL CSC
			LGB4.4.3. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.	CCL CSC
			LGB4.4.4. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.	CCL CSC
			LGB4.4.5. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.	CCL CSC CD
ñ o	B4.7. Situación sociolingüística e legal das linguas do Estado español.	B4.5. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas do Estado español.	LGB4.5.1. Coñece a lexislación estatal e autonómica que regula a utilización do galego e a súa promoción.	CCL CSC
ñ o	B4.8. Prexuízos lingüísticos.	B4.6. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	LGB4.6.1. Coñece o que é un prexuízo, detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter sociocultural e sociopolítico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.	CCL CSC
ñ	B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades	B4.7. Identificar e clasificar as variantes diastráticas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua	LGB4.7.1. Identifica e clasifica as variantes diastráticas do galego.	CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
o	xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.	galega, valorala como variante unificadora e apreciar a variante diatópica propia.	LGB4.7.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.	CCL CSC
			LGB4.7.3. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.	CCL CSC
Bloque 5. Educación literaria.				
h l	B5.1. Identificación e comprensión das distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.	B5.1. Identificar e comprender as distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.	LGLB5.1.1. Identifica as distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.	CCL
			LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente as distintas épocas e períodos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916 e sinala os seus principais trazos característicos.	CCL
h l	B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.	B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916 e relacionar o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	LGLB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916 para a súa lectura.	CCL
			LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.	CCL
			LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada, textos de obras da Literatura galega desde a Idade Media ata 1916, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.	CCL
			LGLB5.2.4. Compara textos literarios dunha mesma época ou período ou de diferentes épocas e períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico da(s) época(s) ou do(s) período(s).	CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 3º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
h l	B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.	B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.	LGLB5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.	CCL
			LGLB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916 e escribe/debate, argumentadamente, sobre aspectos literarios básicos destes.	CCL
b h l	B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo, nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.	B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo, nos que se describan e analicen textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.	LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente, nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.	CCL
e h l	B5.5. Consulta de fontes básicas de información e familiarización coas TIC para a realización de traballos e cita axeitada destas.	B5.5. Consultar fontes básicas de información e familiarizarse cos recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destas.	LGLB5.5.1. Consulta fontes de información básicas para a realización de traballos sinxelos e cita axeitada destas.	CCL
			LGLB5.5.2. Emprego de diferentes recursos básicos das TIC para a realización de traballos sinxelos e cita axeitada destas.	CCL CD
h l n	B5.6. Creación ou recreación de textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	B5.6. Crear ou recrear textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	LGLB5.6.1. Crea ou recrea textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.	CCL CCEC
			LGLB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.	CCL CCEC

4ºESO

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar.				
d e h	B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención aos xéneros de carácter argumentativo.	B1.1. Identificar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios dos medios de comunicación audiovisual.	LGB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias debates ou declaracións, determina o tema e recoñece a intención comunicativa do/da falante.	CCL
			LGB1.1.2. Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias.	CCL
			LGB1.1.3. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos.	CCL CAA
d e h	B1.2. Comprensión e análise de textos publicitarios dos medios de comunicación audiovisual.	B1.2. Comprender e analizar textos expositivos e publicitarios, diferenciar neles información, opinión e persuasión.	LGB1.2.1. Distingue entre opinión e persuasión en mensaxes publicitarias orais e identifica as estratexias de enfatización.	CCL CAA
			LGB1.2.2. Analiza os elementos verbais dos textos orais: no plano fónico (xogos fónicos), no plano morfosintáctico (condensación, concisión e economía) e no plano léxico-semántico (léxico connotativo, simbólico e atractivo para o receptor).	CCL CSEIEE

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LGB1.2.3. Analiza os elementos non verbais, en especial a imaxe (mensaxe icónica) e o son (diálogo, ruídos e música), en anuncios publicitarios ou outro tipo de comunicacións orais.	CLL CCEC
d e h	B1.3. Comprensión e interpretación de textos orais expositivos e argumentativos do ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	B1.3. Comprender e interpretar textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	LGB1.3.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.	CCL CAA
			LGB1.3.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.	CCL CSC
d e h	B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa.	B1.4. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais.	LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	CCL
a c d h	B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.	B1.5. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.5.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	CCL
			LGB1.5.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	CCL CSC
			LGB1.5.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	CCL CSC CSIEE
h	B1.6. Participación nas producións orais cunha	B1.6. Participar oralmente cunha fonética e	LGB1.65.1. Recoñece a emisión dunha	CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
o	fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.	CAA
			LGB1.6.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.	CAA CSC
			LGB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.	CCL CCEC
h o	B1.7. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CLL CSC
			LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	CCL
			LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.	CCL
			LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL
a	B1.8. Escoita crítica e reflexiva que permite	B1.8. Manifesta una actitude crítica e reflexiva	LGB1.8.1. Reflexiona e ten unha postura crítica	CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
c d h	identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias.	que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias.	ante as mensaxes discriminatorias que proveñen dos medios de comunicación.	CAA
			LGB1.8.2. Rexeita argumentadamente os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.	CCL CSC
a b e g h o	B1.9. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais, de técnicas para aprender a falar en público e uso das TIC.	B1.9. Realizar exposicións orais planificadas e claras de traballos e de informacións de actualidade, coa axuda das TIC.	LGB1.9.1. Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas.	CAA CCL
			LGB1.9.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.	CCL
			LGB1.9.3. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.	CCL
			LGB1.9.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	CCL CSC CSIEE
			LGB1.9.5. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora.	CD CAA CCL
b h	B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas	B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas.	LGB1.10.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.	CCL CAA
a c	B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	B1.11. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	LGB1.11.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	CCL CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
d h			LGB1.112 Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as queixas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	CCL CSC
a d h l ñ	B1.12. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.	B1.12. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.	LGB1.12.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.	CCL CSC CSIEE CCEC
h o	B1.13. Valoración da lingua oral como un instrumento de aprendizaxe e de relación social.	B2.13. Valorar a lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe e nas relacións sociais.	LGB2.13.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	CCL CAA CSC CSIEE
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir				
b f h	B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.	B2.1. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos	LGB2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).	CCL CAA
			LGB2.1.2. Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión.	CCL
			LGB2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.	CCL
			LGB2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.	CCL
			LGB2.1.5. Entende o significado de palabras	CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.	CAA
d e h	B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.	LGB2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	CCL
			LGB2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	CCL CSC
d e h	B2.3. Comprensión e interpretación de textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	B2.3. Comprender e interpretar textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	LGB2.3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	CCL CD
			LGB2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.	CCL
d e h	B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.	B2.4. Comprender e interpretar textos argumentativos.	LGB2.4.1. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.	CCL
			LGB2.4.4.2. Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.	CCL
d	B2.5. Comprensión e interpretación de textos	B2.5. Comprende e interpreta textos	LGB2.5.1. Diferencia os trazos característicos	CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e h	xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	CSC
			LGB2.5.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.	CCL CSC
d e h	B2.6. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	B2.6. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	LGB2.6.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).	CCL CSC
			LGB2.6.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.	CCL CSC
c d h	B2.7. Lectura crítica e reflexiva que permita identificar usos lingüísticos discriminatorias.	B2.7. Identificar os usos lingüísticos que conteñan prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	LGB2.7.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.	CCL CSC
			LGB2.7.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade.	CCL CSC
b e f h	B2.8. Uso autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter información complementaria.	B2.8. Usar e seleccionar materiais de consulta das bibliotecas e doutras fontes de información impresa ou en formato dixital.	LGB2.8.1. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes.	CCL CD CSC
			LGB2.8.2. Sérvese dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC para integrar os coñecementos adquiridos nos seus escritos.	CCL CD CAA CSC
b	B2.9. Uso de técnicas e estratexias para	B2.9. Empregar estratexias e técnicas axeitadas	LGB2.9.1. Utiliza distintas técnicas de	CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
f h	producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	para producir escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).	
			LGB2.9.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.	CCL
			LGB2.9.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.	CCL
			LGB2.9.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sérvese das ferramentas lingüísticas ao seus alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicarlas correctamente.	CCL CD
			LGB2.9.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.	CCL
b e f h	B2.10. Utilización das TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	B2.10. Empregar as TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	LGB2.10.1. Usa as TIC para a corrección dos textos: corrector ortográfico do procesador de textos, dicionarios en liña e outras páxinas especializadas no estudo da lingua galega.	CCL CD CAA
			LGB2.10.2. Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus escritos, especialmente na presentación dos seus traballos educativos, atendendo a cada unha das funcionalidades de cada elemento: encabezamento e pé de páxina, numeración	CCL CD

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			de páxinas, índice, esquemas etc.	
			LGB2.10.3. Usa as TIC como medio de divulgación de textos propios, de coñecemento doutros alleos e de intercambio de opinións.	CCL CD CSC
b e h	B2.11. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.	B2.11. Producir, respectando as súas características formais e de contido, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos tanto en formato papel como dixital: laborais, administrativos e comerciais.	LGB2.11.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	CCL CD CSC
b e h	B2.12. Produción, en soporte impreso ou dixital, de cartas á dirección e columnas de opinión.	B2.12. Producir, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	LGB2.12.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.	CCL CD CSC
b e h	B2.13. Composición en soporte impreso ou dixital de textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	B2.13. Producir en soporte impreso ou dixital textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	LGB2.13.1. Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	CCL CD CSC
			LGB2.13.2. Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto argumentativo propio a partir dun tema dado sen documentación previa.	CCL CD
			LGB2.13.3. Sintetiza a información e resume textos argumentativos sen repetir nin parafrasear o texto de partida.	CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
d h	B2.14. Valoración da escritura como un instrumento de aprendizaxe, de relación social e enriquecemento persoal.	B2.14. Valorar a escritura como un instrumento moi útil na aprendizaxe, nas relacións sociais e no desenvolvemento do individuo.	LGB2.14.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	CCL CSC CCEC
Bloque 3. Funcionamento da lingua				
b e l	B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.	B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.	LGB3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.	CCL CAA
			LGB3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.	CCL CAA
b e l	B3.2. Recoñecemento e uso das formas verbais da lingua galega e das perífrases.	B3.2. Recoñecer e usar correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega.	LGB3.2.1. Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos.	CCL CAA
b e i	B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras.	B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina.	LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.	CCL CAA
			LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.	CCL CAA
			LGB3.3.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.	CCL
			LGB3.3.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.	CCL
a	B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias	B3.4. Recoñecer e usar a fonética da lingua	LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial	CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
d e	(apertura das vogais de grao medio, o n velar ou a entoación).	galega.	atención á entoación, ás vogais de grao medio e ao n velar.	CAA
b e n l	B3.5. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa.	B3.5. Usar eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, para resolver dúbidas, para progresar na aprendizaxe autónoma e para enriquecer o propio vocabulario.	LGB3.5.1. Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa, para resolver dúbidas, e para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario.	CCL CD
b e	B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	B3.6. Aplica e valora as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	LGB3.6.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.	CCL CAA
			LGB3.6.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL
e	B3.7. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica.	B3.7. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	LGB3.7.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	CCL
b e	B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.	B3.8. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polo verbos.	LGB3.8.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.	CCL CAA
			LGB3.8.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	CCL
			LGB3.8.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega.	CCL
			LGB3.8.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.	CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LGB3.8.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.	CCL
e h	B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os de causa e consecuencia, os de condición e hipótese e os conclusivos, e mais dos mecanismos de cohesión textual.	B3.9. Recoñecer, explicar e usar os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	LGB3.9.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.	CCL CAA
e	B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.	B3.10. Identifica adecuadamente en textos alleos e propios a estrutura, a construción e xustificación dos parágrafos, a vinculación e progresión temáticas, e elabora textos de acordo con estes parámetros.	LGB3.10.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.	CCL
			LGB3.10.2. Xustifica argumentadamente a división en parágrafos de textos propios e alleos.	CCL CAA
			LGB3.10.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.	CCL
			LGB3.10.4. Elaborar textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.	CLL
a b e	B3.11. Identificación e explicación dos trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.	B3.11. Identificar e explicar os trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.	LG3.11.1. Identifica e describe a estrutura e os trazos lingüísticos dos diferentes xéneros textuais, especialmente nos argumentativos, e aplícaos nas producións propias.	CCL
			LGB3.11.2. Recoñece nun texto, e emprega nas producións propias, os distintos procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade.	CCL
b e	B3.12. Adecuación dos textos en función do contexto, do tema e do tipo de texto.	B3.12. Xustifica a adecuación dos textos, en función do contexto, do tema e do xénero e elabora producións propias cunha	LGB3.12.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.	CCL CAA

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		adequación apropiada.	LGB3.12.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.	CCL
b e h	B3.13. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.13. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	LGB3.13.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA
b e	B3.14. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.14. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.14.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA
Bloque 4. Lingua e sociedade.				
ñ o	B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. B4.3. A lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.	CCL CCEC
			LGB4.1.2. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.	CCL
			LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman	CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.	CSC
			LGB4.1.4. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en portugués (buscadores, enciclopedias e portais de noticias).	CCL CSC CD
ñ o	B4.4. Situación sociolingüística de Galicia. A presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados. Tendencias de evolución.	B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados así como ás tendencias de evolución.	LGB4.2.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística.	CCL CSC
			LGB4.2.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual.	CCL CSC
			LGB4.2.3. Analiza gráficas de distribución de linguas tirando conclusións nas que incorpora os seus coñecementos sociolingüísticos.	CCL CSC CD
			LGB4.2.4. Describe a situación sociolingüística de Galicia e emprega a terminoloxía apropiada.	CCL CSC
			LGB4.2.5. Analiza as tendencias de evolución da lingua galega a partir da situación sociolingüística actual.	CCL CSC
ñ o	B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso. Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso	B4.3. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	LGB4.3.1. Identifica os procedementos de normalización e argumenta axeitadamente a necesidade de continuar con este proceso na lingua galega.	CCL CSC
			LGB4.3.2. Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada	CCL CSC

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	normalizado da lingua galega.		fenómeno.	
			LGB4.3.3. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	CCL CSC
			LGB4.3.4. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.	CCL CSC
ñ o	B4.6. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.	B4.4. Recoñecer os principais elementos de evolución da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da súa historia social, e sinalar as distintas etapas desde 1916.	LGB4.4.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.	CCL
			LGB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 e elabora textos expositivos sobre as diferentes etapas.	CCL CCEC
			LGB4.4.3. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	CCL CCEC
			LGB4.4.4. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	CCL CCEC
			LGB4.4.5. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde 1916.	CCL CCEC CD
ñ o	B4.7. Situación sociolingüística e legal das linguas de España.	B4.5. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas de España.	LGB4.5.1. Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos	CCL CD

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.	
ñ o	B4.8. Prexuízos lingüísticos.	B4.6. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	LGB4.6.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.	CCL CSC
			LGB4.6.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.	CCL CSC
ñ o	B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.	B4.7. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar.	LGB4.7.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.	CCL CSC
			LGB4.7.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.	CCL
			LGB4.7.3. Valora a lingua estándar como variedade unificadora.	CCL
			LGB4.7.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.	CCL CSC
			LGB4.7.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.	CCL CSC
Bloque 5. Educación literaria.				
h	B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura	B5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega de	LGLB5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a	CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
l	galega de 1916 ata a actualidade.	1916 ata a actualidade.	actualidade.	
			LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos.	CCL
h j	B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relaciona o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	LGLB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade para a súa lectura.	CCL
			LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.	CCL
			LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente	CCL
			LGLB5.2.4. Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período ou períodos.	CCL

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
h 	B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	CCL
			LGLB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade e escribe/debate, argumentadamente, sobre os seus valores literarios.	CCL
b h 	B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	CCL
e h 	B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	LGLB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.	CCL
			LGLB5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	CCL CD
h n	B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	B5.6. Crear ou recrear textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	LGLB5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.	CCL CCEC
			LGLB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.	CCL CCEC

1º DE BACHARELATO

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar				
b d e	B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais e audiovisuais de natureza diversa.	B1.1. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais e audiovisuais.	LGB1.1.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	CLL
			LGB1.1.2. Recolle as ideas fundamentais e secundarias en resumos, esquemas ou mapas conceptuais.	CCL CAA
			LGB1.1.3. Interpreta, reflexiona e emite xuízos críticos sobre discursos orais de distinta natureza.	CCL CAA
b d e	B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos sobre temas especializados do ámbito educativo.	B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de carácter expositivo e argumentativo sobre temas especializados (conferencias, clases, charlas, presentacións e videoconferencias).	LGB1.2.1. Sintetiza o contido dun texto ou responde preguntas concretas relativas á comprensión de textos orais.	CCL CAA
			LGB1.2.2. Comprende as ideas principais e contidos relevantes dunha presentación, charla ou conferencia.	CCL CSC
			LGB1.2.3. Recoñece as distintas estratexias de organización do contido nunha exposición oral sobre un tema especializado propio do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	CAA
			LGB1.2.4. escoita de maneira activa, toma notas e formula preguntas coa intención de aclarar ou ampliar ideas que se	CAA

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			desprenden da exposición oral.	
b d e h	B1.3. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais procedentes dos medios de comunicación social (entrevistas, documentais, series e películas).	B1.3. Comprender, interpretar e valorar textos orais e audiovisuais dos medios de comunicación (entrevistas, documentais, series e películas).	LGB1.3.1. Recoñece a intención comunicativa, as ideas principais e relevantes de programas de radio e televisión (entrevistas, documentais, series e películas).	CCL CSC CCEC
			LGB1.3.2. Identifica as características propias dos principais xéneros informativos e de opinión procedentes dos medios de comunicación social.	CCL CSC
			LGB1.3.3. Analiza e explica os recursos verbais e non verbais.	CCL CAA CSC
a b e m	B1.4. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.	B1.4. Desenvolver habilidades de escoita activa, para identificar os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao texto..	LGB1.4.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	CCL
			LGB1.4.2. Coñece, valora e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral; respecta as quendas e as opinións alleas.	CSC
			LGB1.4.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	CSC CCL CSIEE
d e g i m	B1.5. Producción (planificación e execución de textos orais relacionados con algún contido do currículo ou tema de actualidade) adecuada á situación comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC, así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.	B1.5. Realizar producións orais planificadas, relacionadas con algún contido do currículo ou tema de actualidade adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.	LGB1.5.1. Planifica os seus textos orais e produce discursos adecuados, coherentes e ben cohesionados.	CAA CCL
			LGB1.5.2. Consulta fontes de información diversas e revisa os borradores e esquemas.	CAA CSIEE
			LGB1.5.3. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.	CCL
			LGB1.5.4. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.	CCL CSC

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LGB1.5.5. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	CCL CSC CSIEE
			LGB1.5.6. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora.	CAA CD CCL
e g i l	B1.6. Presentación oral de textos expositivos e argumentativos, do ámbito educativo e de divulgación científica e cultural.	B1.6. Expor oralmente con rigor e claridade un tema especializado de textos do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	LGB1.6.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical.	CCL
			LGB1.6.2. Emprega léxico preciso e especializado e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín.	CCL
			LGB1.6.3. Emprega recursos verbais e non verbais en textos expositivos.	CCL CSC
			LGB1.6.4. Adecúa o texto segundo a intención comunicativa, o tema e o xénero textual.	CSC CSIEE
e h	B1.7. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CCL CSC
			LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	CCL
			LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.	CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL
a b e m	B1.8. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	B1.8. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	LGB1.8.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	CCL CSC CSIEE
			LGB1.8.2. Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	CCL CSC CSIEE
a b e m	B1.9. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.	B1.9. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.	LGB1.9.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.	CAA CCL CSC CSIEE
b d e	B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas.	B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas.	LGB1.10.1. Recoñece en exposicións propias e alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, mal uso dos rexistros pobreza léxica, fonética e entoación inadecuada) e identifica interferencias lingüísticas e desviacións da norma.	CCL CAA
			LGB1.10.2. Deseña estratexias para mellorar e progresar de xeito autónomo.	CAA CSEIEE
b e	B1.11. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	B1.11. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	LGB1.11.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.	CCL CAA
			LGB1.11.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.	CAA CCL CSC
			LGB1.11.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.	CAA CCL CSC

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir				
b f h	B2.1. Aplicación de estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos para comprender, analizar e comentar o texto na súa integridade.	B2.1. Aplicar estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos para comprender, analizar e comentar o texto na súa integridade.	LGB2.1.1. Recolle as ideas fundamentais do texto en resumos, esquemas e mapas conceptuais.	CCL CAA
			LGB2.1.2. Interpreta o sentido global do texto, identifica o propósito comunicativo do/da autora e emite opinións e xuízos sobre a mensaxe.	CCL CSC
			LGB2.1.3. Distingue o tema principal e os subtemas e compón o esquema xerarquizado das ideas do texto.	CCL
			LGB2.1.4. Utiliza recursos bibliográficos, audiovisuais e dixitais para facilitar a comprensión e complementar a información do texto.	CCL CD CAA
b h	B2.2. Planificación e produción de textos adecuados, coherentes e ben cohesionados; axustados ás normas gramaticais e ben presentados.	B2.2. Compoñer producións escritas planificadas adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección gramatical e boa presentación.	LGB2.2.1. Selecciona e presenta os contidos dos seus textos de forma clara e ordenada.	CCL
			LGB2.2.2. Identifica e describe as características lingüísticas dos distintos tipos de rexistro.	CCL
			LGB2.2.3. Utiliza o rexistro lingüístico axeitado á situación comunicativa das súas producións.	CCL CSC
			LGB2.2.4. Utiliza mecanismos variados de cohesión lingüística.	CCL
			LGB2.2.5. Axústase ás normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL
b d e h	B2.3. Comprensión, produción e síntese de textos expositivos e argumentativos do ámbito educativo e de divulgación científica e cultural (dicionarios, glosarios e enciclopedias).	B2.3. Comprender, producir e sintetizar o contido de textos expositivos e argumentativos de tema especializado do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	LGB2.3.1. Comprende, interpreta e sintetiza tanto o contido de materiais de consulta (dicionarios, glosarios e enciclopedias) e textos argumentativos e expositivos (ensaos).	CCL CD CAA
			LGB2.3.2. Identifica o tema e a estrutura de textos de carácter expositivo e argumentativo, de tema especializado,	CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			propios do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	
			LGB2.3.3. Sintetiza e distingue as ideas principais e as secundarias de textos de carácter expositivo e argumentativo propios do ámbito educativo.	CCL
			LGB2.3.4. Analiza os recursos verbais e non verbais dos textos expositivos e argumentativos de tema especializado e valóraos en función da intención comunicativa do/da autor/a, do tema e do xénero textual.	CCL CAA
			LGB2.3.5. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección ortográfica e gramatical.	CCL
			LGB2.3.6. Emprega léxico preciso e especializado e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín.	CCL
b c d h	B2.4. Comprensión, produción e valoración de textos procedentes dos medios de comunicación social tanto os publicitarios como os periodísticos de carácter informativo e de opinión.	B2.4. Comprender, producir e valorar de forma crítica textos publicitarios e periodísticos de carácter informativo ou de opinión.	LGB2.4.1. Comprende, produce e valora de forma crítica textos publicitarios e periodísticos de carácter informativo ou de opinión.	CCL CSC
			LGB2.4.2. Interpreta as mensaxes publicitarias e recoñece os elementos de persuasión dos anuncios.	CCL CSC
			LGB2.4.3. Identifica e rexeita as ideas e os usos lingüísticos discriminatorios dos textos publicitarios.	CCL CSC
b f h	B2.5. Análise dos textos descritivos: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas.	B2.5. Caracterizar, identificar e producir textos descritivos pertencentes a distintos ámbitos de uso.	LGB2.5.1. Identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal, de contido e as características lingüísticas dos textos descritivos e produce outros textos similares.	CCL
b f h	B2.6. Análise dos textos expositivos: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas.	B2.6. Caracterizar, identificar e producir textos expositivos pertencentes a distintos ámbitos de uso.	LGB2.6.1. Produce, identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal, de contido e as características lingüísticas dos textos expositivos.	CCL
b	B2.7. Análise dos textos narrativos: intención	B2.7. Caracterizar, identificar e producir textos narrativos	LGB2.7.1. Produce, identifica e analiza a intención	CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
f h	comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas.	pertencentes a distintos ámbitos de uso.	comunicativa, a estrutura formal e de contido e as características lingüísticas dos textos narrativos.	
b f h	B2.8. Análise dos textos argumentativos: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas.	B2.8. Caracterizar, identificar e producir textos argumentativos pertencentes a distintos ámbitos de uso.	LGB2.8.1. Produce, identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal e de contido e as características lingüísticas dos textos argumentativos.	CCL
b f h	B2.9. Análise dos textos dialogados: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas.	B2.9. Caracterizar, identificar, analizar e producir textos dialogados pertencentes a distintos ámbitos de uso.	LGB2.9.1. Produce, identifica e analiza a intención comunicativa, a estrutura formal e de contido e as características lingüísticas dos textos dialogados.	CCL
b e f h	B2.10. Busca e selección de información procedente de fontes bibliográficas ou dixitais e posterior organización e revisión dos textos cos recursos que ofrecen as TIC.	B2.10. Planificar, producir e revisar textos de investigación a partir da información obtida en fontes impresas e dixitais e con axuda dos recursos que ofrecen as TIC.	LGB2.10.1. Consulta fontes dixitais, contrasta e selecciona a información relevante mediante fichas-resumo.	CCL CD CAA
			LGB2.10.2. Planifica os escritos en función dunha orde predefinida e revisa o proceso de escritura con axuda de ferramentas dixitais.	CCL CD
			LGB2.10.3. Respecta as normas de presentación dos traballos escritos, a organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía.	CCL CD
Bloque 3. Funcionamento da lingua				
e	B3.1. Coñecemento e reflexión sobre os principais conceptos de Lingüística Xeral: comunicación, linguaxe, lingua, unidades lingüísticas, signo lingüístico e disciplinas lingüísticas.	B3.1. Verificar o coñecemento formal e a capacidade de reflexión sobre a lingua que posúe o alumnado.	LGB3.1.1. Emprega os principais coñecementos de Lingüística Xeral para comprender e analizar textos alleos de distintos ámbitos e para producir, compor e revisar textos propios e de temáticas diversas vinculados á comunicación e á linguaxe.	CCL
			LGB3.1.2. Describe os principais conceptos de Lingüística Xeral: comunicación, linguaxe, lingua, unidades lingüísticas, signo lingüístico e diversas disciplinas lingüísticas.	CCL
a b	B3.2. Coñecemento dos diferentes rexistros lingüísticos e dos factores que inciden no uso da lingua	B3.2. Recoñecer e utilizar os diferentes rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais valorando a importancia de	LGB3.2.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais e escritos en función da intención comunicativa.	CCL CSC

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e	en distintos ámbitos e valoración da importancia de utilizar o rexistro adecuado en relación coa situación comunicativa.	usar o rexistro axeitado a cada momento.	LGB3.2.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro axeitado a cada situación comunicativa e aplícao nas súas producións orais e escritas.	CCL CSC
a b c e	B3.3. Produción de textos escritos ou orais de diferentes xéneros mostrando un correcto nivel de corrección gramatical, presentación, adecuación, coherencia, cohesión e corrección.	B3.3. Producir textos escritos ou orais de diferentes xéneros mostrando un correcto nivel de corrección gramatical, presentación, adecuación, coherencia, cohesión e corrección.	LGB3.3.1. Produce textos escritos ou orais de diferentes xéneros mostrando un correcto nivel de corrección gramatical, presentación, adecuación, coherencia, cohesión e corrección.	CCL CSIEE CAA
e	B3.4. Caracterización morfolóxica, semántica e sintáctica do substantivo e do adxectivo.	B3.4. Recoñecer e identificar os trazos característicos das categorías gramaticais substantivo e adxectivo, explicar os seus usos e valores nos textos.	LGB3.4.1. Identifica e explica os usos e valores do substantivo e do adxectivo nun texto, relacionándoos coa intención comunicativa, coa tipoloxía textual, así como con outros compoñentes da situación comunicativa.	CCL CAA
e	B3.5. Coñecemento, tipoloxía e caracterización dos determinantes (artigo, demostrativo, posesivo, interrogativos, exclamativos, cuantificadores e identificadores).	B3.5. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical dos determinantes, explicando os seus usos e valores nos textos.	LGB3.5.1. Identifica e explica os usos e valores dos determinantes, relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes.	CCL CAA
e	B3.6. Recoñecemento, descrición e uso da categoría verbal e das perífrases verbais.	B3.6. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical do verbo e as perífrases verbais e explicar os seus usos e valores nos textos.	LGB3.6.1. Identifica e explica os usos e valores dos verbos e das perífrases e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes.	CCL CAA
e	B3.7. Recoñecemento, observación, uso e explicación dos conectores textuais.	B3.7. Recoñecer en textos de diversa índole e usar nas producións propias orais e escritas os diferentes conectores textuais.	LGB3.7.1. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores que lle proporcionan cohesión a un texto.	CCL CAA
e	B3.8. Coñecemento, caracterización e tipoloxía do adverbio e das locucións adverbiais.	B3.8. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical do adverbio e explicar os seus usos e valores nos textos.	LGB3.8.1. Identifica e explica os usos e valores dos adverbios e das locucións adverbiais e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes.	CCL CAA
e	B3.9. Coñecemento, caracterización e tipoloxía dos pronomes.	B3.9. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical dos pronomes e explicar os seus usos e valores nos textos.	LGB3.9.1. Identifica e explica os usos e valores dos pronomes e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes.	CCL CAA
b	B3.10. Participación en proxectos (elaboración de	B3.10. Participar en proxectos (elaboración de materiais	LGB3.10.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais	CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e h	materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CAA CD
b e	B3.11. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.11. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.11.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA
Bloque 4. Lingua e sociedade				
p	B4.1. Funcións sociais da lingua.	B4.1. Distinguir as funcións sociais da lingua e determinar a situación do galego respecto a elas.	LGB4.1.1. Distingue as funcións sociais da lingua e determina a situación do galego respecto a elas.	CCL CSC
p	B4.2. Diversidade lingüística no mundo, en Europa e na Península Ibérica. B4.3. A lusofonía. B4.4. Multilingüismo e plurilingüismo. Lingua minoritaria e lingua minorizada. Conflito lingüístico e diglosia. Ecolingüismo.	B4.2. Describir a diversidade lingüística no mundo, en Europa e na Península Ibérica, determinar o papel da lusofonía, distinguir conceptos básicos de contacto de linguas e describir os fundamentos do ecolingüismo.	LGB4.2.1. Describe a diversidade lingüística no mundo, en Europa e na Península Ibérica.	CCL CSC CCEC
			LGB4.2.2. Determina o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI e a súa importancia cultural e económica desde a perspectiva galega.	CCL CSC CCEC
			LGB4.2.3. Diferencia e explica os conceptos de multilingüismo, plurilingüismo, lingua minoritaria e lingua minorizada, conflito lingüístico e diglosia e describe os fundamentos do ecolingüismo.	CCL CSC CCEC
p		B4.3. Describir a historia da lingua do latín ao galego e distinguir os elementos constitutivos deste.	LGB4.3.1. Describe a romanización e o nacemento das linguas romances.	CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B4.5. Historia da lingua: do latín ao galego; situación lingüística da Península antes da romanización; substrato e o estrato latino (principais evolucións fonéticas do latín ao galego). A Romanización e o nacemento das linguas romances; o superestrato.		LGB4.3.2. Identifica e describe os diferentes elementos constitutivos do galego ao longo da historia (substrato, estrato e superestrato).	CCL CSC
p	B4.6. Cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais e as familias léxicas irregulares.	B4.4. Recoñecer os cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais e citar exemplos, así como distinguir as familias léxicas irregulares e utilízalas correctamente.	LGB4.4.1. Recoñece os cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais e cita algún exemplo.	CCL
			LGB4.4.2. Distingue as familias léxicas irregulares e utilízalas correctamente.	CCL
p	B4.7. Historia da lingua: o galego antigo (Idade Media), emerxencia e declive, características lingüísticas, contexto histórico e cultural, e situación sociolingüística.	B4.5. Identificar e describir as características lingüísticas fundamentais do galego antigo, o seu contexto e identificalo en textos.	LGB4.5.1. Identifica e describe as características lingüísticas fundamentais do galego antigo.	CCL
			LGB4.5.2. Describir o contexto histórico e cultural do galego antigo así como a súa situación sociolingüística.	CCL CSC
			LGB4.5.3. Identifica o galego antigo en documentos non literarios e literarios.	CCL
p	B4.8. Historia da lingua: galego medio; dialectalización da lingua (séculos XVI, XVII e XVIII); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística e características lingüísticas.	B4.6. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII), describir o seu contexto e identificalo en textos.	LGB4.6.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII), describe o seu contexto e identifícao en textos.	CCL
			LGB4.6.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego medio así como a súa situación sociolingüística.	CCL CSC
			LGB4.6.3. Analiza a repercusión desta etapa de dialectalización da lingua no desenvolvemento posterior do galego.	CCL CSC
			LGB4.6.4. Identifica o galego medio en documentos non literarios e literarios.	CCL
p	B4.9. Historia da lingua: galego moderno (desde o século XIX ata 1916); contexto histórico e cultural;	B4.7. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde o século XIX ata 1916), describir o	LGB4.7.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde o século XIX ata	CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	situación sociolingüística e características lingüísticas.	seu contexto e identificalo en textos, elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos anteriores a 1916.	1916). LGB4.7.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno (desde o século XIX ata 1916) así como a súa situación sociolingüística. LGB4.7.3. Analiza a repercusión da etapa de nacemento do galego moderno (desde o século XIX ata 1916) no desenvolvemento posterior da lingua. LGB4.7.4. Identifica o galego moderno (desde o século XIX ata 1916) en documentos non literarios e literarios. LGB4.7.5. Elabora traballos de xeito individual e/ou en grupo nos que se describen e analizan textos anteriores a 1916.	CCL CSC CCL CSC CCL CCL
Bloque 5. A literatura.				
e n	B5.1. Definición dos conceptos "literatura" e "texto literario", caracterización dos diferentes xéneros e análise dos seus principais recursos formais e descrición da cronoloxía xeral da historia da literatura galega.	B5.1. Definir "literatura" e "texto literario", caracterizar os diferentes xéneros e analizar os seus principais recursos formais e describir a cronoloxía xeral da historia da literatura galega.	LGB5.1.1. Define "literatura" e "texto literario", caracteriza os diferentes xéneros e analiza os seus principais recursos formais e describe a cronoloxía xeral da historia da literatura galega. LGB5.1.2. Compara textos de diferentes xéneros, caracterizándoos a partir dos seus trazos formais e estruturais definitorios. LGB5.1.3. Adscribe á súa época autores/as e textos destacados da historia da literatura galega.	CCL CCL CCL
e n	B5.2. Definición de "literatura galega de tradición oral" e as súas principais concrecións xenéricas, relación histórica da súa vitalidade e mais das principais manifestacións e compilacións realizadas nos diferentes períodos históricos ata a actualidade.	B5.2. Definir "literatura galega de tradición oral" e as súas principais concrecións xenéricas, historiar a súa vitalidade e mais as principais manifestacións e compilacións nos diferentes períodos históricos ata a actualidade.	LGB5.2.1. Define "literatura galega de tradición oral" e as súas principais concrecións xenéricas, concreta a historia da súa vitalidade e mais as principais manifestacións e compilacións nos diferentes períodos históricos ata a actualidade. LGB5.2.2. Le e comenta textos dos diferentes xéneros da literatura galega de tradición oral e identifica os seus	CCL CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 1º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			principais trazos formais, estruturais e temáticos.	
en	B5.3. A literatura medieval: contextualización sociohistórica e sociolingüística das súas orixes, definición das características principais e análise da lírica profana (cantiga de amor, de amigo e de escarnio), a lírica relixiosa (cantigas de Santa María) e a prosa medieval.	B5.3. Identificar, analizar e describir a literatura medieval: contextualizar sociohistórica e sociolingüisticamente as súas orixes, definir as características principais e analizar a lírica profana (cantiga de amor, de amigo e de escarnio), a lírica relixiosa (cantigas de Santa María) e a prosa medieval.	LGB5.3.1. Identifica, analiza e describe a literatura medieval: contextualiza sociohistórica e sociolingüisticamente as súas orixes, define as características principais e analiza a lírica profana (cantiga de amor, de amigo e de escarnio), a lírica relixiosa (cantigas de Santa María) e a prosa medieval.	CCL
edn	B5.4. Lectura de textos significativos da literatura medieval, identificación das súas características temáticas e formais e relación destas co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	B5.4. Ler textos significativos da literatura medieval, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	LGB5.4.1. Le e comenta textos representativos da literatura medieval, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL
en	B5.5. A literatura do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII): contextualización sociohistórica e sociolingüística da produción desta etapa, e descrición e análise das obras e os/as autores/as principais.	B5.5. Identificar, analizar e describir a literatura do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII): contextualizar sociohistórica e sociolingüisticamente a produción desta etapa, e describir e analizar as obras e os/as autores/as principais.	LGB5.5.1. Identifica, analiza e describe a literatura do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII): contextualiza sociohistórica e sociolingüisticamente a produción desta etapa, e describe e analiza as obras e os/as autores/as principais.	CCL
edn	B5.6. Lectura de textos significativos da literatura do galego medio, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	B5.6. Ler textos significativos da literatura do galego medio, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	LGB5.6.1. Le e comenta textos representativos da literatura do galego medio, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL
en	B5.7. A literatura do Rexurdimento: contextualización sociohistórica e sociolingüística da produción do Prerrexurdimento e o Rexurdimento pleno ata 1916 e descrición e análise das obras e os/as autores/as principais deste período.	B5.7. Identificar, analizar e describir a literatura do Rexurdimento: contextualizar sociohistórica e sociolingüisticamente a produción do Prerrexurdimento e o Rexurdimento pleno ata 1916 e describir e analizar as obras e os/as autores/as principais deste período.	LGB5.7.1. Identifica, analiza e describe a literatura do Rexurdimento: contextualiza sociohistórica e sociolingüisticamente a produción do Prerrexurdimento e o Rexurdimento pleno ata 1916 e describe e analiza as obras e os/as autores/as principais deste período.	CCL
edn	B5.8. Lectura de textos significativos dos/das principais autores/as do Prerrexurdimento, o Rexurdimento pleno e os comezos do século XX ata 1916, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	B5.8. Ler textos significativos dos/das principais autores/as do Prerrexurdimento, o Rexurdimento pleno e os comezos do século XX ata 1916, identificando as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	LGB5.8.1. Le e comenta textos representativos da literatura do Rexurdimento (tanto do Prerrexurdimento como do Rexurdimento pleno e a literatura de comezos do século XX ata 1916), caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL

2º BACHARELATO

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comunicación oral: falar e escoitar				
d e g h	B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais e audiovisuais de natureza diversa.	B1.1. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais, audiovisuais e a situación en que se desenvolven. Captar o sentido global, a intención do discurso, a mensaxe e as súas ideas principais e secundarias.	LGB1.1.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	CCL
			LGB1.1.2. Recolle as ideas fundamentais e secundarias en resumos, esquemas ou mapas conceptuais.	CCL
			LGB1.1.3. Interpreta, reflexiona e emite xuízos críticos sobre discursos orais de distinta natureza.	CAA
d e h i	B1.2. Comprensión interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos sobre temas especializados do ámbito educativo.	B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de carácter expositivo e argumentativo sobre temas especializados (conferencias, clases, charlas, presentacións e videoconferencia).	LGB1.2.1. Identifica as ideas principais e contidos relevantes dunha presentación (charla ou conferencia sobre temas especializados do ámbito educativo).	CCL CAA
			LGB1.2.2. Recoñece as distintas estratexias de organización do contido nunha exposición	CAA

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			oral sobre un tema especializado propio do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	
			LGB1.2.3. escoita de maneira activa, toma notas e formula preguntas coa intención de aclarar ou ampliar ideas que se desprenden da exposición oral.	CCL CAA
d e g h	B1.3. Comprensión interpretación e valoración de textos orais procedentes dos medios de comunicación social (xéneros informativos e de opinión, e da publicidade).	B1.3. Comprender, interpretar e valorar textos orais xornalísticos e publicitarios.	LGB1.3.1. Interpreta e identifica a intención comunicativa, o tema e a estrutura en anuncios sonoros e/ou audiovisuais.	CCL CAA
			LGB1.3.2. Identifica as características propias dos principais xéneros informativos e de opinión dos medios de comunicación social.	CCL CAA CSC
			LGB1.3.3. Analiza os recursos verbais e non verbais que se empregan na publicidade para convencer os destinatarios ou destinatarias.	CCL CSC
			LGB1.3.4. Analiza de forma crítica a forma e contido das mensaxes publicitarias e evita usos lingüísticos discriminatorios.	CAA CCL
a b e	B1.4. Desenvolvemento das habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.	B1.4. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como as normas de cortesía, nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	LGB1.4.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	CCL
			LGB1.4.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	CSC CAA
			LGB1.4.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal	CCL CSC

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	CSIEE
de g h i m	B1.5. Producción (planificación e execución de textos orais relacionados con algún contido do currículo ou tema de actualidade) adecuada á situación comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC, así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.	B1.5. Realizar producións orais planificadas, relacionadas con algún contido do currículo ou tema de actualidade adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.	LGB1.5.1. Planifica os seus textos orais e produce discursos adecuados, coherentes e ben cohesionados.	CAA CCL
			LGB1.5.2. Consulta fontes de información diversas e revisa os borradores e esquemas.	CAA
			LGB1.5.3. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical, cínguese ao tema e non divaga.	CCL
			LGB1.5.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	CCL CSC CSIEE
			LGB1.5.5. Exprésase con facilidade e recorre a paráfrases ou circunloquios cando non encontra a expresión precisa.	CCL CSIEE
			LGB1.5.6. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.	CCL
			LGB1.5.7. Tenta buscar a complicidade do público e demostra seguridade ao responder as preguntas do auditorio.	CSIEE
			LGB1.5.8. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación adecuada á situación e á intención	CD CCL CAA

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	
e	B1.6. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	CCL
			LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).	CCL
			LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.	CCL
			LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.	CCL
e g h i	B1.7. Exposición oral de textos expositivos e argumentativos do ámbito educativo e de divulgación científica e cultural.	B1.7. Expor oralmente, con rigor e claridade, un tema especializado de textos do ámbito educativo ou de divulgación científica e cultural.	LGB1.7.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical e fonética.	CCL
			LGB1.7.2. Emprega léxico preciso e especializado e evita o uso de coloquialismos e palabras comodín.	CCL
a b e	B1.8. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	B1.8. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	LGB1.8.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	CCL CAA CSC
			LGB1.8.2. Aplica as normas que rexen a	CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	CSC
a b c e m	B1.9. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.	B1.9. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.	LGB1.9.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.	CCL CSC CSIEE
b d e	B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas.	B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer, en exposicións orais propias e alleas, as dificultades expresivas.	LGB1.10.1. Recoñece en exposicións propias e alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, mal uso dos rexistros pobreza léxica, fonética e entoación inadecuada), e identifica interferencias lingüísticas e desviacións da norma.	CAA CCL
			LGB1.10.2. Deseña estratexias para mellorar e progresar de xeito autónomo.	CAA
e	B1.11. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	B1.11. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	LGB1.11.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.	CCL CAA
			LGB1.11.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.	CCL CSC
			LGB1.11.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual	CCL CSC

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			do seu contexto.	
	Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir			
b d f h	B2.1. Comprensión e produción de textos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial con axuda de estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos.	B2.1. Aplicar estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos para interpretar e producir textos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	LGB2.1.1. Sintetiza as ideas fundamentais do texto en resumos, esquemas e mapas conceptuais.	CCL CCA
			LGB2.1.2. Interpreta o sentido global e identifica a intención comunicativa do emisor en textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos.	CCL
			LGB2.1.3. Diferencia as ideas principais e as secundarias e sintetiza o contido de textos expositivos e argumentativos de distintos ámbitos.	CCL
			LGB2.1.4. Utiliza recursos bibliográficos, audiovisuais e dixitais para facilitar a comprensión dun texto e complementar as súas producións.	CCL CD CAA
b f h	B2.2. Planificación, produción e revisión de textos de distintos ámbitos adecuados, coherentes e ben cohesionados; axustados ás normas morfolóxicas e gramaticais e ben presentados.	B2.2. Planificar, producir e revisar textos de distintos ámbitos de uso adecuados á situación e á intención comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección gramatical e boa presentación.	LGB2.2.1. Planifica os seus traballos seguindo unha orde predefinida e revisa o proceso de escritura para mellorar a produción final.	CCL
			LGB2.2.2. Produce textos propios de distintos ámbitos usando o rexistro adecuado, organizando os enunciados en secuencias lineais e ben cohesionadas.	CCL CSC
b d f	B2.3. Produción de traballos educativos individuais e en grupo sobre temas polémicos do currículo ou da actualidade	B2.3. Realizar traballos educativos individuais ou en grupo sobre temas controvertidos do currículo ou de actualidade social, científica	LGB2.3.1. Desenvolve un tema do currículo con rigor, claridade e corrección gramatical.	CCL
			LGB2.3.2. Adecúa a súa expresión ás	CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
h	social, científica e cultural.	ou cultural.	condicións da situación comunicativa (tema, destinatario, ámbito discursivo e xénero textual) e emprega os recursos expresivos propios do rexistro formal.	
			LGB2.3.3. Emprega léxico preciso e evita o uso de coloquialismos ou palabras comodín.	CCL
			LGB2.3.4. Organiza os contidos dos seus traballos en función duns obxectivos fixados previamente, contrasta posturas enfrontadas e defende a súa opinión con argumentos.	CCL CSC
d f h	B2.4. Análise e comentario de textos expositivos e argumentativos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	B2.4. Analizar e comentar textos argumentativos e expositivos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	LGB2.4.1. Describe os trazos morfosintácticos, léxico-semánticos e pragmático-textuais de textos expositivos e argumentativos.	CCL
			LGB2.4.2. Recoñece e explica a función no texto dos distintos procedementos de cita: estilo directo, estilo indirecto, estilo indirecto libre e cita encuberta.	CCL
b e f h	B2.5. Busca e selección de información procedente de fontes bibliográficas e dixitais e posterior organización e revisión das producións cos recursos que ofrecen as TIC.	B2.5. Extraer información de fontes bibliográficas e dixitais e utilizar as TIC ao longo de todo o proceso de escritura, desde a planificación, organización e produción do texto á súa revisión e corrección final.	LGB2.5.1. Consulta información en fontes bibliográficas e dixitais e compila os datos máis relevantes en fichas-resumo.	CCL CD CAA
			LGB2.5.2. Respecta as normas de presentación dos traballos escritos, a organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía.	CCL CD
			LGB2.5.3. Utiliza procesadores de texto e correctores ortográficos para mellorar a presentación e evitar erros ortográficos e tipográficos.	CCL CD

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b f h	B2.6. Descrición das propiedades do texto e análise, nas producións propias e alleas, dos procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión.	B2.6. Describir as propiedades do texto e analizar os procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión nas producións propias e alleas.	LGB2.6.1. Recoñece, describe e utiliza recursos de cohesión gramaticais e léxico-semánticos.	CCL CAA
			LGB2.6.2. Describe os tipos de rexistro e analiza as súas manifestacións lingüísticas.	CCL CAA
Bloque 3. Funcionamento da lingua				
e	B3.1. Pronuncia correcta dos fonemas propios do galego e das transformacións fonéticas que se dan nas palabras ao longo da cadea falada.	B3.1. Definir e identificar os fonemas da lingua galega e recoñecer a importancia e o valor das normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz.	LGB3.1.1. Define e identifica os fonemas vocálicos e consonánticos da lingua galega.	CCL CAA CCEC
			LGB3.1.2. Valora as normas fonéticas como medio para facilitar a comunicación eficaz.	CCL CCEC
d e	B3.2. Coñecemento e explicación das variedades dialectais de Galicia.	B3.2. Coñecer as variedades dialectais, recoñecer e explicar os seus trazos característicos en manifestacións orais e escritas e valorar a diversidade lingüística como parte do patrimonio cultural.	LGB3.2.1. Explica as principais variedades dialectais e valora a diversidade lingüística como parte de noso patrimonio cultural.	CCL CCEC
e	B3.3. Análise e explicación do léxico e dos seus procedementos de formación.	B3.3. Recoñecer e explicar o proceso de formación das palabras e aplicar os coñecementos adquiridos para a mellora, comprensión e enriquecemento do vocabulario activo.	LGB3.3.1. Explica os procedementos de formación das palabras.	CCL CAA
			LGB3.3.2. Recoñece e explica os tipos de morfemas así como a análise morfolóxica.	CAA
			LGB3.3.3. Recoñece, analiza e explica a estrutura morfolóxica.	CAA
e	B3.4. Observación, reflexión e explicación das unidades e funcións sintácticas.	B3.4. Observar, reflexionar e explicar as distintas unidades e funcións sintácticas e aplicar os coñecementos sobre análise	LGB3.4.1. Recoñece as diferentes estruturas sintácticas, explica as relacións que se establecen e emprega a terminoloxía	CAA

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		sintáctica na produción de textos.	axeitada.	
e	B3.5. Reflexión e explicación das relacións e unidades semánticas.	B3.5. Reflexionar e explicar as relacións e unidades semánticas.	LGB3.5.1. Identifica e explica as relacións e unidades semánticas.	CCL CAA
b e h	B3.6. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	B3.6. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	LGB3.6.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	CCL CAA CD
b e	B3.7. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	B3.7. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	LGB3.7.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.	CCL CAA
Bloque 4. Lingua e sociedade				
p	B4.1. Estereotipos e prexuízos lingüísticos: a súa repercusión nos usos. B4.2. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas.	B4.1. Recoñecer os estereotipos e prexuízos lingüísticos, determinar a súa repercusión nos usos e elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas.	LGB4.1.1. Recoñece os estereotipos e prexuízos lingüísticos e determina a súa repercusión nos usos.	CCL CSC
			LGB4.1.2. Elabora traballos de xeito individual e/ou en grupo nos que se describen e analizan cuestións sociolingüísticas.	CCL CSC
h p	B4.3. Construción da variante estándar da lingua galega. B4.4. Interferencias lingüísticas: castelanismos.	B4.2. Describir e interpretar o proceso de construción da variante estándar da lingua galega, recoñecer as interferencias lingüísticas no galego con especial atención aos castelanismos e desenvolver un discurso	LGB4.2.1. Describe e interpreta o proceso de construción da variante estándar da lingua galega.	CCL
			LGB4.2.2. Recoñece as interferencias	CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		propio libre destes elementos.	lingüísticas no galego, con especial atención aos castelanismos e desenvolve un discurso propio libre destes elementos.	CCEC
p	B4.5. Historia da lingua: galego moderno (desde 1916 ata 1978); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística e características lingüísticas.	B4.3. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1916 ata 1978, describir o seu contexto e identificalo en textos.	LGB4.3.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1916 ata 1978).	CCL
			LGB4.3.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno (desde 1916 ata 1978), así como a súa situación sociolingüística.	CCL CSC
			LGB4.3.3. Diferencia e describe as etapas que podemos establecer entre 1916 e 1978 desde o punto de vista sociolingüístico.	CCL
			LGB4.3.4. Analiza a importancia da etapa 1916-1978 no desenvolvemento posterior da lingua.	CCL CSC
			LGB4.3.5. Identifica o galego moderno (desde 1916 ata 1978) en documentos non literarios e literarios.	CCL
p	B4.6. Historia da lingua: galego moderno (desde 1978 ata a actualidade); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística; situación legal e características lingüísticas.	B4.4. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno desde 1978 ata a actualidade e identificalo en textos, describir o seu contexto e a situación legal, recoñecelo como unha lingua en vías de normalización e elaborar traballos sobre a historia da lingua.	LGB4.4.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde 1978 ata a actualidade).	CCL
			LGB4.4.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno desde 1978 ata a actualidade, así como a súa situación sociolingüística.	CCL CSC
			LGB4.4.3. Analiza a importancia da etapa desde 1978 ata a actualidade no desenvolvemento do galego.	CCL CSC

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LGB4.4.4. Recoñece o galego como unha lingua en vías de normalización e sinala as súas fortalezas e debilidades.	CCL CSC
			LGB4.4.5. Sinala as principais características lingüísticas en documentos non literarios e literarios desde 1978 ata a actualidade.	CCL
p	B4.7. Elaboración dunha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	B4.5. Elaborar unha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	LGB4.5.1. Elabora unha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	CCL
p	B4.8. A evolución da conciencia lingüística.	B4.6. Analizar e interpretar a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.	LGB4.6.1. Analiza e interpreta a evolución da conciencia lingüística na historia da lingua galega.	CCL CSC
Bloque 5. Educación literaria				
e n	B5.1. Literatura galega de 1916 a 1936: Poesía: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as. Prosa: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as. Teatro: autores/as das Irmandades, Vangardas e Grupo Nós.	B5.1. Identificar, analizar e describir a literatura galega de 1916 a 1936: Poesía: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as. Prosa: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as. Teatro: autores/as das Irmandades, Vangardas e Grupo Nós.	LGB5.1.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega de 1916 a 1936: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as.	CCL
			LGB5.1.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega de 1916 a 1936: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as.	CCL
			LGB5.1.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego de 1916 a 1936: autores/as das Irmandades, Vangardas e Grupo Nós.	CCL
e d n	B5.2. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1916 a 1936, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto	B5.2. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1916 a 1936, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto	LGB5.2.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1916 a 1936, caracterízalos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co	CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	contexto sociohistórico e sociolingüístico.	
			LGB5.2.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL
			LGB5.2.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1916 a 1936, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL
e n	<p>B5.3. Literatura galega entre 1936 e 1975:</p> <p>Poesía: produción bélica e autores/as do exilio. A Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais.</p> <p>Prosa: produción bélica e autores/as do exilio. Os renovadores da prosa: Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas. A Nova Narrativa Galega. Autores/as dos primeiros 70.</p> <p>Teatro: o teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.</p>	<p>B5.3. Identificar, analizar e describir a literatura galega entre 1936 e 1975:</p> <p>Poesía: produción bélica e autores/as do exilio. A Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais.</p> <p>Prosa: produción bélica e autores/as do exilio. Os renovadores da prosa: Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas. A Nova Narrativa Galega. Autores/as dos primeiros 70.</p> <p>Teatro: o teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.</p>	LGB5.3.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega entre 1936 e 1975: produción bélica e autores/as do exilio, a Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais.	CCL
			LGB5.3.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega entre 1936 e 1975: produción bélica e os autores do exilio, os renovadores da prosa (Ánxel Fole, Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas) así como A Nova Narrativa Galega e autores/as dos primeiros 70.	CCL
			LGB5.3.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego entre 1936 e 1975: teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.	CCL
e d n	B5.4. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1936 a 1975, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o	B5.4. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1936 a 1975, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o	LGB5.4.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	xénero ao que pertencen.	xénero ao que pertencen.	LGB5.4.2. Le e comenta textos representativos da prosa galega de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL
			LGB5.4.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1936 a 1975, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL
e n	B5.5. Literatura galega de 1975 ata a actualidade: Poesía: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. Prosa: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. Teatro: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.	B5.5. Identificar, analizar e describir a literatura galega de 1975 ata a actualidade: Poesía: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. Prosa: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século. Teatro: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.	LGB5.5.1. Identifica, analiza e describe a poesía galega de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.	CCL
			LGB5.5.2. Identifica, analiza e describe a prosa galega de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.	CCL
			LGB5.5.3. Identifica, analiza e describe o teatro galego de 1975 ata a actualidade: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.	CCL
e d n	B5.6. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1975 á actualidade, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	B5.6. Ler e comentar textos significativos da literatura galega de 1975 á actualidade identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	LGB5.6.1. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1975 á actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL
			LGB5.6.2. Le e comenta textos representativos	CCL

Lingua Galega e Literatura. Bacharelato. 2º Curso				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			da prosa galega de 1975 á actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	
			LGB5.6.3. Le e comenta textos representativos do teatro galego de 1975 ata a actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL
e n	B5.7. Análise e comentario, a través de probas escritas ou traballos, cando menos dunha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.	B5.7. Analizar e comentar, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.	LGB5.7.1. Analiza e comenta, a través de probas escritas ou traballos, cando menos unha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.	CCL

5. TEMPORALIZACIÓN

1º ESO

CONTIDOS	TEMPORALIZACIÓN
Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar	
B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de calquera texto oral ou daqueles propios dos medios de comunicación, especialmente noticias de actualidade, próximas aos intereses do alumnado.	Traballarase de forma habitual ao longo do curso, en especial aquelas de máis actualidade e interese para o alumnado.
B1.2. Comprensión e interpretación de textos orais utilizados no ámbito social e educativo (instrucións, presentacións de tarefas e breves exposicións orais de temáticas variadas).	Ao longo de todo o curso, para a exposición de traballos, temas, ...
B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa con actitude de interese, de cooperación e de respecto.	De forma habitual durante o curso.
B1.4. escoita crítica e reflexiva das mensaxes dos medios de comunicación, con especial atención aos programas informativos.	3 sesións mínimo
B1.5. Coñecemento e aplicación, con axuda das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC), de estratexias necesarias para producir textos orais sobre temas de actualidade.	3-5 sesións mínimo
B1.6. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	Sempre, promovendo a participación e colaboración do alumnado na aula.

B1.7. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	Sempre, promovendo a participación e colaboración do alumnado na aula.
B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo (pedimento de aclaracións, intercambio de opinións e exposición de conclusións).	Sempre que sexa necesario ao longo do curso.
B1.9. Coñecemento e aplicación de estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso, prácticas orais formais e informais.	6 sesións mínimo e sempre que o desenvolvemento da práctica docente así o requira.
B1.10. Construción de discursos adecuados, cohesionados e coherentes desde o punto de vista comunicativo, sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativa.	3 sesións polo menos.
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir	
B2.1. Aplicación de técnicas de análise do contido e estratexias de lectura comprensiva.	De forma habitual, sempre que se realice unha lectura na aula.
B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos á experiencia do alumnado: mensaxes electrónicas ou de móbil, normas e instrucións de uso.	2-3 sesións
B2.3. Comprensión, interpretación e síntese de textos dos medios de comunicación, fundamentalmente textos narrativos.	3 sesións
B2.4. Comprensión e interpretación de textos do ámbito educativo, especialmente, descritivos, narrativos e expositivos sobre as distintas materias curriculares: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias en diversos soportes.	Sempre que se consulten e, como mínimo, 3 sesións
B2.5. Utilización guiada da biblioteca e das TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita.	3 sesións mínimo, en colaboración coa Biblioteca.

B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes que transmitan prexuízos ou usos lingüísticos discriminatorios, especialmente, os que aparecen nos medios de comunicación.	Sempre que sexa necesario diante de mensaxes discriminatorias na linguaxe ou con prexuízos.
B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa, aos patróns fonéticos do galego e aos signos de puntuación.	10' polo menos en cada clase, de maneira habitual.
B2.8. Planificación e revisión do escrito, de forma guiada, para producir textos adecuados, coherentes, cohesionados e correctos gramaticalmente.	Constantemente ao longo do curso.
B2.9. Producción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil.	2-3 sesións
B2.10. Producción, a partir dun modelo, de textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital.	2 sesións mínimo
B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida educativa, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre as tarefas e aprendizaxes realizadas.	De forma constante ao longo do curso para asimilar contidos do currículo.
B2.12. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos.	3- 4 sesións mínimo
B2.13. Uso, con progresiva autonomía, das TIC (procesadores de textos e correctores ortográficos) na planificación, revisión e presentación dos escritos.	Unha vez á semana polo menos.
B2.14. Autoavaliación da aprendizaxe da lingua cunha actitude activa e de confianza.	De forma constante ao longo do curso.
Bloque 3. Funcionamento da lingua	
B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir	Sempre, durante o curso.

de campos léxicos traballados na aula.	
B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias.	3 sesións mínimo
B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre clases de palabras e normativa.	Unha vez á semana polo menos.
B3.4. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	Constantemente ao longo do curso, debido á revisión da lingua na aula.
B3.5. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.	De forma habitual en textos escritos.
B3.6. Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais básicas (substantivo, adxectivo cualificativo, verbo, adverbio, etc.) así como a diferenza entre palabras flexivas e non flexivas para a creación e comprensión de textos.	Dúas semanas mínimo, pois a identificación das categorías gramaticais básicas será habitual ao longo do curso.
B3.7. Recoñecemento, uso e reflexión dos mecanismos da cohesión textual como a deíxe persoal.	De forma habitual en textos escritos.
B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos conectores textuais máis comúns, en particular os temporais e explicativos.	3 sesións
B3.9. Coñecemento das regras de concordancia e das funcións sintácticas principais no seo da oración para elaborar enunciados cun estilo cohesionado e correcto.	4-5 sesións
B3.10. Recoñecemento das modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor.	2 sesións
B3.11. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de	De forma habitual ao longo do curso.

autoavaliación, aceptando o erro como parte do proceso.	
B3.12. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	Nos traballos colaborativos de cada trimestre
B3.13. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	De forma constante e progresiva durante o curso.
Bloque 4. Lingua e sociedade	
B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo. B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. B4.3. A lusofonía.	3 sesións mínimo
B4.4. Análise da situación sociolingüística, a partir do contexto familiar do alumnado.	3-5 sesións
B4.5. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.	Sempre
B4.6. Situación sociolingüística e legal das linguas de España.	2 sesións
B4.7. Prexuízos lingüísticos.	2 sesións mínimo
B4.8. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades diatópicas do galego.	3 sesións

Bloque 5. Educación literaria	
B5.1. Lectura, con regularidade e de maneira guiada, de obras literarias para desenvolver o criterio lector; exposición da opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e asimilación dos trazos estéticos xerais que definen cada texto.	De forma habitual durante o curso, tanto obras completas –dúaspor trimestre-, como fragmentos na aula.
B5.2. Comparación de textos literarios e non literarios e diferenciación de textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais.	Dúas semanas como mínimo.
B5.3. Lectura expresiva e comprensiva, audicións de poemas recitados ou cantados, determinación da temática ou temáticas abordadas e descrición dos valores estilísticos dos textos.	En calquera circunstancia, sempre que sexa pertinente, ademais da lectura de poemarios durante o curso.
B5.4. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e recoñecemento da funcionalidade dos elementos formais básicos.	De forma habitual durante o curso.
B5.5. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e apreciación dos seus compoñentes e procedementos máis relevantes.	Segundo trimestre
B5.6. Producción de textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	3 sesións polo menos
B5.7. Descrición e caracterización dos trazos definitorios básicos do cómic e a canción como linguaxes artísticas.	5 sesións polo menos
B5.8. Familiarización, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo.	Dúas semanas como mínimo, se ben o fomento da procura de información será habitual ao longo do curso, en colaboración coa Biblioteca.

2ºESO

B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de novas de actualidade e de informacións de crónicas, reportaxes e documentais procedentes dos medios de comunicación audiovisual.	Traballárase de forma habitual ao longo do curso, en especial aquelas de máis actualidade e interese para o alumnado
B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais utilizados no ámbito social e educativo.	Ao longo de todo o curso, para a exposición de traballos, temas, debates...
B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado.	De forma habitual en todas as aulas
B1.4. Escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias reportaxes e crónicas	Sempre que xurdan na aula
B1.5. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e cunha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	En todas as exposicións orais, debates. Especialmente no 1º trimestre, cando se trate o tema da “Diversidade lingüística”
B1.6. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	Sempre, promovendo a participación e colaboración do alumnado na aula.
B1.7. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade.	Sempre que sexa necesario ao longo do curso.
B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.	
	6 sesións mínimo e sempre que o desenvolvemento da práctica docente así o requira.
B1.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e	3 sesións polo menos.

informais.	
B1.10. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativo.	Sempre que sexa necesario ao longo do curso
	Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir
B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.	Mínimo unha sesión por trimestre
B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos aos intereses do alumnado: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.	Tres sesións máximo
B2.3. Comprensión e interpretación, en formato papel e dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).	Unha sesión mínimo
B2.4. Comprensión e interpretación, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.	Todo o curso
B2.5. Uso, progresivamente autónomo, das bibliotecas e das TIC para seleccionar información.	Ao longo do curso de xeito progresivo
B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura para identificar usos lingüísticos discriminatorios, manifestar posturas de acordo e desacordo e expor razoadamente as ideas respectando as ideas dos demais.	Ao longo do curso sempre que xurda
B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función, con posibilidade de usar recursos audiovisuais para o rexistro de voz.	Mínimo unha sesión por trimestre
B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas e externas dos contidos do texto.	Ao longo de todo o curso, buscando unha evolución positiva no manexo destas ferramentas comunicativas
B2.9. Producción, en formato papel ou dixital, de escritos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	Tres sesións máximo

B2.10. Produción, en formato papel ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).	Unha sesión mínimo
B2.11. Produción, en formato papel ou dixital, de textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.	Tres sesións máximo
B2.12. Produción e síntese, en formato papel ou dixital, de textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narrativos e descritivos.	Unha sesión por trimestre
B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito.	Ao longo do curso nas actividades descritas anteriormente
B2.14. Valoración da escritura como fonte de aprendizaxe e como forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.	Ao longo do curso
	Bloque 3. Funcionamento da lingua
B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.	Ao longo do curso, axustándose ao contexto
B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias.	Ao longo do curso e no 3º trimestre de xeito específico (nos contidos)
B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta en calquera soporte, especialmente sobre flexión, relación semántica e normativa.	Ao longo do curso (especialmente manexo do RAG dixital)
B3.4. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas que regulan os textos orais e escritos, propios e alleos.	Ao longo do curso
B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	Ao longo do curso e, como mínimo unha sesión por trimestre de xeito específico con realización de actividades concretas.
B3.6. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.	Ao longo do curso e, como mínimo dúas sesións por trimestre, de xeito específico, con realización de actividades concretas.
B3.7. Recoñecemento da estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para a mellora da comprensión e produción textuais.	Varias sesións por trimestre (tres, catro...), de xeito xeral, e distribuídas tendo en conta a secuenciación dos contidos, de xeito específico.
B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais	Ao longo do curso, segundo contexto

(espaciais, de oposición e contraste) e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.	
B3.9. Coñecemento dos compoñentes sintácticos no nivel da frase para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.	Ao longo do curso, e mais especificamente no terceiro trimestre
B3.10. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de autoavaliación, aceptando o erro como parte do proceso.	Ao longo do curso, poñéndoos en práctica desde as actividades de avaliación inicial a todas as que se realicen durante todo o curso
B3.11. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	Participación en actividades da Biblioteca ou actividades complementarias e extraescolares puntuais e tamén pequenos proxectos de aula. Ao longo do curso
B3.12. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	Ao longo do curso. A identificación, de xeito específico, no primeiro trimestre ; e a utilización durante todo o curso. Varias sesións
	Bloque 4. Lingua e sociedade
B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. B4.3. A lusofonía.	Durante todo o curso. De xeito específico: 1º trimestre. Varias sesións
B4.4. Situación sociolingüística do galego.	De xeito específico, último trimestre. Ao longo do curso con carácter xeral. Varias sesións.
B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.	Ao longo do curso Varias sesións
B4.6. Situación legal das linguas do Estado español.	Terceiro trimestre. Unha sesión.
B4.7. Prexuízos lingüísticos.	Ao longo do curso. Especificamente, 3º trimestre
B4.8. Recoñecemento das variantes diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de	Terceiro trimestre. Unha sesión

carácter formal.	
	Bloque 5. Educación literaria
B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector; emisión dunha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valoración do uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.	Ao longo do curso nas lecturas de aula e actividades. De xeito específico a través das lecturas obrigatorias e voluntarias e as actividades en torno a elas.
B5.2. Lectura expresiva e comprensiva e audición de poemas recitados ou cantados; determinación do tema principal, a estrutura xeral e os principais recursos estilísticos.	Durante o 2º e 3º trimestre de xeito máis específico
B5.3. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e localización e descrición dos elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.	Durante o primeiro trimestre, de xeito máis específico. Mínimo unha sesión
B5.4. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e recoñecemento dos compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.	Durante o terceiro trimestre de xeito máis específico. Mínimo unha sesión
B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	Terceiro trimestre Mínimo unha sesión
B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.	Repartidos polos tres trimestres. Mínimo unha sesión
B5.7. Produción de textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.	Ao longo do curso como actividade de aula, tendo en conta os contidos e o seu reparto por trimestres.
B5.8. Descrición e caracterización dos trazos definatorios básicos da linguaxe cinematográfica.	Terceiro trimestre. Unha sesión
B5.9. Aproveitamento, baixo guía, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	Ao longo do curso. Varias sesións

CONTIDOS	TEMPORALIZACIÓN
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión e interpretación de textos orais propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención ás entrevistas, noticias, crónicas e reportaxes. ▪ B1.2. Escucha crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas. ▪ B1.3. Comprensión, interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos ▪ B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais usados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas). ▪ B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escucha cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado. ▪ B1.6. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética galega correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	<p>Ao longo de todo o curso de xeito progresivo, adaptando textos, actividades ou prácticas ós contidos xerais. Será un labor continuado no que se incidirá máis ou menos dependendo da natureza da actividade que se realice.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.. ▪ B1.8. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais ▪ B1.9. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativa. ▪ B1.10. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para produción de textos orais sobre temas de actualidade ▪ B2.1. Uso de técnicas de análise do contido e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos ▪ B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e regulamentos ▪ B2.3. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación e distinción dos contidos informativos e das opinións en entrevistas, crónicas e reportaxes. ▪ B2.4. Comprensión e interpretación dos textos propios do ámbito educativo, especialmente os expositivos e explicativos (enciclopedias, webs educativas e outros materiais de consulta). ▪ B2.5. Identificación do tema e dos subtemas, a estrutura comunicativa das mensaxes e a intención do emisor dos textos expositivos e 	<p>Son contidos xerais que se traballarán ó longo do curso que serán asimilados de xeito progresivo e desde diferentes puntos de vista, incluíndo probas como elaboración de textos, traballos, reflexións críticas...</p>
---	--

<p>explicativos.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Uso case autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter, organizar e seleccionar a información ▪ B2.7. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura de calquera tipo de texto, para detectar prexuízos e discriminacións. ▪ B2.8. Lectura fluída en voz alta respectando os patróns fonéticos do galego. ▪ B2.9. Produción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e intervencións en foros. ▪ B2.10. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, entrevistas, crónicas e reportaxes. ▪ B2.11. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos expositivos do ámbito educativo a partir da información obtida na biblioteca ou outras fontes de documentación. ▪ B2.12. Planificación, produción e revisión do texto con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas. ▪ B2.13. Utilización das TIC para organizar os contidos, mellorar a presentación e corrixir erro ▪ B2.14. Uso das TIC como un medio de comunicación e interrelación social a través da escritura. 	<p>Durante todo o curso de acordo co explicado máis arriba.</p> <p>Todo o curso</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico amplo e preciso, con incorporación de fra seoloxía e de vocabulario temático. 	<p>Todo o curso</p> <p>Seis sesións</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Recoñecemento e identificación das categorías gramaticais. 	<p>Tres sesións</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras (derivación e composición). 	<p>Dúas sesións</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego con especial atención a posibles interferencias 	<p>Todo o curso</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Uso progresivo, autónomo e eficaz dos dicionarios, das bibliotecas e doutras fontes de consulta en diferentes soportes, especialmente sobre cuestións de uso, de norma e como fonte de obtención de información. 	<p>Todo o curso</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Coñecemento, aplicación e valoración das normas ortográficas para conseguir unha comunicación eficaz. 	<p>Todo o curso</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual. 	<p>Seis sesións</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Recoñecemento das funcións sintácticas e das unidades que as desempeñan de cara á mellora da construción de textos orais e escritos con emprego dunha terminoloxía axeitada. 	<p>Dúas sesións</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os presentativos, secuenciadores de adición, e mais dos mecanismos de cohesión textual como a referencia interna de tipo léxico. 	<p>Todo o curso</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temática en textos alleos e propios. Elaboración de textos tendendo a estes valores 	<p>Unha sesión</p> <p>Todo o curso</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Recoñecemento e delimitación na intención comunicativa expresada. ▪ B3.12. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais ▪ B3.13. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. ▪ B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. ▪ B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega, afirmando o plurilingüismo. ▪ B4.3. A lusofonía. ▪ B4.4. Situación sociolingüística do galego, observación da situación sociolingüística en canto a usos e actitudes no contorno máis próximo (aula e barrio), con aproximación aos prexuízos lingüísticos máis evidentes ▪ B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e 	<p>Todo o curso</p> <p>Todo o curso</p> <p>Todo o curso</p> <p>Unha sesión</p> <p>Tres sesións</p> <p>Todo o curso</p> <p>Tres sesións</p> <p>Unha sesión</p>
--	---

<p>colectivo do uso normalizado da lingua galega.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. A orixe e formación da lingua galega Etapas da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916, e análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.. ▪ B4.7. Situación sociolingüística e legal das linguas do Estado español. ▪ B4.8. Prexuízos lingüísticos ▪ B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal. ▪ B5.1. Identificación e comprensión das distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916. ▪ B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916. ▪ B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, 	<p>Unha sesión como mínimo.</p> <p>Tres sesións</p> <p>A metade das sesións de cada trimestre</p> <p>A metade das sesións de cada trimestre</p> <p>Todo o curso</p>
---	---

4ºESO

CONTIDOS

TEMPORALIZACIÓN

B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención aos xéneros de carácter argumentativo.	1 sesión por trimestre
B1.2. Comprensión e análise de textos publicitarios dos medios de comunicación audiovisual.	Ao longo de todo o curso
B1.3. Comprensión e interpretación de textos orais expositivos e argumentativos do ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	Ao longo de todo o curso
B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa.	Unha sesión por trimestre
B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.	Ao longo de todo o curso
B1.6. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	Todo o curso
B1.7. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	Todo o curso

B1.8. Escoita crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias.	Todo o curso
B1.9. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais, de técnicas para aprender a falar en público e uso das TIC.	Todo o curso
B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas	En todas as actividades desta tipoloxía
B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	En todas as actividades desta tipoloxía
B1.12. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.	En todas as actividades desta tipoloxía
B1.13. Valoración da lingua oral como un instrumento de aprendizaxe e de relación social.	En todas as actividades do curso
	Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir
B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.	Unha sesión mínimo, por trimestre
B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	Unha sesión
B2.3. Comprensión e interpretación de textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	Unha sesión
B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.	Mínimo unha sesión por trimestre
B2.5. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	Dúas sesións mínimo

B2.6. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	Dúas sesións
B2.7. Lectura crítica e reflexiva que permita identificar usos lingüísticos discriminatorias.	Todo o curso
B2.8. Uso autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter información complementaria.	Todo o curso, en colaboración coa Biblioteca
B2.9. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	Todo o curso
B2.10. Utilización das TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	Todo o curso
B2.11. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.	Unha sesión
B2.12. Produción, en soporte impreso ou dixital, de cartas á dirección e columnas de opinión.	Unha sesión mínimo
B2.13. Composición en soporte impreso ou dixital de textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	Dúas sesións mínimo
B2.14. Valoración da escritura como un instrumento de aprendizaxe, de relación social e enriquecemento persoal.	Todo o curso
	Bloque 3. Funcionamento da lingua
B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.	Todo o curso
B3.2. Recoñecemento e uso das formas verbais da lingua galega e das perífrases.	Unha sesión
B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de	Unha sesión

palabras.	
B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias (apertura das vogais de grao medio, o n velar ou a entoación).	Unha sesión mínimo
B3.5. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa.	Todo o curso
B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	Todo o curso
B3.7. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica.	Todo o curso
B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.	Unha sesión
B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os de causa e consecuencia, os de condición e hipótese e os conclusivos, e mais dos mecanismos de cohesión textual.	Dúas sesións
B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.	Todo o curso
B3.11. Identificación e explicación dos trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.	Unha sesión por trimestre
B3.12. Adecuación dos textos en función do contexto, do tema e do tipo de texto.	Todo o curso
B3.13. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	Todo o curso
B3.14. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	Todo o curso

	Bloque 4. Lingua e sociedade.	
B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. B4.3. A lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.	Todo o curso, mais con dedicación específica unha sesión.	
B4.4. Situación sociolingüística de Galicia. A presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados. Tendencias de evolución.	Unha sesión mínimo	
B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso. Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.	Todo o curso	
B4.6. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.	Unha sesión	
B4.7. Situación sociolingüística e legal das linguas de España.	Unha sesión	
B4.8. Prexuízos lingüísticos.	Todo o curso	
B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.	Mínimo unha sesión	
	Bloque 5. Educación literaria.	
B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	Unha sesión mínimo	
B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	Ao longo de todo o curso, distribuído nas tres avaliacións equitativamente.	
B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	Ao longo de todo o curso, distribuído nas tres avaliacións equitativamente	

B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	Ao longo de todo o curso
B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.	Todo o curso
B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	Máximo unha sesión por trimestre

1º BACHARELATO:

CONTIDOS	TEMPORALIZACIÓN
<p>B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais e audiovisuais de natureza diversa.</p> <p>B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos sobre temas especializados do ámbito educativo.</p> <p>B1.3. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais procedentes dos medios de comunicación social (entrevistas, documentais, series e películas).</p> <p>B1.4. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.</p> <p>B1.5. Producción (planificación e execución de textos orais relacionados con algún contido do currículo ou tema de actualidade) adecuada á situación comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC, así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.</p>	<p>Dado que son temas que se traballan ao longo de todo o curso, non detallaremos sesións. Traballarase ao longo de todo o curso aproveitando a natureza diversa de temas de sociolingüística, literatura, historia da lingua...</p>
<p>B1.6. Presentación oral de textos expositivos e argumentativos, do ámbito educativo e de divulgación científica e cultural.</p>	<p>3 sesións por trimestre</p>
<p>B1.7. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.</p> <p>B1.8. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.</p> <p>B1.9. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.</p>	<p>Dado que son temas que se traballan ao longo de todo o curso, non detallaremos sesións. Traballarase ao longo de todo o curso aproveitando os temas de actualidade</p>
<p>B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas.</p> <p>B1.11. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta</p>	<p>3 sesións por trimestre</p>

<p>pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.</p> <p>B2.1. Aplicación de estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos para comprender, analizar e comentar o texto na súa integridade.</p> <p>B2.2. Planificación e produción de textos adecuados, coherentes e ben cohesionados; axustados ás normas gramaticais e ben presentados.</p> <p>B2.3. Comprensión, produción e síntese de textos expositivos e argumentativos do ámbito educativo e de divulgación científica e cultural (dicionarios, glosarios e enciclopedias).</p> <p>B2.4. Comprensión, produción e valoración de textos procedentes dos medios de comunicación social tanto os publicitarios como os periodísticos de carácter informativo e de opinión.</p> <p>B2.5. Análise dos textos descritivos: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas</p> <p>B2.6. Análise dos textos expositivos: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas.</p> <p>B2.7. Análise dos textos narrativos: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas.</p> <p>B2.8. Análise dos textos argumentativos: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas.</p>	<p>3 sesións no primeiro trimestre</p> <p>Dado que son temas que se traballan ao longo de todo o curso, non detallaremos sesións. Traballarase ao longo de todo o curso aproveitando a natureza diversa de temas de sociolingüística, literatura, historia da lingua...</p> <p>3 sesións</p> <p>3 sesións</p> <p>3 sesións</p>
--	--

<p>B2.9. Análise dos textos dialogados: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas.</p>	<p>3 sesións</p>
<p>B2.10. Busca e selección de información procedente de fontes bibliográficas ou dixitais e posterior organización e revisión dos textos cos recursos que ofrecen as TIC.</p>	<p>2 sesións</p>
<p>B3.1. Coñecemento e reflexión sobre os principais conceptos de Lingüística Xeral: comunicación, linguaxe, lingua, unidades lingüísticas, signo lingüístico e disciplinas lingüísticas.</p>	<p>Ao longo de todo o curso</p>
<p>B3.2. Coñecemento dos diferentes rexistros lingüísticos e dos factores que inciden no uso da lingua en distintos ámbitos e valoración da importancia de utilizar o rexistro adecuado en relación coa situación comunicativa.</p>	<p>2 sesións</p>
<p>B3.3. Producción de textos escritos ou orais de diferentes xéneros mostrando un correcto nivel de corrección gramatical, presentación, adecuación, coherencia, cohesión e corrección.</p>	<p>3 sesións</p>
<p>B3.4. Caracterización morfolóxica, semántica e sintáctica do substantivo e do adxectivo</p>	<p>Ao longo do curso</p>
<p>B3.5. Coñecemento, tipoloxía e caracterización dos determinantes (artigo, demostrativo, posesivo, interrogativos, exclamativos, cuantificadores e identificadores).</p>	<p>3 sesións</p>
<p>B3.6. Recoñecemento, descrición e uso da categoría verbal e das perífrases verbais.</p>	<p>2 sesións</p>

<p>B3.7. Recoñecemento, observación, uso e explicación dos conectores textuais.</p>	<p>3 sesións</p>
<p>B3.8. Coñecemento, caracterización e tipoloxía do adverbio e das locucións adverbiais.</p>	<p>2 sesións</p>
<p>B3.9. Coñecemento, caracterización e tipoloxía dos pronomes</p>	<p>1 sesión</p>
<p>B3.10. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.</p>	<p>4 sesións</p>
<p>B3.11. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada</p>	<p>Ao longo do curso</p>
<p>B4.1. Funcións sociais da lingua. B4.2. Diversidade lingüística no mundo, en Europa e na Península Ibérica. B4.3. A lusofonía. B4.4. Multilingüismo e plurilingüismo. Lingua minoritaria e lingua minorizada. Conflito lingüístico e diglosia. Ecolingüismo.</p>	<p>5 sesións</p>
<p>B4.5. Historia da lingua: do latín ao galego; situación lingüística da Península antes da romanización; substrato e o estrato latino (principais evolucións fonéticas do latín ao galego). A Romanización e o nacemento das linguas romances; o superestrato. B4.6. Cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais e as familias léxicas irregulares.</p>	<p></p>

<p>B4.7. Historia da lingua: o galego antigo (Idade Media), emerxencia e declive, características lingüísticas, contexto histórico e cultural, e situación sociolingüística</p> <p>B4.8. Historia da lingua: galego medio; dialectalización da lingua (séculos XVI, XVII e XVIII); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística e características lingüísticas.</p> <p>B4.9. Historia da lingua: galego moderno (desde o século XIX ata 1916); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística e características lingüísticas.</p> <p>B5.1. Definición dos conceptos "literatura" e "texto literario", caracterización dos diferentes xéneros e análise dos seus principais recursos formais e descrición da cronoloxía xeral da historia da literatura galega.</p> <p>B5.2. Definición de "literatura galega de tradición oral" e as súas principais concrecións xenéricas, relación histórica da súa vitalidade e mais das principais manifestacións e compilacións realizadas nos diferentes períodos históricos ata a actualidade.</p> <p>B5.3. A literatura medieval: contextualización sociohistórica e sociolingüística das súas orixes, definición das características principais e análise da lírica profana (cantiga de amor, de amigo e de escarnio), a lírica relixiosa (cantigas de Santa María) e a prosa medieval.</p> <p>B5.4. Lectura de textos significativos da literatura medieval, identificación das súas características temáticas e formais e relación destas co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.</p> <p>B5.5. A literatura do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII): contextualización sociohistórica e sociolingüística da produción desta etapa, e descrición e análise das obras e os/as autores/as principais.</p> <p>B5.6. Lectura de textos significativos da literatura do galego medio, identificación das súas</p>	<p>2 sesións</p> <p>Irán incluídos na temporalización dos temas de literatura destes períodos</p> <p>2 sesións</p> <p>3 sesións</p> <p>12 sesións (incluídas as necesarias para este período na historia da lingua)</p>
--	---

<p>características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen</p> <p>B5.7. A literatura do Rexurdimento: contextualización sociohistórica e sociolingüística da produción do Prerrexurdimento e o Rexurdimento pleno ata 1916 e descrición e análise das obras e os/as autores/as principais deste período.</p> <p>B5.8. Lectura de textos significativos dos/das principais autores/as do Prerrexurdimento, o Rexurdimento pleno e os comezos do século XX ata 1916, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.</p>	<p>7 sesións (incluídas as necesarias para este período na historia da lingua)</p> <p>12 sesións (incluídas as necesarias para este período na historia da lingua)</p>
--	--

2º BACHARELATO

CONTIDOS

TEMPORALIZACIÓN

	Bloque 1. Comunicación oral: falar e escoitar	
B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais e audiovisuais de natureza diversa.	Todo o curso	
B1.2. Comprensión interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos sobre temas especializados do ámbito educativo.	Todo o curso	
B1.3. Comprensión interpretación e valoración de textos orais procedentes dos medios de comunicación social (xéneros informativos e de opinión, e da publicidade).	Todo o curso	
B1.4. Desenvolvemento das habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.	Todo o curso	
B1.5. Producción (planificación e execución de textos orais relacionados con algún contido do currículo ou tema de actualidade) adecuada á situación comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección, coa axuda das TIC, así como de elementos non verbais e con control das emocións ao falar en público.	Todo o curso	
B1.6. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.	Todo o curso	
B1.7. Exposición oral de textos expositivos e argumentativos do ámbito educativo e de divulgación científica e cultural.	Todo o curso	
B1.8. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	Todo o curso	
B1.9. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.	Todo o curso	
B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas.	Todo o curso	
B1.11. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.	Todo o curso	

	Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir	
B2.1. Comprensión e produción de textos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial con axuda de estratexias e coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos.	Todo o curso	
B2.2. Planificación, produción e revisión de textos de distintos ámbitos adecuados, coherentes e ben cohesionados; axustados ás normas morfolóxicas e gramaticais e ben presentados.	“	
B2.3. Produción de traballos educativos individuais e en grupo sobre temas polémicos do currículo ou da actualidade social, científica e cultural.	“	
B2.4. Análise e comentario de textos expositivos e argumentativos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial.	“	
B2.5. Busca e selección de información procedente de fontes bibliográficas e dixitais e posterior organización e revisión das producións cos recursos que ofrecen as TIC.	“	
B2.6. Descrición das propiedades do texto e análise, nas producións propias e alleas, dos procedementos lingüísticos básicos de adecuación, coherencia e cohesión.	“	
	Bloque 3. Funcionamento da lingua	
B3.1. Pronuncia correcta dos fonemas propios do galego e das transformacións fonéticas que se dan nas palabras ao longo da cadea falada.	Tres sesións	
B3.2. Coñecemento e explicación das variedades dialectais de Galicia.	Dúas sesións	
B3.3. Análise e explicación do léxico e dos seus procedementos de formación.	Dúas sesións	
B3.4. Observación, reflexión e explicación das unidades e funcións sintácticas.	Seis sesións	
B3.5. Reflexión e explicación das relacións e unidades semánticas.	Dúas sesións	
B3.6. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.	Todo o curso	
B3.7. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para	Todo o curso	

desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	
	Bloque 4. Lingua e sociedade
B4.1. Estereotipos e prexuízos lingüísticos: a súa repercusión nos usos.	Dúas sesións
B4.2. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen cuestións sociolingüísticas.	Catro sesións
B4.3. Construción da variante estándar da lingua galega.	Unha sesión
B4.4. Interferencias lingüísticas: castelanismos.	Unha sesión
B4.5. Historia da lingua: galego moderno (desde 1916 ata 1978); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística e características lingüísticas.	Unha sesión
B4.6. Historia da lingua: galego moderno (desde 1978 ata a actualidade); contexto histórico e cultural; situación sociolingüística; situación legal e características lingüísticas.	Unha sesión
B4.7. Elaboración dunha descrición esquemática na que se detallen as diferentes etapas da historia da lingua galega e as súas principais características.	Unha sesión
B4.8. A evolución da conciencia lingüística.	Todo o curso
	Bloque 5. Educación literaria
B5.1. Literatura galega de 1916 a 1936: Poesía: autores/as de Vangarda e outros/as autores/as. Prosa: autores/as das Irmandades, o Grupo Nós (narrativa e ensaio) e outros/as autores/as. Teatro: autores/as das Irmandades, Vangardas e Grupo Nós.	Seis sesións
B5.2. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1916 a 1936, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.	Dúas sesións
B5.3. Literatura galega entre 1936 e 1975: Poesía: produción bélica e autores/as do exilio. A Xeración de 1936, a Promoción de Enlace e a Xeración das Festas Minervais. Prosa: produción bélica e autores/as do exilio. Os renovadores da prosa: Ánxel Fole,	Seis sesións

<p>Eduardo Blanco-Amor, Álvaro Cunqueiro e Xosé Neira Vilas. A Nova Narrativa Galega. Autores/as dos primeiros 70.</p> <p>Teatro: o teatro do exilio, a Xeración dos 50 e o Grupo de Ribadavia.</p>	
<p>B5.4. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1936 a 1975, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.</p>	<p>Dúas sesións</p>
<p>B5.5. Literatura galega de 1975 ata a actualidade:</p> <p>Poesía: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p> <p>Prosa: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p> <p>Teatro: temas, xéneros e subxéneros, e estéticas dos/das principais autores/as dos 80, os 90 e o novo século.</p>	<p>Seis sesións</p>
<p>B5.6. Lectura e comentario de textos significativos da literatura galega de 1975 á actualidade, identificación das súas características temáticas e formais e relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico e mais o xénero ao que pertencen.</p>	<p>Dúas sesións</p>
<p>B5.7. Análise e comentario, a través de probas escritas ou traballos, cando menos dunha obra completa de cada un dos períodos literarios referidos.</p>	<p>Dúas sesións por avaliación</p>

6. GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA

CONTIDOS MÍNIMOS

1º DE ESO:

- Coñecemento da orixe do galego e os elementos básicos que o compoñen.
- Manexo correcto do concepto de normalización do galego.
- Coñecemento da situación actual do galego e Lusofonía.
- Coñecemento suficiente da diversidade lingüística do galego e o proceso polo cal se chegou a ela.
- Redacción dun texto con corrección, adecuación e coherencia sobre un tema dado.
- Responder correctamente á preguntas dadas sobre un texto axeitado ao seu nivel, así como saber cal é o tema, facer unha síntese e presentar as ideas principais e secundarias.
- Manexar correctamente o concepto de lenda, novela, relato curto, conto tradicional, teatro, texto poético, texto xornalístico...
- Indicar correctamente xénero e número de palabras dadas así como formar os seus femininos e plurais.
- Recoñecer substantivos, adxectivos (gradación), verbos (e conxugación), pronomes, determinantes...
- Recoñecer e manexar palabras homónimas, homófonas, polisémicas, simples, derivadas, compostas, prefixos, sufixos, campo semántico, familia léxica...

2º DE ESO:

- Coñecemento da orixe do galego e os elementos básicos que o compoñen.
- Manexo correcto do concepto de normalización do galego.
- Coñecemento da situación actual do galego. A normalización lingüística.
- Coñecemento e valoración da diversidade lingüística. Os prexuízos lingüísticos.
- A lusofonía.
- Recoñecer e producir textos dos diferentes xéneros literarios.
- Redactar un texto con corrección, adecuación e coherencia sobre un tema dado.
- Narrar, describir, expresar por escrito unha reflexión crítica con adecuación á súa idade.
- Responder correctamente á preguntas dadas sobre un texto axeitado ao seu nivel de diferentes tipoloxías, así como saber cal é o tema, facer e unha síntese e presentar as ideas principais e secundarias.
- Utilizar as ferramentas e técnicas de aprendizaxe: o resumo, o esquema
- Indicar correctamente xénero e número de palabras dadas así como formar os seus femininos e plurais.
- Recoñecer substantivos, adxectivos (tipos), verbos, pronomes e determinantes, preposicións, adverbios e conxunción.
- Recoñecer os tipos de oración simple e os seus elementos básicos.

- 3º DE ESO

- Recoñecemento das principais etapas da lingua galega, do seu nacemento ao século XXI indicando as características de cada período. Manexar o concepto de normalización. Facer unha reflexión con espírito crítico sobre a situación actual do galego coñecendo e manexando conceptos de sociolingüística, incluídas as interferencias.
- Recoñecer a realidade lingüística actual da Península Ibérica.
- Coñecer e recoñecer os trazos representativos de bloques lingüísticos.
- Elaborar un texto correcto, completo, coherente e cohesionado a partir dun tema dado.
- Identificar os principais tipos de palabras así como saber o xénero dos substantivos e saber formar o feminino e plural de substantivos e adxectivos (gradación), pronome (identificación e colocación).
- Recoñecer e manexar con corrección o léxico recollido no apartado de contidos.
- Identificar os tipos de cantigas medievais recoñecendo as súas principais características así como coñecementos mínimos do contexto en que se desenvolveron. Realizar un comentario dos seus elementos principais.
- Demostrar mediante probas orais ou escritas que se coñece o paradigma verbal e infinitivo conxugado.
- Responder correctamente á preguntas dadas sobre un texto axeitado ao seu nivel, así como saber cal é o tema, facer unha síntese e presentar as ideas principais e secundarias.
- Manexar con corrección os conceptos de lexema, prefixo e sufixo e saber identificalos en palabras dadas.
- Coñecer a figura e obra dos principais autores do Rexurdimento: Rosalía, Curros, Pondal así como as principais características do seu labor. Realizar un comentario sobre poema ou poemas.

4ºESO

- Coñecer e valorar o plurilingüismo. Uso plurilingüe como ferramenta útil de comunicación e aprendizaxe.
- Coñecer o proceso de Normalización do galego. Ter unha actitude positiva perante as prácticas normalizadoras do uso do galego.
- Distinguir as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas. A función da lingua estándar.
- Distinguir os prexuízos lingüísticos e as súas consecuencias.
- Coñecer e valorar a diversidade lingüística da P.Ibérica. As leis. A lusofonía.
- Coñecer a Historia Social da Lingua desde 1916 á actualidade.
- Coñecer e identificar as categorías gramaticais e as súas características.
- Coñecer os tipos de oración simples e compostas (coordinadas e subordinadas). Os elementos da oración.
- Identificar e comprender os períodos e xeracións da literatura galega de 1916 á actualidade..
- Ler autonomamente e comentar criticamente obras desta etapa.

- 1º DE BACHARELATO

- Coñecemento e manexo dos contidos indicados para este curso. Este coñecemento será demostrable por trimestres se se adaptan positivamente aos criterios de avaliación específicos mediante probas orais e/ou escritas ou en probas globais deseñadas polo profesor ou profesora.
- Utilizar a lingua galega para comunicarse, oralmente e por escrito, con corrección fonética e ortográfica.
- Diferenciar as variedades da lingua (xeográficas e sociais), e variedade estándar
- Identificar as interferencias lingüísticas entre galego e castelán, valorando a produción correcta do galego.
- Analizar os usos sociais da lingua, valorando a ausencia de prexuízos e estereotipos.
- Elaborar a información, oralmente e por escrito, a partir dos medios tradicionais de comunicación e dos medios informáticos (Internet, bases de datos, procesadores de textos...).
- Coñecer os conceptos teóricos e os procedementos lingüísticos (flexión, clasificación, análise, etc.) propios da gramática galega.
- Coñecer os mecanismos da renovación léxica e utilizar correctamente as palabras patrimoniais, os cultismos, os semicultismos e as terminoloxías específicas.

- Producir textos propios do ámbito académico (resumos, traballos monográficos, consultas bibliográficas, etc.), servíndose de procedementos de documentación e de estratexias que faciliten a comprensión e a expresión (fichas, esquemas, etc.).
- Coñecer os autores, características da súa obra e comentar as obras máis representativas da literatura galega da Idade Media e dos séculos XVI, XVII, XVIII, XIX, e establecer relacións entre os textos e a etapa na que foron creados.
- Interpretar textos e obras literarias e emitir xuízos fundados sobre aspectos formais e temáticos.
- Producir textos correctos emitindo de xeito eficaz xuízos críticos sobre temas de actualidade a partir dun texto dado ou tema presentado

2º DE BACHARELATO

- Coñecemento e manexo dos contidos indicados para este curso. Este coñecemento será demostrable por trimestres se se adaptan positivamente aos criterios de avaliación específicos mediante probas orais e/ou escritas ou en probas globais deseñadas polo profesor ou profesora.
- Utilizar a lingua galega para comunicarse, oralmente e por escrito, con corrección fonética e ortográfica.
- Diferenciar as variedades da lingua (xeográficas e sociais), e variedade estándar.
- Identificar as interferencias lingüísticas entre galego e castelán, valorando a produción correcta do galego.
- Analizar os usos sociais da lingua, valorando a ausencia de prexuízos e estereotipos.
- Elaborar a información, oralmente e por escrito, a partir dos medios tradicionais de comunicación e dos medios informáticos (Internet, bases de datos, procesadores de textos...).
- Coñecer os conceptos teóricos e os procedementos lingüísticos (flexión, clasificación, análise, etc.) propios da gramática galega.
- Coñecer os mecanismos da renovación léxica e utilizar correctamente as palabras patrimoniais, os cultismos, os semicultismos e as terminoloxías específicas.
- Producir textos propios do ámbito académico (resumos, traballos monográficos, consultas bibliográficas, etc.), servíndose de procedementos de documentación e de estratexias que faciliten a comprensión e a expresión (fichas, esquemas, etc.).
- Coñecer os períodos da Historia da Lingua Galega. Elaboración do estándar e desviacións da norma.
- Coñecer as tipoloxías textuais e elaborar textos segundo as súas características.
- Análise sintáctica da oración composta: coordinación e subordinación.

- Coñecer os autores, características da súa obra e comentar as obras máis representativas da literatura galega do século XX e de principios do século XXI e establecer relacións entre os textos e a etapa na que foron creados.
- Interpretar textos e obras literarias e emitir xuízos fundados sobre aspectos formais e temáticos.
- Producir textos correctos emitindo de xeito eficaz xuízos críticos sobre temas de actualidade a partir dun texto dado ou tema presentado

Ademais destes contidos mínimos en cada nivel hai libros de lectura.

7. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

1º e 2º DE ESO

Extraer a intención comunicativa e a idea xeral de textos orais sinxelos dos ámbitos social e académico. Seguir instrucións para realizar tarefas guiadas de aprendizaxe.

Extraer a intención comunicativa e a idea xeral de textos escritos sinxelos dos ámbitos social e académico, seguindo instrucións para a realización das tarefas guiadas de aprendizaxe.

Realizar exposicións e narracións orais planificadas claras e áxiles e participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas (simulacións, traballos colaborativos...) respectando as regras que as rexen. Usar o rexistro adecuado a cada tipo de texto e situación.

Escribir, seguindo un modelo, narracións e descripcións, así como outros textos sinxelos propios da vida cotiá, das relacións sociais e dos medios de comunicación. Planificar e revisar ditos textos coa axuda do docente aplicándolles as normas básicas de adecuación, coherencia, cohesión, de corrección e precisión léxica.

Consultar, baixo a dirección do profesorado, textos en diferentes soportes co fin de extraer a información solicitada e incorporala ás propias producións.

Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas de uso lingüístico para resolver problemas de comprensión e para compoñer e revisar de xeito dirixido os propios textos.

Recoñecer, a través da reflexión sobre os usos discursivos, os mecanismos da lingua e coñecer e usar unha terminoloxía lingüística básica. Observar os condicionamentos máis evidentes da valoración e uso social do galego e utilizar a lingua con fluidez e normalidade nos máis diversos contextos comunicativos.

Recoñecer a diversidade lingüística do mundo actual, con especial atención ao contorno peninsular.

Ler obras literarias e desenvolver o criterio lector; expoñer unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionando o seu sentido coa propia experiencia e recoñecendo os trazos xerais do xénero.

Utilizar os coñecementos literarios na comprensión de textos breves ou fragmentos, atendendo especialmente os trazos xenéricos e á funcionalidade dos recursos retóricos.

Participar de maneira activa na creación de textos de intención estética tomando como modelo os lidos e comprendendo os recursos que se empreguen.

3ºe 4º DE ESO

1.- Extraer a intención comunicativa e a idea xeral de textos orais de complexidade adaptada aos niveis de 3º e 4º respectivamente dos ámbitos social, literario e académico. Seguir instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe de xeito autónomo.

2.- Extraer a intención comunicativa e a idea xeral de textos escritos de complexidade adaptada aos niveis de 3º e 4º respectivamente dos ámbitos social, literario e académico, seguindo instrucións para a realización das tarefas de aprendizaxe de xeito autónomo .

3.- Realizar exposicións e narracións orais planificadas claras e áxiles e participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas (simulacións, traballos colaborativos...) respectando as regras que as rexen. Usar o rexistro adecuado a cada tipo de texto e situación.

4.- Escribir narracións e descripcións, así como outros textos adaptados aos niveis de 3º e 4º respectivamente propios da vida cotiá, das relacións sociais, dos medios de comunicación e literarios. Planificar e revisar ditos textos coa axuda do docente aplicándolles as normas básicas de adecuación, coherencia, cohesión, de corrección e precisión léxica.

5.- Consultar, baixo a dirección do profesorado, textos en diferentes soportes co fin de extraer a información solicitada e incorporala ás propias producións.

6.- Aplicar os coñecementos sobre a lingua e a literatura e as normas de uso lingüístico para resolver problemas de comprensión e para compondor e revisar os propios textos.

7.- Recoñecer, a través da reflexión sobre os usos discursivos, os mecanismos da lingua e coñecer e usar unha terminoloxía lingüística adecuada ao nivel de 3º e 4º respectivamente.

8.- Observar os condicionamentos máis evidentes da valoración e uso social do galego e utilizar a lingua con fluidez e normalidade nos máis diversos contextos comunicativos.

9.- Recoñecer a diversidade lingüística do mundo actual, con especial atención ao contorno peninsular.

10.- Recoñecer e comentar os trazos característicos de diversos tipos de textos respectivos ás diferentes etapas literarias.

11.- Producir textos creativos con intención literaria.

12.- Realizar comentarios literarios axeitados ao seu nivel.

1º e 2º DE BACHARELATO

1. Interpretar diferentes tipos de discursos orais, escritos e audiovisuais
2. Participar en interaccións orais de acordo coas normas establecidas e realizar producións orais planificadas.
3. Compoñer producións escritas planificadas sobre temas de actualidade ou curriculares.
4. Caracterizar e identificar diferentes tipos de textos orais, escritos e audiovisuais.
5. Coñecer os conceptos teóricos, as normas de uso e os procedementos lingüísticos propios da gramática galega.
6. Utilizar os coñecementos lingüísticos para comprender textos alleos e para producir textos propios de diferente natureza.
7. Coñecer e utilizar un caudal léxico adecuado e amplo.
8. Diferenciar as variedades internas da lingua e identificar as interferencias lingüísticas e as desviacións da norma.
9. Valorar a lingua galega e ser quen de identificar os prexuízos e estereotipos que están ligados a ela.
10. Coñecer as causas históricas da situación actual da lingua.
11. Coñecer a historia da Literatura Galega.
12. Ler, analizar e comentar obras e fragmentos significativos da historia da nosa literatura.

8. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS

A metodoloxía utilizada nas aulas réxese polos seguintes parámetros:

Utilización de metodoloxía activa e interactiva con variación de estratexias de acercamento ao tema tratado (recursos audiovisuais, textos de diferentes tipoloxías, audicións, cuestionarios...). Exposicións moi breves, nomeadamente puntualizacións e aclaración de dúbidas, na presentación dos temas, salvo en momentos en que se precisen explicacións máis extensas.

Realización de actividades e traballos na aula por parte do/a alumno/a sobre cada unha das tarefas presentadas para facilitar a súa asimilación.

Proposta de actividades e reflexión sobre o abordado, a realizar polo alumnado. Posterior corrección ou resolución de dúbidas.

Realización de actividades de aprendizaxe colaborativa.

Utilización dos recursos relacionados coas TICs para fomentar o seu uso e manexo adecuado.

9. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Libros de texto (*Lingua Galega e Literatura 1º, 2º,3º, 4º ESO*, Anaya Edicións; *1ºBac. Consorcio Editorial, 2ºBac. Rodeira Edicións*)

Utilización de metodoloxía activa e interactiva con variación de estratexias de acercamento ao tema tratado (recursos audiovisuais, textos de diferentes tipoloxías, audicións, cuestionarios...). Exposicións moi breves, nomeadamente puntualizacións e aclaración de dúbidas, na presentación dos temas, salvo en momentos en que se precisen explicacións máis extensas.

Realización de actividades e traballos na aula por parte do/a alumno/a sobre cada unha das tarefas presentadas para facilitar a súa asimilación.

Proposta de actividades e reflexión sobre o abordado, a realizar polo alumnado na casa. Posterior corrección ou resolución de dúbidas.

Libros de lectura propostos para o nivel (obrigatorios e voluntarios)

Material didáctico elaborado polo departamento ou o/a profesor/a en particular.

Encerados dixitais, canóns, reprodutor de CDs e iPOD, blogs (biblioteca, profesor/a), cámara de vídeo dixital e gravadora de son.

Páxina web do IES , Abalar e Aula Virtual .

10.CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO LG e LITERATURA

Consideramos que a avaliación é un proceso complexo do que os pais/nais e alumnado debe ter a máxima información. Recollemos nesta programación aqueles aspectos que observaremos como docentes pero tamén queremos esforzarnos en que pais/nais e alumnado, teña unha documentación sinxela e asequible pola que poida facer un seguimento deste proceso.

Os aspectos xerais que observaremos por alumno/alumna serán os seguintes:

A actitude na aula, en relación co grupo, coa materia e a propia lingua , tendo en conta a participación con propostas ou preguntas pertinentes, as mostras de interese por aprender... O alumnado con dificultades para expresarse en galego, deberá manifestar ao longo dos trimestres esforzo e progreso, incluída a utilización do galego como lingua vehicular nas aulas

As tarefas e probas orais ou escritas

Teranse en conta a coherencia na exposición, a utilización correcta do rexistro, o grao de coñecemento de vocabulario esixible en cada nivel e as faltas de ortografía.

O traballo diario: atención activa ás explicacións, participación activa e construtiva, reflexión individual posterior, realización das tarefas e interese na resolución das dificultades.

Lecturas para cada nivel propoñeranse lecturas. A avaliación das lecturas poderá basearse en actividades de diferente natureza (probas orais e/ou escritas, traballos de investigación...) que se especificará por grupos e trimestres.

Os cadernos (traballados) **e o material**, presente, organizado e disposto para o traballo.

As intervencións de aula.

A evolución na traxectoria académica.

Faltas de ortografía: A avaliación das faltas de ortografía inclúese nos estándares. Como punto de referencia para tratar as faltas de ortografía seguirase os seguintes parámetros

Considéranse faltas graves:

A valoración por regra xeral, será a seguinte:

Os tiles diacríticos.

As faltas b/v; h/O, maiúsculas ...

Os castelanismos sintácticos, léxicos ou semánticos.

Erros graves na utilización dos signos de puntuación que inflúan na comprensión do texto...

Considéranse faltas leves:

Resto dos tiles

Dialectalismos da zona

A ortografía incorrecta de palabras moi cultas ou de moi pouco uso.

Específico para Bacharelato: A avaliación realizarase tendo en conta as características especiais da etapa. A concreción e desenvolvemento aparece pormenorizada nas táboas correspondentes a 1º e 2º de bacharelato.

Para facilitar a alumnado e familias a información deste apartado , ofrecemos unha síntese dos estándares de aprendizaxe e indicadores de logro por niveis.

Esta información será repartida a cada alumno e alumna ao principio de curso. Para os curso de ESO tamén se pedirá que estea asinada por pais/nais/titores legais e que permaneza anexa ao caderno e disposta para a consulta.

Tamén se repartirá polos paneis de cortiza das aulas. Estes serán os documentos:

11. LINGUA GALEGA E LITERATURA 1º ESO: SÍNTESE DE ESTÁNDARES, PORCENTAXES E ACLARACIÓNS

ESTÁNDARES BLOQUE 1: COMUNICACIÓN ORAL, ESCOITAR E FALAR	<p>Escoita, comprende, interpreta,recolle e organiza ideas en resumos, esquemas..., sintetiza e aplica normas que rexen a cortesía.</p> <p>Produce textos adecuados ao contexto (incluídas as intervencións espontáneas), cínquese ao tema, avalía erros...</p> <p>Segue instrucións</p>	10%	Indicador de logro: audicións e intervencións espontáneas e planificadas
ESTÁNDARES BLOQUE 2: COMUNICACIÓN ESCRITA, LER E ESCRIBIR	<p>Le, comprende, interpreta,recolle e organiza en esquemas e resumos.</p> <p>Distingue tema, subtemas, estrutura, interpreta e analiza o contido (intención, personaxes, sentimentos, reaccións, espazos, tempo...)</p> <p>Produce textos correctos e adecuados de distinto tipo (tamén aplica normas de ortografía)</p> <p>Acepta o erro como parte do proceso de aprendizaxe.</p> <p>Segue instrucións</p>	10%	Indicador de logro: proba e/ou traballo a partir de lectura de libro
ESTÁNDARES BLOQUE 3: FUNCIONAMENTO DA LINGUA	<p>Coñece e aplica regras que rexen aspectos de morfoloxía, verbos, pronome, tipos de palabras, deícticos, tipos de oracións (interrogativas, asertivas...) ,compoñentes das palabras...,vocabulario amplo,...</p> <p>Recoñece erros</p> <p>Recoñece e evita prexuízos</p>	40/50%	Indicador de logro: proba escrita ou similar
ESTÁNDARES BLOQUE 4: LINGUA E SOCIEDADE	<p>Coñece a diversidade lingüística, lusofonía, romanización, o contexto histórico e cultural do galego e compoñentes...</p> <p>Comprende e analiza a situación sociolingüística de Galiza.</p>	10/20%	Indicador de logro: proba escrita e/ou similar

	<p>Coñece a lexislación relativa e rexeita prexuízos.</p> <p>Analiza a propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír á normalización da lingua galega.</p> <p>Coñece variantes diatópicas e clasifica producións lingüísticas segundo o bloque.</p>		
ESTÁNDARES BLOQUE 5: EDUCACIÓN LITERARIA	<p>Le con regularidade e de forma guiada.</p> <p>Produce textos con intención literaria</p> <p>Diferencia os tres grandes xéneros, recoñece as súas características...</p>	10/20%	Indicador de logro: proba escrita e/ou similar

* A porcentaxe aplicada aos estándares pode variar en función das circunstancias pero procurárase que oscile entre o que se indica.

* Pode presentárselle ao alumnado algunha actividade adicional para mellorar resultados. De facelo, informarase ao alumnado das condicións, características e peso na nota de trimestre.

*A corrección na produción de textos (orais e escritos), a comprensión, prexuízos lingüísticos... aínda que se avalían de forma específica nos bloques mencionados, serán avaliados de xeito continuo ao longo do curso.

*Para motivar a mellora nas faltas de ortografía, poderanse establecer ao longo do curso mecanismos de mellora.

* Tendo en conta a posible necesidade de aplicar medidas de atención á diversidade, en casos concretos, poderase variar esta previsión en función das circunstancias.

POR TRIMESTRE	<p>1PUNTO: actividades sobre vídeos ou audicións.Orais e/ou escritas</p> <p>0.5 PUNTOS: produción de textos orais e/ou escritos</p> <p>0.5 PUNTOS: entrega de todas as actividades, entrega en prazo e forma(indicada pola profesora)</p> <p>1 PUNTO: comprensión, interpretación e produción a partir da lectura do libro</p> <p>7 PUNTOS: probas, exames, ou actividade equivalente sobre a materia dada no trimestre (BLOQUE 3 e parte ou todo o BLOQUE 4 e BLOQUE 5. Pode haber 1 ou 2 en función das necesidades do alumnado</p>
----------------------	---

LECTURAS QUE SE TRABALLAN AO LONGO DO CURSO: A profesora indicará o título, forma de avaliar ou indicador de logro e porcentaxe de puntuación no trimestre.

ORIENTACIÓN DE DISTRIBUCIÓN DE CONTIDOS POR TRIMESTRES:

1º TRIMESTRE	2º TRIMESTRE	3º TRIMESTRE
O alfabeto. A sílaba	Os determinantes.	O verbo
Acentuación	O pronome	Os adverbios, preposicións e conxuncións
O substantivo e o adxectivo	Acentuación	Acentuación
Semántica	Semántica	Lexemas, morfemas e tipos de palabras
Lingua e sociedade	Lingua e sociedade	Lingua e sociedade
Tipos de textos	Tipos de textos	Tipos de textos
Comprensión e produción de textos	Comprensión e produción de textos	Comprensión e produción de textos
Vocabulario	Vocabulario	Vocabulario

RECUPERACIÓN:

Para a recuperación de avaliacións cunha cualificación de insuficiente ou inferior, sempre que a actitude do alumno ou alumna sexa positiva, establécese o seguinte:

En xeral e dado que a avaliación ten vocación de continua, non será necesario realizar recuperacións (en forma de probas escritas) fragmentando a materia.

No entanto, a aquel alumnado que teña unha actitude positiva durante o curso e que seguindo estes criterios xerais non consiga unha cualificación positiva, a criterio da profesora, poderá ofrecérselle a posibilidade de presentarse a probas de recuperación.

Considerarase actitude positiva sempre que , como mínimo, se cumpra o seguinte:

- Asistencia regular a clase
- Presentación de tarefas, traballos... no prazo establecido.
- Presentación ás probas de materia na data establecida.
- Cooperación nas tarefas en equipo.
- Demostración activa de interese en superar carencias e mellorar resultados.
- Actitude respectuosa cara ás instalacións, profesorado e alumnado.
- Ausencia de partes de anoestación por condutas contrarias á convivencia.

LINGUA GALEGA E LITERATURA 2º ESO: SÍNTESE DE ESTÁNDARES, PORCENTAXES E ACLARACIÓNS

ESTÁNDARES BLOQUE 1: COMUNICACIÓN ORAL, ESCOITAR E FALAR	<p>Escoita, comprende, interpreta, recolle e organiza ideas en resumos, esquemas..., sintetiza e aplica normas, aprende técnicas básicas da oratoria</p> <p>Produce textos adecuados ao contexto (incluídas as intervencións espontáneas), cinguese ao tema, avalía erros...</p>	10%	Indicador de logro: exposición oral sobre un tema acordado
ESTÁNDARES BLOQUE 2: COMUNICACIÓN ESCRITA, LER E ESCRIBIR	<p>Le, comprende, interpreta, recolle e organiza en esquemas e resumos.</p> <p>Distingue tema, subtemas, estrutura, interpreta e analiza o contido (intención, personaxes, sentimentos, reaccións, espazos, tempo...)</p> <p>Produce textos correctos e adecuados de distinto tipo</p> <p>Acepta o erro como parte do proceso de aprendizaxe.</p>	10%	Indicador de logro: proba e ou traballo a partir de lectura de libro
ESTÁNDARES BLOQUE 3: FUNCIONAMENTO DA LINGUA	<p>Coñece e aplica regras que rexen aspectos de fonoloxía, morfoloxía, sintaxe e semántica do galego</p> <p>Escribe sen faltas de ortografía</p>	50%	Indicador de logro: proba escrita,
ESTÁNDARES BLOQUE 4: LINGUA E SOCIEDADE	<p>Coñece a diversidade lingüística, lusofonía, romanización, o contexto histórico e cultural do galego e compoñentes...</p> <p>Comprende e analiza a situación sociolingüística de Galiza.</p> <p>Coñece a lexislación relativa e rexeita prexuízos.</p> <p>Analiza a propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír á normalización da lingua galega.</p> <p>Coñece variantes diatópicas e diafásicas e clasifica producións lingüísticas segundo o bloque.</p>	10%	Indicador de logro: proba escrita ou traballo de investigación

	Recoñece os prexuízos derivados da diglosia e aprende a valorar a lingua propia e as alleas		
ESTÁNDARES BLOQUES: EDUCACIÓN LITERARIA	Le con regularidade e de forma guiada. Produce textos con intención literaria Diferencia os tres grandes xéneros, recoñece as súas características... Recoñece e utiliza os principais recursos literarios	20%	Indicador de logro: proba escrita Indicador de logro: traballo creativo

* A porcentaxe aplicada aos estándares pode variar en función das circunstancias pero procurárase que oscile entre o que se indica.

* Pode presentárselle ao alumnado algunha actividade adicional para mellorar resultados. De facelo, informarase ao alumnado das condicións, características e peso na nota de trimestre.

*A corrección na produción de textos (orais e escritos), a comprensión, prexuízos lingüísticos... aínda que se avalían de forma específica nos bloques mencionados, serán avaliados de xeito continuo ao longo do curso.

*Para motivar a mellora nas faltas de ortografía, poderanse establecer ao longo do curso mecanismos de mellora.

* Tendo en conta a posible necesidade de aplicar medidas de atención á diversidade, en casos concretos, poderase variar esta previsión en función das circunstancias.

POR TRIMESTRE	0.5 PUNTOS: expresión oral 1 PUNTO: comprensión, interpretación e produción a partir da lectura de libro 8 PUNTOS: probas sobre a materia dada no trimestre (incluíndo preguntas sobre sociolingüística e tipos de texto). Pode haber 1 ou 2 en función das necesidades do alumnado 0.5 PUNTOS: interese, participación, cumprimento de prazos, utilización da lingua de xeito habitual...
----------------------	---

LECTURAS E PELÍCULAS QUE SE TRABALLAN AO LONGO DO CURSO: A profesora indicará o título, forma de avaliar ou indicador de logro e porcentaxe de puntuación no trimestre.

ORIENTACIÓN DE DISTRIBUCIÓN DE CONTIDOS POR TRIMESTRES:

<u>1º TRIMESTRE</u>	<u>2º TRIMESTRE</u>	<u>3º TRIMESTRE</u>
Fonemas. O alfabeto. A sílaba Acentuación básica e diacrítica O substantivo e o adxectivo Semántica Lingua e sociedade: diversidade lgca. As linguas na P. Ibérica Xéneros literarios: a narrativa Lecturas Comprensión e produción de textos Vocabulario	Signos de puntuación Ortografía (cont.) Os determinantes, pronome persoal, o verbo A oración Semántica Lingua e sociedade: os préstamos Xéneros literarios: A Lírica Lecturas Comprensión e produción de textos Vocabulario	Ortografía (cont.) Os adverbios, preposicións e conxuncións Modalidades oracionais (enunciativa...) Suxeito e predicado. Os complementos Lingua e sociedade: Variedades lgcas. Estranxeirismos Xénero teatral Literatura, cine e música Lecturas Comprensión e produción de textos Vocabulario

RECUPERACIÓNS:

Para a recuperación de avaliacións cunha cualificación de insuficiente ou inferior, sempre que a actitude do alumno ou alumna sexa positiva, establécese o seguinte:

En xeral e dado que a avaliación ten vocación de continua, non será necesario realizar recuperacións (en forma de probas escritas) fragmentando a materia.

No entanto, a aquel alumnado que teña unha actitude positiva durante o curso e que seguindo estes criterios xerais non consiga unha cualificación positiva, a criterio da profesora, poderá ofrecérselle a posibilidade de presentarse a probas de recuperación.

Considerarase actitude positiva sempre que , como mínimo, se cumpra o seguinte:

- Asistencia regular a clase
- Presentación de tarefas, traballos... no prazo establecido.
- Presentación ás probas de materia na data establecida.
- Cooperación nas tarefas en equipo.
- Demostración activa de interese en superar carencias e mellorar resultados.
- Actitude respectuosa cara ás instalacións, profesorado e alumnado.
- Ausencia de partes de anoestación por condutas contrarias á convivencia.

LINGUA GALEGA E LITERATURA 3º ESO: SÍNTESE DE ESTÁNDARES, PORCENTAXES E ACLARACIÓNS

ESTÁNDARES BLOQUE 1: COMUNICACIÓN ORAL, ESCOITAR E FALAR	<p>Escoita, comprende, interpreta,recolle e organiza ideas en resumos, esquemas..., sintetiza e aplica normas que rexen a cortesía.</p> <p>Produce textos adecuados ao contexto (incluídas as intervencións espontáneas), cínquese ao tema, avalía erros... Segue instrucións</p>	10%	Indicador de logro: observación de intervencións persoais espontáneas e planificadas.
ESTÁNDARES BLOQUE 2: COMUNICACIÓN ESCRITA, LER E ESCRIBIR	<p>Le, comprende, interpreta,recolle e organiza.</p> <p>Distingue temas, subtemas, estrutura, interpreta e analiza o contido (intención, personaxes, sentimentos, reaccións, espazos, tempo...)</p> <p>Produce textos correctos e adecuados de distinto tipo. Acepta o erro como parte do proceso de aprendizaxe. Segue instrucións Aplica normas de ortografía.</p>	10%	Indicador de logro: proba e/ou traballo a partir de lectura de libro (con exposición de estándares e/ou rúbrica)
ESTÁNDARES BLOQUE 3: FUNCIONAMENTO DA LINGUA	<p>Coñece e aplica regras que rexen aspectos de morfoloxía, verbos, pronome, tipos de palabras, deícticos, tipos de oracións (interrogativas, asertivas...) ,compoñentes das palabras...,vocabulario amplo,...</p> <p>Recoñece erros/Recoñece e evita prexuízos Aplica normas de ortografía</p>	30%	Indicador de logro: proba escrita. Especificar estándares da proba. Unha ou dúas probas por trimestre.
ESTÁNDARES BLOQUE 4: LINGUA E SOCIEDADE	<p>Coñece a diversidade lingüística, características lingüísticas, o contexto histórico, cultural e lingüístico do galego e compoñentes (lusofonía, romanización, Idade Media, Séculos Escuros, Século XIX ...), etc.</p>	20%	Indicador de logro: pode ser nas probas e vídeos. Identificar estándares da proba Indicador de logro:traballo con

	<p>Comprende e analiza a situación sociolingüística de Galiza actual de doutras épocas.</p> <p>Coñece a lexislación relativa e rexeita prexuizos.</p> <p>Analiza a propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír á normalización da lingua galega.</p> <p>Coñece variantes diatópicas e clasifica producións lingüísticas segundo o bloque. Identificas e coñece interferencias lingüísticas.</p> <p>Aplica normas de ortografía</p>		<p>rúbrica(presentación de diapositivas)</p> <p>1º trimestre: A Idade Media</p> <p>2º trimestre: Os Séculos Escuros</p> <p>3º trimestre: O seculo XIX</p>
ESTÁNDARES BLOQUE 5: EDUCACIÓN LITERARIA	<p>Le, comprende e comenta textos de diferentes etapas histórico-literarias e distingue os trazos característicos.</p> <p>Identifica os trazos característicos de textos literarios das etapas estudadas neste curso.</p> <p>Comenta textos literarios de distintas épocas axustados ao nivel de 3º ESO.</p> <p>Produce textos con intención literaria</p> <p>Aplica normas de ortografía</p>	30%	<p>Indicador de logro: proba escrita</p> <p>Identificar estándares da proba</p>

* A porcentaxe aplicada aos estándares pode variar en función das circunstancias pero procurárase que oscile entre o que se indica.

* Pode presentárselle ao alumnado algunha actividade adicional para mellorar resultados. De facelo, serán informados das condicións, características e peso na nota de trimestre.

*A corrección na produción de textos (orais e escritos), a comprensión, prexuizos lingüísticos... aínda que se avalían de forma específica nos bloques mencionados, serán avaliados de xeito continuo ao longo do curso.

*Para motivar a mellora nas faltas de ortografía, poderanse establecer ao longo do curso mecanismos de mellora.

* Tendo en conta a posible necesidade de aplicar medidas de atención á diversidade, en casos concretos, poderase variar esta previsión en función das circunstancias.

POR TRIMESTRE	<p>1PUNTO: intervencións espontáneas e planificadas e cuestións sobre vídeos ou audicións</p> <p>1 PUNTO: comprensión, interpretación e produción a partir da lectura de libros</p> <p>1 PUNTO: traballos (pode ser presentación diapositivas) sobre contidos históricos, lingüísticos e literarios</p> <p>0.5 PUNTOS: entrega de todas as actividades en prazo e forma, traída de material, deberes, interese pola materia...</p>
----------------------	--

	6.5 PUNTOS: probas sobre a materia dada no trimestre, exame, boletín de actividades ou similar. Pode heber unha ou dúas e poden combinarse
--	--

LECTURAS: A profesora indicará o título, forma de avaliar ou indicador de logro e porcentaxe de puntuación no trimestre.

ORIENTACIÓN DE DISTRIBUCIÓN DE CONTIDOS POR TRIMESTRES:

1º TRIMESTRE	2º TRIMESTRE	3º TRIMESTRE
Acentuación O substantivo e o adxectivo Constituíntes da palabra e tipos O galego como lingua románica O galego na Idade Media Literatura medieval. Cantiga de amigo Plurilingüismo, bilingüismo, diglosia, normalización Comprensión e produción de textos	Acentuación Os determinantes. O pronome Cantiga de amor, burlas, Santa María e prosa medieval O galego medio e os Séculos Escuros As linguas na P. Ibérica Comprensión e produción de textos	Acentuación O verbo Os adverbios, preposicións e conxuncións Interferencias. As linguas e as variedades O galego no Século XIX A literatura no Século XIX Comprensión e produción de textos

RECUPERACIÓNS:

Para a recuperación de avaliacións cunha cualificación de insuficiente ou inferior, sempre que a actitude do alumno ou alumna sexa positiva, establécese o seguinte:

En xeral e dado que a avaliación ten vocación de continua, non será necesario realizar recuperacións (en forma de probas escritas) fragmentando a materia.

Aínda así, a aquel alumnado que teña unha actitude positiva durante o curso e que seguindo estes criterios xerais non consiga unha cualificación positiva, a criterio da profesora, poderá ofrecérselle a posibilidade de presentarse a probas de recuperación.

Considerarase actitude positiva sempre que , como mínimo, se cumpra o seguinte:

- Asistencia regular a clase
- Presentación de tarefas, traballos... no prazo establecido.
- Presentación ás probas de materia na data establecida.
- Cooperación nas tarefas en equipo.
- Demostración activa de interese en superar carencias e mellorar resultados.
- Actitude respectuosa cara ás instalacións, profesorado e alumnado.

- Ausencia de partes de amoestación por condutas contrarias á convivencia.

LINGUA GALEGA E LITERATURA 4º ESO: SÍNTESE DE ESTÁNDARES, PORCENTAXES E ACLARACIÓNS

ESTÁNDARES BLOQUE 1: COMUNICACIÓN ORAL, ESCOITAR E FALAR	<p>Escoita, comprende, interpreta, analiza e distingue a tese e os argumentos dos diferentes textos dos medios audiovisuais, publicitarios, do ámbito educativo ... Discrimina opinión de persuasión e recoñece e argumenta os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega.</p> <p>Produce textos adecuados á situación e intención comunicativa con coherencia, cohesión e corrección, reflexionando ante as mensaxes discriminatorias e aplicando as normas que rexen a cortesía na comunicación oral</p>	10%	Indicador de logro: exposición oral sobre un tema acordado
ESTÁNDARES BLOQUE 2: COMUNICACIÓN ESCRITA, LER E ESCRIBIR	<p>Le, comprende, interpreta, recolle e organiza en esquemas, resumos e mapas conceptuais</p> <p>Interpreta e analiza a intención comunicativa de textos argumentativos de diferente tipoloxía e distingue tema e subtema así como a estruturación da mensaxe.</p> <p>Detecta prexuízos ou mensaxes discriminatorias</p> <p>Coñece as regras ortográficas e morfosintácticas coas que produce textos correctos e adecuados, en soporte impreso ou dixital</p>	10%	Indicador de logro: proba e/ ou traballo a partir de lectura de libro
ESTÁNDARES BLOQUE 3: FUNCIONAMENTO DA LINGUA	<p>Coñece e aplica regras que rexen aspectos de fonoloxía, morfoloxía, sintaxe e semántica do galego</p> <p>Escribe sen faltas de ortografía</p>	30%	Indicador de logro: proba escrita,
ESTÁNDARES BLOQUE 4: LINGUA E SOCIEDADE	<p>Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona</p> <p>Describe con criterios sociolingüísticos a situación galega actual</p> <p>Coñece e describe a lexislación relativa á lingua e rexeita prexuízos.</p> <p>Analiza a propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír</p>	10%	Indicador de logro: proba escrita ou traballo de investigación

	<p>á normalización da lingua galega.</p> <p>Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega dende 1916 e produce textos expositivos sobre as diferentes etapas</p> <p>Recoñece as variantes diastráticas, diafásicas e diatópicas e valora a lingua estándar como variedade unificadora</p>		
ESTÁNDARES BLOQUES: EDUCACIÓN LITERARIA	<p>Identifica e explica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade</p> <p>Le expresivamente e comenta de forma guiada ou libre textos de obras do período abranguido entre o 1916 e a actualidade.</p> <p>Elabora traballos individual e/ou colectivamente en que analiza e describe textos representativos da literatura do século XX</p> <p>Produce textos con intención literaria e utiliza os principais recursos retóricos</p>	40%	<p>Indicador de logro: proba escrita</p> <p>Indicador de logro: traballo creativo</p>

* A porcentaxe aplicada aos estándares pode variar en función das circunstancias pero procurárase que oscile entre o que se indica.

* Pode presentárselle ao alumnado algunha actividade adicional para mellorar resultados. De facelo, informarase ao alumnado das condicións, características e peso na nota de trimestre.

*A corrección na produción de textos (orais e escritos), a comprensión, prexuízos lingüísticos... aínda que se avalían de forma específica nos bloques mencionados, serán avaliados de xeito continuo ao longo do curso.

*Para motivar a mellora nas faltas de ortografía, poderanse establecer ao longo do curso mecanismos de mellora.

* Tendo en conta a posible necesidade de aplicar medidas de atención á diversidade, en casos concretos, poderase variar esta previsión en función das circunstancias.

POR TRIMESTRE	<p>1 PUNTO: expresión oral</p> <p>1 PUNTO: control de lectura</p> <p>8 PUNTOS: probas sobre a materia dada no trimestre (incluíndo preguntas sobre funcionamento da lingua e educación literaria). Pode haber 1 ou 2 en función das necesidades do alumnado</p> <p>.</p>
----------------------	--

LECTURAS QUE SE TRABALLAN AO LONGO DO CURSO: A profesora indicará o título, forma de avaliar ou indicador de logro e porcentaxe de puntuación no trimestre.

ORIENTACIÓN DE DISTRIBUCIÓN DE CONTIDOS POR TRIMESTRES:

1º TRIMESTRE	2º TRIMESTRE	3º TRIMESTRE
Acentuación	Ortografía	Ortografía (cont.) Os
Vocabulario	Vocabulario	Vocabulario
Fonética	Categorías gramaticais II	Categorías gramaticais III
Categorías gramaticais I	Sintaxe	Sintaxe
Sintaxe	Tipoloxía textuais II	Tipoloxías textuais III
Tipoloxías textuais I	Lingua e sociedade	Semántica
Lingua e sociedade	Literatura do exilio. Narrativa de posguerra	Lingua e sociedade
Literatura no primeiro terzo do século XX. Grupo Nós. As vangardas.	Comprensión e produción de textos	Narrativa de posguerra. Narrativa actual.
Comprensión e produción de textos		Poesía e teatro actuais. Literatura dixital.
		Vocabulario

RECUPERACIÓNS:

Para a recuperación de avaliacións cunha cualificación de insuficiente ou inferior, sempre que a actitude do alumno ou alumna sexa positiva, establécese o seguinte:

En xeral e dado que a avaliación ten vocación de continua, non será necesario realizar recuperacións (en forma de probas escritas) fragmentando a materia.

No entanto, a aquel alumnado que teña unha actitude positiva durante o curso e que seguindo estes criterios xerais non consiga unha cualificación positiva, a criterio da profesora, poderá ofrecérselle a posibilidade de presentarse a probas de recuperación.

Considerarase actitude positiva sempre que , como mínimo, se cumpra o seguinte:

- Asistencia regular a clase
- Presentación de tarefas, traballos... no prazo establecido.
- Presentación ás probas de materia na data establecida.
- Cooperación nas tarefas en equipo.
- Demostración activa de interese en superar carencias e mellorar resultados.
- Actitude respectuosa cara ás instalacións, profesorado e alumnado.
- Ausencia de partes de anoestación por condutas contrarias á convivencia.

LINGUA GALEGA E LITERATURA 1º BACHARELATO: ESTÁNDARES, PORCENTAXES E ACLARACIÓNS

ESTÁNDARES BLOQUE 5: LITERATURA	Coñece trazos distintivos das distintas épocas literarias. Coñece trazos distintivos de tipos de textos literarios e autores e autoras ata o século XX. Analiza textos literarios de distintas épocas e autores e autoras. (Tamén aplica normas de ortografía)	30%/40%(en función da materia dada por trimestre) Indicador de logro: proba escrita.
--	--	---

* A porcentaxe aplicada aos estándares é xeral para todo o curso, pode variar en función das circunstancias, pero procurárase que oscile entre o que se indica. Especificarase en cada trimestre.

* Pode presentárselle ao alumnado algunha actividade adicional para mellorar resultados. De facelo, informarase ao alumnado das condicións, características e peso na nota de trimestre. Pode ser un libro de lectura voluntaria (ver títulos propostos no apartado **LECTURAS**)

*A corrección na produción de textos (orais e escritos), a comprensión, prexuízos lingüísticos... aínda que se avalían de forma específica nos bloques mencionados, serán avaliados de xeito continuo ao longo do curso.

*Para motivar a mellora nas faltas de ortografía, poderanse establecer ao longo do curso mecanismos de mellora.

* Tendo en conta a posible necesidade de aplicar medidas de atención á diversidade, en casos concretos, poderase variar esta previsión en función das circunstancias.

SIMPLIFICACIÓN DE PUNTUACIÓN POR TRIMESTRE	1 PUNTO: traballo base escrita e exposición oral 1 PUNTO: proba a partir de libro de lectura 8 PUNTOS: proba ou probas a partir dos estándares dos bloques 3, 4, 5
---	--

LECTURAS : A profesora indicará o título, forma de avaliar ou indicador de logro e porcentaxe de puntuación no trimestre.

ORIENTACIÓN BÁSICA DE DISTRIBUCIÓN DE CONTIDOS POR TRIMESTRES:

1º TRIMESTRE	2º TRIMESTRE	3º TRIMESTRE
Acentuación O nome: substantivo e adxectivo O pronome O galego como lingua románica Hª da lingua: a Idade Media Literatura: A literatura medieval. A cantiga de amigo. Comprensión e produción de textos	Acentuación Tipos de palabras e separación O verbo Un mundo de linguas Hª da lingua: Os Séculos Escuros Literatura: cantiga de amor, burlas, Santa María e prosa medieval.Séculos Escuros Comprensión e produción de textos	Acentuación As palabras adnominais Adverbios, preposicións e conxuncións Hª da lingua: O Rexurdimento Literatura: A literatura do Rexurdimento Comprensión e produción de textos

FALTAS DE ORTOGRAFÍA: A valoración por regra xeral, será a seguinte:

Contabilizarase 0,1 por cada falta grave, até un máximo de 2 puntos. Considéranse faltas graves: - Os tiles diacríticos.	Sinalaranse as faltas leves. Valorarase a evolución positiva e a cantidade. Considéranse faltas leves:
--	---

<ul style="list-style-type: none"> - As faltas b/v; h/0, maiúsculas ... - Os castelanismos sintácticos, léxicos ou semánticos. - Erros graves na utilización dos signos de puntuación que inflúan na comprensión do texto...	<ul style="list-style-type: none"> - Resto dos tiles - Dialectalismos da zona - A ortografía incorrecta de palabras moi cultas ou de moi pouco uso.
---	--

RECUPERACIÓNS:

Ao alumnado con cualificacións inferiores a 3,5 resultado da avaliación dos estándares dos bloques 3, 4 e 5 ou con menos de 5 na avaliación, presentaráselle opcións para lograr un resultado positivo.

Dado que se avalía a materia ao longo de todo o curso, será determinante a evolución e actitude positiva do alumnado durante o curso académico, sobre todo se fosen necesarias medidas excepcionais de recuperación

Considerarase actitude positiva sempre que , como mínimo,se cumpra o seguinte:

- Asistencia regular a clase
- Presentación de tarefas, traballos... no prazo establecido.
- Presentación ás probas de materia na data establecida.
- Cooperación nas tarefas en equipo.
- Demostración activa de interese en superar carencias e mellorar resultados.
- Actitude respectuosa cara ás instalacións, profesorado e alumnado.
- Ausencia de partes de anoestación por condutas contrarias á convivencia.

LINGUA GALEGA E LITERATURA 2º BACHARELATO: SÍNTESE DE ESTÁNDARES, PORCENTAXES E ACLARACIÓNS

ESTÁNDARES BLOQUE 1: COMUNICACIÓN ORAL, ESCOITAR E FALAR	<p>Escoita, comprende, interpreta,recolle e organiza ideas en resumos, esquemas..., sintetiza e aplica normas, aprende técnicas básicas da oratoria</p> <p>Produce textos adecuados ao contexto (incluídas as intervencións espontáneas), cinguese ao tema, avalía erros...</p> <p>Aprende as liñas básicas da argumentación e da defensa das opinións propias</p>	5%	Indicador de logro: exposición oral sobre un tema acordado
ESTÁNDARES BLOQUE 2: COMUNICACIÓN ESCRITA, LER E ESCRIBIR	<p>Le, comprende, interpreta,recolle e organiza en esquemas e resumos.</p> <p>Distingue tema, subtemas, estrutura, interpreta e analiza o contido (intención, personaxes, sentimentos, reaccións, espazos, tempo...)</p> <p>Produce textos correctos e adecuados de distinto tipo</p> <p>Acepta o erro como parte do proceso de aprendizaxe.</p> <p>Identifica os diferentes tipos de textos, a súa organización e finalidade.</p> <p>Le obras literarias galegas representativas da súa época.</p>	15%	Indicador de logro: elaboración de textos críticos sobre temas de actualidade e probas escritas sobre as obras literarias propostas
ESTÁNDARES BLOQUE 3: FUNCIONAMENTO DA LINGUA	<p>Coñece e aplica regras que rexen aspectos de fonoloxía, morfoloxía , sintaxe e semántica do galego</p> <p>Escribe sen faltas de ortografía</p> <p>Identifica as interferencias lingüísticas, hiperenxebrismos, arcaísmos, castelanismos e vulgarismos da lingua</p>	30%	Indicador de logro: proba escrita,
ESTÁNDARES BLOQUE 4: LINGUA E SOCIEDADE	<p>Coñece a diversidade lingüística, lusofonía, romanización, o contexto histórico e cultural do galego e compoñentes...</p> <p>Comprende e analiza a situación sociolingüística de Galiza.</p> <p>Coñece a lexislación relativa e rexeita prexuízos.</p> <p>Analiza a propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír á normalización da lingua galega.</p> <p>Coñece variantes diatópicas, distráticas e diafásicas e clasifica</p>	10%	Indicador de logro: traballo de investigación ou proba escrita

	producións lingüísticas segundo o bloque. Recoñece os prexuízos derivados da diglosia e aprende a valorar a lingua propia e as alleas Coñece as diferentes etapas na creación, normativización e normalización da lingua galega		
ESTÁNDARES BLOQUES: EDUCACIÓN LITERARIA	Recoñece e utiliza os principais recursos literarios Analiza os diferentes períodos literarios dos séculos XX e XXI dentro de coordenadas históricas e sociais específicas	40%	Indicador de logro: proba escrita

* A porcentaxe aplicada aos estándares pode variar en función das circunstancias pero procurárase que oscile entre o que se indica.

* Pode presentárselle ao alumnado algunha actividade adicional para mellorar resultados. De facelo, informarase ao alumnado das condicións, características e peso na nota de trimestre.

*A corrección na produción de textos (orais e escritos), a comprensión, prexuízos lingüísticos... aínda que se avalían de forma específica nos bloques mencionados, serán avaliados de xeito continuo ao longo do curso.

*Para motivar a mellora nas faltas de ortografía, poderanse establecer ao longo do curso mecanismos de mellora.

* Tendo en conta a posible necesidade de aplicar medidas de atención á diversidade, en casos concretos, poderase variar esta previsión en función das circunstancias.

DISTRIBUCIÓN DE PUNTUACIÓN POR TRIMESTRE:

<u>1º TRIMESTRE</u>	<u>2º TRIMESTRE</u>	<u>3º TRIMESTRE</u>
1 PUNTO : EXPRESIÓN ORAL	1 PUNTO EXPRESIÓN ORAL	1 PUNTO EXPRESIÓN ORAL
3 PUNTOS: PROBAS DE LITERATURA	3 PUNTOS: PROBAS DE LITERATURA	3 PUNTOS: PROBAS DE LITERATURA
3 PUNTOS: PROBAS DE LINGUA	3 PUNTOS: PROBAS DE LINGUA	2 PUNTOS: PROBAS DE LINGUA
1 PUNTO: COMENTARIO CRÍTICO	1 PUNTO: COMENTARIO CRÍTICO	1 PUNTO: COMENTARIO CRÍTICO
2 PUNTOS :CONTROIS DE LECTURA	2 PUNTOS:CONTROIS DE LECTURA	2 PUNTOS: CONTROIS DE LECTURA
		1 PUNTO TRABAJO SOCIOLINGÜÍSTICA

LECTURAS QUE SE TRABALLAN AO LONGO DO CURSO: A profesora indicará o título, forma de avaliar ou indicador de logro e porcentaxe de puntuación no trimestre.

ORIENTACIÓN DE DISTRIBUCIÓN DE CONTIDOS POR TRIMESTRES:

<u>1º TRIMESTRE</u>	<u>2º TRIMESTRE</u>	<u>3º TRIMESTRE</u>
O comentario crítico. Tipoloxía textual Fonética e Fonoloxía: sistemas vocálico e consonántico Acentuación Semántica Variedades diatópicas, diastráticas e ediafásicas: bloques dialectais, niveis, rexistros, xergas, subcódigos profesionais Cultismos grecolatinos Xeración das Irmandades Xeración Nós e vangardas	O comentario crítico Morfoloxía: o xénero e o número, os graos do adxectivo, pronomes tónicos e átonos, de interese e solidariedade, demostrativos e posesivos, conjugación verbal e perífrases... literatura no exilio Nova Poesía Nova Narrativa Teatro	O comentario crítico Análise sintáctica: oración composta coordinada e subordinada Sociolingüística e historia da lingua: diglosia, conflito lingüístico, ecoloxía lingüística, normativización e normalización, prexuízos lingüísticos, interferencias, elaboración do estándar... A literatura galega dos 80 e 90 e dos principios do século XXI: poesía, narrativa e teatro

RECUPERACIÓNS:

Ao alumnado con cualificacións inferiores a 3,5 resultado da avaliación dos estándares dos bloques 3, 4 e 5 ou con menos de 5 na avaliación, presentaráselle opcións para lograr un resultado positivo.

Dado que se avalía a materia ao longo de todo o curso, será determinante a evolución e actitude positiva do alumnado durante o curso académico, sobre todo se fosen necesarias medidas excepcionais de recuperación

Considerarase actitude positiva sempre que, como mínimo, se cumpra o seguinte:

- Asistencia regular a clase
- Presentación de tarefas, traballos... no prazo establecido.
- Presentación ás probas de materia na data establecida.
- Cooperación nas tarefas en equipo.
- Demostración activa de interese en superar carencias e mellorar resultados.
- Actitude respectuosa cara ás instalacións, profesorado e alumnado.
- Ausencia de partes de anoestación por condutas contrarias á convivencia.

OS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE COMPLETOS SERÁN EXPOSTOS NAS AULAS DOS NIVEIS CORRESPONDENTES E NA PÁXINA WEB DO INSTITUTO.

12.INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E DA PRÁCTICA DOCENTE

Realización dunha avaliación inicial que posibilite unha sondaxe do nivel do alumnado na aula. A partir desta avaliación tomaranse as primeiras medidas de adaptación do programado.

Realización de probas ao alumnado coa súa posterior corrección segundo os criterios de avaliación expostos na programación didáctica da materia; a revisión das mesmas coa conveniente explicación e reflexión sobre os obxectivos acadados e aqueles que estaban previstos pero que non se lograron.

Este apartado servirá para realizar unha posterior revisión da profesora sobre a súa práctica docente que vaia encamiñada a optimizar os logros académicos na medida do posible.

Ao final de cada trimestre e antes de cada xunta de avaliación realizarase oralmente ou por escrito na aula unha reflexión individualizada e de grupo. Esta reflexión servirá para axustar medidas de mellora encamiñadas a acadar mellores resultados individuais, conseguir un mellor clima de cooperación, insistir en que o proceso de aprendizaxe conleva o compromiso de todos e todas...

Incidirase polo menos nos seguintes aspectos:

- Ao alumnado preguntáraselle se sabe ou entende o seu resultado en primeiro lugar e a súa opinión dos logros acadados no grupo en xeral.
- Solicitáraselle o seu parecer sobre o volume da materia impartida na avaliación –escaso, excesivo, adecuado- e se se axustou o tempo empregado para asimilar cada contido.

- Interesa tamén coñecer a súa opinión sobre se os logros se corresponden cos esforzos realizados por eles/elas.
- Falarase tamén da adecuación dos recursos empregados na práctica docente e solicitaráselle propostas que sexan razoables para mellorar.

A docente poderá facer tamén oralmente a súa avaliación dos logros acadados na aula en xeral e polo alumnado, incidindo ademais na motivación e interese, os comportamentos disruptivos que puidese haber, o ambiente xeral da clase para impartir a materia, a ubicación do alumnado na aula,...

Estarán a disposición do profesorado de LG e Literatura as seguintes rúbricas de autoavaliación da práctica docente:

REGISTRO PARA A AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO: PLANIFICACIÓN

	INDICADORES	VALORACIÓN	PROPOSTAS DE MELLORA
PLANIFICACIÓN	1. Programa a materia tendo en conta os estándares de aprendizaxe previstos nas leis educativas		
	2. Programa a materia tendo en conta o tempo dispoñible para o seu desenvolvemento.		
	3. Selecciona e secuencia de forma progresiva os contidos da programación de aula tendo en conta as particularidades de cada un dos grupos de estudantes.		
	4. Programa actividades e estratexias en función dos estándares de aprendizaxe.		
	5. Planifica as clases de modo flexible, preparando actividades e recursos axustados á programación de aula e ás necesidades e aos intereses do		

alumnado.		
6. Establece os criterios, procedementos e instrumentos de avaliación e autoavaliación que permiten facer o seguimento do progreso de aprendizaxe dos seus alumnos e alumnas.		
7. Coordínase co profesorado doutros departamentos que poidan ter contidosafíns á súa materia.		

REGISTRO PARA A AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO: MOTIVACIÓN DO ALUMNADO

	INDICADORES	VALORACIÓN	PROPOSTAS DE MELLORA
MOTIVACIÓN DO ALUMNADO	1. Proporciona un plan de traballoao principio de cada unidade.		
	2. Propón situacións que introduzan a unidade (lecturas, debates, diálogos...).		
	3. Relaciona as aprendizaxes con aplicacións reais ou coa súa funcionalidade.		
	4. Informa sobre os progresos conseguidos e as dificultades atopadas.		
	5. Relaciona os contidos e as actividades cos intereses do alumnado.		
	6. Estimula a participación activa dos estudantes en clase.		

	7. Promove a reflexión dos temas tratados.		
--	--	--	--

REGISTRO PARA A AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO: DESENVOLVEMENTO DO ENSINO

	INDICADORES	VALORACIÓN	PROPOSTAS DE MELLORA
DESENVOLVEMENTO DO ENSINO	1. Resume as ideas fundamentais discutidas antes de pasar a unha nova unidade ou tema con mapas conceptuais, esquemas...		
	2. Cando introduce conceptos novos, relaciónaos, se é posible, cos xa coñecidos; intercala preguntas aclaratorias; pon exemplos...		
	3. Ten predisposición para aclarar dúbidas e ofrecer asesoramento dentro e fóra das clases.		
	4. Optimiza o tempo dispoñible para o desenvolvemento de cada unidade didáctica.		
	5. Utiliza axuda audiovisual ou doutro tipo para apoiar os contidos na aula.		
	6. Promove o traballo cooperativo e mantén unha comunicación fluída cos estudantes.		
	7. Desenvolve os contidos dunha forma ordenada e comprensible para os alumnos e as alumnas.		
	8. Propón actividades que permitan a adquisición dos estándares de aprendizaxe e as destrezas propias da etapa educativa.		
	9. Propón actividades grupais e individuais.		

REXISTRO PARA A AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO: SEGUIMENTO E AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO-APRENDIZAXE

	INDICADORES	VALORACIÓN	PROPOSTAS DE MELLORA
SEGUIMENTO E AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO-APRENDIZAXE	1. Realiza a avaliación inicial ao principio de curso para axustar a programación ao nivel dos estudantes.		
	2. Detecta os coñecementos previos de cada unidade didáctica.		
	3. Revisa con frecuencia os traballos propostos na aula e fóra dela.		
	4. Proporciona a información necesaria sobre a resolución das tarefas e como pode melloralas.		
	5. Corrixe e explica de forma habitual os traballos e as actividades dos alumnos e as alumnas, e dá pautas para a mellora das súas aprendizaxes.		
	6. Utiliza suficientes criterios de avaliación que atendan de maneira equilibrada a avaliación dos diferentes contidos.		
	7. Favorece os procesos de autoavaliación e coavaliación.		
	8. Propón novas actividades que faciliten a adquisición de obxectivos cando estes non foron alcanzados suficientemente.		
	9. Propón novas actividades de maior nivel cando os obxectivos foron alcanzados con suficiencia.		
	10. Utiliza diferentes técnicas de avaliación en función dos contidos, o nivel dos estudantes, etc.		
	11. Emprega diferentes medios para informar dos resultados aos estudantes e aos pais.		

13. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES

13.1.- VÍAS PARA A SUPERACIÓN DE MATERIAS PENDENTES:

O departamento presenta varias vías para a recuperación de materias pendentes do curso anterior. Distinguimos entre ESO e BACHARELATO.

- Vías para a superación de materias pendentes (durante o curso) en BACHARELATO:

O alumnado coa materia pendente de 1º de Bacharelato poderá superala unicamente mediante probas:

Convocatoria de **febreiro**: de oferta obrigatoria e realización voluntaria. **A proba será da totalidade da materia**

Convocatoria de **maio**: de oferta e realización obrigatoria para aquel que continúe a ter a materia pendente. **A proba será da totalidade da materia**

- Vías para a superación de materias pendentes (durante o curso) na ESO:

Mediante probas:

Convocatoria de **febreiro**: de oferta obrigatoria e realización voluntaria. **A proba será da totalidade da materia**

Convocatoria de **maio**: de oferta e realización obrigatoria para aquel que continúe a ter a materia pendente. A proba será da totalidade da materia.

Superando as dúas primeiras avaliacións do curso actual ou o curso actual en xuño

Mediante a realización de actividades: de contidos mínimos e realización correcta, completa e con entrega nos prazos establecidos. A non entrega do primeiro bloque de actividades en prazo, entenderase como que non se acollen a esta vía.

Os prazos exactos serán comunicados ao alumnado implicado pero por regra xeral coincidirán co seguinte:

1ª bloque: coincidindo coa 1ª avaliación do curso.

2ª bloque: coincidindo coa 2ª avaliación do curso.

O Departamento de Lingua e Literatura aconsella **a realización das actividades** que se entregarán voluntariamente ao alumnado de ESO que o solicite. A súa realización será **voluntaria**. As actividades propostas irán encamiñadas a facilitar a adquisición dos **contidos mínimos** do nivel a recuperar.

13.2.- ATENCIÓN DE PENDENTES:

O Departamento de Lingua e Literatura ponse a disposición do alumnado coa materia pendente a través da profesora de referencia do curso actual. A profesora buscará o momento máis adecuado para atender ao alumnado que o requira.

Os alumnos e alumnas deberán asinar un escrito mediante o que acreditan coñecer os requisitos para aprobar as materias pendentes.

13.3.- PROCEDIMIENTO PARA A INFORMACIÓN A ALUMNADO E PAIS/NAIS/TITORES-AS LEGAIS

Os pais/nais e/ou tutores/as legais serán informados da evolución académica dos seus fillos/as, a través dos boletíns das avaliacións do curso actual. Esta cualificación será polo menos, numérica, mais poderá ir acompañada dun informe do profesor/a de referencia.

O Departamento entregará ao alumnado coa materia pendente, entre outubro e principios de novembro, a seguinte información e documentación:

Criterios de avaliación de pendentes.

Actividades de pendentes, de ser requiridas polo propio alumnado.

Acuse de recibo que deberá ser asinado polo/a alumno/a coa materia pendente; e polo pai, nai ou titor/a legal. O documento será o seguinte:

Departamento de Lingua e Literatura

Curso académico 20...

O/A alumno/a .....coa(s) materia(s) pendente(s) de..... (nivel/ niveis)
foi informado/a polo/a seu/súa profesor/a actual....., sobre os requisitos para aprobar a(s) materia(s)
pendente(s).

Asinado:

A Laracha, ...de..... de 20...

O pai/nai/ titor/a legal do alumno/a ..... coñece os requisitos para aprobar a materia(s) *pendente(s)* de
Lingua Galega e Literatura.

Asinado:

A Laracha,..... de..... de 20...

14. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS ADOPTADAS COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS

A avaliación inicial utilízase para detectar deficiencias de formación e coñecementos a nivel individual, e así poder establecer un modelo de actuación rápida e tamén para ter unha información básica do coñecemento instrumental básico que cada alumna ou alumno ten da materia, as súas fortalezas e debilidades, adaptado ao seu nivel. As xuntas de avaliación inicial de principio de curso serven para contrastar esta información parcial de cada materia e obter unha información máis completa e global de cada alumna ou alumno.

Será norma deste Departamento realizar unha valoración inicial que poderá incluír modalidade escrita e/ou oral.

O contido da mesma estará en relación cos coñecementos que se lle supoñen adquiridos ao alumnado que entra no nivel.

O departamento conta con modelos de actividades para avaliación inicial por niveis con anexo de autoavaliación. Estas serán entregadas para a súa realización polo alumnado a principio de curso. Non serán cualificadas numericamente e terán efectos meramente informativos.

Poderá recoller os seguintes aspectos adaptados ao curso:

Lectura

Ditado (nos primeiros cursos da ESO)

Comprensión oral e escrita

Produción de textos orais e escritos axustados a un contexto

Manexo de conceptos relativos á cultura, historia da lingua e da literatura galega

Manexo das normas básicas de ortografía e gramática

Actitude cara á materia

Nos primeiros cursos da ESO tamén se poderán incluír exercicios de busca de información (en papel ou non), manexo de dicionarios (en papel ou non) e manexo de ordenadores.

No caso de detectar problemas individuais ou colectivos tentarase facer una valoración das necesidades a ter en conta, que terán que ver con aspectos coma os seguintes:

A nivel individual consultaránse os informes de cursos pasados de docentes e Orientación sobre problemas coma dislexias, dificultades de concentración, de comprensión lectora, de redacción ... que tentarán ser solventados co reforzo e apoio necesario na aula ou fóra dela. Os resultados da avaliación previa servirán de referencia para a adaptación do currículo ás esixencias de cada alumna ou alumno.

O alumnado con necesidades especiais terá un seguimento individual e un reforzo adaptado ás súas características.

O alumnado con altas capacidades terá una adaptación individualizada de acordo ao seu nivel de aprendizaxe.

A nivel colectivo realizaránse traballos e tarefas encamiñados a paliar problemas xerais como a mellora das técnicas de lecto-escritura, a elaboración de esquemas, o razoamento abstracto... dependendo dos resultados da avaliación no grupo.

15.MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Se houber alumnos con necesidades educativas especiais incorporárase á programación a adopción das medidas que se establezan, logo de coordinar co Departamento de Orientación.

Á parte de medidas especiais propostas polo Departamento de Orientación, e tendo en conta os resultados da avaliación inicial, deseñaranse:

- Adaptacións curriculares.
- Actividades de reforzo para aqueles/as que teñan algunha dificultade.
- Actividades de ampliación para quen o precise.
- Tamén se terá en conta ao alumnado con altas capacidades, que terá un seguimento individualizado procurando ofrecerlle actividades estimulantes adaptadas ao seu nivel de aprendizaxe.
- En caso de ser necesario, tamén se terá en conta a posibilidade de establecer contratos condutuais.

Para que todas estas medidas queden recollidas e sexa fácil a súa difusión sobre todo entre as familias, o departamento deseñou o documento que se achega.

SEGUIMIENTO DO ALUMNADO CON NNEE:

a.- MEDIDAS DE REFORZO:

Os documentos que recollen as medidas de reforzo individualizadas postas en marcha custódiense no Departamento de Orientación.

En xeral as medidas serán as seguintes:

- Seguimento individualizado durante o curso
- Probas adaptadas a cada necesidade específicas:
  - * Destacar as palabras clave
  - * Tamaño de letra axeitado
  - * Espazos en branco para respostas
  - * Máis tempo para a resolución das probas
  - * División das probas en partes
- Adaptación da metodoloxía :
  - * Lecturas específicas
  - * Exercicios específicos
- Adaptación dos instrumentos avaliación:
  - * Probas orais
  - * Entrega de traballos individualizados

b.- ADAPTACIONES CURRICULARES:

Os documentos que recollen as AC individualizadas postas en marcha custódiense no Departamento de Orientación.

c.- ATENCIÓN A ALTAS CAPACIDADES:

Dado que se presenta alumnado con altas capacidades ou que roza as altas capacidades, o Departamento propón as seguintes medidas:

- Seguimento individualizado
- Proposta de actividades que poidan resultar estimulantes:
  - * traballos de investigación
  - * obradoiros literarios
  - * traballos a partir de lectura de libros
  - * propostas de participación en concursos
  - * aprendizaxe cooperativa
  - * exposición de traballos de investigación
  - * proposta de traballos de creación literaria
  - * material diverso para os mesmos contidos
  - * diferentes formas de avaliar os mesmos contidos

d.- OUTRAS:

Para alumnado con circunstancias especiais poderase desañar un plan individualizado para a consecución de obxectivos.

e.- COORDINACIÓN

- Co Departamento de Orientación
- Coa dirección do centro
- Cos membros do departamento
- Cos Servizos Sociais do concello
- Coas familias
- Cos distintos especialistas que seguen a traxectoria do alumnado
- Cos servizos específicos da Consellería de Educación

16. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Unha das vertentes dos obxectivos xerais da área é o desenvolvemento do pensamento crítico do individuo que adquirirá a súa verdadeira dimensión se o contextualizamos na realidade da sociedade. Así pois trataremos os temas transversais primarios nos obxectivos básicos dentro da nosa área, sempre englobados no marco máis xeral de interdisciplinidade. Estes temas básicos que estarán sempre presentes nas nosas aulas, independentemente daqueles que priorice no centro para cada curso son:

CL: Comprensión lectora

EOE: Expresión oral e escrita

CA: Comunicación audiovisual

TIC: Tecnoloxías da información e da comunicación

E:Emprendemento.

ECC: Educación cívica e constitucional

IEHM: Desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres

PVX: Prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade

PRPC. Prevención e resolución pacífica de conflitos

PI: Principio de igualdade de trato e non discriminatorio por calquera condición ou circunstancia persoal e social (valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto por igual aos homes e ás mulleres, e ás persoas con discapacidade, e o rexeitamento da violencia terrorista a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e a consideración ás vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.)

EEIE: Espírito emprendedor e a iniciativa empresarial

EV: Educación viaria

CONCRECIÓN PARA 1º e 2º de ESO

A materia de Lingua galega e Literatura é unha disciplina privilexiada para o traballo dos elementos transversais. Priman as actividades de comprensión lectora, a expresión oral e escrita, de comunicación audiovisual, coas tecnoloxías da información e da comunicación como ferramentas imprescindibles para o proceso de ensino-aprendizaxe.

As actividades relacionadas co uso da lingua en sociedade e literatura son favorecedoras do emprendemento e a educación cívica. A igualdade efectiva entre as persoas e a non discriminación por calquera circunstancia social ou persoal ten os seus mecanismos de aprendizaxe nas mesmas estratexias da reflexión sociolingüística.

O coñecemento e a análise desta situación social da lingua e a literatura promoven a aprendizaxe da prevención e da resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia e o respecto aos dereitos humanos.

O currículo da materia de Lingua galega e Literatura procura a participación do alumnado en actividades que lle permitan afianzar aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico. Referímonos especialmente aos traballos colaborativos.

Estas mesmas actividades favorecen o desenvolvemento da convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía, que servirán para solucionar con éxito situacións de conflito no ámbito escolar, familiar e social en xeral, ao mesmo tempo que contribúen a exercitar destrezas e adquirir valores que tenden a previr e evitar os accidentes de tráfico e as súas secuelas.

CONCRECIÓN PARA 3º e 4º de ESO

A materia de Lingua galega e Literatura é unha disciplina privilexiada para o traballo dos elementos transversais. Prima as actividades de comprensión lectora, a expresión oral e escrita, de comunicación audiovisual, coas tecnoloxías da información e da comunicación como ferramentas imprescindibles para o proceso de ensino-aprendizaxe.

As actividades relacionadas coa sociolingüística e a literatura son favorecedoras do emprendemento e a educación cívica. A igualdade efectiva entre as persoas e a non discriminación por calquera circunstancia social ou persoal ten os seus mecanismos de aprendizaxe nas mesmas estratexias da análise sociolingüística. Ademais, o propio deseño do libro de texto de Oxford de 3º de ESO que se usará como manual explicita actividades en relación cos criterios de avaliación e os indicadores de logro referidos á igualdade efectiva entre homes e mulleres, así como á prevención da violencia de xénero ou resolución de conflitos.

O coñecemento e a análise da situación sociolingüística e das diferentes etapas da historia da lingua e da literatura promoven a aprendizaxe da prevención e da resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia e o respecto aos dereitos humanos. Como exemplos podemos poñer

os contidos curriculares e as actividades relacionadas coas etapas e obras literarias , desde o período medieval en que vemos a cantiga de amor e o rol desempeñado e a valoración social elevada da senhor na Provenza ou os símbolos amorosos e comportamentos masculinos e femininos na Cantiga de amigo. Tamén os autores e autoras da Ilustración e os precursores e membros do Rexurdimento Pleno, coas figuras de Curros, Pondal e Rosalía. Os textos sexistas de Pondal vannos servir para abrir un debate sobre os roles asignados aos homes e mulleres do S. XIX e a permisividade ou “comprensión” respecto a comportamentos como os que reflicte a poesía de Eduardo Pondal. Como contraste temos os textos de Rosalía (As literatas, o prólogo de Follas novas, ou os sucesos vitais como escritora nun mundo literario acaparado polos homes...) En particular, o estudo da traxectoria e da obra literaria da autora dos *Cantares gallegos* e o achegamento á sociedade e á literatura medievais facilitarán, por tanto, a reflexión sobre estereotipos que supoñen discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero. Favorécese tamén a visibilidade da realidade homosexual e todas aquelas opcións diferentes da convencional heterosexual.

Do mesmo xeito o currículo de 4º de ESO ofrece numerosos exemplos que posibilitan a concreción de moitos dos elementos transversais:

Comprensión lectora: o alumnado vai encontrar retos como o acercamento á poesía vangardista de Manuel Antonio.

Comunicación audiovisual, TICs e EOE: tanto se actúa de receptor, podendo exercitar a súa expresión oral e escrita, a través da realización dun texto de opinión crítica, un debate... (visionado e crítica de adaptacións cinematográficas de relatos como O xogo da guerra de Carlos Casares; como se actúa como emisor, realizando o seu propio produto audiovisual creativo como tarefa escolar).

PRPC e ECC: reflexionando, a través da literatura contemporánea e os propios períodos históricos en que se insire sobre a prevención pacífica dos conflitos e a importancia dos valores democráticos así como as graves consecuencias da súa transgresión (Literatura do exilio, da posguerra, NNG...)

A organización e o desenvolvemento curricular da materia de Lingua galega e Literatura procura a participación do alumnado en actividades que lle permitan afianzar aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico. Referímonos especialmente aos traballos en grupo, tanto de creación como comentario ou análise.

A través de moitas actividades da materia de Lingua (sirvan como mostra os mesmos exemplos de análise oracional, a lectura e análise ou debate de textos de diferentes tipoloxías e xéneros, os debates, a composición textual) podemos propiciar a interiorización de valores como o desenvolvemento da convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía na resolución de conflitos no ámbito escolar, familiar e social, contribuindo, ao mesmo tempo, a exercitar destrezas e adquirir valores que tenden a previr e evitar os accidentes de tráfico e as súas secuelas.

CONCRECIÓN PARA 1º e 2º de BACHARELATO:

A materia de Lingua galega e Literatura é unha disciplina privilexiada para o traballo dos elementos transversais. Prima as actividades de comprensión lectora, a expresión oral e escrita, de comunicación audiovisual, coas tecnoloxías da información e da comunicación como ferramentas imprescindibles para o proceso de ensino-aprendizaxe.

As actividades relacionadas coa sociolingüística e a literatura son favorecedoras do emprendemento e a educación cívica. A igualdade efectiva entre as persoas e a non discriminación por calquera circunstancia social ou persoal ten os seus mecanismos de aprendizaxe nas mesmas estratexias da análise sociolingüística. Ademais, o propio deseño do libro de texto do Consorcio Editorial Galego para 1º de Bacharelato que se usará como libro de texto explicita actividades en relación cos criterios de avaliación e os indicadores de logro referidos á igualdade efectiva entre homes e mulleres, así como á prevención da violencia de xénero.

O coñecemento e a análise da situación sociolingüística e das diferentes etapas da historia da lingua e da literatura promoven a aprendizaxe da prevención e da resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia e o respecto aos dereitos humanos. Como exemplos sobranceiros podemos poñer os contidos curriculares e as actividades relacionadas coas obras literarias dos autores e autoras da Ilustración, dos precursores do Rexurdimento e coas figuras de Curros, Pondal e Rosalía, Castelao, Otero Pedrayo, Manuel Antonio, Cunqueiro, Novoneyra, Xohana Torres, Ferrín, Casares, Mª Xosé Queizán, Manuel Rivas, Iolanda Castaño, Olga Novo, Séchu Sende... .

En 1º de bacharelato, en particular, o estudo da traxectoria e da obra literaria da autora dos *Cantares gallegos* e o achegamento á sociedade e á literatura medievals facilitarán, por exemplo, a reflexión sobre estereotipos que supoñen discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero. Favorécese así a visibilidade da realidade homosexual e todas aquelas opcións diferentes da convencional heterosexual. En 2º de bacharelato podemos escoller entre un abano amplísimo de autores e autoras que nos permiten introducir a totalidade dos contidos transversais, utilizando, por exemplo, a vivencia literaria e cinematográfica ou as novas tecnoloxías, e a partir destes medios exercitar a capacidade crítica, a sensibilidade fronte o produto artístico, a expresión oral e escrita do noso alumnado.

A organización e o desenvolvemento curricular da materia de Lingua galega e Literatura procura a participación do alumnado en actividades que lle permitan afianzar aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico. Referímonos especialmente aos traballos en grupo.

Estas mesmas actividades favorecen o desenvolvemento da convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía, que servirán para solucionar con éxito situacións de conflito no ámbito escolar, familiar e social en xeral, ao mesmo tempo que contribúen a exercitar destrezas e adquirir valores que tenden a previr e evitar os accidentes de tráfico e as súas secuelas.

17. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

ACTIVIDADES NO CENTRO:

Ao redactarse esta programación antes da reunión de Seminario en que se decide e toma acta das actividades, tanto complementarias coma extraescolares, que se van realizar durante o curso académico 2022-23 só podemos ofrecer información xeral. A concreción destas actividades reflectirase na correspondente acta do seminario á que remitimos para obter información concreta sobre este apartado.

Con carácter xeral, o Departamento acostuma sumarse a todas as actividades que conmemoren eventos de interese relacionados coa materia de LG e Literatura, como pode ser a celebración do Día das Letras Galegas.

Outras actividades:

Recitais poéticos, conferencias, espectáculos teatrais, exposicións...

Concurso Dores Xestoso

Concurso de relato oral (fase I de centro; no “Tíralle da lingua”).

Actividades de animación á lectura, cunha actividade específica relacionada coa BE

Actividades plurilingües (coa colaboración da Biblioteca e os Departamentos das diferentes linguas do currículo)

ACTIVIDADES FÓRA DO CENTRO:

Con carácter orientativo mantemos as actividades que se programaron o curso pasado

Participación no CORRELINGUA, na Coruña.

Concurso do relato oral “Tíralle da lingua”; fase II, en Santiago.

Roteiro histórico pola cidade da Coruña (en colaboración co Departamento de Xeografía e Historia)

Visita a Pontevedra (Roteiro Castelao) e/ou Fundación Manuel María (Outeiro de Rei)

Visionado dalgún espectáculo teatral ou calquera outra actividade cultural que o departamento considere conveniente para un determinado nivel educativo, que poida xurdir durante o curso.

Roteiros literarios, aínda por determinar, distribuídos ao longo do ano en relación cos clásicos da literatura galega: Pondal, Rosalía, Castelao, Blanco-Amor, Cunqueiro ...

Roteiro botánico-lingüístico polo río Anllóns en colaboración co departamento de Bioloxía.

Viaxe a Portugal ou encontro con alumnado portugués.

18. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA

Os criterios, procedementos e instrumentos de avaliación e de cualificación serán avaliados unha vez ao mes. Comprobaremos se os materiais e os recursos utilizados son os adecuados, e en caso de observar algunha deficiencia ou inadaptación, ofertaremos novos procedementos que poidan ser máis eficientes.

Creemos que a nosa relación co alumnado, o intercambio de opinións ou valoracións pode resultar enriquecedor. Neste punto o proceso de autoavaliación por parte do profesorado será unha constante, reflexionando sobre a adecuación dos obxectivos didácticos e a selección de contidos, a pertinencia das actividades propostas, a secuenciación seguida na súa realización, a adecuación dos materiais empregados, o nivel axeitado de interacción entre o alumnado e o clima comunicativo que se establece na aula.

Asimesmo farase unha análise cualitativa dos resultados obtidos e tomaranse decisións que poden afectar á programación establecida. Calquera cambio substancial farase constar en acta.

A avaliación concretarase nos seguintes criterios:

Coordinación entre o profesorado do Departamento didáctico.

Posta en práctica dos acordos asumidos.

Validez dos acordos para resolver problemas e necesidades.

Aparición de problemas ou necesidades non previstas que esixan ser consideradas.

Validez dos acordos para alcanzar os obxectivos establecidos.

Adecuación da temporalización marcada para as unidades didácticas.

Adecuación da organización da aula e das actividades para a adquisición das capacidades establecidas.

Validez dos criterios de avaliación para guiar o proceso de avaliación.

Validez dos instrumentos de avaliación.

Análise trimestral da programación que se recollerá na acta correspondente

Ao finalizar o curso ponderarase o resultado, farase unha análise cualitativa dos resultados e realizarase unha toma de decisións para a posible revisión da programación didáctica do curso seguinte.

Recollida de propostas exitosas do curso anterior.

19. LECTURAS: CRITERIOS DE SELECCIÓN E OBXECTIVOS

19.1.-CRITERIOS DE SELECCIÓN:

O procedemento que realiza o Departamento de Lingua Galega e Literatura para a selección das lecturas baséase na adecuación dos títulos con respecto a aplicación de criterios didácticos en que se inclúen os seguintes aspectos:

Adecuación á franxa de idade e curso (temas de interese e tratamento acorde)

Interese educativo:

Promoción e defensa dos valores humanos e democráticos, neste sentido, as lecturas seleccionadas abordan por exemplo: os dereitos da infancia, o valor das liberdades, a igualdade de dereitos, a non discriminación por razón de raza, relixión, orixe, sexo ..., a intolerancia, o amor, a amizade, a honestidade, o acoso escolar...

Coherencia cos contidos transversais do currículo:

CL: Comprensión lectora

EOE: Expresión oral e escrita

CA: Comunicación audiovisual

TIC: Tecnoloxías da información e da comunicación

E:Emprendemento.

ECC: Educación cívica e constitucional

IEHM: Desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres

PVX: Prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade

PRPC. Prevención e resolución pacífica de conflitos

PI: Principio de igualdade de trato e non discriminatorio por calquera condición ou circunstancia persoal e social (valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto por igual aos homes e ás mulleres, e ás persoas con discapacidade, e o rexeitamento da violencia terrorista a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e a consideración ás vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.)

Coherencia coas competencias clave do currículo:

Comunicación lingüística (CCL).

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)

Competencia dixital (CD).

Aprender a aprender (CAA).

Competencias sociais e cívicas (CSC).

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Conciencia e expresións culturais (CCEC).

Coherencia cos estándares de aprendizaxe:

Le, comprende e reflexiona sobre o que le.

Expresa de forma oral e escrita a súa opinión sobre unha lectura con coherencia e seguindo unhas pautas.

Analiza de forma oral e escrita os diferentes aspectos e elementos dun texto literario.

Valora a creación literaria como vía de coñecemento.

Valora as aportacións lingüísticas estéticas e histórico-literarias das literaturas galega e non galegas, como parte do patrimonio cultural universal.

Interese didáctico:

Desenvolvemento de temas de interese de carácter histórico, de actualidade, de etapas histórico-literarias: nazismo, o contrabando do volframio durante a 2ª G Mundial, Galiza rural dos anos 40, os anos 60 do século XX, xeración dos 50 da Literatura galega...

Variedade de xéneros: narrativa, poesía, teatro, cómic.

Calidade estética e lingüística:

Selección de autores e autoras recoñecidos pola súa calidade literaria clásicos ou actuais, tanto galegos coma da totalidade das culturas do mundo (galardoados con premios internacionais, premios da crítica, premios estatais, galegos...), que aporten calidade artística, lingüística, temática, etc.

Literatura galega e universal (a través de traducións)

Criterio económico: sempre que cumpran os requisitos anteriores, o Departamento valora o criterio económico, tendo en conta:

A existencia de exemplares nos fondos do IES.

O acceso gratuíto a través da rede.

A facilidade para encontrar o título noutras bibliotecas.

O prezo do libro no mercado.

Procedemento coas lecturas:

Pódense establecer dúas lecturas por trimestre.

A oferta de máis de unha lectura déixase a criterio de cada docente.

O Departamento de L.Galega, sobre todo nos niveis iniciais da ESO, acordou, dentro do posible, utilizar unha lectura en aplicación de criterios pedagóxicos cooperativos tales como:

Levar a cabo “postas en común” ou tertulias literarias: ao utilizar unha lectura marcada queda garantida a posibilidade de participación da totalidade do alumnado da aula.

Aprendizaxe da mecánica da realización dunha análise de lectura cos diferentes apartados (argumento, tema/s e subtemas, personaxes, espazo, tempo, léxico...) e explicación das dúbidas que poidan xurdir.

Utilización de técnicas de animación á reflexión e profundización na lectura e aproveitamento da experiencia lectora e as aportacións diversas da mesma (inclusión de imaxes relacionadas co contido da obra literaria, entrevistas cos creadores e creadoras...)
Traballo cooperativo (grupos en torno á mesma lectura)

A avaliación das lecturas será seguindo o recollido na programación.

19.2.- OBXECTIVOS

Os libros de lectura serán utilizados para avaliar a comprensión lectora e unha vez lidos para a expresión escrita e/ou oral.

É importante sinalar que a avaliación que se realiza a partir das lecturas non ten como obxectivo principal saber se se leu ou non o libro. As lecturas serán un instrumento para traballar distintos estándares entre os que podemos destacar os xerais:

- Le, comprende, recolle e organiza a información
- Distingue tema, subtemas, estrutura, interpreta e analiza o contido (personaxes, sentimentos, reaccións, espazos, tempo...)
- Produce textos correctos e adecuados (aplicando normas de ortografía)

Tamén se terá en conta a profundidade das reflexións, o acertado da resposta e expresión e corrección.

Na aula, cada profesora matizará e informará das actividades ou probas para a avaliación das lecturas e especificará os estándares

20. PROXECTO LECTOR DO CENTRO

De acordo co establecido no decreto 133/2007 do 5 de xullo levarase adiante un proxecto de fomento da lectura e da escritura e de adquisición das competencias básicas do que formará parte este Departamento didáctico. Dada a natureza das materias que impartimos estamos mergullados de cheo e de antemán nese proxecto, agora obrigatorio para todas as demais materias.

20.1.- Utilización de textos de distinta tipoloxía e temática, especialmente tratamento de temas transversais:

A lectura é unha tarefa diaria nas aulas de Lingua e Literatura. Cada día manexamos textos de diferente natureza e con diferentes obxectivos: xornalísticos, literarios (poesía, teatro, narrativa), mixtos (narrativa e imaxe: cómic), técnicos e especializados (sociolingüística, gramática, información literaria, históricos, filosóficos...) e tamén as novas tecnoloxías (imaxe, son, publicidade...).

A través de todos os recursos mencionados tentamos exercitar as habilidades intelectuais e as competencias lingüísticas do noso alumnado. Aproveitamos para tratar temas de carácter transversal: desigualdade social, discriminación, acoso, diferenzas de xénero, diversidade intelectual, cultural e de mobilidade...

20.2.- Utilización das actividades programadas polo centro para traballar a creación:

Utilizamos o Concurso Dores Gestoso para traballar na clase a creación literaria.

En 3º de ESO, realízase un obradoiro poético en cooperativo relacionado coa Literatura medieval.

20.3.- De acordo co programado pola Biblioteca Escolar participamos no proxecto “Hora de Ler”.

20.4.- Tratamento das lecturas propostas ao alumnado:

- En 1º, 2º e 3º de ESO, propóñense un número mínimo de dúas lecturas por trimestre. Os criterios para a escolla das lecturas está recollido na programación do departamento para a súa consulta.

A temática é variada e tamén o é o tipo de texto: poesía, narrativa, teatro, banda deseñada...

O tratamento é diferente con cada obra. Vai desde a lectura para traballar a comprensión lectora, traballo en cooperativo, ilustración, recitado, creación, visionado de películas...

- En 4º de ESO proponse ao alumnado unha listaxe de obras para escoller.

- Proposta de lecturas voluntarias. Estas lecturas levan aparellada nota extra.

- Recitado de poemas e exposición oral en 4º de ESO

- En 1º BACHARELATO propóñense dúas lecturas por trimestre

- En 2º BACHARELATO propóñense tres lecturas por trimestre.

20.5.- Incentívase a participación no club de lectura tendo en conta a participación activa na avaliación final de curso.

21. PLAN DE INTEGRACIÓN DAS TÉCNICAS DE INVESTIGACIÓN E COMUNICACIÓN

Finalmente e, polo que se refire ás TICS, procurarase unha relación fluída coa biblioteca do centro para poder utilizar os recursos informáticos e bibliográficos desta, para a busca de información, os traballos en equipo e a posta en común de información dixital sobre entidades, proxectos ou organizacións relacionadas cos temas do currículo ou coa realidade diaria do mundo en que vivimos e co que temos que enfrontarnos día a día.

O alumno ou alumna non só está en contacto cos libros, polo que se procurará unha diversificación de soportes á hora de facerlles chegar a información, na liña do desenvolvemento das TICs. Ademais procurarase completar a variabilidade de textos con críticas xornalísticas, información sobre autores, eventos ou temas de actualidade en servidores de Internet, poemas musicados ou entrevistas gravadas, discos compactos, IPODs, videos e cedés con películas, documentais, páxina web do centro, aula virtual...

Poden os concretar:

- 1º ESO e 2º ESO: uso de Abalar para a busca de información, realización de exercicios interactivos, entrega de tarefas, lecturas, audicións e visionados, realización de traballos en soporte dixital e posterior envío, uso da pantalla como soporte nas exposicións, difusión de páxinas de especial interese para a busca de información.

- RESTO DE NIVEIS:

Uso da aula virtual para recollida de tarefas, visionado de vídeos e audición de material seleccionado, información sobre tarefas...

Achegamento aos contidos con proxección de vídeos e audicións.

Realización de traballos en soporte dixital.

Uso do proxector para difusión de estándares e esquemas.

Uso do proxector como soporte visual para exposicións.

Para tarefas individuais no centro dependemos da dispoñibilidade das aulas de informática.

22. EXENCIÓN EN LINGUA GALEGA

O alumnado que teña dereito á exención de Lingua e Literatura asistirá ás clases da materia con aproveitamento e actitude positiva, tal como indica a lei, e realizará as actividades que a profesora lle propoña, tendo en conta sempre os seus coñecementos lingüísticos, para adquirir progresivamente unha maior competencia . De non ser así, a exención poderá ser revogada e o/a alumno/a avaliado/a, segundo marca a lei. Tal e como aparece na Orde 34/2014 do 10 de febreiro (DOG 19 de febreiro) decidírase a elaboración de material específico individualizado logo dunha avaliación inicial.

23. PROTOCOLO DE FUNCIONAMENTO DO DEPARTAMENTO

Este apartado ten carácter informativo, nel explícase, de maneira resumida, o funcionamento básico do Departamento de Lingua Galega e Literatura:

ACTIVIDADES DE INICIO DE CURSO:

Reunión extraordinaria de inicio do novo curso:

Información xeral sobre o funcionamento do departamento (se houberse algún membro novo):

Lugar onde se gardan as actas e outros documentos.

Carpetas e arquivos coa información do departamento.

Outros (disco duro externo, ordenadores...)

Reparto de cursos e responsabilidades entre os membros do departamento.

Xefaturas de seminario rotatorias cada dous anos.

Acordo entre os membros do departamento do día e hora de reunión de seminario para o novo curso.

Elaboración de documentación inicial:

Programación didáctica: distribución de tarefas entre os membros do departamento. Cada membro elabora a programación dos niveis e materias que vai impartir e figura como responsable.

Documentación para entregar ao alumnado ao inicio de curso con información para as familias sobre a materia e os criterios de avaliación. Debe ser asinada polos pais/nais/titores/as legais.

Avaliacións iniciais por nivel (+ solucionario). Autocorrección.

Realización das actividades de pendentes por niveis. Reparto equitativo por niveis.

Outros aspectos organizativos iniciais:

Coordinación por niveis (continuará ao longo de todo o curso)

Reparto de libros de texto

Reparto doutro material (libros de lectura...)

Actividades complementarias e extraescolares (reunión de outubro)

Outros: escolla das lecturas voluntarias.

ACTIVIDADES DO CURSO:

Reunión de Seminario ordinaria: mensual, no día e data acordados a principio de curso polos membros do Departamento.

Levantarase acta da reunión. O borrador será enviado, por correo electrónico, para ser aprobado polos membros do departamento. Imprimirase e asinarase na seguinte reunión.

Ao final de cada avaliación realizarase:

Memoria das actividades de cada nivel e grupos. Cada profesora será responsable de realizar a súa parte da memoria. A xefa do Seminario reunirá, nun único documento, o conxunto das memorias do Departamento. Este documento imprimirase e asinarase por todos os membros do seminario. A copia gardarase xunto ao libro de actas.

Avaliación dos resultados. Propostas de mellora para o alumnado que presentase dificultades.

Autoavaliación das actividades docentes e propostas de mellora.

Elaboración de actividades de reforzo e recuperación para o alumnado que non superase a materia na avaliación correspondente. Estas actividades deseñaranse tendo en conta os aspectos en que existan máis dificultades que se correspondan con contidos básicos da materia.

ACTIVIDADES DE FINAL DE CURSO

Reunión ordinaria de Seminario de xuño para organizar o final de curso:

Entrega de documentación: memorias . Data de entrega

Outros

Reunión extraordinaria de Seminario para organizar os exames de setembro:

Revisión final das probas elaboradas, fotocopiado e distribución nos sobres por niveis co nome do alumnado no anverso. Custodia dos exames.

Distribución de responsabilidades nos exames de setembro (datas e horarios dos exames de setembro por niveis e grupos).

Autoavaliación do curso e propostas de mellora para o curso seguinte.

Elaboración das memorias de setembro, seguindo o mesmo procedemento ca durante o curso.

24.- ACCIÓNS ENCAMIÑADAS A MELLORAR A COMUNICACIÓN CON PAIS/NAIS/TITORES-AS LEGAIS:

Coa finalidade de mellorar a comunicación a pais/nais/titores-as legais, establecemos as seguintes accións:

- Difusión a través da páxina web do centro das programacións de Lingua Galega e Literatura e de Lingua Portuguesa.
- Elaboración dunha síntese dos estándares relacionados cos temas do libro de texto co obxectivo de que sexan máis “asequibles” para a súa comprensión. Difundiranse a través de da páxina web do centro na programación. (Nesta programación recóllense como anexos).
- Difusión entre o alumnado a principio de curso e en papel dunha síntese de estándares, previsión de materia por trimestre, lecturas, indicadores de logro, recuperacións... Esta información deberá estar asinada por pais/nais/titores-as legais. Ademais, esta información deberá estar no caderno do alumnado para a súa consulta. Tamén se expoñerá nos paneis de cortiza das aulas.
- Para o alumnado coa materia pendente de cursos anteriores, ademais de informalos dos métodos de recuperación, pediráselles tanto a alumnos e alumnas como a pais/nais/titores-as legais que asinen un documento informativo.
- Cada profesora comunicará ao alumnado a súa hora de tutoría.
- Uso de axendas e 1º e 2º ESO para comunicacións puntuais.

25. COMPOSICIÓN DO DEPARTAMENTO E DISTRIBUCIÓN DA CARGA HORARIA

NOME	GRUPOS	TOTAL HORAS
------	--------	-------------

Ana Cordeiro Souto	2 grupos de 2º de Bac	6 horas
	3 grupos de 4º de ESO	9 horas
	1 grupo de 2º de ESO	3 horas

María Isabel Fariña Casás

2 grupos de 1º de ESO	6 horas
4 grupos de Afondamento 1º ESO	4 horas
3 grupos de 3º ESO	9 horas

María Xosé García García

2 grupos de 1º ESO	6 horas
1 grupo de Portugues 1º ESO	2 horas
1 grupo de Portugués 2º ESO	2 horas
1 grupo de Portugués 3º ESO	3 horas
1 grupo de 2º ESO	3 horas
1 grupo de 3º ESO	3 horas

Mpntserrat Rey Saa

3 grupos de 1º de Bacharelato	9 horas
3 grupos de 2º ESO	9 horas

A Laracha, 16 de setembro de 2022

Asdo:

Ana Cordeiro Souto

María Isabel Fariña Casás

Montserrat Rey Saa

María Xosé García García

ANEXOS:

I.- CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE PARA A ESO POR CURSOS

II.- CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE PARA BACHARELATO POR CURSOS

ANEXO I

LINGUA GALEGA E LITERATURA 1º ESO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Competencias clave (CC): comunicación lingüística (CCL), competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT), competencia dixital (CD), aprender a aprender (CAA), competencias sociais e cívicas (CSC), sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) e conciencia e expresións culturais (CCEC).

UNIDADE 1

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto narrativo. - As linguas do mundo. - Vocabulario - Os dicionarios. - Morfoloxía das palabras e clases de palabras segundo a súa estrutura. - O alfabeto. - Os textos literarios. - Os textos segundo o seu ámbito de uso. Os textos persoais. 	1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	1.1. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados.	CMCT, CCL, CD, CSC, CAA
	2. Valorar a riqueza das linguas.	2.1. Valora a riqueza das linguas.	CCL, CCEC, CSC
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado co cuarto e entender a importancia de usar o dicionario.	3.1. Utiliza en diversos contextos o vocabulario básico estudado definindo as palabras	CCL
	4. Entender a estrutura da palabra e recoñecer as distintas clases.	4.1. Entende a estrutura da palabra, identifica os seus constituíntes e forma familias	CCL

		léxicas.	
		4.2. Recoñece as distintas clases de palabras.	
	5. Coñecer o alfabeto.	5.1. Coñece o alfabeto galego e define e identifica os dígrafos.	CCL
	6. Distinguir entre textos literarios e non literarios e identificar os xéneros.	6.1. Diferencia textos literarios e textos non literarios.	CCL, CCEC
		6.2. Recoñece as peculiaridades dun texto literario dado e identifica o xénero ao que pertence.	
	7. Diferenciar textos segundo o seu ámbito de uso.	7.1. Distingue diversos tipos de textos, segundo a situación en que se usen.	CCL, CSIEE, CAA
		7.2. Escribe textos de carácter persoal.	

UNIDADE 2

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto narrativo. - As linguas de Europa. - Vocabulario - O campo semántico. - Clasificación dos substantivos. - Regras de formación do plural. - Clasificación de palabras segundo o seu número de sílabas e segundo a posición da sílaba tónica. - Ditongos e hiatos. - Os elementos da narración: narrador e personaxes. - Creación literaria: o comezo dun texto narrativo. 	1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	1.1. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados.	CCL, CD, CCEC, CSC, CAA
	2. Coñecer algunhas das linguas que se falan en Europa.	2.1. Identifica algunhas linguas de Europa e a súa situación.	CCL, CCEC, CSC
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coa familia e clasificar palabras en campos semánticos.	3.1. Amplía o vocabulario básico relacionado coa familia e define.	CCL
		3.2. Comprende que é un campo semántico.	
	4. Clasificar substantivos e aplicar as regras de formación do plural.	4.1. Identifica os substantivos comúns e propios, concretos e abstractos, individuais e colectivos.	CCL
		4.2. Forma o plural de substantivos dados.	
	5. Clasificar palabras polo número de sílabas e pola posición da sílaba tónica, e diferenciar entre ditongos e hiatos.	5.1. Divide e clasifica as palabras polo número de sílabas.	CCL
5.2. Distingue sílabas tónicas e átonas.			
5.3. Identifica e analiza ditongos e hiatos.			
6. Recoñecer e analizar os elementos do xénero narrativo: narrador e personaxes.	6.1. Analiza nun texto narrativo algúns dos seus elementos básicos: narrador e personaxes.	CCL, CCEC	

	7. Escribir o comezo dunha narración.	7.1. Escribe o comezo dun texto narrativo seguindo unhas pautas dadas.	CCL, CSIEE, CAA
--	---------------------------------------	--	-----------------------

UNIDADE 3

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto narrativo. - As linguas de España. - Vocabulario - Os sinónimos. - Xénero dos substantivos. - Regras de formación do feminino. - Regras xerais de acentuación. - Os elementos da narración: espazo e tempo. - Traballo con textos: a prensa. 	1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	1.1. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados.	CCL, CD, CSC, CAA
	2. Identificar as linguas da península Ibérica e coñecer a lusofonía.	2.1. Identifica as linguas da península Ibérica e coñece a lusofonía.	CMCT, CCL, CCEC, CSC
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coa aula e lembrar os sinónimos.	3.1. Amplía e define o vocabulario básico relacionado coa aula.	CCL
		3.2. Define, lembra e practica a relación de sinonimia.	
	4. Identificar o xénero dos substantivos e formar o feminino a partir de nomes dados.	4.1. Indica o xénero dalgúns substantivos.	CCL
		4.2. Coñece as regras de formación do feminino dos	

		substantivos.	
	5. Coñecer e aplicar as regras xerais de acentuación.	5.1. Aplica e coñece correctamente as regras xerais de acentuación.	CCL
	6. Recoñecer e analizar os elementos do xénero narrativo: espazo e tempo.	6.1. Analiza nun texto narrativo algúns dos seus elementos básicos: espazo e tempo.	CCL, CCEC
	7. Coñecer os xornais e analizar unha noticia.	7.1. Identifica as partes dun xornal e analiza unha noticia.	CCL, CAA

UNIDADE 4

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto narrativo. - O galego: lingua propia de Galicia. - Vocabulario relacionado coa rúa. - Palabras polisémicas. - O adxectivo cualificativo: xénero, número e graos. - Regras especiais de 	1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	1.1. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados.	CCL, CD, CSC, CAA
	2. Coñecer a lexislación sobre o galego.	2.1. Coñece a lexislación sobre o galego.	CCL, CCEC, CSC
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coa rúa	3.1. Amplía e define o vocabulario básico	CCL

acentuación. - A estrutura dos textos narrativos. - Creación literaria: recreación de contos.	e lembrar as palabras polisémicas.	relacionado coa rúa.	
		3.2. Define polisemia e analiza os significados de palabras polisémicas.	
	4. Recoñecer os adxectivos cualificativos e os seus graos.	4.1. Recoñece os adxectivos cualificativos e forma o feminino e o plural de adxectivos dados.	CCL
		4.2. Realiza comparacións utilizando as partículas comparativas adecuadas.	
	5. Coñecer e aplicar regras especiais de acentuación.	5.1. Coñece e aplica correctamente regras específicas de acentuación.	CCL
	6. Recoñecer a estrutura dun texto narrativo.	6.1. Identifica a estrutura dun texto narrativo.	CCL, CCEC
7. Cambiar historias de acordo cunhas pautas dadas.	7.1. Introduce un cambio de xiro nun conto dado e cambia o final.	CCL, CCEC, CAA	

UNIDADE 5

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto narrativo. - Variedade e unidade do idioma galego. - Verbos relacionados con accións que realiza o corpo. - Os termos contrarios. - Artigos, demostrativos e posesivos. - Uso de <i>i, //</i> e <i>x</i>. - Características do conto popular. - Traballo con textos: a descrición. 	1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	1.1. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados.	CCL, CD, CAA
	2. Coñecer e respectar as variedades na fala do idioma galego.	2.1. Coñece, define e respecta as variedades que se dan na fala do idioma galego.	CCL, CCEC, CSC
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coas accións do corpo.	3.1. Amplía e define o vocabulario básico relacionado coas accións do corpo.	CCL
		3.2. Define e practica a relación entre termos contrarios.	
	4. Identificar os artigos e adxectivos determinativos e a súa función.	4.1. Recoñece e utiliza correctamente os artigos.	CCL
		4.2. Recoñece e utiliza correctamente os demostrativos.	
4.3. Recoñece e utiliza correctamente os posesivos.			
5. Coñecer e aplicar as regras de uso de <i>i, //</i> e <i>x</i> .	5.1. Aplica correctamente na práctica as regras de uso de <i>i, //</i> e <i>x</i> .	CCL	
6. Diferenciar entre contos literarios e populares e recoñecer as características destes últimos.	6.1. Distingue un conto literario dun conto popular e identifica as características destes últimos.	CCL, CD, CCEC	

	7. Redactar textos descriptivos.	7.1. Sabe redactar descrições, a partir duns modelos e duns pasos dados e identifica os tipos.	CCL, CAA
--	----------------------------------	--	-------------

UNIDADE 6

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto narrativo. - Ámbito de uso do galego fóra das nosas fronteiras. - Vocabulario - Palabras homófonas. - Indefinidos, interrogativos, exclamativos e numerais. - Uso de <i>b</i> e <i>v</i>. - As lendas. - Creación literaria: explicacións fantásticas. 	1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	1.1. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados.	CCL, CD, CAA
	2. Coñecer o ámbito de uso do galego fóra das nosas fronteiras.	2.1. Coñece onde se fala e onde se estuda galego fóra de Galicia.	CCL, CD, CCEC
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado cos cinco sentidos e lembrar as palabras homófonas.	3.1. Amplía e define o vocabulario básico relacionado cos cinco sentidos.	CCL
		3.2. Define homofonía e recoñece e emprega correctamente algunhas palabras homófonas.	
4. Coñecer as formas dos adxectivos determinativos: indefinidos, interrogativos, exclamativos e numerais, e aplicalas correctamente	4.1. Coñece e utiliza correctamente as formas dos indefinidos.	CCL	
	4.2. Coñece e utiliza		

	nas producións propias.	correctamente as formas dos interrogativos e exclamativos.	
		4.3. Coñece e utiliza correctamente as formas dos indefinidos.	
	5. Coñecer e aplicar as regras de uso de <i>b</i> e <i>v</i> .	5.1. Aplica correctamente na práctica as regras de uso de <i>b</i> e <i>v</i> .	CCL
	6. Recoñecer as características das lendas.	6.1. Identifica a lenda como un xénero da literatura popular e recoñece as súas características propias.	CCL, CD, CCEC
7. Crear unha historia fantástica a partir dunhas pautas dadas.	7.1. Escribe unha historia fantástica a partir dun modelo e dunhas pautas dadas.	CCL, CSIEE, CAA	

UNIDADE 7

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto narrativo. - Galego: lingua de Internet. - Vocabulario relacionado cos animais. - Palabras homónimas. - Formas tónicas do pronome persoal. - Palabras con <i>es-</i> e <i>con</i> 	1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	1.1. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados.	CMCT, CCL, CD, CSC, CAA
	2. Coñecer a presenza do galego en Internet.	2.1. Infórmase e coñece a presenza da lingua galega en Internet.	CCL, CCEC, CSC,

<p><i>ex-</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Características do xénero lírico. - Traballo con textos: textos expositivos. 			CAA
	<p>3. Ampliar o vocabulario básico relacionado cos animais e recoñecer palabras homónimas.</p>	<p>3.1. Define e amplía o vocabulario básico relacionado cos animais.</p>	CCL
		<p>3.2. Define homonimia e comprende o que son as palabras homónimas.</p>	
	<p>4. Recoñecer e aplicar correctamente as formas tónicas dos pronomes persoais.</p>	<p>4.1. Identifica e utiliza correctamente as formas tónicas do pronome persoal.</p>	CCL
	<p>5. Aplicar correctamente s ou x nas palabras que comezan por <i>es-</i> e <i>ex-</i>.</p>	<p>5.1. Aplica correctamente s ou x nas palabras que comezan por <i>es-</i> e <i>ex-</i>.</p>	CCL
	<p>6. Recoñecer as características específicas do xénero lírico.</p>	<p>6.1. Analiza as características do xénero lírico.</p>	CCL, CCEC
		<p>6.2. Mide os versos dun poema atendendo ás posibles licenzas métricas.</p>	
<p>7. Escribir textos expositivos.</p>	<p>7.1. Crea textos expositivos a partir dunhas pautas dadas.</p>	CCL, CAA	

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto narrativo. - Utilidade do galego. - Vocabulario - Formación de palabras mediante sufixos. - Formas átonas do pronome persoal. - Palabras con <i>h</i> e sen <i>h</i>. - Poesía: rima, personificacións e hipérboles. - Creación de poemas. 	1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	1.1. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados.	CCL, CD, CCEC, CAA
	2. Recoñecer a utilidade do galego.	2.1. Entende a utilidade do galego para comunicarnos entre nós e con xente doutros lugares.	CCL, CCEC, CSC, CAA
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coas maneiras de ser e coñecer os sufixos máis habituais.	3.1. Define e amplía o vocabulario básico relacionado coas formas de ser.	CCL
		3.2. Coñece e aplica os sufixos máis habituais na formación de palabras derivadas.	
	4. Recoñecer e aplicar correctamente as formas átonas dos pronomes persoais.	4.1. Recoñece e emprega correctamente as formas átonas do pronome persoal.	CCL
		4.2. Recoñece e emprega correctamente as contraccións de pronomes átonos.	
5. Identificar e distinguir palabras con e sen <i>h</i> .	5.1. Escribe correctamente palabras con e sen <i>h</i> .	CCL	
6. Identificar a rima e algunhas figuras literarias	6.1. Identifica a rima dos poemas e distingue entre	CCL, CCEC	

	en textos poéticos.	rima consonante e asonante.	
		6.2. Recoñece personificacións e hipérboles en textos poéticos.	
	7. Crear poemas.	7.1. Escribe poemas a partir dunhas pautas dadas.	CCL, CCEC, CAA

UNIDADE 9

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto narrativo. - Prexuízos lingüísticos. - Vocabulario - Formación de palabras derivadas mediante prefixos. - Verbo: análise morfolóxica, conxugacións e formas nominais. - Uso das maiúsculas. - Análise de textos do xénero lírico e identificación dalgunhas estrofas. - Traballo con textos: 	1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	1.1. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados.	CMCT, CCL, CD, CAA
	2. Coñecer o concepto de <i>prexuízo lingüístico</i> .	2.1. Coñece e identifica o concepto de prexuízo lingüístico.	CCL, CCEC, CSC, CAA
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado cos seres vivos e coñecer os prefixos máis habituais.	3.1. Define e amplía o vocabulario básico relacionado cos seres vivos.	CMCT, CCL
	3.2. Coñece e aplica os prefixos máis habituais na formación de palabras		

textos instrutivos.		derivadas.	
	4. Recoñecer o verbo, analizar os seus compoñentes morfolóxicos e utilizar correctamente as formas nominais.	4.1. Coñece a conxugación e as formas nominais.	CCL
		4.2. Analiza morfoloxicamente formas verbais dadas.	
	5. Coñecer e aplicar as regras que rexen o uso das maiúsculas.	5.1. Coñece e aplica correctamente as regras que rexen o uso das maiúsculas.	CCL
	6. Analizar textos pertencentes ao xénero lírico e identificar certas estrofas.	6.1. Analiza textos pertencentes ao xénero lírico e identifica as estrofas.	CCL, CCEC
7. Analizar e crear textos instrutivos.	7.1. Comprende a intención comunicativa dun texto e as características propias dun texto instrutivo.	CCL, CAA	

UNIDADE 10

- Lectura: texto narrativo. - Actitudes lingüísticas. - Vocabulario -	1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	1.1. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns	CMCT, CCL, CD,
---	--	---	----------------------

<p>Formación de palabras compostas.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conxugación de verbos regulares, con ou sen variacións. - Uso do punto. - Manifestacións da lírica popular: cantigas e romances. - Creación de cantigas. 		<p>criterios dados.</p>	<p>CCEC, CAA</p>
	2. Identificar diferentes actitudes lingüísticas.	2.1. Identifica e reflexiona sobre diferentes actitudes lingüísticas.	<p>CCL, CCEC, CSC, CAA</p>
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coa festa e formar palabras compostas.	3.1. Define e amplía o vocabulario básico relacionado coa festa.	<p>CCL, CCEC</p>
		3.2. Identifica e forma palabras compostas.	
	4. Saber conxugar verbos regulares e identificar as peculiaridades dalgúns deles.	4.1. Sabe conxugar os verbos regulares.	<p>CCL</p>
		4.2. Sabe conxugar algúns verbos regulares con variacións ou que poden ofrecer certas dúbidas respecto da súa regularidade.	
	5. Coñecer as regras de uso do punto.	5.1. Coñece e aplica correctamente as regras de uso do punto.	<p>CCL</p>
	6. Recoñecer algunhas manifestacións da lírica popular: cantigas e romances.	6.1. Identifica cantigas e romances como manifestacións da lírica popular.	<p>CCL, CD, CCEC</p>
7. Crear cantigas.	7.1. Crea cantigas a partir duns modelos dados.	<p>CCL, CAA</p>	

UNIDADE 11

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto narrativo. - Creación de textos teatrais. - Verbos relacionados coas accións de cociñar e comer. - Castelanismos léxicos. - Adverbios e locucións adverbiais. - Uso da coma e do punto e coma. - Xénero teatral. - Creación de textos teatrais. 	1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	1.1. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados.	CCL, CD, CAA
	2. Recoñecer a responsabilidade dos falantes no futuro da lingua.	2.1. Reflexiona sobre o futuro do galego e é consciente da importancia de usalo nos diferentes ámbitos da vida cotiá.	CCL, CCEC, CSC, CAA
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coas accións de cociñar e comer festa e identificar castelanismos léxicos.	3.1. Define e amplía o vocabulario básico relacionado coas accións de cociñar e comer.	CMCT, CCL
		3.2. Identifica e corrixe castelanismos léxicos.	
	4. Recoñecer os adverbios e a súa función, e identificar as distintas clases de adverbios e locucións adverbiais.	4.1. Identifica os adverbios e as locucións adverbiais e recoñece a súa función.	CCL
		4.2. Clasifica os adverbios e locucións adverbiais segundo o significado que expresen.	

	5. Diferenciar a función da coma e do punto e coma.	5.1. Aplica correctamente a coma e o punto e coma en diversos textos.	CCL
	6. Recoñecer as características básicas do texto dramático.	6.1. Recoñece as características básicas do xénero teatral.	CCL, CD, CCEC
	7. Transformar e crear textos teatrais.	7.1. Transforma e crea textos teatrais.	CCL, CAA

UNIDADE 12

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto narrativo. - Corrección lingüística. - Vocabulario relacionado co deporte. - Préstamos lingüísticos. - Preposicións, locucións prepositivas, conxuncións e locucións conxuntivas. - Uso dos dous puntos, dos puntos suspensivos e dos signos de interrogación e de admiración. 	1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	1.1. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados.	CMCT, CCL, CD, CSC, CAA
	2. Recoñecer a importancia de usar a lingua con corrección.	2.1. Entende a importancia de usar o galego e esfórzase por utilizalo con corrección, tanto o falado coma o escrito.	CCL, CSC, CAA
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado cos deportes e identificar préstamos lingüísticos.	3.1. Define e amplía o vocabulario básico relacionado cos deportes.	CMCT, CCL
	3.2. Comprende e identifica		

<p>- Características do cómic.</p> <p>- Análise de mensaxes publicitarias.</p>		o concepto de <i>préstamo</i> .	
	4. Identificar preposicións e conxuncións.	4.1. Recoñece preposicións e conxuncións e utilízalas correctamente.	CCL
	5. Coñecer as regras de uso dos dous puntos, dos puntos suspensivos e dos signos de interrogación e de admiración.	5.1. Coñece e aplica correctamente as regras de uso dos dous puntos, dos puntos suspensivos e dos signos de interrogación e de admiración.	CCL
	6. Analizar os elementos propios da linguaxe do cómic.	6.1. Analiza os elementos dun cómic.	CCL, CCEC
7. Analizar textos publicitarios.	7.1. Analiza as características e a finalidade das mensaxes publicitarias.	CCL, CD, CSC, CAA	

LINGUA GALEGA E LITERATURA 2º ESO

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES – COMPETENCIAS CLAVE

Competencias clave (CC): comunicación lingüística (CCL), competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT), competencia dixital (CD), aprender a aprender (CAA), competencias sociais e cívicas (CSC), sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) e conciencia e expresións culturais (CCEC).

UNIDADE 1

<ul style="list-style-type: none"> - Audición e /ou lectura dun texto expositivo - Lectura: texto narrativo - A diversidade lingüística. - Vocabulario: as viaxes - A sílaba. Ditongos, tritongos, hiatos. - Os fonemas. - As características da literatura - A improvisación 	1.1 escoitar e comprender un texto expositivo e facer o seu comentario. 1.2 Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	1.1. Comprende un texto expositivo e coméntao seguindo uns criterios dados 1.2. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados.	CMCT, CCL, CD, CSC, CAA
	2. Valorar a riqueza das linguas.	2.1. Valora a riqueza das linguas.	CCL, CCEC, CSC
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coas viaxes	3.1. Utiliza en diversos contextos o vocabulario básico estudado definindo as palabras	CCL
	4.1 Entender e distinguir os fonemas. Os dígrafos.	4.1. Entende e distingue os fonemas. Os dígrafos	CCL

	4.2 Pronunciar con corrección os fonemas propios do galego	4.2. Pronuncia con corrección os distintos fonemas do galego.	
	5. Dividir a palabra nas súas sílabas, tendo en conta ditongos, hiatos e tritongos.	5.1. Divide a palabra nas súas sílabas, tendo en conta ditongos, hiatos e tritongos	CCL
	6. Distinguir as características da literatura e identificar as diferenzas entre literatura oral e escrita	6.1. Distingue as características da literatura oral e escrita	CCL, CCEC
		6.2. Recoñece as peculiaridades dun texto literario dado e identifica as características propias segundo o tipo.	
	7. Comprender e aplicar as técnicas da improvisación	7.1. . Comprende e aplica as técnicas da improvisación na comunicación oral	CCL, CSIEE, CAA

UNIDADE 2

- Audición e /ou lectura dun texto expositivo -Lectura: texto narrativo - As linguas da P.Ibérica - Vocabulario: os animais	1.1 escoitar e comprender un texto expositivo e facer o seu comentario	1.1. Comprende un texto expositivo e coméntao seguindo uns criterios dados.	CMCT, CCL, CD, CSC, CAA
	1.2 Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o	1.2. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns	

- As palabras. Estrutura. Tipos segundo a súa función sintáctica.	seu comentario.	criterios dados	
- Casos especiais de acentuación	2. Valorar a riqueza das linguas faladas na Península Ibérica	2.1. Valora a riqueza das linguas faladas na Península Ibérica	CCL, CCEC, CSC
- Os xéneros literarios - A exposición oral	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado cos animais	3.1. Utiliza en diversos contextos o vocabulario básico estudado definindo as palabras	CCL
	4.1 Entender e distinguir as clases de palabras segundo a súa estrutura : simples, derivadas... 4.2 Entender e distinguir as clases de palabras segundo o significado e a función sintáctica	4.1. Entende e distingue as clases de palabras segundo a súa estrutura: simples, derivadas... 4.2. Entende e distingue as clases de palabras segundo o significado e a función sintáctica	CCL
	5. Distinguir os xéneros literarios	5.1. Distingue os xéneros literarios	CCL
	6. Distinguir e utilizar correctamente a ortografía dos casos especiais de acentuación adecuados ao nivel	6.1. Distingue os casos especiais de acentuación. 6.2. Utiliza correctamente a ortografía dos casos especiais de acentuación adecuados ao nivel	CCL, CCEC
	7. Comprender e aplicar as técnicas da exposición oral	7.1. . Comprende e aplica as técnicas da exposición oral	CCL, CSIEE, CAA

UNIDADE 3

<ul style="list-style-type: none"> - Audición e /ou lectura dun texto expositivo -Lectura: texto narrativo - A situación legal das linguas - Vocabulario: gastronomía e hostelería - O substantivo - O acento diacrítico - O conto - A narración de contos 	<p>1.1 Escuitar e comprender un texto expositivo e facer o seu comentario</p> <p>1.2 Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.</p>	<p>a. Comprende un texto expositivo e coméntao seguindo uns criterios dados.</p> <p>b. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados</p>	<p>CMCT, CCL, CD, CSC, CAA</p>
	<p>2. Valorar a importancia de coñecer o marco legal das linguas</p>	<p>2.1. Valora a importancia de coñecer o marco legal das linguas</p>	<p>CCL, CCEC, CSC</p>
	<p>3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coa gastronomía e hostelería</p>	<p>3.1. Utiliza en diversos contextos o vocabulario básico estudado definindo as palabras de gastronomía e hostelería</p>	<p>CCL</p>
	<p>4.1 Entender e distinguir as características dos substantivos</p> <p>4.2 Entender e utilizar con corrección o xénero e número no substantivo e as súa función sintáctica (FN)</p>	<p>4.1. Entende e distingue as características do substantivo</p> <p>4.2. Entende e utiliza con corrección o xénero e número no substantivo e as súa función sintáctica (FN)</p>	<p>CCL</p>

	5. Distinguir o concepto de acento diacrítico e saber utilizalo con corrección con adaptación ao nivel	5.1. Distingue o concepto de acento diacrítico e saber utilizalo con corrección con adaptación ao nivel	CCL
	6.1. Comprender as características do conto. 6.2. Comprender a estrutura do conto e os tipos.	6.1. Comprende as características do conto 6.2. Comprende a estrutura e os tipos de conto	CCL, CCEC
	7. Aplicar as técnicas da expresión oral para contar un conto.	7.1. Aplicar as técnicas da expresión oral para contar un conto.	CCL, CSIEE, CAA

UNIDADE 4

<ul style="list-style-type: none"> - Audición e /ou lectura dun texto expositivo -Lectura: texto narrativo - A lusofonía. - Vocabulario: antroponimia - O adxectivo - As maiúsculas - A novela - A cohesión textual 	1.1 Escoitar e comprender un texto expositivo e facer o seu comentario	a. Comprende un texto expositivo e coméntao seguindo uns criterios dados.	CMCT, CCL, CD, CSC, CAA
	1.2 Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	b. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados	
	2. Valorar a importancia de coñecer o mundo da lusofonía e establecer relación con este e	2.1. Valora a importancia de coñecer o mundo da lusofonía e establece relación con este e o galego	CCL, CCEC, CSC

	ogalego		
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coa antroponimia	3.1. Utiliza en diversos con corrección o vocabulario básico estudado. 3.2. Coñece a orixe dalgúns antropónimos vistos na aula	CCL
	4.1 Entender e distinguir as características dos adxectivos e os tipos 4.2 Entender e utilizar con corrección o xénero e número do adxectivo e as súas funcións sintácticas (FADX...)	4.1. Entende e distingue as características do adxectivo 4.2. Entende e utiliza con corrección o xénero e número no adxectivo e as súas funcións sintácticas (FADX...) 4.3. Diferencia os tipos de adxectivos (cualificativos e determinativos)	CCL
	5. Coñecer as regras e usar con corrección as maiúsculas	5.1. Coñece as regras e usa con corrección as maiúsculas	CCL
	6.1. Comprender as características da novela 6.2. Comprender a estrutura da novela e os tipos.	6.1. Comprende as características da novela 6.2. Comprende a estrutura e os tipos de novela	CCL, CCEC
	7. Aplicar as técnicas de expresión escrita: a cohesión textual	7.1. Aplica as técnicas de expresión escrita: a cohesión textual	CCL, CSIEE, CAA

UNIDADE 5

<p>- Audición e /ou lectura dun texto expositivo</p> <p>-Lectura: texto epistolar</p> <p>- O galego hoxe. Niveis de competencia.</p> <p>- A comunicación: elementos e funcións da linguaxe.</p> <p>- O pronome persoal</p> <p>- O punto, a coma, o punto e coma</p> <p>- O narrador/ a narradora</p> <p>- O esquema</p>	<p>1.1 Escouitar e comprender un texto expositivo e facer o seu comentario</p> <p>1.2 Ler un texto literario de tipo epistolar coa entoación adecuada e facer o seu comentario.</p>	<p>a. Comprende un texto expositivo e coméntao seguindo uns criterios dados.</p> <p>b. Le con fluidez e atención un texto epistolar e coméntao seguindo uns criterios dados</p>	<p>CMCT, CCL, CD, CSC, CAA</p>
	<p>2. Valorar a importancia de coñecer e coñecer a situación actual do galego e os niveis de competencia</p>	<p>2.1. Valora a importancia de coñecer e coñece a situación actual do galego e os niveis de competencia</p>	<p>CCL, CCEC, CSC</p>
	<p>3. Coñecer e identificar os elementos da comunicación e as funcións da linguaxe</p>	<p>3.1. Coñece e identifica os elementos da comunicación e as funcións da linguaxe</p>	<p>CCL</p>
	<p>4.1 Entender e distinguir as características dos pronomes persoais e os tipos</p> <p>4.2 Entender e utilizar con corrección o xénero e número e persoa dos pronomes persoais e as súas funcións sintácticas (FN)</p> <p>4.3. Entender, coñecer e aplicar as regras básicas de colocación dos pronomes átonos</p>	<p>4.1. Entende e distingue as características do pronome persoal e os tipos</p> <p>4.2. Entende e utiliza con corrección o xénero e número e persoa do pronome persoal e as súas funcións sintácticas (FN)</p> <p>4.3. Entende, coñece e aplica as regras básicas de colocación dos pronomes átonos.</p>	<p>CCL</p>

	5. Coñecer as regras e usar con corrección o punto, coma , punto e coma	5.1. Coñece as regras e usa con corrección o punto, coma, punto e coma	CCL
	6.1. Comprender as características e tipos de narrador /a con adecuación ao nivel	6.1. Comprende as características e tipos de narrador/a con adecuación ao nivel	CCL, CCEC
	7. Aplicar as técnicas de aprendizaxe e síntese: o esquema	7.1. Aplica as técnicas de aprendizaxe e síntese: esquema	CCL, CSIEE, CAA

UNIDADE 6

<ul style="list-style-type: none"> - Audición e /ou lectura dun texto expositivo -Lectura: texto epistolar - A valoración social da lingua - Vocabulario: a navegación - O verbo - Dous puntos, puntos suspensivos, aspas, raia - Os personaxes, o espazo, o tempo 	1.1 Escotar e comprender un texto expositivo e facer o seu comentario	a. Comprende un texto expositivo e coméntao seguindo uns criterios dados.	CMCT, CCL, CD, CSC, CAA
	1.2 Ler un texto literario xuvenil coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	b. Le con fluidez e atención un texto literario xuvenil e coméntao seguindo uns criterios dados	
	2. Valorar socialmente a lingua	2.1. Valora socialmente a lingua	CCL, CCEC, CSC

- O mapa conceptual	3. Coñecer e definir o vocabulario básico sobre a navegación	3.1. Coñece e define o vocabulario básico sobre a navegación	CCL
	4.1 Entender e distinguir as características do verbo 4.2 Entender e distinguir a estrutura básica do verbo: os morfemas 4.3. Entender e distinguir os modos e tempos e as formas nominais do verbo	4.1. Entende e distingui as características do verbo 4.2. Entende e distingue a estrutura básica do verbo: os morfemas 4.3. Entende e distingue os modos e tempos e as formas nominais do verbo	CCL
	5. Coñecer as regras e usar con corrección os dous puntos, puntos suspensivos, aspas, raia	5.1. Coñece as regras e usa con corrección os dous puntos, puntos suspensivos, aspas, raia	CCL
	6.1. Comprender as características e tipos de personaxes, espazo e tempo	6.1. Comprende as características e tipos de personaxes, espazo e tempo	CCL, CCEC
	7. Aplicar as técnicas de aprendizaxe e síntese: o mapa conceptual	7.1. Aplica as técnicas de aprendizaxe e síntese: mapa conceptual	CCL, CSIEE, CAA

UNIDADE 7

- Audición e /ou lectura dun texto expositivo	1.1 Escoar e comprender un texto expositivo e facer o seu comentario	a. Comprende un texto expositivo e coméntao	CMCT, CCL,
---	--	---	---------------

<p>-Lectura: texto narrativo</p> <p>- Normalización e Normativización</p> <p>- Vocabulario: os medios de transporte</p> <p>- Verbos regulares e irregulares</p> <p>- O uso do b e o v</p> <p>- A poesía lírica</p> <p>- O resumo</p>	<p>1.2 Ler un texto literario narrativo coa entoación adecuada e facer o seu comentario.</p>	<p>segundo uns criterios dados.</p> <p>b. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados</p>	<p>CD, CSC, CAA</p>
	<p>2. Comprender a diferenza entre Normalización e Normativización</p>	<p>2.1. Comprende a diferenza entre Normalización e Normativización</p>	<p>CCL, CCEC, CSC</p>
	<p>3. Coñecer o vocabulario básico dos medios de transporte</p>	<p>3.1. Coñece o vocabulario básico dos medios de transporte</p>	<p>CCL</p>
	<p>4.1 Entender e distinguir as características dos verbos regulares e irregulares</p> <p>4.2 Coñecer e utilizar con corrección os verbos regulares e irregulares</p>	<p>4.1. Entende e distingue as características dos verbos regulares e irregulares</p> <p>4.2. Coñece e utiliza con corrección os verbos regulares e irregulares</p>	<p>CCL</p>
	<p>5. Coñecer as regras e usar con corrección o b/v</p>	<p>5.1. Coñece as regras e usa con corrección o b/v</p>	<p>CCL</p>
	<p>6.1. Comprender as características o vocabulario básico dos medios de transporte</p>	<p>6.1. Comprende as características o vocabulario básico dos medios de transporte</p>	<p>CCL, CCEC</p>

	7. Aplicar as técnicas de aprendizaxe e síntese: o resumo	7.1. Aplica as técnicas de aprendizaxe e síntese: o resumo	CCL, CSIEE, CAA
--	---	--	-----------------------

UNIDADE 8

<ul style="list-style-type: none"> - Audición e /ou lectura dun texto expositivo - Lectura: texto narrativo - Os préstamos - Vocabulario: os seres míticos - A oración - O uso do h - As formas poéticas - A colaxe 	<p>1.1 escoitar e comprender un texto expositivo e facer o seu comentario.</p> <p>1.2 Ler un texto literario coa entoación adecuada e facer o seu comentario.</p>	<p>1.1. Comprende un texto expositivo e coméntao seguindo uns criterios dados</p> <p>1.2. Le con fluidez e atención un texto narrativo e coméntao seguindo uns criterios dados.</p>	<p>CMCT, CCL, CD, CSC, CAA</p>
	2. Valorar e coñecer os principais préstamos doutras linguas ao galego	2.1. Valora e coñece os principais préstamos doutras linguas ao galego	<p>CCL, CCEC, CSC</p>

	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado cos mundos mitolóxicos	3.1. Utiliza o vocabulario básico relacionado co mundo mitolóxico	CCL
	4.1 Entender e distinguir as características básicas da oración simple 4.2 Entender e distinguir os tipos de oración simple	4.1. Entende e distingue as características básicas da oración simple 4.2. Entende e distingue os tipos de oración simple	CCL
	5. Coñecer a ortografía básica das palabras con hache no galego	5.1. Coñece a ortografía básica das palabras con hache no galego	CCL
	6. Distinguir as formas poéticas (métrica e licenzas) e aplicarlas aos exemplos dados	6.1. Mide un poema tendo en conta a posición do acento 6.2. Recoñece as licenzas poéticas e aplícaas á medida dos versos	CCL, CCEC
	7. Comprender e aplicar as técnicas da colaxe	7.1. . Comprende e aplica as técnicas da colaxe como técnica de expresión	CCL, CSIEE, CAA

UNIDADE 9

<ul style="list-style-type: none"> - Audición e /ou lectura dun texto expositivo - Lectura e audición da canción Saudade de Andrés do Barro - Os estranxeirismos - Vocabulario: a paisaxe mariña - O suxeito e o predicado - O uso do s e x - A linguaxe poética - As metáforas 	<p>1.1 escoitar e comprender un texto expositivo e facer o seu comentario.</p> <p>1.2 Ler e escoitar a canción coa entoación adecuada e facer o seu comentario.</p>	<p>1.1. Comprende un texto expositivo e coméntao seguindo uns criterios dados</p> <p>1.2. Le e escoita a canción coa entoación adecuada e coméntao seguindo uns criterios dados.</p>	<p>CMCT, CCL, CD, CSC, CAA</p>
	<p>2. Coñecer os principais estranxeirismos e a súa ortografía</p>	<p>2.1. Coñece os principais estranxeirismos e a súa ortografía</p>	<p>CCL, CCEC, CSC</p>
	<p>3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coa paisaxe mariña</p>	<p>3.1. Utiliza o vocabulario básico relacionado coa paisaxe mariña</p>	<p>CCL</p>
	<p>4.1 Entender e distinguir as características do suxeito e o predicado</p> <p>4.2 Analizar o suxeito e o predicado na oración</p>	<p>4.1. Entende e distingue as características básicas do suxeito e o predicado</p> <p>4.2. Analiza o suxeito e o predicado na oración</p>	<p>CCL</p>
	<p>5. Coñecer a ortografía básica das palabras con s/x no galego</p>	<p>5.1. Coñece a ortografía básica das palabras con s/x no galego</p>	<p>CCL</p>
	<p>6. Distinguir a linguaxe poética e comprender as</p>	<p>6.1. Mide un poema tendo en conta a posición do acento</p>	<p>CCL,</p>

	técnicas de cómputo silábico e os recursos formais da linguaxe poética	6.2. Recoñece os recursos da linguaxe poética	CCEC
	7. Comprender e aplicar as técnicas da metáfora	7.1. . Comprende e aplica as técnicas da metáfora como técnica de expresión	CCL, CSIEE, CAA

UNIDADE 10

<ul style="list-style-type: none"> - Audición e /ou lectura dun texto expositivo - Lectura texto xornalístico: a noticia - Os castelanismos - Vocabulario: a paisaxe e a montaña - Os complementos 1 - O uso do n e ñ - O xénero dramático - Reelaboración de textos 	<p>1.1 escoitar e comprender un texto expositivo e facer o seu comentario.</p> <p>1.2 Ler un texto xornalístico (noticia) coa entoación adecuada e facer o seu comentario.</p>	<p>1.1. Comprende un texto expositivo e coméntao seguindo uns criterios dados</p> <p>1.2. Le con fluidez e atención un texto xornalístico e coméntao seguindo uns criterios dados.</p>	<p>CMCT, CCL, CD, CSC, CAA</p>
	2. Coñecer os principais castelanismos (léxicos, semánticos e sintácticos) e valorar a importancia de evitalos.	2.1. Coñece os principais castelanismos e valora a importancia de evitalos	CCL, CCEC, CSC
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coa paisaxe e a montaña	3.1. Utiliza o vocabulario básico relacionado coa paisaxe e a montaña	CCL

	4.1 Entender e distinguir os complementos 1 (CD, CI, CC)	4.1. Entende e distingue os complementos 1	CCL
	4.2 Analizar oracións que conteñan estes complementos	4.2. Analiza oracións simples que conteñan estes complementos	
	5. Coñecer a ortografía básica das palabras con n e ñ	5.1. Coñece a ortografía básica das palabras con n e ñ	CCL
	6. Distinguir as estrutura e subxéneros teatrais e as diferenzas entre o teatro clásico e actual	6.1. Distingue a estrutura e subxéneros	CCL, CCEC
		6.2. Coñece de maneira básica as diferenzas entre teatro clásico e actual	
7. Comprender e aplicar as técnicas da reelaboración de textos	7.1. . Comprende e aplica as técnicas de reelaboración de textos	CCL, CSIEE, CAA	

UNIDADE 11

- Audición e /ou lectura dun texto expositivo - Lectura: a entrevista - As variedades	1.1 escoitar e comprender un texto expositivo e facer o seu comentario.	1.1. Comprende un texto expositivo e coméntao seguindo uns criterios dados	CMCT, CCL, CD, CSC, CAA
	1.2 Ler un texto con formato de entrevista e	1.2. Le un texto con formato	

lingüísticas - Vocabulario: o teatro e outros espectáculos - Os complementos 2 - O uso correcto das vogais - A representación teatral - A dramatización	facer o seu comentario.	de entrevista e coméntao seguindo uns criterios dados.	
	2. Valorar e coñecer as variedades lingüísticas (diatópicas, diastráticas, diafásicas. A lingua estándar)	2.1. Valora e coñece as variedades lingüísticas	CCL, CCEC, CSC
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado co teatro e outros espectáculos	3.1. Utiliza o vocabulario básico relacionado co teatro e outros espectáculos	CCL
	4.1 Entender e distinguir as características básicas dos complementos 2 (CPVO, CR, CAX, atributo) 4.2 Distinguir e analizar os complementos 2 na oración simple	4.1. Entende e distingue as características básicas dos complementos 2 4.2. Distingue e analiza os complementos 2 na oración simple	CCL
	5. Coñecer a ortografía básica das vogais	5.1. Coñece a ortografía básica das vogais	CCL
	6. Distinguir as características e elementos básicos da	6.1. Distingue as características e elementos básicos da representación teatral	CCL, CCEC

	representación teatral e outros espectáculos	6.2. Distingue as características e elementos básicos doutros espectáculos	
	7. Comprender e aplicar as técnicas da dramatización	7.1. . Comprende e aplica as técnicas da dramatización como forma de expresión artística	CCL, CSIEE, CAA

UNIDADE 12

<ul style="list-style-type: none"> - Audición e /ou lectura dun texto expositivo - Lectura: a reportaxe - As variedades xeográficas - Vocabulario: o vestiario e os complementos - As modalidades oracionais - Os grupos cultos - A literatura, o cine e a música - Os acrósticos 	<p>1.1 escoitar e comprender un texto expositivo e facer o seu comentario.</p> <p>1.2 Ler un texto con formato de reportaxe e facer o seu comentario.</p>	<p>1.1. Comprende un texto expositivo e coméntao seguindo uns criterios dados</p> <p>1.2. Le un texto con formato de reportaxe e coméntao seguindo uns criterios dados.</p>	<p>CMCT, CCL, CD, CSC, CAA</p>
	2. Valorar e coñecer as variedades xeográficas do galego	2.1. Valora e coñece as variedades xeográficas do galego	CCL, CCEC, CSC
	3. Ampliar o vocabulario básico relacionado co vestiario e os complementos	3.1. Utiliza o vocabulario básico relacionado co vestiario e os complementos	CCL

	4.1 Entender e distinguir as modalidades oracionais segundo a actitude e intención do falante	4.1. Entende e distingue as modalidades oracionais	CCL
	5. Coñecer a ortografía dos grupos cultos	5.1. Coñece a ortografía dos grupos cultos	CCL
	6. Establecer relacións entre literatura, cine e música	6.1. Establece relacións entre literatura, cine e música	CCL, CCEC
	7. Comprender e aplicar a técnica do acróstico	7.1. . Comprende e aplica a técnica do acróstico	CCL, CSIEE, CAA

LINGUA GALEGA E LITERATURA 3º ESO

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES – COMPETENCIAS CLAVE

Competencias clave (CC): comunicación lingüística (CCL), competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT), competencia dixital (CD), aprender a aprender (CAA), competencias sociais e cívicas (CSC), sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) e conciencia e expresións culturais (CCEC).

Unidade 1

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto narrativo. - Os textos: definición e clases. - Vocabulario - Regras de acentuación. - Unidades lingüísticas. - O galego, lingua románica. - Voces patrimoniais, cultismos e semicultismos. - Elementos de substrato e de superestrato. - Nacemento do galego-portugués. - A literatura popular, características e xéneros. - A literatura popular en prosa: conto e lenda. 	1. Comprender que é un texto e coñecer as distintas clases de textos segundo a canle de transmisión, o tema e a intención comunicativa.	1.1. Ler con atención un texto e clasifícalo segundo diferentes criterios.
	2. Ampliar o vocabulario.	2.1. Coñecer e aplicar o vocabulario
	3. Aplicar correctamente as regras de acentuación.	3.1. Aplicar correctamente as regras de acentuación.
	4. Coñecer as distintas unidades lingüísticas e as	4.1. Discriminar as diferentes unidades lingüísticas.

- A literatura popular en verso.	disciplinas que se ocupan do seu estudo.	
	5. Coñecer a formación da lingua galega e a súa evolución desde as súas orixes ata o nacemento do galego-portugués.	5.1. Diferenciar palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos e coñece as principais transformacións que sufriron as palabras patrimoniais.
		5.2. Recoñecer os elementos de substrato e superestrato na lingua galega.
	6. Coñecer as principais características e mostras da literatura popular, tanto en prosa como en verso.	6.1. Coñecer as principais características da literatura popular e identifica os xéneros da prosa máis abondosos: o conto e a lenda.
6.2. Recoñecer os diferentes tipos de cantigas.		

Unidade 2

- Lectura: texto narrativo. - Os textos: a narración.	1. Ler con fluidez e comprensión un	1.1. Ler con fluidez e atención un texto narrativo e analizar os
--	-------------------------------------	--

<ul style="list-style-type: none"> - Vocabulario. - O acento diacrítico. - Estrutura e clasificación das palabras. - O galego na Idade Media: status e características. - A literatura galego-portuguesa medieval: clasificación. - A lírica medieval: cancioneros; autores e intérpretes. - A cantiga de amigo: variedades temáticas e recursos formais. 	<p>texto narrativo e comentalo tendo en conta os elementos que o caracterizan.</p>	<p>elementos que lle son propios: narrador, personaxes, espazo, tempo e argumento.</p>
	<p>2. Ampliar o vocabulario.</p>	<p>2.1. Coñecer e aplicar o vocabulario</p>
	<p>3. Aplicar correctamente o acento diacrítico.</p>	<p>3.1. Aplicar correctamente as regras de uso do acento diacrítico.</p>
	<p>4. Descompoñer as palabras nos seus constituíntes e clasificalas segundo a súa estrutura.</p>	<p>4.1. Analizar o lexema e os morfemas dunha palabra dada. 4.2. Recoñecer palabras formadas por prefixación e sufixación e explica o significado dalgúns sufixos derivativos e alterativos. 4.3. Diferenciar palabras simples, derivadas, compostas e parasintéticas, e formar familias léxicas.</p>
	<p>5. Coñecer a situación do galego na Idade Media e recoñecer algunhas características lingüísticas do galego medieval.</p>	<p>5.1. Coñecer a situación do galego na Idade Media e identificar algunhas das súas características lingüísticas.</p>
	<p>6. Coñecer as principais características e</p>	<p>6.1. Coñecer a orixe e o corpus da literatura galego-portuguesa medieval.</p>

	xéneros da literatura galego-portuguesa medieval.	6.2. Identificar, comentar e crear cantigas de amigo.
--	---	---

Unidade 3

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto narrativo. - Os textos: a descrición. - Vocabulario - Os signos de puntuación: o punto, a coma e o punto e coma. - O substantivo: caracterización semántica, morfolóxica e sintáctica. - O plurilingüismo. - A cantiga de amor: temas, tipos e recursos formais. 	1. Ler con fluidez e comprensión un texto narrativo e comentalo seguindo uns criterios.	1.1. Ler con fluidez e atención un texto e identificar as características do texto descritivo. 1.2. Escribir textos descriptivos.
	2. Ampliar o vocabulario básico	2.1. Coñecer e aplicar o vocabulario
	3. Aplicar correctamente os signos de puntuación.	3.1. Aplicar correctamente o punto, a coma e o punto e coma.
	4. Categorizar e clasificar substantivos e formar o feminino e o plural.	4.1. Identificar substantivos morfolóxica e sintácticamente e clasificalos segundo o seu significado e segundo a súa estrutura. 4.2. Identificar substantivos femininos e masculinos e

		<p>formar o feminino de substantivos dados.</p> <p>4.3. Formar o plural de substantivos simples e compostos.</p>
	5. Comprender o concepto de <i>plurilingüismo</i> .	5.1. Comprender o concepto de <i>plurilingüismo</i> e entendelo como unha realidade de carácter universal.
	6. Coñecer as principais características das cantigas de amor.	6.1. Identificar, comentar e crear cantigas de amor.

Unidade 4

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto dialogado. - Os textos: o texto dialogado. - Vocabulario - Os signos de puntuación: os dous puntos, os puntos suspensivos e a raia. 	1. Ler con fluidez e comprensión un texto dialogado e comentalo seguindo uns criterios.	1.1. Ler un texto e comentalo analizando as características lingüísticas e as marcas gráficas dun texto dialogado.
	2. Ampliar o vocabulario básico	2.1. Coñecer e aplicar o vocabulario
	3. Aplicar	3.1. Aplicar correctamente os dous

<ul style="list-style-type: none"> - O adxectivo: caracterización semántica, morfolóxica e sintáctica. - O bilingüismo, a diglosia e a normalización lingüística. - A cantiga de escarnio e maldicir: tipos, temas e recursos formais. - Os xéneros menores. - Reelaboración de textos. 	<p>correctamente os signos de puntuación.</p>	<p>puntos, os puntos suspensivos e a raia.</p>
	<p>4. Identificar e clasificar adxectivos, aplicar as regras de concordancia e coñecer os distintos graos nos que pode aparecer.</p>	<p>4.1. Identificar e clasificar adxectivos.</p> <p>4.2. Aplicar as normas de concordancia do adxectivo, escribindo femininos e plurais doutros dados.</p> <p>4.3. Diferenciar os graos do adxectivo e aplicar correctamente as partículas comparativas.</p>
	<p>5. Entender e diferenciar os conceptos de <i>bilingüismo</i>, <i>diglosia</i> e <i>normalización lingüística</i>.</p>	<p>5.1. Diferenciar entre bilingüismo e diglosia e recoñecer a importancia de normalizar o uso dunha lingua.</p>
	<p>6. Coñecer as características propias das cantigas de escarnio e dos xéneros menores, e facer un comentario seguindo uns criterios dados.</p>	<p>6.1. Recoñecer as características propias da cantiga de escarnio e maldicir e comentar un texto representativo do xénero.</p> <p>6.2. Identificar e caracterizar algunhas composicións consideradas como xéneros menores.</p>

	7. Reescribir e ampliar textos.	7.1. Reelaborar textos a partir dunhas pautas dadas.
--	---------------------------------	--

Unidade 5

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: cómic. - Os textos: a banda deseñada. - Vocabulario - O uso das maiúsculas e das minúsculas. - Os determinantes: artigos e demostrativos. - As linguas de España. - As <i>Cantigas de Santa María</i> e a prosa medieval. 	1. Ler con fluidez e comprensión un cómic e comentalo seguindo uns criterios.	1.1. Ler con fluidez e atención un cómic e identificar os códigos lingüístico e iconográfico empregados.
	2. Ampliar o vocabulario básico	2.1. Coñecer e aplicar o vocabulario
	3. Coñecer o uso das maiúsculas e as minúsculas e utilízalas correctamente.	3.1. Utilizar correctamente as maiúsculas e as minúsculas.
	4. Coñecer a función dos determinantes e as súas clases e utilizar correctamente os artigos e os demostrativos.	4.1. Identificar os determinantes e saber cal é a súa función. 4.2. Identificar e aplicar os artigos e as súas contraccións. 4.3. Identificar e aplicar os demostrativos e as súas contraccións.

	5. Identificar as linguas da Península Ibérica e o status de cada unha.	5.1. Identificar as linguas da Península Ibérica e saber cal é o seu status oficial.
	6. Coñecer as principais características da lírica relixiosa galego-portuguesa e introducirse na prosa medieval.	6.1. Identificar e comentar <i>Cantigas de Santa María</i> . 6.2. Coñecer algunhas obras da literatura galega medieval en prosa.

Unidade 6

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: poema. - Os textos: o texto poético. - Vocabulario - Uso de <i>b</i> e <i>v</i>. - O pronome persoal: formas tónicas e átonas. - O galego no século XIX. - A literatura do 	1. Ler con fluidez e comprensión un poema e comentalo seguindo uns criterios.	1.1. Ler con fluidez e atención un poema e identificar as características que lle son propias.
	2. Identificar, clasificar e analizar a orixe de determinados topónimos e relacionalos cos seus xentilicios.	2.1. Identificar e analizar topónimos e clasificalos segundo a súa orixe. 2.2. Relacionar topónimos dados cos xentilicios correspondentes.

século XIX.	3. Coñecer e aplicar correctamente os procedementos de redución de palabras.	3.1. Recoñecer e interpretar abreviaturas, símbolos, siglas e acrónimos.
	4. Recoñecer e aplicar correctamente os posesivos, os numerais, os indefinidos e os interrogativos e exclamativos, tanto na súa función de determinante como pronominal.	4.1. Identificar e aplicar os posesivos. 4.2. Identificar e aplicar os numerais. 4.3. Identificar e aplicar os indefinidos. 4.4. Identificar e aplicar os interrogativos e exclamativos.
	5. Coñecer a situación e a evolución do galego entre os séculos XV e XVIII.	5.1. Coñecer cal era a situación e o status do galego entre os séculos XV e XVIII.
	6. Coñecer a situación da nosa literatura entre os séculos XV e XVIII.	6.1. Coñecer a situación da literatura galega nos chamados «Séculos Escuros» e coñecer algunhas mostras literarias conservadas, así como as principais figuras dese período.

Unidade 7

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: escena teatral. - Os textos: o texto dramático ou teatral. - Topónimos e xentilicios. - Procedementos de redución de palabras. - Os determinantes: posesivos, numerais, indefinidos, interrogativos e exclamativos. - O galego medio. - A literatura dos séculos xv a xviii. 	1. Ler un texto teatral coa entoación adecuada e facer o seu comentario.	1.1. Ler con fluidez e atención un texto dramático e recoñecer nel as características propias do xénero e clasifícalo atendendo aos subxéneros teatrais.
	2. Coñecer o vocabulario básico	2.1. Coñecer e aplicar o vocabulario
	3. Utilizar correctamente as grafías <i>b</i> e <i>v</i> .	3.1. Empregar correctamente as grafías <i>b</i> e <i>v</i> .
	4. Identificar o pronome persoal e as súas formas, diferenciar formas tónicas e átonas e utilizar correctamente as formas átonas.	4.1. Identificar os pronomes persoais e discriminar entre tónicos e átonos. 4.2. Coñecer as distintas formas tónicas, recoñecer a súa función e aplicarlas correctamente en diferentes contextos. 4.3. Coñecer as formas átonas do pronome persoal e as súas contraccións, recoñecer a súa función e colocarlas de maneira adecuada.

	5. Coñecer a situación da lingua galega no século XIX e comprender como foi recuperándose tras séculos de decadencia.	5.1. Coñecer a situación da lingua galega no século XIX e recoñecer os trazos propios da ortografía decimonónica.
	6. Comprender a situación da literatura galega no século XIX e coñecer algúns precursores do Rexurdimento.	6.1. Comentar a situación da literatura galega no século XIX e coñecer os precursores do Rexurdimento. 6.2. Saber que foi o Rexurdimento e recoñecer os seus autores máis emblemáticos, ademais dalgúns outros secundarios.

Unidade 8

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto expositivo. - Os textos: o texto expositivo. - Vocabulario 	1. Ler un texto expositivo e comprender as súas características específicas.	1.1. Ler con fluidez e atención un texto expositivo e comentalo atendendo ás súas características propias.
	2. Ampliar o	2.1. Coñecer e aplicar o vocabulario

<ul style="list-style-type: none"> - Uso do <i>h</i> e da diérese. - O verbo: constituíntes; verbos regulares e irregulares. - Rosalía de Castro. - Recitado de poemas. 	vocabulario básico	
	3. Escribir correctamente palabras con e sen <i>h</i> e coñecer o uso da diérese.	<p>3.1. Escribir correctamente palabras con e sen <i>h</i>.</p> <p>3.2. Coñecer o uso da diérese e utilizala correctamente.</p>
	4. Analizar formas verbais morfoloxicamente e conxugar verbos regulares e irregulares.	<p>4.1. Analizar o lexema e as desinencias dunha forma verbal e indicar os valores que estas achegan.</p> <p>4.2. Coñecer e utilizar correctamente as formas verbais dos verbos regulares e con alternancia vocálica.</p> <p>4.3. Coñecer e utilizar correctamente as formas verbais dos verbos irregulares.</p>
	5. Coñecer a relevancia de Rosalía de Castro no ámbito da literatura e da cultura galega en xeral.	5.1. Coñecer a contribución de Rosalía de Castro á vida cultural e literaria galega e comentar algúns dos seus poemas.
	6. Recitar poemas.	6.1. Recitar poemas seguindo unhas pautas dadas.

Unidade 9

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: textos argumentativos. - Os textos: o texto argumentativos. - Vocabulario - Uso do s e do x. - Diferenza entre <i>senón</i> e <i>se non</i>. - Formas non persoais do verbo e perífrases verbais. - Curros Enríquez. - Creación de coplas dos Maios. 	1. Ler textos argumentativos e comprender as súas características específicas.	1.1. Ler con fluidez e atención textos argumentativos e comentalos atendendo ás súas características propias.
	2. Ampliar o vocabulario básico	2.1. Coñecer e aplicar o
	3. Escribir correctamente palabras con s e con x e diferenciar entre <i>senón</i> e <i>se non</i> .	3.1. Escribir correctamente palabras con s e con x. 3.2. Diferenciar e usar correctamente o par homónimo <i>senón/se non</i> .
	4. Identificar e utilizar correctamente as formas non persoais dos verbos e as perífrases verbais.	4.1. Identificar e analizar as formas nominais dos verbos. 4.2. Utilizar correctamente o infinitivo conxugado. 4.3. Identificar e utilizar correctamente as perífrases verbais e saber clasificalas segundo o valor que acheguen.

	5. Coñecer a figura de Curros Enríquez e as súas obras máis importantes.	5.1. Coñecer a contribución de Curros Enríquez á cultura e á literatura. 5.2. Analizar poemas de Curros.
	6. Crear coplas dos Maios.	6.1. Analizar coplas dos Maios.

Unidade 10

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto periodístico. - Os textos: o texto periodístico. - Vocabulario - Uso do / e do //. - Uso do n e do ñ. - O adverbio e as locucións adverbiais. - Castelanismos. - Eduardo Pondal. - Elaboración dunha entrevista. 	1. Ler, analizar e crear textos periodísticos.	1.1. Ler con fluidez e atención un texto periodístico e comentalo seguindo uns criterios dados. 1.2. Coñecer as funcións da prensa e identificar os xéneros periodísticos. 1.3. Elaborar unha entrevista, de acordo cunhas pautas dadas.
	2. Ampliar o vocabulario básico	2.1. Coñecer e aplicar o vocabulario
	3. Escribir correctamente palabras con / e con //, e palabras con n	3.1. Escribir correctamente palabras con / e con //. 3.2. Escribir correctamente palabras con n e con ñ.

	e con ñ.	
	4. Identificar, clasificar e analizar adverbios e locucións adverbiais.	4.1. Identificar, clasificar e analizar adverbios e locucións adverbiais.
	5. Identificar castelanismos e clasificalos en fonéticos, ortográficos, morfosintácticos, léxicos ou semánticos.	5.1. Recoñecer, clasificar e corrixir castelanismos.
	6. Coñecer as principais contribucións de Eduardo Pondal á literatura e á vida cultural galegas.	6.1. Coñecer as principais contribucións de Eduardo Pondal á literatura galega. 6.2 Analizar poemas de Pondal

Unidade 11

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: texto periodístico. - Os textos: a noticia. - Vocabulario - Palabras con grupos consonánticos. - <i>Por que, porque e porqué.</i> - Preposicións e locucións preposicionais. - Variedades internas da lingua. - Narrativa do século XIX. - Creación de contos. 	1. Ler e analizar unha noticia.	1.1. Analizar unha noticia e identificar a súa estrutura.
	2. Ampliar o vocabulario básico	2.1. Coñecer e aplicar o vocabulario
	3. Escribir correctamente palabras que conteñen grupos consonánticos e diferenciar o uso de <i>por que, porque e porqué.</i>	3.1. Utilizar correctamente os grupos consonánticos <i>-cc-</i> e <i>-ct-</i> segundo o contexto no que aparezan. 3.2. Utilizar correctamente os grupos consonánticos <i>bl, pl, cl, fl, gl.</i> 3.3. Diferenciar as palabras <i>por que, porque e porqué.</i>
	4. Identificar as preposicións e locucións preposicionais e recoñecer a súa función.	4.1. Identificar e utilizar correctamente preposicións e locucións preposicionais e identificar a súa función na frase. 4.2. Analizar unha frase preposicional.
	5. Coñecer as variedades internas da lingua.	5.1. Coñecer as variedades internas da lingua e identificar as variedades diacrónicas, diatópicas,

		diatráticas e diafásicas.
	6. Coñecer o panorama da narrativa no século XIX e saber cales son os principios representantes da novela e do conto.	6.1. Coñecer o panorama da narrativa galega no século XIX e recoñecer algúns dos seus máximos representantes.
	7. Escribir un conto a partir dunhas pautas dadas.	7.1. Escribir contos seguindo unhas pautas dadas.

Unidade 12

<ul style="list-style-type: none"> - Lectura: prensa dixital. - Os textos: os xornais dixitais. - Vocabulario - Diferenza entre <i>haber</i> e <i>a ver</i>, e entre <i>hai</i>, <i>aí</i>, <i>ai!</i> - Conxuncións, locucións conxuntivas e itnerxeccións. - O teatro do século XIX. - Creación de 	1. Ler un xornal dixital, identificar as súas características e coñecer algunhas publicacións.	1.1. Recoñecer as características propias da prensa dixital e coñecer algunhas publicacións.
	2. Ampliar o vocabulario básico	2.1. Coñecer e aplicar o vocabulario
	3. Diferenciar o uso de <i>haber</i> e <i>a ver</i> , e de <i>hai</i> , <i>aí</i> , <i>ai!</i>	3.1. Entender e aplicar a diferenza entre <i>haber</i> e <i>a ver</i> , e entre <i>hai</i> , <i>aí</i> e <i>ai!</i>
	4. Identificar as conxuncións e as locucións conxuntivas, e	4.1. Identificar e clasifica rconxuncións e locucións conxuntivas segundo a función que

videopoemas.	recoñecer as conxuncións.	desempeñen dentro da frase ou da oración. 4.2. Recoñecer e utilizar interxeccións segundo a situación comunicativa.
	5. Coñecer o panorama do teatro galego no século XIX e identificar algúns dos seus autores e obras máis representativos.	5.1. Coñecer a situación do xénero teatral galego no século XIX e identificar algúns autores e obras representativos.
	6. Crear videopoemas.	6.1. Crea videopoemas a partir dunhas ideas e pautas dadas.

LINGUA GALEGA E LITERATURA 4º ESO

CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Competencias clave (CC): comunicación lingüística (CCL), competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT), competencia dixital (CD), aprender a aprender (CAA), competencias sociais e cívicas (CSC), sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) e conciencia e expresións culturais (CCEC).

UNIDADE 1

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC	
- Audición e/ou lectura dun texto expositivo -Lectura dun texto narrativo - Vocabulario: as formas de ser. - A acentuación -Fonética -Lingua e sociedade: o galego no primeiro terzo do século XX - A literatura no tempo das Irmandades	1.1.Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de textos narrativos. 1.2. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica de textos	1.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias dos textos narrativos	CCL	
		1.2. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido, como o resumo	CCL, CAA	
	2. Ampliar o vocabulario básico relacionado coas formas de ser	2.1. Aplica os coñecementos léxicos propios e recursos alleos (diccionario) para solucionar problemas de comprensión.		
		2.2.Deduce información global do texto a partir		

		de contidos explícitos e implícitos.	
		2.3. Utiliza en diversos contextos o vocabulario básico estudado definindo palabras	
	3. Coñecer o sistema fonolóxico e a fonética do galego, con especial atención ás vogais.	3.1 Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación e ás vogais de grao medio.	CCL, CCEC, CSIEE
	4. Aplicar correctamente as regras de acentuación.	4.1. Aplica correctamente as regras de acentuación nos seus escritos.	
	5. Coñecer e describir os acontecementos máis relevantes da historia social da lingua galega no primeiro terzo do século xx.	5.1 Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega no primeiro terzo do século xx.	
	6. Coñecer o panorama literario a comezos do século xx, así como a obra dos principais autores.	6. Coñece o panorama literario a comezos do século XX, así como a obra dos principais	

		autores.	
	7. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de textos poéticos representativos da literatura galega nos comezos do século XX.	7.1. Le expresiva e comprensivamente textos poéticos representativos da literatura galega de comezos do século XX	CCL, CCEC

UNIDADE 2

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis	CC
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura dun texto narrativo - Narrador e punto de vista - Vocabulario do tempo cronolóxico - Consonantismo - Variedades xeográficas da lingua - O grupo Nós - O comentario crítico 	1. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de textos	1.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias dun texto narrativo.	CCL, CD
	2. Recoñecer e distinguir narrador e punto de vista	2. Recoñece e distingue narrador e punto de vista	
	3. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso, de diferentes categorías gramaticais, sobre o tempo cronolóxico.	3. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso, de diferentes categorías gramaticais, sobre o tempo cronolóxico.	CCL CCA
	4. Coñecer o sistema fonolóxico e a fonética do galego, con especial atención ás consoantes.	4. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención ás consoantes e, en	

		concreto, ao n velar.	
	5. Coñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.	5.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.	
		5.2. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural.	
	6.. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega desde 1916 ata a actualidade.	6.1. Comprende e explica razoadamente a relevancia do Grupo Nós no panorama literario galego e sinala os principais trazos característicos da obra de Risco e Otero Pedrayo.	CCL, CSC
		6.2. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos de Vicente Risco e Otero Pedrayo.	CCL, CCEC
	7. Producir en soporte impreso ou dixital textos argumentativos redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	7.1. Crea un texto argumentativo propio a partir dunhas viñetas dadas.	CCL, CAA

UNIDADE 3

Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis	CC
Lectura dun texto narrativo	1. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de textos, orais e non orais.	1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias dun texto oral ou escrito.	CCL, CD
-O espazo e o tempo narrativos	2. Recoñecer e distinguir o espazo e tempo nos textos narrativos	2. Recoñece e distingue o espazo e o tempo nun texto narrativo dado	
-Vocabulario dos medos e os arrepíos	3. 1.Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía. 3.2. Usar eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, para resolver dúbidas, para progresar na	3.1. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega.	CCL CD
-A frase		3.2. Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso e de normativa, para resolver dúbidas, para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario.	CCL, CD
-Variedades socioculturais ou diastráticas			
-Castelao			
.Os microrrelatos			

	aprendizaxe autónoma e para enriquecer o propio vocabulario.		
	4. Recoñecer e usar enunciados, identificando as principais regras de combinación sintáctica.	4.1. Recoñece frases e identifica a palabra nuclear que a organiza sintáctica e semanticamente. 4.2. Utiliza a terminoloxía sintáctica correcta.	CCL, CAA CCL
	5. Coñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades diastráticas da lingua galega.	5. Recoñece as variedades diastráticas da lingua galega.	CCL, CSC
	6.1 Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega desde 1916 ata a actualidade.	6.1. Comprende e explica razoadamente a contribución de Castelao á literatura e, en xeral, á cultura galega, e recoñece as principais características tanto da súa obra como do seu pensamento.	CCL, CCEC CCL, CCEC, CSIEE

	6.2. Ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relacionar o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	6.2. Comenta, de forma guiada, textos de Castelao, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico da época do Grupo Nós.	
	6.3. Crear textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	6.3. Crea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.	

UNIDADE 4

Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
Lectura dun texto narrativos	1. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de textos	1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias de diferentes textos	CCL, CD
-Os personaxes	2. Comprender e distinguir os diferentes tipos de personaxes	2. Recoñece e distingue os diferentes personaxes	CCL, CAA
-Vocabulario arquitectura	3. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.	3.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso, de diferentes categorías gramaticais.	CCL
-A oración: suxeito e			

<p>predicado</p> <p>-Variedades situacionais ou diafásicas</p> <p>-Literatura de vangarda</p>	<p>4. Identificar as principais regras de combinación impostas polos verbos.</p>	<p>4.1. Recoñece a estrutura interna das oracións.</p>	<p>CCL</p>
		<p>4.2. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado e o significado.</p>	
		<p>4.3 Utiliza a terminoloxía sintáctica correcta.</p>	
	<p>5. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar.</p>	<p>5.1.Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.</p>	<p>CCL</p>
	<p>6. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega desde 1916 ata a actualidade</p>	<p>6.1. Recoñece as principais escolas poéticas e autores de vangarda.</p>	
		<p>6.2. Comprende e explica razoadamente os distintos movementos de vangarda, sinalando os seus principais trazos característicos.</p>	<p>CCL</p>

UNIDADE 5

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis	CC
<p>-Lectura texto prescitivo</p> <p>-Vocabulario do tempo meteorolóxico</p> <p>-O pronome persoal</p> <p>-Complementos do verbo</p> <p>-A lingua galega na posguerra</p> <p>-A literatura do exilio</p>	<p>1. Realizar exposicións orais planificadas e claras de traballos e de informacións de actualidade.</p>	<p>1.1. Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas.</p> <p>1.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.</p> <p>1.3. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.</p> <p>1.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.</p>	<p>CCL, CAA</p>

	2. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.	2. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso, de diferentes categorías gramaticais.	
	3. Aplicar correctamente as normas morfolóxicas da lingua galega referidas ao correcto uso dos pronomes persoais	3. Aplica correctamente as normas de uso dos pronomes persoais.	
	4. Identificar as principais regras de combinación impostas polos verbos.	4. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	CCL
	5.. Recoñecer os principais elementos de evolución da lingua galega, así como identificar causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da súa historia social.	5.. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega nos anos de posguerra.	CCL, CCEC
	6. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega desde 1916 ata a actualidade.	6.1. Comprende e explica razoadamente o panorama literario no exilio, sinalando os autores e obras máis destacados.	CCL, CCEC

	6.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de textos literarios.	6.2. Le expresiva e comprensivamente textos representativos da literatura galega de posguerra no exilio.	CCL CCEC
	6.3. Ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relacionar o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	6.3. Le autonomamente textos representativos da literatura galega de posguerra no exilio, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico da época.	CCL, CCEC, CAA

UNIDADE 6

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis	CC
-Lectura texto xornalístico de opinión -Vocabulario viaxes e turismo .Complementos do verbo	1.1. Manifesta unha actitude crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias.	1. 1. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes discriminatorias que proveñen dos medios de comunicación.	
-A lingua galega a partir de 1975	1.2. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	1.2. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	

-A narrativa de posguerra	1.3. Comprender e interpretar textos xornalísticos de opinión.	1.3. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: artigo de opinión, columna e editorial.	CCL, CAA
---------------------------	--	--	-----------------

	2. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais.	2. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso, de diferentes categorías gramaticais.	CCL, CAA
	3. Identificar as principais regras de combinación impostas polos verbos.	3. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	CCL, CAA
	4. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso, asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	4.1. Identifica os procedementos de normalización e argumenta axeitadamente a necesidade de continuar con este proceso na lingua galega.	CCL, CSC
4.2. Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada			

		fenómeno.	
		4.3. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.	
	5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega desde 1916 ata a actualidade.	5. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega entre os anos cincuenta e setenta do século pasado, así como os principais autores e obras.	CCL, CCEC
	5.2. Ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relacionar o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	5.2. Le autonomamente obras ou textos representativos de Álvaro Cunqueiro e Ánxel Fole, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico dos anos cincuenta.	CCL, CCEC, CAA

UNIDADE 7

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
-Lectura dun texto argumentativo	1.1. Comprender e interpretar textos xornalísticos de opinión.	1.1. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.	CCL, CSC
-Vocabulario da xustiza e as leis	1.2. Comprender e interpretar textos argumentativos.	1.2. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.	CCL
-O verbo			
-As oracións compostas			
-A lusofonía			
-A narrativa de posguerra	2. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais.	2. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso, de diferentes categorías gramaticais.	
	3. Recoñecer e usar correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega.	3. Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos.	CCL

	4. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polos verbos.	4.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.	
		4.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	
		4.3. Clasifica oracións.	
	5. Valorar as linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo, e coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século xxi.	5. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século xxi.	CCL, CSC, CCEC
	6.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega desde 1916 ata a actualidade.	6.1. Identifica os principais autores e obras da narrativa galega dos anos sesenta.	
	6.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de textos narrativos da literatura dos anos sesenta.	6.2. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos da literatura dos anos sesenta.	CCL, CD
		6.3. Participa con proveito da audición dun texto narrativo de Méndez	

		Ferrín.	
	6.3. Ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relacionar o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	6.3. Le autonomamente obras ou textos representativos de narradores dos anos sesenta, resume o seu contido e sinala os seus trazos característicos definitorios.	CCL, CCEC, CAA

UNIDADE 8

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
-Lectura dun texto publicitarios	1.1. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	1.1.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	CCL, CAA
-Vocabulario do tempo de lecer		1.1.2. Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.	CCL, CSC
-Algunhas terminacións			
-As oracións subordinadas substantivas			
-Os prexuízos lingüísticos			

-A narrativa de posguerra			
	2. Comprender e interpretar as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.	1.2. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).	CCL, CSC
	2. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais.	2. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso, de diferentes categorías gramaticais.	
	3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras.	3. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.	CCL
	4. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polos verbos.	4.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.	CCL
		4.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	

		4.3. Clasifica oracións.	
		4.4. Utiliza a terminoloxía sintáctica correcta.	
	5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	5. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.	CCL, CSC
	6.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega desde 1916 ata a actualidade.	6.1. Identifica as xeracións poéticas de posguerra, así como os seus autores e obras máis representativos.	CCL, CCEC
	6.2. Ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relacionar o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	6.2. Le autonomamente obras ou textos representativos de poetas das xeracións de posguerra, resume o seu contido e sinala os seus trazos característicos definitorios.	CCL, CCEC, CAA
		6.3. Comenta, de forma guiada, textos poéticos das xeracións de posguerra (anos cincuenta) e sinala os seus trazos	

		característicos.	
--	--	------------------	--

UNIDADE 9

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
-Lectura dun guión cinematográfico -Vocabulario do cine -Infinitivo conxugado	1.1. Realizar exposicións orais planificadas e claras de traballos e de informacións de actualidade, coa axuda das TIC.	1.1. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	CCL, CSIEE
-Oracións subordinadas adxectivas -A lingua galega hoxe	1.2. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos.	1.2. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.	CCL, CAA
-A narrativa de posguerra	1.3. Usar e seleccionar información obtida na Rede.	1.3. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da información obtida na Rede.	CCL, CD, CAA

	2. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais.	2. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso, de diferentes categorías gramaticais.	CCL, CAA
	3. Recoñecer e usar correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega.	3. Recoñece e usa correctamente as formas verbais da lingua galega.	CCL
	4. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polos verbos.	4.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.	CCL
		4.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	
		4.3. Clasifica oracións	
		4.4. Utiliza a terminoloxía sintáctica correcta.	

		4.3. Clasifica oracións. 4.4. Utiliza a terminoloxía sintáctica correcta.	
	5. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia, atendendo á presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados, así como ás tendencias de evolución.	5.1. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual.	
		5.2.. Describe a situación sociolingüística de Galicia e emprega a terminoloxía apropiada.	CCL, CSC, CD
	6.1. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de textos poéticos da literatura de posguerra.	6.1. Le expresiva e comprensivamente textos poéticos de autores da Xeración das Festas Minervais.	CCL, CD
		6.1.2. Participa con proveito da audición de poemas de poetas da Xeración das Festas Minervais.	

	6.2. Ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relacionar o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	6.2. Le autonomamente obras ou textos representativos de autores da Xeración das Festas Minervais e sinala os seus trazos característicos definitorios.	CCL, CCEC, CAA
		6.3. Comenta, de forma guiada, textos poéticos de autores da Xeración das Festas Minervais e sinala os seus trazos característicos.	CCL, CCEC,
		6.4. Compara textos literarios dun mesmo período atendendo aos seus principais contidos.	CAA

UNIDADE 10

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
-Lectura dun fragmento dunha serie televisiva -Vocabulario da radio e a televisión	1. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o	1.1. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo. 1.2. Ordena as ideas e estrutura os contidos en secuencias.	CCL

-Perífrases verbais	punto de vista comunicativo.		
-Oracións subordinadas adverbiais	2. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais.	2. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso, de diferentes categorías gramaticais.	CCL, CAA
-O galego nos medios de comunicación -A narrativa actual	3. Recoñecer e usar correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega.	3. Recoñece e usa correctamente as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos.	CCL
	4. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polos verbos.	4.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente. 4.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos. 4.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega.	CCL
		4.4. Clasifica oracións.	

		4.5. Utiliza a terminoloxía sintáctica correcta.	
	5. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	5. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.	CCL, CSC
	6.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega desde 1916 ata a actualidade. 6.2. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos da literatura galega actual. 6.3. Ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relacionar o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	6.1. Identifica os autores e autoras máis representativos do panorama narrativo actual. 6.2. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos da literatura galega actual. 6.3. Le autonomamente obras ou textos representativos de narradores e narradoras actuais. 6.4. Comenta, de forma guiada, textos da narrativa actual.	CCL, CCEC CCL, CCEC, CAA

UNIDADE 11

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
-Lectura dun texto xornalístico sobre Internet	1. 1. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	1. 1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	CCL, CAA
-Vocabulario das novas tecnoloxías	1.2. Producir en soporte impreso ou dixital textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.	1.2. Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto argumentativo propio a partir dun tema dado.	CCL CD
-Adverbios e preposicións	2. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais.	2. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso, de diferentes categorías gramaticais.	CCL, CAA
-Relacións semánticas	3. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	3. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	CCL, CAA
-O galego en Internet	4. Coñecer e distinguir as diversas relacións semánticas	4. Coñece e distingue as diversas relacións semánticas	
-Poesía e teatro actuais	5. Usar e seleccionar materiais de consulta	5. Selecciona contidos, analiza información e extrae	CCL, CD

	de fontes de información en formato dixital.	conclusións a partir da consulta de materiais en soporte dixital.	
	6. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.	6. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.	CCL, CSC
	7.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega desde 1916 ata a actualidade.	7.1. Identifica os autores e autoras máis representativos da poesía e do teatro actuais.	CCL, CCEC
	7.2. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos poéticos e teatrais da	7.2.1. Le expresiva, comprensiva e dramatizadamente textos poéticos e teatrais da literatura galega actual.	CCL
		7.2.2. Participa con proveito da	

	literatura galega actual. 7.3. Ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relacionar o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	audición dun texto poético representativo da literatura galega actual.	
		7.3.1. Le autonomamente obras ou textos representativos de poetas actuais.	CCL, CCEC, CAA
		7.3.2. Comenta, de forma guiada, un texto poético ou teatral actual, sinala os seus trazos característicos definatorios e relaciónaos co período literario correspondente.	

UNIDADE 12

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
----------	-------------------------	--------------------------------------	----

-Lectura dun texto xornalístico sobre as redes sociais	1.1. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.	1.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	CCL, CAA
-Vocabulario da rede	1.2. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos.	1.2. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido, como o resumo.	CCL, CAA
-Cambios semánticos	2. Empregar vocabulario	2. Emprega vocabulario relativo ás	CCL

-O galego en distintos ámbitos -Literatura dixital	relativo ás redes sociais	redes sociais	
	3. Valorar e distinguir os cambios semánticos producidos na lingua ao longo da historia	3. Valora e distingue os cambios semánticos producidos na lingua ao longo da historia	CCL CAA
	4. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados así como ás tendencias de evolución.	1. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual.	CCL, CSC
	5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega desde 1916 ata a actualidade.	5.1.1. Identifica creadores e creadoras de literatura en soporte dixital.	CCL, CD, CCEC
	5.2. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos poéticos e teatrais da	5.2.1. Le expresiva, comprensiva e dramatizadamente textos de distintos xéneros da literatura galega actual en soporte dixital.	CCL, CD
5.2.3. Participa con proveito da			

	literatura galega actual.	audición e visualización de creacións literarias en soporte dixital.	
	5.3. Empregar as TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	5.3. Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus escritos, especialmente na presentación dos seus traballos educativos.	OCL, CD, CAA

LINGUA GALEGA E LITERATURA 1º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Competencias clave (CC): comunicación lingüística (CCL), competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT), competencia dixital (CD), aprender a aprender (CAA), competencias sociais e cívicas (CSC), sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) e conciencia e expresións culturais (CCEC).

1.- O SUBSTANTIVO - O ADXECTIVO

- O substantivo. - O adxectivo.	1. Identificar morfolóxica e sintacticamente os substantivos e clasificalos segundo o significado, orixe e composición.	1.1. Identifica o substantivo e defíneo desde o punto de vista morfolóxico e sintáctico.	CCL, CAA, CD
		1.2. Comprende a clasificación dos substantivos desde un criterio semántico.	CCL, CAA, CD
		1.3. Identifica e explica os usos e valores do substantivo nun texto, relacionándoos coa intención comunicativa, coa tipoloxía textual, así como con outros compoñentes da situación comunicativa.	CCL, CAA, CD

	2. Identificar substantivos masculinos e femininos, e formar o feminino de substantivos.	2.1. Coñece as características do morfema de xénero.	CCL, CAA, CD
		2.2. Identifica casos especiais de formación do xénero.	CCL, CAA, CD
	3. Formar o plural de substantivos e de palabras compostas.	3.1. Coñece as características do morfema de número no nome.	CCL, CAA, CD
		3.1. Diferencia os procedementos de formación do plural e os casos especiais.	CCL, CAA, CD
	4. Identificar morfolóxica e sintacticamente os adxectivos e clasificalos en explicativos ou especificativos.	4.1. Coñece o adxectivo e clasifícao desde diversos puntos de vista.	CCL, CAA
		4.2. Identifica e explica os usos e valores do adxectivo nun texto, relacionándoos coa intención comunicativa, coa tipoloxía textual, así como con outros compoñentes da situación	CCL, CAA
	5. Aplicar correctamente os procedementos de formación do comparativo.	5.1. Coñece a formación do grao comparativo nos adxectivos, as formas	CCL, CAA, CD

		e as normas que rexen o seu uso.	CCL, CAA, CD
	6. Aplicar os procedementos de formación do superlativo.	6.1. Coñece a formación do grao superlativo nos adxectivos.	CCL, CAA, CD
		6.2. Distingue entre superlativos absolutos, relativos e sintéticos.	CCL, CAA, CD
	7. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	7.1. Exprésase oralmente e por escrito da forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE

2.- O PRONOME PERSOAL

- O pronome persoal. - Definición, morfoloxía e funcións. - Serie tónica. - Serie átona.	1. Identificar morfolóxica e sintacticamente o pronome persoal.	1.1. Identifica morfolóxica e sintacticamente o pronome persoal	CCL, CAA, CD
		1.2. Identifica e explica os usos e valores dos pronomes e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros	CCL, CAA, CD

		compoñentes.	
	2. Identificar e usar correctamente as formas átonas e reflexivas do pronome persoal.	2.1. Coñece e emprega axeitadamente as formas átonas de CD e Cl.	CCL, CAA, CD
		2.2. Usa correctamente as formas do pronome se.	CCL, CAA, CD
		2.3. Identifica e usa correctamente o pronome de solidariedade e o dativo de interese	CCL, CAA,
	3. Coñecer e aplicar correctamente as normas de colocación e de concorrencia do pronome átono, así como os valores significativos que poida adquirir.	3.1. Coñece e aplica correctamente as normas de colocación e de concorrencia dos pronomes átonos.	CCL, CAA, CD
		3.1. Indica os diversos desprazamentos de significación dos pronomes átonos.	CCL, CAA, CD
	4. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	4.1. Exprésase oralmente e por escrito da forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE

3.- OS DETERMINANTES E OUTROS PRONOMES:

<ul style="list-style-type: none"> - Determinantes e outros pronomes. - O artigo. - Os demostrativos. - Os posesivos. - Os relativos. - Os interrogativos e os exclamativos. - Os numerais. - Os indefinidos. - Comentario de textos: - A estrutura. 	1. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical dos determinantes, explicando os seus usos e valores nos textos.	1.1. Identifica e explica os usos e valores dos determinantes, relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes.	CCL, CAA, CD
	2. Utilizar correctamente o artigo e as súas contraccións, e recoñecer os seus usos específicos.	2.1. Identifica o artigo e as súas contraccións, e usa correctamente as segundas forma	CCL, CAA, CD
		2.2. Recoñece algúns usos específicos do artigo determinado	CCL, CAA, CD
	3. Identificar os demostrativos e coñecer os seus usos e valores especiais.	3.1. Identifica e usa correctamente as formas dos demostrativos, así como as súas contraccións	CCL, CAA, CD
		3.2. Coñece e usa correctamente os valores especiais dos demostrativos.	CCL, CAA, CD
	4. Identificar os posesivos e coñecer as súas formas e	4.1. Identifica e usa correctamente os	CCL, CAA,

	usos especiais.	posesivos, así como as súas formas de propiedade exclusiva.	CD
		4.2. Usa correctamente o posesivo distributivo.	CCL, CAA, CD
		4.3. Coñece os valores especiais do posesivo	CCL, CAA, CD
5. Identificar as formas dos pronomes relativos e coñecer as normas que regulan o seu emprego.	5.1. Identifica os relativos e coñece os seus usos.	CCL, CAA, CSIEE	
6. Coñecer as formas e usos dos pronomes interrogativos e exclamativos.	6.1. Identifica e usa correctamente os pronomes interrogativos e exclamativos.	CCL, CAA	
7. Coñecer as formas e clasificación dos pronomes numerais e dos pronomes indefinidos	7.1. Coñece e usa correctamente as formas dos numerais	CCL, CAA, CD	
	7.2. Coñece e usa correctamente as formas dos indefinidos	CCL, CAA, CSIEE	
8. Recoñecer as distintas tipoloxías e estruturas que poden ter os textos.	8.1. Recoñece as distintas tipoloxías e estruturas que poden ter os textos	CCL, CAA, CSIEE	

4.- O VERBO

<p>- O verbo.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definición, estrutura e clasificación. - As categorías verbais. - O sistema verbal do galego. - Algúns valores dos modos de dos tempos. - As formas nominais ou amodo-temporais. - As perífrases verbais. <p>- Comentario de textos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ocomentario crítico: obxectivo e fases. 	<p>1. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical do verbo e as perífrases verbais e explicar os seus usos e valores nos textos.</p>	<p>1.1. Identifica e explica os usos e valores dos verbos e das perífrases e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>
		<p>1.2. Analiza a estrutura morfolóxica de formas verbais</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>
	<p>2. Conxugar con corrección os verbos regulares con alternancia no radical.</p>	<p>2.1. Conxuga con corrección os verbos regulares e con alternancia no radical</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>
	<p>3. Conxugar correctamente verbos irregulares.</p>	<p>3.1. Conxuga correctamente verbos irregulares.</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>
	<p>4. Identificar os valores dos modos e tempos nas formas verbais.</p>	<p>4.1. Identifica os valores dos modos e tempos nas formas verbais.</p>	<p>CCL, CAA, CSIEE</p>
	<p>5. Identificar e utilizar con corrección as formas nominais do sistema verbal.</p>	<p>5.1. Identifica e utiliza con corrección as formas nominais do sistema verbal.</p>	<p>CCL, CAA</p>

	6. Identificar as perífrases verbais e determinar o seu significado	6.1. Identifica as perífrases verbais e determina o seu significado	CCL, CSIEE
	7. Recoñecer as distintas tipoloxías e estruturas que poden ter os textos.	7.1. Recoñece as distintas tipoloxías e estruturas que poden ter os textos	CCL, CAA, CSIEE
	8. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	8.1. Exprésase oralmente e por escrito de forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE
	9. Utilizar fontes de información impresas ou dixitais no proceso de aprendizaxe.	9.1. Emprega diferentes fontes de información para ampliar coñecementos, resolver dúbidas e avanzar na aprendizaxe autónoma.	CCL, CAA, CSIEE
	10. Analizar a estrutura argumentativa dun texto nun comentario crítico	10.1. Analiza a estrutura argumentativa dun texto nun comentario crítico	CCL, CAA, CSIEE

5.- O ADVERBIO, AS PREPOSICIÓNS E AS CONXUNCIÓNS

<ul style="list-style-type: none"> - O advebio. - As preposicións - As conxuncións - Comentario de textos: <p>O comentario crítico: introdución.</p>	1. Identificar e utilizar con corrección os adverbios e locucións adverbiais.	1.1. Identifica e utiliza con corrección os adverbios e locucións adverbiais.	CCL, CAA, CD
		1.2. Identifica e explica os usos e valores dos adverbios e das locucións adverbiais e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes.	CCL, CAA, CD
	2. Identificar e utilizar con corrección as preposicións.	2.1. Identifica e utiliza con corrección as preposicións.	CCL, CAA, CD
	3. Identificar e utilizar con corrección as conxuncións.	3.1. Identifica e utiliza con corrección as conxuncións.	CCL, CAA, CD

	4. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	4.1. Exprésase oralmente e por escrito de forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE
	5. Utilizar fontes de información impresas ou dixitais no proceso de aprendizaxe.	5.1. Emprega diferentes fontes de información para ampliar coñecementos, resolver dúbidas e avanzar na aprendizaxe autónoma.	CCL, CAA, CSIEE
	6. Identificar, localiza e tipificar un texto	6.1. Identifica, localiza e analiza a tipoloxía textual dun texto dado	CCL, CAA, CSIEE

6.- HISTORIA DA LINGUA: ATA O SÉCULO VIII

- Historia da lingua ata o séculoviii. - Formación da lingua galega. - Substrato, adstrato e superestrato. - Período prerromano.	1. Valorar a lingua galega como lingua histórica e propia de Galicia.	1.1. Valora e respecta a lingua galega como lingua histórica e propia de Galicia.	CCL, CAA, CD
	2. Coñecer a orixe románica da lingua galega e a súa	2.1. Identifica e describe os diferentes elementos constitutivos do galego	CCL, CAA,

<ul style="list-style-type: none"> - A romanización. - Do latín vulgar ao galego-portugués. - Formación histórica do léxico galego. - Comentario de textos: - O comentario crítico: corpo argumentativo. 	evolución ata converterse no romance galego portugués.	ao longo da historia (substrato, estrato e superestrato).	CD
		2.2. Describe a romanización e o nacemento das linguas romances.	
		2.3. Coñece a influencia dos superestratos xermánico e árabe na evolución da lingua galega	
	3. Coñecer a formación histórica do léxico galego.	3.1. Recoñece os cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais e cita algún exemplo.	CCL, CAA, CD
		3.2. Distingue as familias léxicas irregulares e utilízalas correctamente.	CCL, CAA, CD
	4. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	4.1. Exprésase oralmente e por escrito de forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE
	5. Utilizar fontes de información impresas ou dixitais no proceso de aprendizaxe.	5.1. Emprega diferentes fontes de información para ampliar coñecementos, resolver dúbidas e avanzar na aprendizaxe autónoma.	CCL, CAA, CSIEE

	6. Identificar as características e a estrutura do corpo argumentativo dun texto.	6.1. Identifica as características e a estrutura do corpo argumentativo dun texto.	CCL, CAA, CSIEE
--	---	--	-----------------------

7.- HISTORIA DA LINGUA: DO SÉCULO IX AO XIX

<ul style="list-style-type: none"> - Historia da lingua: séculos IX a XIX. - Idade Media: galego antigo. - A Idade Moderna: galego medio. - A Idade Contemporánea: galego moderno - O galego no século XIX. - Comentario de textos: - O comentario crítico: a conclusión. 	1. Coñecer e valorar a evolución histórica da lingua galega	1.1. Coñece o proceso de formación do galego portugués como lingua única e diferenciada.	CCL, CAA, CD
	2. Identificar e describir as características lingüísticas fundamentais do galego antigo, o seu contexto e identificalo en textos.	2.1. Identifica e describe as características lingüísticas fundamentais do galego antigo.	CCL, CAA, CD
		2.2. Describir o contexto histórico e cultural do galego antigo así como a súa situación sociolingüística.	CCL, CAA, CD

		2.3. Identifica o galego antigo en documentos non literarios e literarios.	CCL, CAA, CD
3. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII), describir o seu contexto e identificalo en textos..	3.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII), describe o seu contexto e identificación en textos.	CCL, CAA, CD	
	3.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego medio así como a súa situación sociolingüística.	CCL, CAA, CD	
	3.3. Analiza a repercusión desta etapa de dialectalización da lingua no desenvolvemento posterior do galego.	CCL, CAA, CD	
	3.4. Identifica o galego medio en documentos non literarios e literarios.	CCL, CAA, CD	
	4. Distinguir as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde o século XIX	4.1. Distingue as características lingüísticas fundamentais do galego moderno (desde o século XIX ata	CCL, CAA, CD

	ata 1916), describir o seu contexto e identificalo en textos, elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos anteriores a 1916.	1916).	
		4.2. Describe o contexto histórico e cultural do galego moderno (desde o século XIX ata 1916) así como a súa situación sociolingüística.	CCL, CAA, CD
		4.3. Analiza a repercusión da etapa de nacemento do galego moderno (desde o século XIX ata 1916) no desenvolvemento posterior da lingua.	CCL, CAA, CD
		4.4. Identifica o galego moderno (desde o século XIX ata 1916) en documentos non literarios e literarios.	CCL, CAA, CD
	4.5. Elabora traballos de xeito individual e/ou en grupo nos que se describen e analizan textos anteriores a 1916.	CCL, CAA, CD	
5. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	5.1. Exprésase oralmente e por escrito de forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE	

	6. Utilizar fontes de información impresas ou dixitais no proceso de aprendizaxe.	6.1. Emprega diferentes fontes de información para ampliar coñecementos, resolver dúbidas e avanzar na aprendizaxe autónoma.	CCL, CAA, CSIEE
	7. Identificar as características da conclusión dun texto.	7.1. Identifica as características da conclusión dun texto.	CCL, CAA, CSIEE

8.- A REALIDADE PLURILINGÜE

- A variación e a diversidade lingüística. - Introducción. - A variación intralingüística. - A diversidade lingüística.	1. Distinguir as funcións sociais da lingua e determinar a situación do galego respecto delas.	1.1. Distingue as funcións sociais da lingua e determina a situación do galego respecto delas.	CCL, CAA, CD
	2. Coñecer a variedade interna das linguas.	2.1. Coñece as variedades diacrónica e diatópica da lingua.	CCL, CAA, CD

<ul style="list-style-type: none"> - A realidade plurilingüe da Península. - Comentario de textos: - O comentario crítico: a finalidade. 		2.2. Coñece os factores que determinan as variedades diafásicas e diastráticas da lingua e distingue o nivel e o rexistro lingüístico dunha situación comunicativa concreta, así como a variedade estándar da lingua.	CCL, CAA, CD
	3. Coñecer a diversidade lingüística e valorar a súa importancia.	3.1. Coñece a diversidade lingüística e valora a súa importancia.	CCL, CAA, CD
		3.2. Describe a diversidade lingüística no mundo, en Europa e na Península Ibérica.	CCL, CAA, CD
		3.3. Diferencia e explica os conceptos de multilingüismo, plurilingüismo, lingua minoritaria e linguaminorizada, conflito lingüístico e diglosia e describe os fundamentos do ecolingüismo.	CCL, CAA, CD
	4. Analizar e reflexionar sobre a realidade plurilingüe da Península Ibérica.	4.1. Analiza e reflexiona sobre a realidade plurilingüe da Península Ibérica.	CCL, CAA, CD
		4.1. Determina o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI e a	CCL, CAA,

		súa importancia cultural e económica desde a perspectiva galega.	CD
	5. Coñecer os dereitos lingüísticos das persoas e os aspectos legislativos que outorgan oficialidade ao galego.	5.1. Coñece os dereitos lingüísticos das persoas e os aspectos legislativos que outorgan oficialidade ao galego	CCL, CAA, CD
	6. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	6.1. Exprésase oralmente e por escrito de forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE
	7. Utilizar fontes de información impresas ou dixitais no proceso de aprendizaxe.	7.1. Emprega diferentes fontes de información para ampliar coñecementos, resolver dúbidas e avanzar na aprendizaxe autónoma.	CCL, CAA, CSIEE
	8. Analizar a finalidade e os erros máis habituais nun comentario crítico.	8.1. Analiza a finalidade e os erros máis habituais nun comentario crítico.	CCL, CAA, CSIEE

9.- A LITERATURA GALEGA MEDIEVAL I

<p>- Periodización da literatura galega.</p> <p>- A literatura galega medieval</p> <p>- Contexto histórico da literatura galega medieval.</p> <p>- A lírica medieval galego-portuguesa.</p> <p>- A lírica profana.</p> <p>- A cantiga de amigo</p>	<p>1. Entender o concepto de «períodoliterario» e coñecer os períodos e movementos da nosa literatura.</p>	<p>1.1. Define "literatura" e "texto literario", caracteriza os diferentes xéneros e analiza os seus principais recursos formais e describe a cronoloxía xeral da historia da literatura galega.</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>
		<p>1.2. Compara textos de diferentes xéneros, caracterizándoos a partir dos seus trazos formais e estruturais definitorios.</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>
		<p>1.3. Adscribe á súa época autores/as e textos destacados da historia da literatura galega.</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>
	<p>2. Coñecer o contexto histórico, social e cultural no que xurdiu a lírica galego portuguesa.</p>	<p>2.1. Analiza o contexto histórico (sociedade, economía, cultura) no que se desenvolveu a literatura medieval galego portuguesa.</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>

	3. Coñecer as características da lírica profana galego portuguesa e as súas manifestacións principais.	3.1. Coñece as características propias da lírica profana galego portuguesa, os límites cronolóxicos dentro dos que se inscribe e os xéneros, autores e intérpretes que cabe diferenciar.	CCL, CAA, CD
		3.2. Identifica e analiza as cantigas de amigo: o argumento, temática, personaxes e trazos formais	
	4. Coñecer a metodoloxía que hai que seguir para analizar o contido dun texto poético.	4.1. Interpreta e comenta o contido dun texto poético: resumo e tema	CCL, CAA, CD
	5. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	5.1. Exprésase oralmente e por escrito de forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE
	6. Utilizar fontes de información impresas ou dixitais no proceso de aprendizaxe.	6.1. Emprega diferentes fontes de información para ampliar coñecementos, resolver dúbidas e avanzar na aprendizaxe autónoma.	CCL, CAA, CSIEE
	7. Analizar un texto a partir dunhas pautas dadas.	7.1. Comprende un texto, resume o contido, establece o tema,	CCL, CAA,

		analiza a estrutura, elabora un comentario crítico e análiseo lingüisticamente.	CSIEE
--	--	---	-------

10.- A LITERATURA GALEGA MEDIEVAL II

<p>- A literatura galega medieval</p> <ul style="list-style-type: none"> - A cantiga de amor. - As cantigas de escarnio e maldicir. - Xéneros menores da lírica profana. - A lírica relixiosa: As <i>Cantigas de Santa María</i>. - Decadencia da lírica galego-portuguesa. 	<p>1. Coñecer as características da lírica profana galego portuguesa e as súas manifestacións principais.</p>	1.1. Identifica e analiza as cantigas de amor: trazos formais, personaxes, ambientación...	CCL, CAA, CD
		1.2. Analiza cantigas de escarnio e de maldicir, formal e tematicamente	
		1.3. Coñece os xéneros menores e os contaminados.	

<ul style="list-style-type: none"> - A prosa literaria medieval. - Comentario de textos: - Os textos poéticos. 	2. Ser capaz de identificar as <i>Cantigas de Santa María</i> atendendo aos seus temas e aos procedementos formais empregados	2.1. Identifica e comenta as <i>Cantigas de Santa María</i> .	CCL, CAA, CD
	3. Coñecer algunhas manifestacións da prosa literaria medieval.	3.1. Coñece algunhas manifestacións da prosa literaria medieval.	CCL, CAA, CD
	4. Realizar esquemas das partes en que se divide un poema segundo a súa estrutura interna.	4.1. Elabora un esquema das partes nas que se divide un poema segundo a súa estrutura interna.	CCL, CAA, CD
	5. Analizar a estrutura externa dun texto poético.	5.1. Analiza a estrutura externa dun texto poético.	
	6. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	6.1. Exprésase oralmente e por escrito de forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE

	7. Utilizar fontes de información impresas ou dixitais no proceso de aprendizaxe.	7.1. Emprega diferentes fontes de información para ampliar coñecementos, resolver dúbidas e avanzar na aprendizaxe autónoma.	CCL, CAA, CSIEE
--	---	--	-----------------------

11.- DOS SÉCULOS ESCUROS AO PRERREXURDIMENTO

<p>- Dos Séculos Escuros ao Prerrexurdimento</p> <ul style="list-style-type: none"> - Os Séculos Escuros. - A literatura popular. - O prerrexurdimento. 	1. Identificar, analizar e describir a literatura do Galego Medio (séculos XVI, XVII e XVIII): contextualizar sociohistórica e sociolinguisticamente a produción desta etapa e describir e analizar as principais obras e autores.	1.1. Identifica, analiza e describe a literatura do Galego Medio (séculos XVI, XVII e XVIII): contextualiza sociohistórica e sociolingüisticamente a produción desta etapa e describe e analiza as principais obras e autores.	CCL, CAA, CD
---	--	--	--------------------

	<p>2. Ler textos significativos da literatura do Galego Medio, identificar as súas características temáticas e formais e poñelas en relación co contexto sociohistórico e sociolinguístico e mais o xénero ao que pertencen.</p>	<p>2.1. Le e comenta textos representativos da literatura do Galego Medio, caracterízalos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolinguístico.</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>
	<p>3. Definir Literatura Galega de Tradición Oral e as súas principais concrecións xenéricas, historiar a súa vitalidade e mais as principais manifestacións e compilacións nos diferentes períodos históricos ata a actualidade.</p>	<p>3.1. Define Literatura Galega de Tradición Oral e as súas principais concrecións xenéricas, concreta a historia da súa vitalidade e mais as principais manifestacións e compilacións nos diferentes períodos históricos ata a actualidade.</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>
		<p>3.2. Le e comenta textos dos diferentes xéneros da Literatura Galega de Tradición Oral e identifica os seus principais trazos formais, estruturais e temáticos.</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>
	<p>4. Entender o contexto histórico do Prerrexurdimento e</p>	<p>4.1. identifica, analiza e describe a literatura do Prerrexurdimento:</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>

	coñecer a produción literaria dos chamados «Precursores».	contextualiza sociohistórica e sociolingüísticamente a produción do Prerrexurdimento e describe e analiza as principais obras e autores deste período.	
		4.2. ee comenta textos representativos da literatura do Prerrexurdimento, caracterízalos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto sociohistórico e sociolingüístico.	CCL, CAA, CD
	5. Elaborar o comentario crítico dun texto poético.	5.1. Elabora o comentario crítico dun texto poético.	CCL, CAA, CD
	6. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	6.1. Exprésase oralmente e por escrito de forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIE E

12.- O REXURDIMENTO. ROSALÍA DE CASTRO

<p>- O Rexurdimento: Rosalía de Castro</p> <ul style="list-style-type: none"> - Caracterización e delimitación. - Causas: o galeguismo. - Rosalía de Castro. 	1. Reflexionar sobre a importancia do Rexurdimento na nosa literatura.	1.1. Identifica, analiza e describe a literatura do Rexurdimento: contextualiza sociohistórica e sociolingüísticamente a produción e describe e analiza as principais obras e autores deste.	CCL, CAA, CD
	2. Coñecer as principais contribucións de Rosalía de Castro á literatura e á vida cultural galega.	2.1. Reflexiona sobre a vida, a obra, a lingua e a importancia de Rosalía na Literatura galega	CCL, CAA, CD
		2.2. Analiza a temática, a forma e a estrutura de poemas de <i>Cantares gallegos</i> .	CCL, CAA, CD

		2.3. Analiza a temática, a forma e a estrutura de poemas de <i>Follas novas</i> .	CCL, CAA, CD
3. Analizar o contido (personaxes, ambiente e acción dramática) de textos teatrais	3.1. Identifica o tema e comenta os elementos pertencentes á estrutura interna (personaxes, ambiente e acción dramática) de textos teatrais		CCL, CAA, CD
	3.2. Coñece a ideoloxía e a obra dos precursores do Rexurdimento.		CCL, CAA, CD
4. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	4.1. Exprésase oralmente e por escrito de forma correcta e adecuada.		CCL, CAA, CSIEE
5. Utilizar fontes de información impresas ou dixitais no proceso de aprendizaxe.	5.1. Emprega diferentes fontes de información para ampliar coñecementos, resolver dúbidas e avanzar na aprendizaxe autónoma.		CCL, CAA, CSIEE

13.- EDUARDO PONDAL E CURROS ENRÍQUEZ

O Rexurdimento: Eduardo Pondal e Curros Enríquez - Eduardo Pondal. - Curros Enríquez.	1. Coñecer as principais contribucións de Pondal á literatura e á vida cultural galega.	1.1. Reflexiona sobre a vida, a obra, as fontes literarias, a lingua e a importancia de Pondal na literatura galega.	CCL, CAA, CD
		1.2. Analiza algún poema de <i>Queixumes dos pinos</i> , tanto desde o punto de vista formal coma de contido	CCL, CAA, CD
	2. Coñecer as principais contribucións de Curros á literatura e á vida cultural galega	2.1. Reflexiona sobre a vida, a obra, a lingua, o estilo e a importancia de Curros na literatura galega.	CCL, CAA, CD
		2.2. Analiza formalmente algún poema de Aires da miña terra e d' <i>O Divino sainete</i> e realiza un comentario interpretativo.	CCL, CAA, CD
	3. Coñecer as	3.1. Coñece as principais	CCL,

	principais contribucións doutros escritores á literatura galega no Rexurdimento	contribucións de Valentín Lamas Carvajal á literatura galega.	CAA, CD
		3.2. Coñece outros narradores galegos e autores de teatro do Rexurdimento	CCL, CAA, CD
	6. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	6.1. Exprésase oralmente e por escrito de forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE
	7. Utilizar fontes de información impresas ou dixitais no proceso de aprendizaxe.	7.1. Emprega diferentes fontes de información para ampliar coñecementos, resolver dúbidas e avanzar na aprendizaxe autónoma.	CCL, CAA, CSIEE

LINGUA GALEGA E LITERATURA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES - COMPETENCIAS CLAVE

Competencias clave (CC): comunicación lingüística (CCL), competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT), competencia dixital (CD), aprender a aprender (CAA), competencias sociais e cívicas (CSC), sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE) e conciencia e expresións culturais (CCEC).

1.- O SUBSTANTIVO - O ADXECTIVO

<p>- O substantivo. - O adxectivo.</p>	<p>1. Identificar morfolóxica e sintacticamente os substantivos e clasificalos segundo o significado, orixe e composición.</p>	<p>1.1. Identifica o substantivo e defíneo desde o punto de vista morfolóxico e sintáctico.</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>
		<p>1.2. Comprende a clasificación dos substantivos desde un criterio semántico.</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>
		<p>1.3. Identifica e explica os usos e valores do substantivo nun texto, relacionándoos coa intención comunicativa, coa tipoloxía textual, así como con outros compoñentes da situación comunicativa.</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>
	<p>2. Identificar substantivos masculinos e femininos, e formar o feminino de</p>	<p>2.1. Coñece as características do morfema de xénero.</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>

	substantivos.	2.2. Identifica casos especiais de formación do xénero.	CCL, CAA, CD
	3. Formar o plural de substantivos e de palabras compostas.	3.1. Coñece as características do morfema de número no nome.	CCL, CAA, CD
		3.1. Diferencia os procedementos de formación do plural e os casos especiais.	CCL, CAA, CD
	4. Identificar morfolóxica e sintacticamente os adxectivos e clasificalos en explicativos ou especificativos.	4.1. Coñece o adxectivo e clasifícao desde diversos puntos de vista.	CCL, CAA
		4.2. Identifica e explica os usos e valores do adxectivo nun texto, relacionándoos coa intención comunicativa, coa tipoloxía textual, así como con outros compoñentes da situación	CCL, CAA
	5. Aplicar correctamente os procedementos de formación do comparativo.	5.1. Coñece a formación do grao comparativo nos adxectivos, as formas e as normas que rexen o seu uso.	CCL, CAA, CD
			CCL, CAA, CD

	6. Aplicar os procedementos de formación do superlativo.	6.1. Coñece a formación do grao superlativo nos adxectivos.	CCL, CAA, CD
		6.2. Distingue entre superlativos absolutos, relativos e sintéticos.	CCL, CAA, CD
	7. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	7.1. Exprésase oralmente e por escrito da forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE

2.- O PRONOME PERSOAL

<ul style="list-style-type: none"> - O pronomepersoal. - Definición, morfoloxía e funcións. - Serie tónica. - Serie átona. 	1. Identificar morfolóxica e sintacticamente o pronome persoal.	1.1. Identifica morfolóxica e sintacticamente o pronome persoal	CCL, CAA, CD
		1.2. Identifica e explica os usos e valores dos pronomes e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes.	CCL, CAA, CD
	2. Identificar e usar correctamente as formas átonas e reflexivas do pronome persoal.	2.1. Coñece e emprega axeitadamente as formas átonas de CD e CI.	CCL, CAA, CD
		2.2. Usa correctamente	CCL,

		as formas do pronome se.	CAA, CD
		2.3. Identifica e usa correctamente o pronome de solidariedade e o dativo de interese	CCL, CAA,
	3. Coñecer e aplicar correctamente as normas de colocación e de concorrencia do pronome átono, así como os valores significativos que poida adquirir.	3.1. Coñece e aplica correctamente as normas de colocación e de concorrencia dos pronomes átonos.	CCL, CAA, CD
		3.1. Indica os diversos desprazamentos de significación dos pronomes átonos.	CCL, CAA, CD
	4. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	4.1. Exprésase oralmente e por escrito da forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE

3.- OS DETERMINANTES E OUTROS PRONOMES:

<p>- Determinantes e outros pronomes.</p> <ul style="list-style-type: none"> - O artigo. - Os demostrativos. - Os posesivos. - Os relativos. - Os interrogativos e os exclamativos. - Os numerais. - Os indefinidos. <p>- Comentario de textos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A estrutura. 	1. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical dos determinantes, explicando os seus usos e valores nos textos.	1.1. Identifica e explica os usos e valores dos determinantes, relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes.	CCL, CAA, CD
	2. Utilizar correctamente o artigo e as súas contraccións, e recoñecer os seus usos específicos.	2.1. Identifica o artigo e as súas contraccións, e usa correctamente as segundas forma	CCL, CAA, CD
		2.2. Recoñece algúns usos específicos do artigo determinado	CCL, CAA, CD
	3. Identificar os demostrativos e coñecer os seus usos e valores especiais.	3.1. Identifica e usa correctamente as formas dos demostrativos, así como as súas contraccións	CCL, CAA, CD
		3.2. Coñece e usa correctamente os valores especiais dos demostrativos.	CCL, CAA, CD
	4. Identificar os posesivos e coñecer as súas formas e usos especiais.	4.1. Identifica e usa correctamente os posesivos, así como as súas formas de	CCL, CAA,

	propiedade exclusiva.	CD
	4.2. Usa correctamente o posesivo distributivo.	CCL, CAA, CD
	4.3. Coñece os valores especiais do posesivo	CCL, CAA, CD
5. Identificar as formas dos pronomes relativos e coñecer as normas que regulan o seu emprego.	5.1. Identifica os relativos e coñece os seus usos.	CCL, CAA, CSIEE
6. Coñecer as formas e usos dos pronomes interrogativos e exclamativos.	6.1. Identifica e usa correctamente os pronomes interrogativos e exclamativos.	CCL, CAA
7. Coñecer as formas e clasificación dos pronomes numerais e dos pronomes indefinidos	7.1. Coñece e usa correctamente as formas dos numerais	CCL, CAA, CD
	7.2. Coñece e usa correctamente as formas dos indefinidos	CCL, CAA, CSIEE
8. Recoñecer as distintas tipoloxías e estruturas que poden ter os textos.	8.1. Recoñece as distintas tipoloxías e estruturas que poden ter os textos	CCL, CAA, CSIEE

4.- O VERBO

<p>- O verbo.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definición, estrutura e clasificación. - As categorías verbais. - O sistema verbal do galego. - Algúns valores dos modos de dos tempos. - As formas nominais ou amodo-temporais. - As perífrases verbais. - Comentario de textos: - Ocomentario crítico: obxectivo e fases. 	1. Recoñecer e identificar os trazos característicos da categoría gramatical do verbo e as perífrases verbais e explicar os seus usos e valores nos textos.	1.1. Identifica e explica os usos e valores dos verbos e das perífrases e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes	CCL, CAA, CD
		1.2. Analiza a estrutura morfolóxica de formas verbais	CCL, CAA, CD
	2. Conxugar con corrección os verbos regulares con alternancia no radical.	2.1. Conxuga con corrección os verbos regulares e con alternancia no radical	CCL, CAA, CD
	3. Conxugar correctamente verbos irregulares.	3.1. Conxuga correctamente verbos irregulares.	CCL, CAA, CD
	4. Identificar os valores dos modos e tempos nas formas verbais.	4.1. Identifica os valores dos modos e tempos nas formas verbais.	CCL, CAA, CSIEE
	5. Identificar e utilizar con corrección as formas nominais do sistema verbal.	5.1. Identifica e utiliza con corrección as formas nominais do sistema verbal.	CCL, CAA

	6. Identificar as perífrases verbais e determinar o seu significado	6.1. Identifica as perífrases verbais e determina o seu significado	CCL, CSIEE
	7. Recoñecer as distintas tipoloxías e estruturas que poden ter os textos.	7.1. Recoñece as distintas tipoloxías e estruturas que poden ter os textos	CCL, CAA, CSIEE
	8. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	8.1. Exprésase oralmente e por escrito de forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE
	9. Utilizar fontes de información impresas ou dixitais no proceso de aprendizaxe.	9.1. Emprega diferentes fontes de información para ampliar coñecementos, resolver dúbidas e avanzar na aprendizaxe autónoma.	CCL, CAA, CSIEE
	10. Analizar a estrutura argumentativa dun texto nun comentario crítico	10.1. Analiza a estrutura argumentativa dun texto nun comentario crítico	CCL, CAA, CSIEE

5.- O ADVERBIO, AS PREPOSICIÓNS E AS CONXUNCIÓNS

<p>- O advebio. - As preposicións - As conxuncións - Comentario de textos: O comentario crítico: introdución.</p>	1. Identificar e utilizar con corrección os adverbios e locucións adverbiais.	1.1. Identifica e utiliza con corrección os adverbios e locucións adverbiais.	CCL, CAA, CD
		1.2. Identifica e explica os usos e valores dos adverbios e das locucións adverbiais e relaciona a súa presenza coa intención comunicativa e a tipoloxía textual, así como con outros compoñentes.	CCL, CAA, CD
	2. Identificar e utilizar con corrección as preposicións.	2.1. Identifica e utiliza con corrección as preposicións.	CCL, CAA, CD
	3. Identificar e utilizar con corrección as conxuncións.	3.1. Identifica e utiliza con corrección as conxuncións.	CCL, CAA, CD
	4. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	4.1. Exprésase oralmente e por escrito de forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE

	5. Utilizar fontes de información impresas ou dixitais no proceso de aprendizaxe.	5.1. Emprega diferentes fontes de información para ampliar coñecementos, resolver dúbidas e avanzar na aprendizaxe autónoma.	CCL, CAA, CSIEE
	6. Identificar, localiza e tipificar un texto	6.1. Identifica, localiza e analiza a tipoloxía textual dun texto dado	CCL, CAA, CSIEE

6.- SOCIOLINGÜÍSTICA

<ul style="list-style-type: none"> - A variación e a diversidade lingüística. - Introducción. - A variación intralingüística. - A diversidade lingüística. - A realidade plurilingüe da Península. 	1. Distinguir as funcións sociais da lingua e determinar a situación do galego respecto delas.	1.1. Distingue as funcións sociais da lingua e determina a situación do galego respecto delas.	CCL, CAA, CD
	2. Coñecer a variedade interna das linguas.	2.1. Coñece as variedades diacrónica e diatópica da lingua, identificando os bloques lingüísticos do galego e a s súas principais áreas.	CCL, CAA, CD

<p>- Comentario de textos:</p> <p>- O comentario crítico: a finalidade.</p>		2.2. Coñece os factores que determinan as variedades diafásicas e diastráticas da lingua e distingue o nivel e o rexistro lingüístico dunha situación comunicativa concreta, así como a variedade estándar da lingua.	CCL, CAA, CD
	3. Coñecer a diversidade lingüística e valorar a súa importancia.	3.1. Coñece a diversidade lingüística e valora a súa importancia.	CCL, CAA, CD
		3.2. Describe a diversidade lingüística no mundo, en Europa e na Península Ibérica.	CCL, CAA, CD
		3.3. Diferencia e explica os conceptos de multilingüismo, plurilingüismo, lingua minoritaria e linguaminorizada, conflito lingüístico e diglosia e describe os fundamentos do ecolingüismo.	CCL, CAA, CD
	4. Analizar e reflexionar sobre a realidade plurilingüe da Península Ibérica.	4.1. Analiza e reflexiona sobre a realidade plurilingüe da Península Ibérica.	CCL, CAA, CD
		4.1. Determina o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI e a súa importancia cultural e económica desde a perspectiva galega.	CCL, CAA, CD

	5. Coñecer os dereitos lingüísticos das persoas e os aspectos lexislativos que outorgan oficialidade ao galego.	5.1. Coñece os dereitos lingüísticos das persoas e os aspectos lexislativos que outorgan oficialidade ao galego	CCL, CAA, CD
	6. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	6.1. Exprésate oralmente e por escrito de forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE
	7. Utilizar fontes de información impresas ou dixitais no proceso de aprendizaxe.	7.1. Emprega diferentes fontes de información para ampliar coñecementos, resolver dúbidas e avanzar na aprendizaxe autónoma.	CCL, CAA, CSIEE
	8. Analizar a finalidade e os erros máis habituais nun comentario crítico.	8.1. Analiza a finalidade e os erros máis habituais nun comentario crítico.	CCL, CAA, CSIEE

7. SINTAXE

- Estrutura sintáctica das unidades da lingua - Frase, oración, simple e oración composta	1. Entender a estrutura sintáctica da lingua, as funcións sintácticas e as unidades sintácticas .	1.1. Análise de frases	CCL, CAA, CD
--	---	------------------------	--------------------

- Funcións sintácticas -Oracións compostas . Coordinación . Subordinación -A análise sintáctica	2. Analizar as oracións compostas. Coordinación e subordinación	1.2. Análise da oración simple	CCL, CAA, CD
		2.1. Análise de oracións compostas coordinadas 2.2. Análise de oracións compostas subordinadas	CCL, CAA, CD

8. FONOLOXÍA E FONÉTICA

- Fonemas, sons e letras - Sistema vocálico e consonántico do galego - Alteracións do sistema vocálico e consonántico	1. Estudiar a natureza dos fonemas e sons do idioma.	1.1. Coñece o sistema vocálico galego e as súas variacións	CCL, CAA, CD
	2. Estudiar o sistema vocálico e consonántico do galego	1.2. Coñece o sistema consonántico galego e as súas variacións	CCL, CAA, CD
	3. Estudiar as alteracións no vocalismo tónico e átono	1.3 Realiza transcripcións fonolóxicas utilizando o Alfabeto Fonético Internacional	CCL, CAA, CD
	4. Estudiar as variacións no sistema consonántico	1.4 Identifica alteracións	

	galego	nos sistemas vocálico e consonántico da lingua	
--	--------	--	--

9. SEMÁNTICA

<ul style="list-style-type: none"> - Familias léxicas, campos semánticos - Sinonimia, antonimia, polisemia e homonimia - Os cambios semánticos - Segmentación de palabras (lexemas, morfemas derivativos e morfemas flexivos) - Derivación, composición e parasíntese 	1. Entender os conceptos básicos relacionados coa semántica e a lexicoloxía	1.1. Elabora familias léxicas e campos semánticos	CCL, CAA, CD
		1.2. Identifica palabras nas que se dea unha relación de antonimia, e sinonimia	CCL, CAA, CD
		1.3. Identifica palabras nas que se dea unha relación de polisemia e de homonimia	CCL, CAA, CD
	2. Entender a formación das palabras e os procedementos que se utilizan para ela	2.1. Segmenta en constituíntes mínimas identificándoas as compoñentes de determinadas palabras 2.2. Analiza os cambios semánticos que sufriron determinadas palabras	CCL, CAA, CD

		2.3 Identifica os prefixos e sufixos grecolatinos que se utilizan na formación do léxico do galego	
--	--	--	--

10.- A LITERATURA GALEGA do século XX e principios do XXI

<p>- Periodización da literatura galega.</p> <p>- A literatura galega no século XX e principios do XXI</p> <p>- A Xeración das Irmandades</p> <p>- As vangardas de principios de século</p> <p>- A Xeración Nós</p>	<p>1. Entender o concepto de «período literario» e coñecer os períodos e movementos da nosa literatura.</p>	<p>1.1. Define "literatura" e "texto literario", caracteriza os diferentes xéneros e analiza os seus principais recursos formais e describe a cronoloxía xeral da historia da literatura galega.</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>
		<p>1.2. Compara textos de diferentes xéneros, caracterizándoos a partir dos seus trazos formais e estruturais definitorios.</p>	<p>CCL, CAA, CD</p>

<p>- A literatura do exilio</p> <p>- Literatura despois da Guerra Civil: lírica, prosa e teatro</p> <p>- Nova Narrativa, Nova Poesía e Novo Teatro</p> <p>- Literatura dos anos 80, 90 e principios do século XXI: poesía, narrativa e teatro</p>		1.3. Adscribe á súa época autores/as e textos destacados da historia da literatura galega.	CCL, CAA, CD
	2. Coñecer o contexto histórico, social e cultural no que xurdiu a literatura do século XX	2.1. Analiza o contexto histórico (sociedade, economía, cultura) no que se desenvolveu a literatura galega do século XX	CCL, CAA, CD
		2.2 Identifica e analiza diferentes textos desta época	
	3. Coñecer o contexto histórico, social e cultural no que xurdiu a literatura de principios do século XXI	3.1. . Analiza o contexto histórico (sociedade, economía, cultura) no que se desenvolveu a literatura galega de principios do século XXI	CCL, CAA, CD
		3.2. Identifica e analiza diferentes textos desta época	

	4. Coñecer a metodoloxía que hai que seguir para analizar o contido dun texto literario	4.1. Interpreta e comenta o contido dun texto literario: resumo e tema	CCL, CAA, CD
	5. Utilizar con corrección ortográfica, gramatical, léxica e textual a lingua.	5.1. Exprésate oralmente e por escrito de forma correcta e adecuada.	CCL, CAA, CSIEE
	6. Utilizar fontes de información impresas ou dixitais no proceso de aprendizaxe.	6.1. Emprega diferentes fontes de información para ampliar coñecementos, resolver dúbidas e avanzar na aprendizaxe autónoma.	CCL, CAA, CSIEE
	7. Analizar un texto a partir dunhas pautas dadas. O comentario crítico e a creación de pautas para establecer argumentos	7.1. Comprende un texto, resume o contido, establece o tema, analiza a estrutura, elabora un comentario crítico e análízao lingüisticamente.	CCL, CAA, CSIEE

ANEXO II

LINGUA PORTUGUESA

CURSO 2020-21

ÍNDICE

1. Introducción e contextualización.....	360
2. Obxectivos e contidos (1º,2º,3º,4ºESO)+ Temporalización (1º,3ºESO)	360
1ºESO LP.....	381
2ºESO LP.....	402
3ºESO LP.....	426
4ºESO LP.....	437
3. Grao mínimo de consecución para superar a materia.....	440
4. Procedementos e instrumentos de avaliación.....	441
5. Concrecións metodolóxicas.....	441
6. Materiais e recursos didácticos	443
7. Criterios sobre avaliación, cualificación e promoción do alumnado.....	449
8. Actividades.....	449
9. Medidas de atención á diversidade.....	449
10. Tratamento dos elementos transversais.....	453
11. Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e práctica docente	as recollidas para a programación de lingua galega e literatura.
12. Deseño da avaliación inicial.....	séguense as directrices recollidas para Lingua e Literatura Galega
13. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes.....	as recollidas para a programación de lingua galega e literatura.
14. Mecanismos de revisión e avaliación da programación... as recollidas para a programación de lingua galega e literatura.	
15. Plan Lector.....	453

LINGUA PORTUGUESA

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Esta programación axústase aos requirimentos legislativos da LOMCE (DECRETO 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia).

Neste curso 2017-18, contamos con un grupo de 1º de ESO e outro de 3º de ESO. Incluímos o currículo de toda a ESO por tratarse de bloques de nivel A1 (1º e 2º ESO) e A2 (3º e 4º ESO) respectivamente. Por outra parte, o programa de 2º de ESO serviranos de referencia no inicio de curso para o alumnado de 3º, tal e como se verá na programación de aula.

Aparecen as temporalizacións, coa programación de aula nos cursos de 1º de ESO, 2º de ESO e 3º de ESO (a programación de aula ou temporalización de 4º de ESO non aparece por non contarmos con grupo de 4º de ESO).

As bondades do ensino do portugués na Galiza

O coñecemento do portugués inflúe na valorización positiva do galego e reforza a aprendizaxe do noso idioma e da súa historia, contribuíndo a depuralo de castelanismos. Non podemos esquecer, por outra parte, o forte vínculo que supón a base común do tronco lingüístico galego-portugués, tanto no referente á Lingua como á Literatura, Historia, e Cultura, factores todos eles que nos unen ao que constitúe actualmente a Lusofonía.

A proximidade física do territorio portugués favorece a práctica e o uso da lingua que se vai estudar nas aulas.

O dominio da Lingua Portuguesa acrecenta as saídas laborais do noso alumnado sobre todo pola proximidade de Portugal.

Cada vez son máis as empresas ou particulares de Galicia que traballan en Portugal, ou para o país veciño, e demandan profesionais coñecedores do seu idioma. Tamén o Eixo Atlántico e a creación da Eurorexión Galicia-Norte de Portugal contribúen a aumentar as relacións institucionais e de todo tipo entre os dous lados fronteirizos. Así, o alumnado galego é o mellor posicionado da UE para aprender portugués dada a súa proximidade territorial e lingüística. En pouco tempo pode acadar un nivel óptimo de portugués, polo que se constitúe nunha materia atractiva e útil para o alumnado e para o conxunto da sociedade galega.

O dominio da Lingua Portuguesa acrecenta as saídas laborais no Brasil, potencia emerxente que concentra 200 millóns de falantes.

O portugués é lingua de traballo da UE, do Mercosul, da OEA e a Unión Latinaentre outros organismos supra-estatais.

O portugués fálano uns 220 millóns de persoas en catro dos cinco continentes (Europa, América, África, Asia) .

Estáselle, daquela, a ofertar ao alumnado unha aprendizaxe moi útil para a súa vida de relación humana, cultural e laboral.

Características básicas da programación

Trátase dunha programación de carácter elemental (niveis A1: 1 e 2º de ESO e niveis A2: 3º e 4º de ESO), axustada aos contidos elementais da lingua para atinxir un nivel básico de oralidade e escrita en situacións cotiás da vida.

Ao tempo, faise un achegamento á cultura da Lusofonía, tendo en conta as diferentes variedades e a pluralidade de comunidades e países que a integran. Este aspecto irá en aumento nos sucesivos cursos.

A metodoloxía será activa e de enfoque comunicativo, tratando de dar peso á oralidade e ás audicións, isto é, as competencias de expresión e comprensión oral, utilizando todas as ferramentas ao noso alcance (audicións reais e de manuais, material audiovisual, Internet, simulación de situacións da vida real...) e tendo en conta as competencias clave que deben ser acadadas. Obviamente as competencias de expresión e comprensión escrita serán atendidas a través dos recursos didácticos ao noso alcance (libro de texto, textos da rede, lecturas, actividades escritas...)

O plurilingüismo e a interculturalidade no proceso formativo global en linguas.

A educación plurilingüe e intercultural considera, con carácter xeral, a aprendizaxe de todas as linguas e culturas e, de xeito específico, os enfoques plurais transversais e integradores no seu ensino e na súa aprendizaxe. A súa finalidade é retirar barreiras artificiais entre as linguas, e promover o uso integral do repertorio lingüístico, discursivo, estratéxico e intercultural que posúe o alumnado e que vai adquirindo ao longo das súas diversas experiencias lingüísticas dentro e fóra do ámbito educativo. Así, o alumnado realizará transferencias dos coñecementos e experiencias lingüísticas adquiridos nunha lingua para abordar tarefas de comunicación, creación e aprendizaxe noutra lingua diferente. Esta capacidade de transferencia non só permite descubrir as regularidades dunha lingua total ou parcialmente descoñecida e relacionalas, desde o punto de vista teórico, coas regularidades observadas, ou identificar termos emparentados en todas as linguas (en maior medida no caso do

portugués), senón que, ademais, promove a tolerancia perante palabras descoñecidas, nomeadamente importante nos contextos de comprensión que necesitan a fluidez, como son a lectura extensiva e a comprensión de textos orais sen posibilidade de verificación do entendido. A competencia plurilingüe facilitará, así, a inferencia de significados e o desenvolvemento de competencias heurísticas eficaces para identificar os elementos esenciais e secundarios nun texto descoñecido.

Pola súa banda, mediante o diálogo intercultural póñense en xogo dispositivos de relación social esenciais.

No contexto escolar, a aprendizaxe das linguas está dirixida ao logro de obxectivos similares, aínda que con diferentes niveis de dominio. Por iso, un estudo integrado de todas as linguas posibilita, por unha banda, que os contidos, as estratexias e os procesos traballados nunha lingua sexan igualmente utilizados nas actividades lingüísticas de comprensión e produción nas demais e, por outra, que se poida focalizar, no proceso de ensino e aprendizaxe, nos elementos diferenciadores e en todos aqueles aspectos que teñen incidencia directa na capacidade de comunicarse adecuadamente. Xa que logo, o coñecemento morfolóxico ou léxico dunha lingua pode axudar á comprensión noutra lingua; as estratexias de comprensión de lectura desenvolvidas nunha lingua poden ser transferidas para a lectura noutros idiomas; o coñecemento da estrutura dos textos descritivos permitirá producilos en calquera lingua; e o coñecemento das normas que ordenan as relacións entre xeracións, sexos, clases e grupos sociais nunha lingua informa e sensibiliza sobre a necesidade de coñecer e respectar as normas que rexen a dimensión social do uso da lingua noutra comunidade lingüística.

Por outra parte, o tratamento integrado das linguas debe considerar o punto de partida diferente de cada unha delas. Daquela, non se pode esquecer a situación de minorización da lingua galega, que cómpre atender e dinamizar adecuadamente. Con esa finalidade, é preciso favorecer o uso e a aprendizaxe desta lingua de xeito que se impulse a súa normalización e se venzan as dificultades da súa menor presenza e repercusión social, motivadas en moitos casos por prexuízos que cómpre desmontar e superar. O alumnado galego debe rematar a súa escolarización co nivel de usuario/a competente nas dúas linguas oficiais, galego e castelán, o que implica a utilización adecuada e eficaz de ambas as linguas nun amplo repertorio de situacións comunicativas, propias de diferentes ámbitos, cun grao crecente de formalidade e complexidade.

O dito anteriormente converte o portugués nunha vía estimable de eliminación de prexuízos arredor do galego, favorecida polo posicionamento deste como unha das linguas maioritarias no contexto internacional (arredor de 200 millóns de falantes estendidos por todo o planeta), e conferíndolle, xa que logo, como se diría na lingua irmá unha “mais valia” á lingua galega que reforce a súa utilidade e estatus.

Finalmente, a situación de sociedade multilingüe e plural en que vivimos solicita un enfoque metodolóxico de carácter plurilingüe que potencie o desenvolvemento comunicativo do alumnado nas linguas que adquira ao longo da súa vida, con independencia da diferenza de fins e niveis de

dominio con que as utilice, e que o faga consciente da riqueza que supón ser unha persoa plurilingüe para o desenvolvemento cognitivo e social, e para o éxito escolar. Isto implica un tratamento integrado das linguas que o alumnado está a aprender nas aulas.

Ademais, nos centros docentes teñen presenza linguas estranxeiras, que tamén son abordadas na aula desde un enfoque comunicativo e intercultural, xa que o coñecemento dos valores e as crenzas compartidas por grupos sociais doutros países resulta esencial para a comunicación nesta sociedade globalizada. Así, para o tratamento integrado de linguas é preciso que, igual que acontece non caso das dúas linguas cooficiais, haxa unha coordinación entre o profesorado destas e o de linguas estranxeiras, para evitar a repetición de contidos na liña das que se mencionaron para as linguas ambientais, e para unificar a terminoloxía. Non se pode esquecer que o achegamento do alumnado á lingua estranxeira se produce, na maior parte dos casos, partindo das linguas próximas, a materna e ambientais.

Para a posta en práctica destes currículos integrados e o logro dos obxectivos plurilingües e interculturais que se perseguen, o profesorado é un elemento determinante, xa que deberá potenciar unha metodoloxía adecuada para levar a cabo enfoques comunicativos e proxectos plurais e transversais, promover a reflexión metacomunicativa e metalingüística e o contraste entre linguas, ou asegurar accións coordinadas entre os departamentos lingüísticos para decidir, entre outros, desde que lingua abordar o estudo dos xéneros discursivos ou as estratexias e os procesos cognitivos que están na base das actividades lingüísticas. A finalidade é construír en cada centro docente a coherencia pedagóxica no ensino das linguas.

As materias cuxos currículos se desenvolven ao abeiro desta introdución, as de linguas, teñen como obxectivo o desenvolvemento da competencia comunicativa do alumnado, entendida en todas as súas vertentes: pragmática, lingüística, sociolingüística e literaria. Daquela, achegan as ferramentas e os coñecementos necesarios para se desenvolver satisfactoria e eficazmente en calquera situación de comunicación da vida privada, social e profesional. Eses coñecementos, que articulan os procesos de comprensión e expresión oral por unha banda, e de comprensión e expresión escrita por outra, constitúen instrumentos esenciais para a aprendizaxe no ámbito educativo e, posteriormente, ao longo da vida.

As materias lingüísticas, e dentro delas, as linguas estranxeiras, perseguen o obxectivo último de contribuír á formación de cidadás e cidadáns cunha competencia comunicativa que lles permita interactuar satisfactoriamente en todos os ámbitos que forman e van formar parte da súa vida. Isto esixe unha reflexión sobre os mecanismos de usos orais e escritos da súa propia lingua, e das outras linguas que estudan e coñecen, e a capacidade de interpretar e valorar o mundo, de formar as súas opinións propias, claras e fundamentadas, e de sentir satisfacción, a través da lectura crítica de obras literarias.

A materia de **Segunda Lingua Estranxeira** está organizada en **cinco bloques** que se corresponden coas actividades de lingua que, tal como as define o MCER, supoñen o exercicio da **competencia lingüística comunicativa** dentro dun ámbito específico para procesar (en forma de comprensión ou de expresión) un ou máis textos co fin de realizar unha tarefa: comprensión de textos orais, produción de textos orais (expresión e interacción), comprensión de textos escritos e produción de textos escritos (expresión e interacción). Para a súa realización, estas actividades requiren a competencia comunicativa, polo que se inclúe un quinto bloque no que se recollen os elementos que abrangue a competencia comunicativa (lingüísticos, sociolingüísticos e pragmáticos), así como as experiencias lingüísticas noutras linguas. Todos estes elementos do quinto bloque relaciónanse entre si e interactúan na realización das actividades lingüísticas comunicativas de comprensión, produción e interacción. Isto supón que, para cada tarefa comunicativa descrita nos estándares, cumprirá incorporarse o conxunto dos contidos recollidos no quinto bloque para a realización do bloque de actividade lingüística que corresponda. Da mesma maneira, para avaliar o grao de adquisición de cada estándar de aprendizaxe dunha determinada actividade de lingua, deberán aplicarse todos os criterios de avaliación recollidos e descritos para a actividade correspondente, así como aqueles do quinto bloque que correspondan.

2. OBXECTIVOS E CONTIDOS

Lingua Portuguesa 1º ESO

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Bloque 1. Comprensión de textos orais			
a c d i	B1.1. Uso de estratexias de comprensión das mensaxes orais: Uso do contexto verbal e non verbal, e dos coñecementos previos sobre a situación (quen fala a quen, con que intencións, onde e cando) que dan lugar a inferencias do significado baseadas no contexto. Uso dos coñecementos referenciais sobre o tema.	B1.1. Comprender preguntas e informacións sinxelas relativas á información persoal moi básica (nome, idade, gustos, etc.), así como instrucións e peticións elementais relativas ao comportamento na aula. B1.2. Usar estratexias básicas de comprensión do sentido xeral, a información esencial, os puntos e as ideas principais, ou os detalles relevantes do texto: anticipación do contido xeral do que se escoita con axuda de elementos verbais e non verbais, e uso dos coñecementos previos sobre a situación (quen fala a	SLEB1.1. Comprende preguntas básicas moi sinxelas e habituais sobre asuntos persoais ou educativos (nome, idade, enderezo, nivel de estudos, etc.) sempre que se fale de xeito pausado e ben articulado, e se repita se o necesita.	CCL CD CAA CCEC
			SLEB1.2. Comprende frases e expresións	

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>Identificación de palabras clave.</p> <p>Adaptación da escoita á súa finalidade (global e/ou específica).</p> <p>Identificación dos recursos lingüísticos ou temáticos adquiridos.</p> <p>Inferencia do significado probable das palabras ou das frases que descoñece, a partir do contexto e das experiencias e os coñecementos transferidos desde as linguas que coñece á lingua estranxeira.</p> <p>B1.2. Tolerancia da comprensión parcial ou vaga nunha situación comunicativa.</p> <p>B1.3. Perseveranza no logro da comprensión oral, reescoitando o texto gravado ou solicitando repetición ou reformulacións do dito.</p> <p>B1.4. Memorización de expresións orais breves significativas (saúdos, despedidas, consignas de aula, preguntas sobre idade, orixe, etc.).</p>	<p>quen, con que intencións, onde e cando) que dan lugar a inferencias do significado baseadas no contexto, e as experiencias e os coñecementos transferidos desde as linguas que coñece.</p> <p>B1.3. Comprender o sentido global e as informacións específicas máis relevantes de mensaxes orais sinxelas e moi básicas (por exemplo, seguir instrucións ou indicacións, identificar persoas, obxectos e lugares descritos cun vocabulario básico) emitidas cara a cara, gravadas ou en soporte multimedia, sobre situacións habituais de comunicación, se se fala moi amodo e con moita claridade.</p> <p>B1.4. Comprender o esencial en conversas moi básicas e breves sobre temas cotiáns habituais e de necesidade inmediata, previamente traballados, relativas ao ámbito persoal, sempre que se fale con lentitude, articulando de forma clara e comprensible.</p>	<p>habituais relacionadas con necesidades inmediatas (números, datas, prezos, etc.) e temas con que teña moita familiaridade, e segue instrucións e consignas de aula.</p> <p>SLEB1.3. Comprende o sentido global e a información máis relevante de textos orais breves (instrucións e comunicados) con estruturas previamente traballadas, léxico moi común relacionado con necesidades inmediatas, procedentes de medios audiovisuais ou de internet, sempre que se fale de xeito pausado e ben articulado, e poida volver escoitar o dito.</p> <p>SLEB1.4. Comprende a información esencial en conversas breves e moi sinxelas nas que participa, que traten sobre temas familiares como, por exemplo, un/unha mesmo/a, a familia, a escola, o tempo libre, ou a descrición moi básica dunha persoa, un obxecto ou un lugar.</p>	<p>CAA CCEC</p> <p>CCL CAA CCEC CD</p> <p>CCL CAA CCEC CD</p>
	Bloque 2. Producción de textos orais			
a c d i	<p>B2.1. Estratexias de produción:</p> <p>Planificación:</p> <p>Identificación do contexto, o destinatario e a finalidade da produción ou da interacción.</p> <p>Adecuación do texto ao destinatario, ao contexto e á canle, escollendo os expoñentes lingüísticos necesarios para lograr a intención comunicativa</p> <p>Execución:</p> <p>Concepción da mensaxe con claridade, distinguindo a súa idea ou as ideas principais, e a súa estrutura básica.</p> <p>Activación dos coñecementos previos sobre modelos e secuencias de interacción, e elementos lingüísticos previamente</p>	<p>B2.1. Pronunciar de xeito intelixible, aínda que se cometan erros de pronuncia polos que as persoas interlocutoras teñan que solicitar repeticións para entender a mensaxe.</p> <p>B2.2. Interactuar de xeito sinxelo en intercambios claramente estruturados, utilizando fórmulas moi básicas relativas a saúdos, despedidas, agradecementos e presentacións, colaborando para entender e facerse entender.</p> <p>B2.3. Intercambiar de xeito intelixible información sobre si mesmo/a e sobre accións e nocións (horarios, datas, cantidades) moi habituais da vida diaria, usando un repertorio básico de palabras e frases moi simples memorizadas, e facéndose comprender aínda que a persoa interlocutora necesite que se repita ou repetir o dito.</p> <p>B2.4. Dar e obter información sobre datos básicos persoais (idade, lugar de residencia, familia, orixe, gustos, posesións, etc.), utilizando un repertorio moi básico de expresións moi</p>	<p>SLEB2.1. Na maioría das actividades de aula, amosa unha actitude positiva polo uso da lingua estranxeira en diferentes situacións comunicativas, esforzándose por utilizala aínda que teña que recorrer a outras linguas para pedir axuda ou aclaracións.</p> <p>SLEB2.2. Fai e responde intelixiblemente e con accións colaborativas, preguntas sinxelas sobre si mesmo/a e sobre actividades moi comúns da vida diaria e do tempo libre en situacións de comunicación significativas para a súa idade e o seu nivel escolar.</p> <p>SLEB2.3. Desenvólvese entendendo o suficiente e facéndose entender en situacións moi</p>	<p>CCL CD CAA CCEC</p> <p>CCL CAA CCEC CD</p> <p>CCL CAA</p>

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>asimilados e memorizados.</p> <p>Expresión da mensaxe con claridade, coherencia básica e estrutura adecuada, e axustándose, de ser o caso, aos modelos e ás fórmulas de cada tipo de texto memorizados e traballados na clase previamente.</p> <p>Reaxuste da tarefa (emprender unha versión máis modesta) ou da mensaxe (facer concesións no que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos lingüísticos dispoñibles.</p> <p>Compensación das carencias lingüísticas mediante procedementos lingüísticos e paralingüísticos</p> <p>Lingüísticos: Modificación de palabras de significado parecido. Definición ou paráfrase dun termo ou expresión. Uso da lingua materna ou "estranxeirización" de palabras da lingua meta. Petición de axuda.</p> <p>Paralingüísticos: Sinalación de obxectos, uso de deícticos ou realización de accións que aclaran o significado. Uso da linguaxe corporal culturalmente pertinente (acenos, expresións faciais, posturas, e contacto visual ou corporal). Uso de elementos cuasiléxicos (hum, puah, etc) de valor comunicativo.</p> <p>B2.2. Actitude de respecto cara a si mesmo/a e cara ás demais persoas para comprender e facerse comprender.</p> <p>B2.3. Rutinas ou modelos elementais de interacción segundo o tipo de situación de</p>	<p>sinxelas e habituais sobre estes datos.</p>	<p>habituais relacionadas con necesidades inmediatas nas que pide e se dá información sobre lugares, horarios, datas, prezos, cantidades e actividades máis comúns para a súa idade e o seu nivel escolar.</p> <p>SLEB2.4. Participa en conversas informais breves e moi básicas, cara a cara, nas que establece contacto social elemental, intercambia información moi básica, manifesta os seus gustos, fai invitacións elementais e ofrecementos, e pide e dá indicacións moi básicas para ir a un lugar.</p> <p>SLEB2.5. Preséntase e dá e obtén información básica e sinxela sobre si mesmo/a e sobre gustos, preferencias e intereses relativos a temas moi cotiáns, en conversas moi básicas sobre temas predicibles, se pode solicitar, con preguntas sinxelas e directas, a colaboración da persoa interlocutora para entender e facerse entender.</p>	<p>CCEC CD</p> <p>CCL CAA CCEC</p> <p>CCL CAA CCEC</p>

Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	comunicación (chegada e saída do centro docente, conversa telefónica, compravenda, etc.), igualmente cotiás e moi básicas.			
Bloque 3. Comprensión de textos escritos				
a c d i	<p>B3.1. Estratexias de comprensión:</p> <p>Mobilización de información previa sobre o tipo de tarefa e o tema, a partir da información superficial: imaxes, organización na páxina, títulos de cabeceira, etc.</p> <p>Identificación do tipo de lectura demandado pola tarefa (en superficie ou oceánica, selectiva, intensiva ou extensiva)</p> <p>Distinción de tipos de comprensión necesarios para a realización da tarefa (sentido xeral, información esencial e puntos principais).</p> <p>Formulación de hipóteses sobre contido e contexto.</p> <p>Inferencia e formulación de hipóteses sobre significados a partir da comprensión de elementos significativos, lingüísticos e paratextuais, e do coñecemento e as experiencias noutras linguas.</p> <p>Reformulación de hipóteses a partir da comprensión de novos elementos.</p> <p>B3.2. Soletreo e asociación de grafía, pronunciación e significado a partir de modelos escritos e expresións orais coñecidas.</p>	<p>B3.1. Utilizar estratexias de lectura (recursos ás imaxes, títulos e outras informacións visuais, e aos coñecementos previos sobre o tema ou a situación de comunicación, e aos transferidos desde as linguas que coñece), identificando a información máis importante e deducindo o significado de palabras e expresións non coñecidas.</p> <p>B3.2. Seguir instrucións básicas e comprender avisos, obrigas e prohibicións moi sinxelas e predicibles, e traballadas previamente.</p> <p>B3.3. Comprender información relevante e previsible en textos breves, moi sinxelos e ben estruturados, con conectores moi básicos e relativos a temas da propia experiencia.</p> <p>B3.4. Comprender textos propios de situacións cotiás próximas, como invitacións, felicitacións, notas, avisos, billetes de transporte, entradas, etiquetas ou xogos coñecidos.</p>	SLEB3.1. Comprende con fluidez textos adaptados relativos a temas do seu interese.	CCL CAA CCEC CD
			SLEB3.2. Comprende avisos, obrigas e prohibicións básicas e predicibles, referidas a necesidades inmediatas, de estrutura moi sinxela, especialmente se contan con apoio visual.	CCL CAA CCEC
			SLEB3.3. Comprende información básica e sinxela de correspondencia persoal breve na que se fala de si mesmo/a e sobre gustos, preferencias e intereses referidos a temas moi cotiáns e propios da súa idade.	CCL CAA CCEC
			SLEB3.4. Comprende información esencial e localiza información específica en material informativo sinxelo como menús, horarios, catálogos e listas de prezos.	CCL CAA CCEC CD
Bloque 4. Producción de textos escritos				
a c d	<p>B4.1. Estratexias de produción:</p> <p>Planificación:</p> <p>Mobilización e coordinación das propias</p>	B4.1. Aplicar estratexias básicas para producir textos (elección da persoa destinataria, finalidade do escrito, planificación, redacción do borrador, revisión do texto e versión final) a partir de modelos moi estruturados e con axuda previa na aula.	SLEB4.1. Elabora textos sinxelos a partir de modelos, empregando expresións e enunciados traballados previamente, para transmitir información, ou con intencións	CCL CAA CCEC

Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
i	<p>competencias xerais e comunicativas, co fin de realizar eficazmente a tarefa (repasar o que se sabe sobre o tema, o que se pode ou se quere dicir, etc.).</p> <p>Localización e uso adecuado de recursos lingüísticos ou temáticos (uso dun dicionario ou dunha gramática, obtención de axuda, etc.).</p> <p>Uso de elementos coñecidos obtidos de modelos moi sinxelos de textos escritos, para elaborar os propios textos.</p> <p>Execución:</p> <p>Elaboración dun borrador seguindo textos modelo.</p> <p>Estruturación do contido do texto.</p> <p>Organización do texto en parágrafos curtos abordando en cada un unha idea principal, conformando entre todos o seu significado ou a idea global.</p> <p>Expresión da mensaxe con claridade, axustándose aos modelos e ás fórmulas de cada tipo de texto.</p> <p>Reaxuste da tarefa (emprender unha versión máis modesta) ou da mensaxe (facer concesións no que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos lingüísticos dispoñibles.</p> <p>Recurso aos coñecementos previos (utilizar frases feitas e locucións, do tipo "agora volvo", "paréceme ben", etc.).</p> <p>Revisión:</p> <p>Identificación de problemas, erros e repeticións.</p> <p>Atención ás convencións ortográficas e aos signos de puntuación.</p> <p>Presentación coidada do texto (marxes, limpeza, tamaño da letra, etc.).</p> <p>Reescritura definitiva.</p>	<p>B4.2. Completar documentos moi básicos nos que se solicite información persoal.</p> <p>B4.3. Escribir mensaxes moi sinxelas e moi breves con información, instrucións e indicacións moi básicas relacionadas con actividades cotiás e de inmediata necesidade.</p> <p>B4.4. Producir textos curtos a partir de modelos sinxelos e básicos, cunha finalidade determinada propia da súa idade e do seu nivel escolar, e cun formato preestablecido, en soporte tanto impreso como dixital, amosando interese pola presentación limpa e ordenada do texto.</p>	<p>comunicativas propias da súa idade e do seu nivel escolar.</p> <p>SLEB4.2. Completa un cuestionario sinxelo con información persoal moi básica e relativa ao seus datos persoais e intereses ou afeccións (nome, idade, enderezo, gustos, etc.).</p> <p>SLEB4.3. Escribe notas, listaxes, tarxetas postais, felicitacións e mensaxes en soporte dixital moi sinxelas e breves, relativas a necesidades inmediatas.</p> <p>SLEB4.4. Escribe correspondencia moi breve e sinxela, a partir dun modelo, substituindo unha palabra ou expresión por outra para unha funcionalidade ou tarefa determinada (felicitar, informar, preguntar, etc.) tanto de forma manuscrita como en formato dixital, cunha presentación limpa e ordenada.</p>	<p>CD</p> <p>CCL CAA CCEC CD</p> <p>CCL CAA CCEC CD</p> <p>CCL CAA CCEC CD</p>

Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Bloque 5: Coñecemento da lingua, e consciencia intercultural e plurilingüe			
a c d i o	<p>B5.1. Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos. Sons e fonemas vocálicos. Sons e fonemas consonánticos e as súas agrupacións. Procesos fonolóxicos máis básicos. Acento fónico dos elementos léxicos illados e na oración.</p> <p>B5.2. Patróns gráficos e convencións ortográficas Uso das normas básicas de ortografía da palabra. Utilización adecuada da ortografía da oración: coma, punto e coma, puntos suspensivos, parénteses e comiñas.</p> <p>B5.3. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: Recoñecemento e uso de convencións sociais básicas e normas de cortesía propias da súa idade e de rexistros informal e estándar, e da linguaxe non verbal elemental na cultura estranxeira. Achegamento a algúns aspectos culturais visibles: hábitos, horarios, actividades ou celebracións máis significativas; condicións de vida elementais (vivenda); relacións interpersoais (familiares, de amizade ou escolares), comida, lecer, deportes, comportamentos proxémicos básicos, lugares máis habituais, etc.; e a costumes, valores e actitudes moi básicos e máis evidentes sobre aspectos propios da súa idade nos países onde se fala a lingua estranxeira. Identificación dalgunhas similitudes e diferenzas elementais e máis significativas nos costumes cotiáns entre os países onde se fala a lingua estranxeira e o noso. Actitude receptiva e respectuosa cara ás persoas, os países e as comunidades</p>	<p>B5.1. Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación de uso máis básico, recoñecendo o seu significado evidente, e pronunciar e entoar con razoable comprensibilidade, aínda que teña que repetir varias veces para se facer entender.</p> <p>B5.2. Recoñecer e utilizar as convencións ortográficas, tipográficas e de puntuación, con corrección suficiente para o seu nivel escolar.</p> <p>B5.3. Utilizar para a comprensión e a produción de textos orais e escritos os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos adquiridos relativos a relacións interpersoais, comportamento e convencións sociais, respectando as normas de cortesía máis básicas nos contextos respectivos.</p> <p>B5.4. Producir textos e inferir o significado probable de palabras ou frases que descoñece a partir das experiencias e os coñecementos transferidos desde as linguas que coñece.</p> <p>B5.5. Distinguir e levar a cabo as funcións demandadas polo propósito comunicativo, mediante os expoñentes básicos das devanditas funcións e os patróns discursivos de uso máis habitual, e utilizar un repertorio léxico suficiente para comunicar no seu nivel escolar, sempre que sexan traballados en clase previamente.</p> <p>B5.6. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.</p>	<p>SLEB5.1. Identifica sons e grafías de fonemas básicos, produce con suficiente intelixibilidade léxico e estruturas moi básicas, e trazos fonéticos que distinguen fonemas (nasalización, sonorización, etc.), e iníciase no uso de patróns moi básicos de ritmo, entoación e acentuación de palabras e frases.</p>	<p>CCL CAA CCEC CD</p>

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>lingüísticas que falan outra lingua e teñen unha cultura diferente á propia.</p> <p>B5.4. Plurilingüismo: Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar a súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.</p> <p>Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais, e valorando as competencias que posúe como persoa plurilingüe.</p> <p>B5.5. Funcións comunicativas: Iniciación e mantemento de relacións persoais e sociais básicas propias da súa idade. Descrición de calidades físicas e abstractas moi básicas de persoas, obxectos, lugares e actividades. Narración de acontecementos e descrición de estados e situacións presentes, e expresión moi básica de sucesos futuros. Petición e ofrecemento de información e indicacións, e expresión moi sinxela de opinións e advertencias. Expresión do coñecemento, o descoñecemento e a certeza. Expresión da vontade, a intención, a orde, a autorización e a prohibición. Expresión do interese, a aprobación, o aprecio, a satisfacción e a sorpresa, así como os seus contrarios. Establecemento e mantemento básicos da comunicación e a organización elemental do discurso.</p> <p>B5.6. Léxico oral e escrito básico de uso común relativo a:</p>			

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>Identificación persoal elemental; vivenda, fogar e contexto; actividades básicas da vida diaria; familia e amizades; traballo, tempo libre, lecer e deporte; vacacións; saúde máis básica e cuidados físicos elementais; educación e estudo; compras básicas; alimentación e restauración; transporte, tempo meteorolóxico e tecnoloxías da información e da comunicación.</p> <p>Expresións fixas, enunciados fraseolóxicos moi básicos e moi habituais (saúdos, despedidas, preguntas por preferencias e expresión sinxelas de gustos) e léxico sobre temas relacionados con contidos moi sinxelos e predicibles doutras áreas do currículo.</p> <p>B5.7. Estruturas sintáctico-discursivas propias de cada idioma.</p>			

Contidos sintáctico-discursivos para 1º de ESO (Lingua portuguesa):

Portugués
<p>Expresión de relacións lóxicas: adición (<i>e, nem</i>); <i>disxunción (ou)</i>; <i>oposición/contraste (mas)</i>; causa (<i>porque</i>); comparación (<i>mais/menos/ tão + Adj./Adv.+ (do) que/ como /quanto; maior / mais pequeno...</i>).</p> <p>Relacións temporais (<i>antes, agora, depois</i>).</p> <p>Afirmación (<i>sentenzas declarativas afirmativas</i>).</p> <p>Exclamación (formas elípticas: <i>Que (+ Subst.) + Adj.</i>, p. ex. <i>Que dia lindo!</i>; <i>Que gentil!</i>).</p> <p>Negación (<i>sentenzas declarativas negativas con não, nunca</i>).</p> <p>Interrogación (<i>sentenzas interrogativas directas totais; sentenzas interrogativas directas QU-</i> (p. ex., <i>Quem fez o quê? Para que é isso?</i>).</p> <p>Expresión do tempo: pasado (<i>perfeito simples</i>); presente (<i>presente</i>).</p> <p>Expresión do aspecto: durativo (<i>estar a + Inf.</i>)</p> <p>Expresión da modalidade: factualidade (<i>frases declarativas</i>); permiso (<i>poder + Inf.; ser possível/permitido + Inf.</i>); intención (<i>pensar + Inf.; querer + Inf.</i>).</p> <p>Expresión da existencia (p. ex., <i>ser, estar, haver/ter</i>); a entidade (<i>substantivos contables/incontables</i>); pronomes (<i>tónicos</i>); determinantes.</p> <p>Expresión da cantidade (<i>singular/plural; numerais cardinais e ordinais</i>).</p> <p>Expresión do espazo (<i>preposicións e adverbios de lugar, localización, distancia</i>).</p> <p>Expresión do tempo (<i>expresións, preposicións, adverbios e locucións de tempo (momento puntual (p. ex. em 1999), divisións (p. ex., días, meses) e indicacións (p. ex., atrás, cedo, tarde) de tempo; anterioridade (ontem); posterioridade (depois, logo)</i>).</p>

Portugués

Expresión do modo (expresións, preposicións, adverbios e locucións prepositivas e adverbiais de modo, p. ex., *devagar, pior*).

2. (cont.) TEMPORALIZACIÓN Lingua Portuguesa 1º ESO*

Nota:

Esta temporalización ten en conta a secuenciación de contidos do manual de referencia:

- Livro do aluno Português XXI 1, nível A1: temas 1 a 6.
- Material audiovisual e impreso complementario que figura nos recursos.

TEMPORALIZACIÓN 1º ESO*

PRIMEIRO TRIMESTRE		
SEMANAS	DÍAS	CONTIDOS
1ª	16 e 18 de setembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B5.1, 2, 4 Tema 1 libro de texto + material audiovisual e impreso complementario: presentarse, morada, afeccións... Verbos: chamar-se, ser, morar, falar (pres. indicativo) Sons específicos (sibilantes sonoras e xordas). Peculiaridades ortográficas . Frases afirmativas

2ª	23 e 25 de setembro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B5.1, 2, 3, 4</p> <p>Tema 1 libro texto+ material audiovisual e impreso complementario: convencións sociais (saúdos, tratamento) da escola e vocabulario de elementos da aula. Verbos: ser, estar, haver (pres. indicativo) Alfabeto. Outros sons do portugués. Peculiaridades ortográficas . Frases afirmativas. Introdución á lusofonía.</p>
3ª	30 de setembro e 2 de outubro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2 B4.1, 2, 3, 4 B5.1, 2, 3, 4</p> <p>Tema 1 libro texto+ material audiovisual e impreso complementario: algunhas profesións, números (até o 20) Sons do portugués (b/v/f) Frases afirmativas, negativas.</p>
4ª	7 e 9 de outubro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2, 3 B4.2 B5.1, 2, 3, 4</p> <p>Tema 1 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: nacionalidades, países, cidades. Adxectivos, preposicións (de, em). Frases afirmativas, negativas e interrogativas.</p>
5ª	14 e 16 de outubro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B4.3,4 B5.1, 2, 3, 4</p> <p>Tema 1 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario:</p>

		Revisión do tema 1.
6ª	21 e 23 de outubro	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2, 3, 4 B4.3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 2 libro de texto+ material audiovisual complementario: A cidade e os seus elementos (lojas). Verbos: ser, estar, haver.(pres. indicativo) Locucións de lugar, demostrativos e preposicións. Frases afirmativas, negativas e interrogativas.
7ª	28 e 30 de outubro	B1.2, 3, 4, B2.1,2 ,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 2 libro de texto+ material impreso e audiovisual complementario: Acasa.MobiliarioPreposicións.Adx
8ª	4 e 6 de novembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 2 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Hotel. Vacacións. Verbos en indicativo (pasado)
9ª	11 e 13 de novembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 2 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario:

		As compras (roupa, alimentos...). Adxectivos, substantivos. Estruturas coloquiais do contexto.
10 ^a	18 e 20 de novembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 2 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Números até o 100. Repaso Tema 2
11 ^a	25 e 27 de novembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Material audiovisual e impreso complementario: Aspectos culturais da cultura portuguesa: a música tradicional e a contemporánea. Búsqueda de información e comunicación na aula.
12 ^a	2 e 4 de decembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Material audiovisual complementario: Aspectos culturais da cultura portuguesa: a música tradicional e a contemporánea. Búsqueda de información e comunicación na aula. Lectura de textos breves.
13 ^a	9 e 11 de decembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4

		Actividades de ampliación e consolidación. Lecturas breves literarias, frases feitas relacionadas cos temas 1 e 2.
14ª	16 e 18 de decembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B4.4 B5.1, 2, 3, 4 Actividades relacionadas co Nadal: costumes nos países lusófonos , culinaria...

SEGUNDO TRIMESTRE		
SEMANAS	DÍAS	CONTIDOS
1ª	7 e 8 de xaneiro (só 1 día)	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B5.1, 2, 4 Tema 3 do libro de texto + material audiovisual e impreso complementario: preguntar, pedir nas tendas, cafés ... Verbos: regulares e reflexivos (pres. indicativo) Preposicións e adverbios de tempo Frases interrogativas (...). Horas, partes do día. Días da semana. Queria... Ementa. Comidas e bebidas
2ª	13 e 15 de xaneiro	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 3 libro texto+ material audiovisual e impreso complementario: Falar de accións da vida cotiá e aquelas que ocorren no momento. Pedir, preguntar na papelaría

		Verbos: estar a+ infinitivo. Números do 101 ao 1000.
3ª	20 e 22 de xaneiro	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2 B4.1, 2, 3, 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 3 libro texto+ material audiovisual e impreso complementario: Ampliación e afirmación dos contidos vistos nas semanas anteriores. Expresar preferencia Frases interrogativas.
4ª	27 e 29 de xaneiro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2, 3 B4.2 B5.1, 2, 3, 4 Tema 3 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Adxectivos, preposicións e adverbios de tempo e lugar. Frases afirmativas, negativas e interrogativas. Comidas e bebidas das distintas partes da lusofonía.
5ª	3 e 5 de febreiro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2,3, 4 B4.3,4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 3 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Traballos breves complementarios e presentación na aula relacionados coas comidas e bebidas de distintos lugares.
6ª	10 e 12 de febreiro	B1.2, 3, 4,

		<p>B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2,3, 4 B4.3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 3 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Recetas de cociña e frases feitas con alimentos ou comidas (por exemplo: comer muito queijo...) Frases afirmativas, negativas e interrogativas.</p>
7 ^a	17 e 19 de febreiro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1,2 ,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 3 libro (ampliación) de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Búsqueda dunha receita de cociña e presentación na aula.</p>
8 ^a	24 e 26 de febreiro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 4 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Accións do día Verbos: convidar, aceptar, rexeitar... Actividades do tempo libre: viaxes... Países, cidades.</p>
9 ^a	2 e 4 de marzo	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 4 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Verbos: poder, querer, saber, ver, vir, ler...</p>

		Ter de/ir +inf. Preposicións de movemento, Pedir desculpa, concordar, discordar... Medios de transporte (e os seus elementos). Estruturas coloquiais do contexto.
10 ^a	9 e 11 de marzo	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 4 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Ao teléfono Repaso tema 4
11 ^a	16 e 18 de marzo	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Material audiovisual e impreso complementario: Convites Pasatempos Escrita dunha carta.

TERCEIRO TRIMESTRE		
SEMANAS	DÍAS	CONTIDOS
1 ^a	30 de marzo e 1 de abril	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B3.1

		<p>B4.1 B5.1, 2, 4 Tema 5 libro de texto + material audiovisual e impreso complementario: Facer plans. Verbos irregulares : fazer, dizer, trazer, (pres. indicativo) Comparativos e superlativos Posesivos</p>
2ª	6 e 8 de abril	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 5 libro texto+ material audiovisual e impreso complementario: Verbos irregulares (cont.): pedir, ouvir, pôr... Falar de vacacións, pasatempos. Preposicións e adverbios de tempo. Lugares de vacacións nos países da lusofonía.</p>
3ª	13 e 15 de abril	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2 B4.1, 2, 3, 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 5 libro texto+ material audiovisual e impreso complementario: Búsqueda de información e posta en común de lugares de vacacións dos países lusófonos. Comparar países e hábitos.</p>
4ª	20 e 22 de abril	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2, 3 B4.2 B5.1, 2, 3, 4 Tema 5 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Suxerir, aconsellar... Vestuario. Épocas festivas, estacións do ano. O tempo.</p>

		Cores. Ordinais.
5 ^a	27 e 29 de abril	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2,3, 4 B4.3,4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 5 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Revisión do tema 5 e ampliación: frases feitas e refráns do tempo, as estacións do ano...
6 ^a	4 e 6 de maio	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2,3, 4 B4..3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 6 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Correos. O banco. Solicitar información ou axuda. Verbos e expresións: “podia...”
7 ^a	11 e 13 de maio	B1.2, 3, 4, B2.1,2 ,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 2 libro de texto+ material audiovisual complementario: A farmacia. Médico. Doenzas.
8 ^a	18 e 20 de maio	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4

		<p>B5.1, 2, 3, 4 Tema 6 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Pedir unha cita médica por teléfono. Especialidades médicas. Síntomas.</p>
9ª	25 2 27 de maio	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 6 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: As tendas de roupa (roupa, alimentos, prezos...) Descricións físicas e psicolóxicas. Aconsellar, dar instrucións. Precisar de, deber... Demostrativos</p>
10ª	1 e 3 de xuño	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Ampliación tema 6 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Frases feitas e refráns relacionados coas saúde, a roupa, o diñeiro.</p>
11ª	8 e 10 de xuño	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.1, .3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Material audiovisual e impreso complementario: Aspectos culturais sobre a saúde e o diñeiro nos países da lusofonía.</p>
12ª	15 e 17 de xuño	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4</p>

	(22 de xuño: despedida)	B 4. 1, .3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Material audiovisual e impreso complementario: Búsqueda de información e comunicación na aula sobre aspectos do tema 6. Lectura de textos breves relacionados cos contidos dos temas 5 e 6.
--	-------------------------	---

2º de ESO

Segunda Lingua Estranxeira. 2º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comprensión de textos orais				
1.a 2.c 3.d 4.i	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Uso de estratexias de comprensión das mensaxes orais: <ul style="list-style-type: none"> – Uso do contexto verbal e non verbal, e dos coñecementos previos sobre a situación (quen fala a quen, con que intencións, onde e cando) que dan lugar a inferencias do significado baseadas no contexto; – Uso dos coñecementos referenciais sobre o tema. – Identificación de palabras clave. – Adaptación da escoita á súa finalidade (global e/ou específica) – Identificación dos recursos lingüísticos ou temáticos adquiridos. – Inferencia do significado probable das palabras ou das frases que descoñece, a partir do contexto e das experiencias e os coñecementos transferidos desde as linguas que coñece á lingua estranxeira. ▪ B1.2. Tolerancia da comprensión parcial ou vaga nunha situación comunicativa. ▪ B1.3. Perseveranza no logro da comprensión oral, reescoitando o texto gravado ou solicitando repetición ou reformulacións do dito. ▪ B1.4. Memorización de expresións orais breves significativas (saúdos, despedidas, consignas de aula, preguntas sobre idade, orixe, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender preguntas e informacións relativas á información persoal e pública moi básica (identificación persoal, gustos, etc.), así como instrucións e peticións elementais relativas ao comportamento e actividades na aula. ▪ B1.2. Usar estratexias básicas de comprensión do sentido xeral, a información esencial, os puntos e as ideas principais, ou os detalles relevantes do texto: anticipación do contido xeral do que se escoita con axuda de elementos verbais e non verbais, e uso dos coñecementos previos sobre a situación (quen fala a quen, con que intencións, onde e cando) que dan lugar a inferencias do significado baseadas no contexto, e as experiencias e os coñecementos transferidos desde as linguas que coñece. ▪ B1.3. Comprender o sentido global e as informacións específicas máis salientables de mensaxes orais sinxelas e moi básicas (por exemplo, onde e cando ocorre algo, seguir instrucións ou indicacións, identificar persoas que posúen algo, obxectos e lugares descritos cun vocabulario básico, etc.) emitidas cara a cara, gravadas ou en soporte multimedia, sobre situacións habituais de comunicación, se se fala moi amodo e con moita claridade. ▪ B1.4. Comprender o esencial en conversas moi básicas e breves sobre temas cotiáns habituais e de necesidade inmediata, previamente traballados, relativos ao ámbito persoal e público moi elemental, sempre que se fale con lentitude, articulando de forma clara e comprensible. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB1.1. Comprende preguntas básicas moi sinxelas e habituais sobre asuntos persoais ou educativos (información básica de carácter persoal, solicitudes de enderezo sinxelas a lugares moi coñecidos, etc.) sempre que se fale de xeito pausado e ben articulado, e se repita se o necesita. ▪ SLEB1.2. Comprende frases e expresións habituais relacionadas con necesidades inmediatas (datas, prezos, pequenas doenzas, etc.) e temas con que está moi familiarizado, e segue instrucións e consignas de aula. ▪ SLEB1.3. Comprende o sentido global e a información máis salientable de textos orais procedentes de medios audiovisuais ou de internet, breves como instrucións e comunicados, con estruturas previamente traballadas, léxico moi común relacionado con necesidades inmediatas e accións presentes moi habituais, sempre que se fale de xeito moi pausado e ben articulado, e poida volver escoitar o dito. • SLEB1.4. Comprende a información esencial en conversas breves e moi sinxelas nas que participa, que traten sobre temas familiares como, por exemplo, un/unha mesmo/a, a familia, a escola, o tempo libre, a descrición moi básica dunha persoa, un obxecto ou un lugar, e estados de saúde, sensacións e sentimentos moi elementais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CD <ul style="list-style-type: none"> 1.CCL 2.CAA 3.CCEC 4.CD <ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CD <ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CD
Bloque 2. Produción de textos orais				

Segunda Lingua Estranxeira. 2º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Estratexias de produción: <ul style="list-style-type: none"> – Planificación: <ul style="list-style-type: none"> – Identificación do contexto, do destinatario e da finalidade da produción ou da interacción. – Adecuación do texto ao destinatario, ao contexto e á canle, escollendo os expoñentes lingüísticos necesarios para lograr a intención comunicativa – Execución: <ul style="list-style-type: none"> – Percepción da mensaxe con claridade, distinguindo a súa idea ou ideas principais e a súa estrutura básica. – Activación dos coñecementos previos sobre modelos e secuencias de interacción, e elementos lingüísticos previamente asimilados e memorizados. – Expresión da mensaxe con claridade e coherencia básica, estruturándoa adecuadamente e axustándose, de ser o caso, aos modelos e ás fórmulas de cada tipo de texto memorizados e traballados na clase previamente. – Reaxuste da tarefa (emprender unha versión máis modesta) ou da mensaxe (limitar o que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos lingüísticos dispoñibles. – Compensación das carencias lingüísticas mediante procedementos lingüísticos e paralingüísticos. <ul style="list-style-type: none"> – Lingüísticos: 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Pronunciar de xeito intelixible, aínda que se cometan erros de pronuncia polos que as persoas interlocutoras teñan que solicitar repeticións para entender a mensaxe. ▪ B2.2. Interactuar de xeito sinxelo en intercambios claramente estruturados, utilizando fórmulas moi básicas relativas a saúdos, despedidas, agradecementos e presentacións, colaborando para entender e facerse entender. ▪ B2.3. Intercambiar de xeito intelixible información sobre si mesmo/a e sobre accións e nocións (horarios, datas e cantidades) moi habituais da vida diaria, usando un repertorio básico de palabras e frases moi simples memorizadas, e facéndose comprender aínda que a persoa interlocutora necesite que se repita ou repetir o dito. ▪ B2.4. Dar e obter información sobre datos básicos persoais e bens e servizos moi elementais, utilizando un repertorio moi básico de expresións moi sinxelas e habituais sobre estes datos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB2.1. Na maioría das actividades de aula, amosa unha actitude positiva polo uso da lingua estranxeira en diferentes situacións comunicativas, esforzándose por utilízala aínda que teña que recorrer a outras linguas para pedir axuda ou aclaracións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB2.2. Utiliza de xeito espontáneo as formas de cortesía máis sinxelas e habituais relativas a saúdos, despedidas, agradecementos e presentacións, colaborando para entender e facerse entender, e fai e responde intelixiblemente preguntas sinxelas sobre si mesmo/a e sobre actividades moi comúns da vida social diaria e do tempo libre, en situacións de comunicación significativas para a súa idade e o seu nivel escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB2.3. Desenvólvese entendendo o suficiente e facéndose entender en situacións moi habituais relacionadas coa xestión e transaccións moi sinxelas relativas a necesidades inmediatas, nas que pide e dá información sobre lugares, horarios, datas, prezos, cantidades e actividades máis comúns para a súa idade e o seu nivel escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CD

Segunda Lingua Estranxeira. 2º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> - Modificación de palabras de significado parecido. - Definición ou paráfrase dun termo ou expresión. - Uso da lingua materna ou "estranxeirizar" palabras da lingua meta. - Petición de axuda. - Paralingüísticos: <ul style="list-style-type: none"> - Sinalización de obxectos, uso de deícticos ou realización de accións que aclaran o significado. - Uso de linguaxe corporal culturalmente pertinente (acenos, expresións faciais, posturas, e contacto visual ou corporal). - Uso de elementos cuasiléxicos (hum, puah, etc.) de valor comunicativo. ▪ B2.2. Actitude de respecto cara a si mesmo/a e cara ás demais persoas para comprender e facerse comprender. ▪ B2.3. Rutinas ou modelos elementais de interacción segundo o tipo de situación de comunicación: chegada e saída do centro docente, conversa telefónica, compravenda e outras, igualmente cotiás moi básicas. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB2.4. Participa en conversas informais breves e moi básicas, cara a cara, e reacciona adecuadamente para establecer contacto social elemental, intercambiar información moi básica, manifestar os seus gustos, facer invitacións e ofrecementos elementais (invitar a ir a unha actividade, pedir ou ofrecer algo na clase, etc.), e pedir e dar indicacións moi básicas para ir a un lugar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB2.5. Preséntase e dá e obtén información básica e sinxela sobre si mesmo/a e sobre o funcionamento de bens e servizos relativos a temas moi cotiás (horarios dun museo, maneira de chegar, etc.), en conversas moi básicas sobre temas predicibles, se pode solicitar, con preguntas sinxelas e directas, a colaboración da persoa interlocutora para entender e facerse entender. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CD
Bloque 3. Comprensión de textos escritos				
▪ a	▪ B3.1. Estratexias de comprensión:	▪ B3.1. Utilizar estratexias de lectura (recursos ás imaxes,	▪ SLEB3.1. Comprende con fluidez textos adaptados	▪ CCL

Segunda Lingua Estranxeira. 2º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ d ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> – Mobilización de información previa sobre o tipo de tarefa e o tema, a partir da información superficial: imaxes, organización na páxina, títulos de cabeceira, etc. – Identificación do tipo de lectura demandado pola tarefa (en superficie ou oceánica, selectiva, intensiva ou extensiva). – Distinción de tipos de comprensión necesarios para a realización da tarefa (sentido xeral, información esencial e puntos principais). – Formulación de hipóteses sobre contido e contexto. – Inferencia e formulación de hipóteses sobre significados a partir da comprensión de elementos significativos, lingüísticos e paratextuais, e do coñecemento e as experiencias noutras linguas. – Reformulación de hipóteses a partir da comprensión de novos elementos. ▪ B3.2. Soletreo e asociación de grafía, pronuncia e significado a partir de modelos escritos e expresións orais coñecidas. ▪ ▪ ▪ ▪ 	<p>aos títulos e a outras informacións visuais, aos coñecementos previos sobre o tema ou sobre a situación de comunicación, e aos transferidos desde as linguas que coñece), identificando a información máis importante e deducindo o significado de palabras e expresións non coñecidas.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Seguir instrucións e consignas básicas, e comprender avisos, obrigas e prohibicións moi sinxelas e predicibles e traballadas previamente, referidas a necesidades inmediatas, de estrutura moi sinxela e con apoio visual. ▪ B3.3. Comprender información relevante e previsible en textos breves, moi sinxelos e ben estruturados, con conectores moi básicos e relativos a coñecementos e experiencias propias da súa idade. ▪ B3.4. Comprende textos propios de situacións cotiás próximas onde se dan a coñecer bens se servizos ou acontecementos (anuncios publicitarios elementais, folletos, catálogos, invitacións, etc.), e con apoio visual cando teña certa dificultade. 	<p>relativos a temas do seu interese.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB3.2. Comprende avisos, obrigas, prohibicións e consignas básicas e predicibles, referidas a necesidades inmediatas, de estrutura moi sinxela, especialmente se contan con apoio visual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB3.3. Comprende información básica e moi sinxela de correspondencia persoal breve na que se fala de si mesmo/a e sobre sentimentos, preferencias e afeccións, referidos a temas moi cotiás e propios da súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB3.4. Comprende información esencial e localiza información específica en material informativo moi sinxelo, e con apoio visual, sobre temas coñecidos como actividades escolares e de lecer, hábitos saudables, etc., próximos á súa idade e á súa experiencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CD
Bloque 4. Producción de textos escritos				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Estratexias de produción: <ul style="list-style-type: none"> – Planificación: <ul style="list-style-type: none"> – Mobilización e coordinación das propias competencias xerais e comunicativas co fin de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Aplicar estratexias básicas para producir textos (elección da persoa destinataria, finalidade do escrito, planificación, redacción do borrador, revisión do texto e versión final) a partir de modelos moi estruturados e con 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB4.1. Elabora textos sinxelos a partir de modelos, empregando expresións e enunciados traballados previamente, para transmitir información ou con intencións comunicativas propias da súa idade e do seu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA

Segunda Lingua Estranxeira. 2º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ i	<p>realizar eficazmente a tarefa (repassar o que se sabe sobre o tema, o que se pode ou se quere dicir, etc.).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Localización e uso adecuado de recursos lingüísticos ou temáticos (uso dun dicionario ou dunha gramática, obtención de axuda, etc.). - Uso de elementos coñecidos obtidos de modelos moi sinxelos de textos escritos, para elaborar os propios textos. <p>- Execución:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaboración dun borrador seguindo textos modelo. - Estruturación do contido do texto. - Organización do texto en parágrafos curtos abordando en cada un unha idea principal, conformando entre todos o seu significado ou a idea global. - Expresión da mensaxe con claridade axustándose aos modelos e ás fórmulas de cada tipo de texto. - Reaxuste da tarefa (emprender unha versión máis modesta) ou da mensaxe (limitar o que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos lingüísticos dispoñibles. - Recurso aos coñecementos previos (utilizar frases feitas e locucións, do tipo "agora volvo", "paréceme ben", etc.). <p>- Revisión:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificación de problemas, erros e repeticións. - Atención ás convencións ortográficas e aos signos de puntuación. <p>-</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presentación coidada do texto (marxes, limpeza, tamaño da letra, etc.). - Reescritura definitiva. 	<p>axuda previa na aula.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Completar documentos moi básicos nos que se solicite información persoal. ▪ B4.3. Escribir mensaxes moi sinxelas e moi breves con información, instrucións e indicacións moi básicas relacionadas con actividades cotiás e de necesidade inmediata. ▪ B4.4. Producir textos curtos a partir de modelos sinxelos e básicos, cunha finalidade determinada propia da súa idade e do seu nivel escolar, e cun formato preestablecido, en soporte tanto impreso como dixital, amosando interese pola presentación limpa e ordenada do texto. 	nivel escolar.	▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB4.2. Completa un cuestionario sinxelo con información persoal moi básica e relativa aos seus datos persoais, aos seus intereses ou ás súas afeccións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB4.3. Escribe avisos, notas, instrucións, tarxetas postais, felicitacións, bandas deseñadas, tiras cómicas e mensaxes en soporte dixital moi sinxelas e breves, relativos a actividades presentes e a necesidades inmediatas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB4.4. Escribe correspondencia moi breve e sinxela, a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

Segunda Lingua Estranxeira. 2º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			partir dun modelo, substituíndo unha palabra ou expresión por outra para unha funcionalidade ou tarefa determinada (informar, preguntar, invitar, etc.) tanto de forma manuscrita como en formato dixital, cunha presentación limpa e ordenada.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CD
Bloque 5: Coñecemento da lingua, e consciencia intercultural e plurilingüe				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos. <ul style="list-style-type: none"> – Sons e fonemas vocálicos. – Sons e fonemas consonánticos e as súas agrupacións. – Procesos fonolóxicos máis básicos. – Acento fónico dos elementos léxicos illados e na oración. ▪ B5.2. Patróns gráficos e convencións ortográficas. <ul style="list-style-type: none"> – Uso das normas básicas de ortografía da palabra. – Utilización adecuada da ortografía da oración: coma, punto e coma, puntos suspensivos, parénteses e comiñas. ▪ B5.3. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: <ul style="list-style-type: none"> – Recoñecemento e uso de convencións sociais básicas e normas de cortesía propias da súa idade e de rexistros informal e estándar, e da linguaxe non verbal elemental na cultura estranxeira. – Achegamento a algúns aspectos culturais visibles: hábitos, horarios, actividades ou celebracións máis significativas; condicións de vida elementais (vivenda); 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación de uso máis básico, recoñecendo o seu significado evidente, e pronunciar e entoar con razoable comprensibilidade, aínda que teña que repetir varias veces para se facer entender. ▪ B5.2. Recoñecer e utilizar as convencións ortográficas, tipográficas e de puntuación, con corrección suficiente para o seu nivel escolar. ▪ B5.3. Utilizar para a comprensión e produción de textos orais e escritos os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos adquiridos relativos a relacións interpersoais, comportamento e convencións sociais, respectando as normas de cortesía máis básicas nos contextos respectivos. ▪ B5.4. Producir textos e inferir o significado probable de palabras ou frases que descoñece a partir das experiencias e os coñecementos transferidos desde as linguas que coñece. ▪ B5.5. Participar en proxectos (elaboración de materiais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB5.1. Identifica sons e grafías de fonemas básicos, produce con suficiente intelixibilidade léxico e estruturas moi básicas, e trazos fonéticos que distinguen fonemas (nasalización, sonorización, etc.) e persevera no uso de patróns moi básicos de ritmo, entoación e acentuación de palabras e frases. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB5.2. Utiliza adecuadamente as convencións orais e escritas básicas propias da lingua estranxeira no desenvolvemento do proceso comunicativo oral e escrito (saúdos, despedidas, fórmulas moi básicas de tratamento, etc.), e amosa respecto polas diferenzas que poidan existir en aspectos culturais como hábitos, horarios, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB5.3. Nas actividades de aula, pode explicar o proceso de produción de textos e de hipóteses de significados tomando en consideración os coñecementos e as experiencias noutras linguas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CCEC

Segunda Lingua Estranxeira. 2º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>relacións interpersoais (familiares, de amizade ou escolares), comida, lecer, deportes, comportamentos proxémicos básicos, lugares máis habituais, etc.; e a costumes, valores e actitudes moi básicos e máis evidentes sobre aspectos propios da súa idade nos países onde se fala a lingua estranxeira.</p>	<p>multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB5.4. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CCEC

Segunda Lingua Estranxeira. 2º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> - - - Identificación dalgunhas similitudes e diferenzas elementais e máis significativas nos costumes cotiáns entre os países onde se fala a lingua estranxeira e o noso. - Actitude receptiva e respectuosa cara ás persoas, os países e as comunidades lingüísticas que falan outra lingua e teñen unha cultura diferente á propia. <ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Plurilingüismo: <ul style="list-style-type: none"> - Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar a súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada. - Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais, e valorando as competencias que se posúen como persoa plurilingüe. ▪ B5.5. Funcións comunicativas: <ul style="list-style-type: none"> - Iniciación e mantemento de relacións persoais e sociais básicas propias da súa idade. - Descrición de calidades físicas e abstractas moi básicas de persoas, obxectos, lugares e actividades. - Narración de acontecementos e descrición de estados e situacións presentes, e expresión moi básica de sucesos futuros. - Petición e ofrecemento de información e indicacións, e expresión moi sinxela de opinións e advertencias. - Expresión do coñecemento, o descoñecemento e a certeza. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Distinguir e levar a cabo as funcións demandadas polo propósito comunicativo, mediante os expoñentes básicos de devanditas funcións e os patróns discursivos de uso máis habitual, e utilizar un repertorio léxico suficiente para comunicar no seu nivel escolar, sempre que sexan traballados en clase previamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB5.5. Comprende e comunica o propósito solicitado na tarefa ou ligado a situacións de necesidade inmediata da aula (pedir ou dar información sobre datos persoais, felicitar, invitar, etc.) utilizando adecuadamente as estruturas sintáctico-discursivas e o léxico necesarios, moi básicos e traballados previamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC

Contidos sintáctico-discursivos 2º ESO Portugués

Expresión de relacións lóxicas: adición (*e, nem, e também*); disxunción (*ou, ou...ou*); oposición/contraste (*mas*); causa (*porque; por isso*); finalidade (*para + Inf.*); comparación (*mais/menos/ tão + Adj./Adv.+ (do) que/ como /quanto; maior / mais pequeno...*); superlativo absoluto (*-íssimo, -lmo*).

Relacións temporais (*antes, agora, depois; em seguida, logo*).

Afirmación (sentenzas declarativas afirmativas; proforma (p. ex. *eu também; certamente*).

Exclamación (formas elípticas: *Que (+ Subst.) + Adj.*, p. ex. *Que dia lindo!; Que gentil!*); sentenzas e sintagmas exclamativos, p. ex. *Está bom!*).

Negación (sentenzas declarativas negativas con *não, nunca; nada, nenhum nenhum(a), ninguém*).

Interrogación (sentenzas interrogativas directas totais; sentenzas interrogativas directas QU- (p. ex., *Quem fez o quê? Para que é isso?*); interrogativas tags (p. ex., *Queres ir ao cinema, não queres?*).

Expresión do tempo: pasado (*pretérito perfeito simples e composto, imperfeito*); presente (*presente*); futuro (*ir + Inf., presente do indicativo + Adv.; haver-de*)...

Expresión do aspecto: puntual (tempos simples); durativo (*estar a + Inf., presente, pretérito imperfeito e pretérito perfeito composto do indicativo; continuar + Ger.*); habitual (*tempos simples (+ Adv.)*, p. ex. *No verão está calor*).

Expresión da modalidade: factualidade (frases declarativas); permiso (*poder + Inf.; ser possível/permitido + Inf.*), intención (*pensar + Inf.; querer de /ter de + Inf.*, pretérito imperfeito gostar de + Inf.), capacidade (*é capaz de + Inf.; saber*); posibilidade/probabilidade (*poder; dever; ser possível / impossível + Inf.; talvez*); obrigación (imperativo).

Expresión da existencia (p. ex., *ser, estar, haver/ter*); a entidade (substantivos contables/incontables/colectivos/compostos; pronomes (relativos, reflexivos átonos/tónicos); determinantes); a calidade (*-íssimo, -lmo; muito raro; melhor*).

Expresión da cantidade: (singular/plural; numerais cardinais e ordinais); indefinida, absoluta (p. ex. *todo, maioria, ambos, nenhum...*) ou relativa (p. ex. *muito; tão; um pouco*).

Expresión do espazo (preposicións e adverbios de lugar, localización, distancia; movemento, dirección, orixe e acomodación).

Expresión do tempo (expresións, preposicións e locucións de tempo (momento puntual (p. ex., *são quinze para as três; em 1999*), divisións (p. ex., días, meses; século; estación) e indicacións (p. ex., *atrás, cedo, tarde*) de tempo; duración (p. ex., *de/desde...a; durante*); anterioridade (*ainda; ontem*); posterioridade (*depois, logo, próxima segunda-feira*); secuencia (*primeiro, depois, finalmente*); simultaneidade (*ao mesmo tempo*); frecuencia (p. ex., *geralmente; usualmente*).

Expresión do modo (expresións, preposicións e locucións prepositivas de modo, p. ex., *devagar, pior*).

TEMPORALIZACIÓN 2º ESO L. Portuguesa: os días que aparecen na temporalización son orientativos e sometidos a variación para adaptarse ao calendario real do curso.

Nota:

Esta temporalización ten en conta a secuenciación de contidos do manual de referencia e os temas do mesmo que se propoñen nesta programación para o curso de 2º de ESO:

- **Livro do aluno Português XXI 1, nível A1: temas 6 a 12.**
- **Material audiovisual e impreso complementario que figura nos recursos.**

PRIMEIRO TRIMESTRE		
SEMANAS	DÍAS	CONTIDOS
1ª	16 e 18 de setembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B5.1, 2, 4 Repaso do vocabulario básico visto o curso anterior. Lembrar os saúdos, presentacións e convencións. Realización dalgunhas actividades das unidades de revisión 1 e 2 (temas 1 a 6, vistos en 1º ESO) Sons específicos (sibilantes sonoras e xordas, v/b, nasais...) Peculiaridades ortográficas . Frases afirmativas...
2ª	23 e 25 de setembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B5.1, 2, 3, 4 Repasar con material audiovisual e impreso complementario: convencións sociais (saúdos, tratamento) da escola e vocabulario de elementos da aula. Verbos: ser, estar, haver (pres. indicativo) Alfabeto. Outros sons do portugués. Peculiaridades ortográficas . Frases afirmativas. Lembrar a lusofonía. Oír acentos: brasileiro, angolano...
3ª	30 de setembro e 2 de outubro	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2 B4.1, 2, 3, 4 B5.1, 2, 3, 4 Iniciar tema 7 Aconsellar, indicar direccións. Imperativo Fonética: g
4ª	7 e 9 de outubro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2, 3 B4.2 B5.1, 2, 3, 4

		Tema 7(cont.): Recoñecer instrucións, seguir un plano, Vocabulario de indicación de direccións, preposicións, indefinidos, pronomes
5ª	14 e 16 de outubro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B4.3,4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 7 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Revisión do tema 7. Describir unha cidade. Traballo e exposición oral. Ampliación.
6ª	21 e 23 de outubro	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2, 3, 4 B4.3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 8: falar de festas populares e de tradicións. Pretérito perfecto simple: ser, ir, estar, ter e verbos regulares.
7ª	28 e 30 de outubro	B1.2, 3, 4, B2.1,2 ,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 8 libro de texto+ material impreso e audiovisual complementario: falar sobre acontecementos pasados. Hábitos. Accións relacionadas co pasado. Fonética e ortografía: c (qu/ç)
8ª	4 e 6 de novembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 8 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario:

		Defender puntos de vista, argumentar, desenvolver a comprensión oral. Já, ainda não, haver de+inf.
9ª	11 e 13 de novembro	Inicio da unidade de revisión 3 (realización das actividades correspondentes ás unidades 7 e 8) B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B5.1, 2, 3, 4 Realización e corrección
10ª	18 e 20 de novembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Continuación coa realización das actividades de repaso. Afirmación das estruturas vistas nas dúas unidades 7 e 8.
11ª	25 e 27 de novembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Material audiovisual e impreso complementario: Aspectos culturais da cultura portuguesa relacionados cos temas 7 e 8. Posta en práctica das estruturas argumentativas aprendidas. Actividades de ampliación e consolidación.
12ª	2 e 4 de decembro	Preparación da proba de avaliación. Lecturas breves literarias, frases feitas relacionadas cos temas 7e 8
13ª	9 e 11 de decembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Proba avaliación e corrección proba avaliación. Posta en común de

		erros e dúbidas.
14ª	16 e 18 de decembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B4.4 B5.1, 2, 3, 4 Actividades relacionadas co Nadal: costumes nos países lusófonos , culinaria, festas, costumes, expresións...

SEGUNDO TRIMESTRE		
SEMANAS	DÍAS	CONTIDOS
1ª	7 e 8 de xaneiro (só 1 día)	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B5.1, 2, 4 Tema 9. Inicio. Falar de acción pasadas. Expresións de cortesía. PPS (verbos irregulares: trazer, fazer, dizer, ver, vir, pôr, dar) Sons nasais. Fórmulas de cortesía. Material audiovisual. Prácticas de aula desta parte da unidade
2ª	13 e 15 de xaneiro	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 9 (cont.) libro texto+ material audiovisual e impreso complementario: Planificar unha festa. Vocabulario de festas: utensilios domésticos, etc. Continuación verbos irregulares en PPS (conseguir, saber, poder). Afirmar verbos semanas anteriores.
3ª	20 e 22 de xaneiro	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2 B4.1, 2, 3, 4

		B5.1, 2, 3, 4 Tema 9 libro texto+ material audiovisual e impreso complementario: Ampliación e afirmación dos contidos vistos nas semanas anteriores. Enviar convites. Vocabulario convites. Fórmulas expresión de cortesía de convites. Práctica na aula.
4 ^a	27 e 29 de xaneiro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2, 3 B4.2 B5.1, 2, 3, 4 Tema 9 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: revisión do visto na unidade e introdución a variantes da lusofonía neste campo. Revisión 3 libro de texto correspondenta a esta unidade.
5 ^a	3 e 5 de febreiro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2,3, 4 B4.3,4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 10. Inicio. Vocabulario: relatar accións no pasado. . Escribir unha carta. PPS (verbos irregulares: haver, saber, poder, querer)
6 ^a	10 e 12 de febreiro	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2,3, 4 B4.3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 10. Cont. libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Relatar feitos pasados, presentes e futuros.
7 ^a	17 e 19 de febreiro	B1.2, 3, 4, B2.1,2 ,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4

		<p>B5.1, 2, 3, 4 Tema 10 libro (continuación) de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Falar de experiencias de vida. Experiencias de vida(vocabulario) Pronomes persoais de C.D.</p>
8ª	24 e 26 de febreiro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 10 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Viaxes. Vocabulario de viaxes. Sons: o (abertas e pechadas)</p>
9ª	2 e 4 de marzo	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 10 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario. Relatos biográficos: Verbos irregulares PPS: poder, querer, saber, ver, vir, ler...</p>
10ª	9 e 11 de marzo	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 10: material audiovisual e impreso complementario: Traballos individuais e posta en común relacionados co tema. Revisión e preparación das probas de avaliación</p>
11ª	16 e 18 de marzo	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Temas 9 e 10.. Proba de avaliación. Entrega e revisión das probas de avaliación. Corrección de erros.</p>

--	--	--

TERCEIRO TRIMESTRE		
SEMANAS	DÍAS	CONTIDOS
1ª	30 de marzo e 1 de abril	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B3.1 B4.1 B5.1, 2, 4. Tema 11. Inicio. Falar das vacacións. Lembrar o visto na avaliación anterior e iniciar o novo tema. Presentar os contidos e obxectivos do último trimestre: temas 11 e 12 e unidade de revisión 4. Revisión do visto na totalidade do curso.
2ª	6 e 8 de abril	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 11 libro texto+ material audiovisual e impreso complementario: Contrucións: andar a+ infinitivo; costumar+ infinitivo. Presentar características profesionais. Vocabulario profesións.
3ª	13 e 15 de abril	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2 B4.1, 2, 3, 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 11 libro texto+ material audiovisual e impreso. Falar dos obxectivos e intereses profesionais. Experiencias profesionais (dos país e nais...) complementario. .
4ª	20 e 22 de abril	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2, 3 B4.2

		B5.1, 2, 3, 4 Tema 11 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Definir perfís profesionais. Características profesionais. Partícula pasiva: se. Sons: e (aberto/pechado)
5 ^a	27 e 29 de abril	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2,3, 4 B4.3,4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 11 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: O currículum vitae. Como facer unha entrevista. Vocabulario. Pronomes relativos.
6 ^a	4 e 6 de maio	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2,3, 4 B4..3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 11 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Facer e responder enquisas na rúa... Vocabulario de enquisas. Entrevistas. Pronomes persoais de CD (excepcións). Adverbios en –mente.
7 ^a	11 e 13 de maio	B1.2, 3, 4, B2.1,2 ,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 12. Inicio libro de texto. Presentación do tema: contidos e obxectivos. Falar de accións habituais no pasado.
8 ^a	18 e 20 de maio	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 12 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario:

		Accións habituais no pasado. Pretérito imperfecto. Antigamente, dantes...
9ª	25 2 27 de maio	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 12 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Expresar agrado ou desagrado. Analizar problemas da adaptación a un novo país ou cultura. Vocabulario do tema.
10ª	1 e 3 de xuño	B1.2, 3, 4, B2.1, 2,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 12. Libro de texto e material audionvisual e impreso complementario. Palabras que poden causar confusión.
11ª	8 e 10 de xuño	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.1, .3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Material audiovisual e impreso complementario: Aspectos culturais. países lusófonos. Comparar países e hábitos. Unidade de revisión 4. Preparación proba. Revisión de dúbidas. Proba final.
12ª	15 e 17 de xuño (22 de xuño: despedida)	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4. 1, .3. 4 B5.1, 2, 3, 4. Revisión das probas. Erros. Aclaración de dúbidas. Material audiovisual e impreso complementario. Actividades de ampliación relacionadas co nivel a1. Falar das vacacións e despedida.

3º de ESO

Segunda Lingua Estranxeira. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Comprensión de textos orais				
5.a 6.c 7.d 8.i	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Estratexias de comprensión: <ul style="list-style-type: none"> – Mobilización de información previa sobre o tipo de tarefa e o tema. – Identificación do tipo textual, adaptando a comprensión a el. – Distinción de tipos de comprensión (sentido xeral, información esencial e puntos principais). – Formulación de hipóteses sobre contido e contexto. – Inferencia e formulación de hipóteses sobre significados a partir da comprensión de elementos significativos, lingüísticos e paralingüísticos (acenos, entoación, etc.) – Inferencia e formulación de hipóteses sobre significados a partir do coñecemento doutras linguas e de elementos non lingüísticos (imaxes, música, etc.). – Reformulación de hipóteses a partir da comprensión de novos elementos. ▪ B1.2. Tolerancia da comprensión parcial ou vaga nunha situación comunicativa. ▪ B1.3. Perseveranza no logro da comprensión oral, reescoitando o texto gravado ou solicitando repetición do dito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Coñecer e saber aplicar as estratexias máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, os puntos principais ou a información máis importante do texto. ▪ B1.2. Identificar o sentido xeral, os puntos principais e a información máis importante en textos orais breves e ben estruturados, transmitidos de viva voz ou por medios técnicos e articulados a velocidade lenta, nun rexistro formal, informal ou neutro, e que versen sobre asuntos habituais en situacións cotiás ou sobre aspectos concretos de temas xerais ou do propio campo de interese nos ámbitos persoal, público e educativo, sempre que as condicións acústicas non distorsionen a mensaxe e se poida volver escoitar o dito. ▪ B1.3. Comprender instrucións moi básicas pronunciadas lenta e claramente, e seguir indicacións sinxelas e breves. ▪ B1.4. Comprender transaccións moi básicas de bens e servizos elementais na vida cotiá, transmitidas de viva voz ou por medios técnicos, e moi ben articuladas e lentamente, sempre que as condicións acústicas sexan boas e se se poden escoitar máis dunha vez. ▪ B1.5. Comprender o sentido xeral e a información específica predicible de conversas básicas sobre temas cotiáns que se desenvolvan na súa presenza, nas que se describan, de xeito moi breve e sinxelo, persoas, lugares e obxectos, e se narren acontecementos elementais, sempre 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB1.1. Nas actividades de aula, persevera no seu proceso de comprensión, axustándoo ás necesidades da tarefa (de comprensión global, lectiva ou detallada) e mellorándoo, de ser o caso: saca conclusións sobre a actitude do falante e sobre o contido baseándose na entoación e na velocidade da fala; deduce intencións a partir do volume da voz do falante; fai anticipacións do que segue (palabra, frase, resposta, etc.), e infire o que non se comprende e o que non se coñece mediante os propios coñecementos e as experiencias noutras linguas. ▪ SLEB1.2. Capta a información máis importante de indicacións, anuncios, mensaxes e comunicados breves e articulados de maneira lenta e clara, sempre que as condicións acústicas sexan boas e o son non estea distorsionado. ▪ SLEB1.3. Entende os puntos principais do que se lle di en transaccións e xestións cotiás e estruturadas (por exemplo, en hoteis, tendas, albergues, restaurantes, espazos de lecer ou centros docentes) nas que se utilicen frases feitas e estruturas sinxelas e previamente traballadas sobre datos persoais, horarios, prezos, números e preguntas sinxelas, e que se desenvolvan con lentitude e boa articulación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC <ul style="list-style-type: none"> 5.CCL 6.CAA 7.CSC 8.CCEC 9.CD <ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CD

Segunda Lingua Estranxeira. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		<p>que poida solicitar que se repita o dito.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Seguir un texto breve articulado con claridade e pausadamente, no que se utilicen expresións sinxelas e habituais previamente traballadas e referidas a temas moi coñecidos dos ámbitos persoal e educativo (datos persoais, gustos e hábitos, materias que cursa, etc.), adecuado ao seu nivel escolar, actuando, de ser o caso, como mediación lingüística. ▪ ▪ ▪ ▪ ▪ ▪ ▪ B1.7. Comprender a información esencial de pasaxes curtas gravadas, que conteñan conversas, narracións e/ou descrições predicibles, e de presentacións moi sinxelas emitidas con estruturas e léxico moi básico, e o apoio de imaxes moi redundantes, que traten sobre asuntos da vida cotiá e de necesidade inmediata, previamente traballados, e que estean pronunciadas con lentitude e claridade, aínda que sexa necesario escoitalas máis dunha vez. 	<ul style="list-style-type: none"> • SLEB1.4. Comprende, nunha conversa informal na que participa, descrições, narracións e opinións formulados en termos sinxelos sobre asuntos prácticos da vida diaria e sobre aspectos xerais de temas do seu interese, cando se lle fala con claridade, amodo e directamente, e se a persoa interlocutora está disposta a repetir ou reformular o dito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB1.5. Comprende, nunha conversa formal na que participa (por exemplo, nun centro docente), preguntas sinxelas sobre asuntos persoais ou educativos (datos persoais, intereses, preferencias e gustos persoais, etc.), sempre que poida pedir que se lle repita, aclare ou elabore algo do que se lle dixo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> – SLEB1.6. Identifica as ideas principais de programas de televisión e de presentacións moi sinxelas e ben estruturadas sobre asuntos cotiáns predicibles ou do seu interese, previamente traballados, articulados con lentitude e claridade (por exemplo, noticias ou reportaxes breves), cando as imaxes constitúen grande parte da mensaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> – CCL – CAA – CSC – CCEC – CD
Bloque 2. Producción de textos orais				
<ul style="list-style-type: none"> – a – c – d – i 	<ul style="list-style-type: none"> – B2.1. Estratexias de produción: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Planificación: ▪ Identificación do contexto, o destinatario e a finalidade da produción ou da interacción. ▪ Adecuación do texto ao destinatario, ao contexto e á canle, escollendo os expoñentes lingüísticos necesarios para 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Pronunciar de maneira intelixible, aínda que se cometan erros de pronuncia polos que as persoas interlocutoras teñan que solicitar repeticións para entender a mensaxe. ▪ B2.2. Coñecer e saber aplicar as estratexias máis 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB2.1. Fai presentacións breves e ensaiadas, seguindo un guión escrito, sobre aspectos concretos de temas xerais ou relacionados con aspectos básicos dos seus estudos, e responde a preguntas breves e sinxelas de oíntes sobre o contido destas se se articulan clara e lentamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC

Segunda Lingua Estranxeira. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>lograr a intención comunicativa.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Execución: ▪ Concepción da mensaxe con claridade, distinguindo a súa idea ou ideas principais, e a súa estrutura básica. ▪ Activación dos coñecementos previos sobre modelos e secuencias de interacción, e elementos lingüísticos previamente asimilados e memorizados. ▪ Expresión da mensaxe con claridade e coherencia básica, estruturándoa adecuadamente e axustándose, de ser o caso, aos modelos e ás fórmulas de cada tipo de texto memorizados e traballados en clase previamente. <p style="text-align: center;">-</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Reaxuste da tarefa (emprender unha versión máis modesta) ou da mensaxe (limitar o que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos lingüísticos dispoñibles. ▪ Compensación das carencias lingüísticas mediante procedementos lingüísticos, e paralingüísticos. ▪ Lingüísticos: ▪ Modificación de palabras de significado parecido. ▪ Definición ou reformulación dun termo ou expresión. ▪ Uso da lingua materna ou "estranxeirización" de palabras da lingua meta. ▪ Petición de axuda. ▪ Paralingüísticos: ▪ Sinalación de obxectos, uso de deícticos ou realizar accións que aclaran o significado. ▪ Uso da linguaxe corporal culturalmente pertinente (acenos, expresións faciais, posturas, e contacto visual ou corporal). 	<p>adequadas para producir textos orais monolóxicos ou dialóxicos breves e de estrutura moi simple e clara, utilizando, entre outros, procedementos como a adaptación da mensaxe aos recursos dos que se dispón, ou a reformulación ou explicación de elementos.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Intercambiar de xeito intelixible información sobre transaccións e xestións cotiás moi elementais, usando un repertorio básico de palabras e frases simples memorizadas, e facéndose comprender aínda que a persoa interlocutora necesite que se repita ou repetir o dito. ▪ B2.4. Interactuar de xeito simple en intercambios claramente estruturados, utilizando fórmulas ou xestos simples para tomar ou manter a quenda de palabra, aínda que poidan darse desaxustes na adaptación ao interlocutor. ▪ ▪ ▪ ▪ B2.5. Dar información sobre datos básicos persoais, expectativas ou gustos, utilizando un repertorio moi básico de expresións memorizadas sinxelas e habituais sobre estes datos, sempre que poida pedir confirmación da comprensión á persoa interlocutora ou que se lle repita o dito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB2.2. Desenvólvese coa eficacia suficiente en xestións e transaccións cotiás, como son as viaxes, o aloxamento, o transporte, as compras e o lecer (horarios, datas, prezos, actividades, etc.), seguindo normas de cortesía básicas (saúdo e tratamento), facéndose comprender aínda que a persoa interlocutora necesite que se lle repita ou repetir o dito. <ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB2.3. Participa en conversas informais breves, cara a cara ou por teléfono, ou por outros medios técnicos, nas que establece contacto social, se intercambia información e se expresan opinións de xeito sinxelo e breve, se fan invitacións e ofrecementos, se piden e se ofrecen cousas, se piden e se dan indicacións ou instrucións, ou se discuten os pasos que hai que seguir para realizar unha actividade conxunta, expresando o acordo ou o desacordo de xeito moi básico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CD <ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CD ▪ CSIEE <ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CD ▪ CSIEE

Segunda Lingua Estranxeira. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uso de elementos cuasiléxicos (hum, puah, etc.) de valor comunicativo. <ul style="list-style-type: none"> – B2.2. Actitude de respecto cara a si mesmo/a e cara ás demais persoas para comprender e facerse comprender. – B2.3. Rutinas ou modelos elementais de interacción segundo o tipo de situación de comunicación: saúdos e despedidas, felicitacións, invitacións, expresións da dor, conversa telefónica, compravenda, e outras igualmente cotiás e básicas. ▪ ▪ ▪ 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB2.4. Desenvólvese de maneira simple nunha conversa formal ou entrevista (por exemplo, para realizar un curso de verán), achegando a información necesaria, expresando de maneira sinxela as súas opinións sobre temas habituais, e reaccionando de forma simple ante comentarios formulados de maneira lenta e clara, sempre que poida pedir que se lle repitan os puntos clave se o necesita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC
Bloque 3. Comprensión de textos escritos				

Segunda Lingua Estranxeira. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> - a - c - d - i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Estratexias de comprensión: ▪ Mobilización de información previa sobre o tipo de tarefa e o tema, a partir da información superficial: imaxes, organización na páxina, títulos de cabeceira, etc. ▪ Identificación do tipo de lectura demandado pola tarefa (en superficie ou oceánica, selectiva, intensiva ou extensiva). ▪ Distinción de tipos de comprensión necesarios para a realización da tarefa (sentido xeral, información esencial e puntos principais). ▪ Formulación de hipóteses sobre contido e contexto. ▪ Inferencia e formulación de hipóteses sobre significados a partir da comprensión de elementos significativos, lingüísticos e paratextuais, e do coñecemento e as experiencias noutras linguas. ▪ Reformulación de hipóteses a partir da comprensión de novos elementos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Utilizar estratexias de lectura (recursos ás imaxes, a títulos e outras informacións visuais, aos coñecementos previos sobre o tema ou a situación de comunicación, e aos transferidos desde as linguas que coñece), identificando a información máis importante e deducindo o significado de palabras e expresións non coñecidas polo contexto e mediante os coñecementos e as experiencias noutras linguas. ▪ B3.2. Seguir instrucións e consignas básicas e comprender avisos, obrigas e prohibicións moi básicas e predicibles, traballadas previamente, referidas a necesidades inmediatas, de estrutura moi sinxela e con apoio visual. ▪ B3.3. Comprender información relevante e previsible en textos informativos ou narrativos breves, moi sinxelos e ben estruturados, relativos a experiencias e a coñecementos propios da súa idade. ▪ B3.4. Identificar a idea xeral, os puntos máis relevantes e a información importante en textos, tanto en formato impreso como en soporte dixital, breves e ben estruturados, escritos nun rexistro neutro ou informal, que traten de asuntos habituais en situacións cotiás, de aspectos concretos de temas de interese persoal ou educativo, e que conteñan estruturas sinxelas e un léxico de uso frecuente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB3.1. Capta o sentido xeral e algúns detalles importantes de textos xornalísticos moi breves en calquera soporte e sobre temas xerais ou do seu interese e moi coñecidos, se os números, os nomes, as ilustracións e os títulos constitúen gran parte da mensaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB3.2. Identifica, con axuda da imaxe, instrucións xerais breves e sinxelas de funcionamento e manexo de aparellos de uso cotián (por exemplo, unha máquina expendedora), así como instrucións sinxelas para a realización de actividades e normas de seguridade básicas (por exemplo, nun centro docente). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB3.3. Comprende correspondencia persoal sinxela en calquera formato na que se fala de si mesmo/a; se describen persoas, obxectos, lugares e actividades; se narran acontecementos pasados, e se expresan de maneira sinxela sentimentos e desexos, plans e opinións sobre temas xerais, coñecidos ou do seu interese. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB3.4. Entende a idea xeral de correspondencia formal na que se informa sobre asuntos do seu interese no contexto persoal ou educativo (por exemplo, sobre un curso de verán). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CD

Segunda Lingua Estranxeira. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> - SLEB3.5. Entende información específica esencial en páxinas web e outros materiais de referencia ou consulta claramente estruturados sobre temas relativos a asuntos do seu interese (por exemplo, sobre unha cidade), sempre que poida reler as seccións difíciles. 	<ul style="list-style-type: none"> - CCL - CAA - CSC - CCEC - CD
Bloque 4. Producción de textos escritos				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Estratexias de produción: ▪ Planificación: ▪ Mobilización e coordinación das propias competencias xerais e comunicativas, co fin de realizar eficazmente a tarefa (reparar o que se sabe sobre o tema, o que se pode ou se quere dicir, etc.). ▪ Localización e uso adecuado de recursos lingüísticos ou temáticos (uso dun dicionario ou dunha gramática, obtención de axuda, etc.). ▪ Uso de elementos coñecidos obtidos de modelos moi sinxelos de textos escritos, para elaborar os propios textos. ▪ Execución: ▪ Elaboración dun borrador seguindo textos modelo. ▪ Estruturación do contido do texto. ▪ Organización do texto en parágrafos curtos abordando en 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Aplicar estratexias básicas para producir textos (elección da persoa destinataria, finalidade do escrito, planificación, redacción do borrador, revisión do texto e versión final), a partir de modelos moi estruturados e con axuda previa na aula. ▪ B4.2. Completar documentos moi básicos nos que se solicite información persoal. ▪ B4.3. Escribir mensaxes moi sinxelas e moi breves con información, instrucións e indicacións moi básicas relacionadas con actividades cotiás e de necesidade inmediata. ▪ B4.4. Producir textos curtos a partir de modelos sinxelos e básicos, actuando, de ser o caso, como mediación lingüística (adeuada ao seu nivel escolar) e cun formato 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB4.1. Escribe correspondencia persoal breve na que se establece e mantén o contacto social (por exemplo, con amigos/as noutros países), na que se intercambia información, se describen en termos sinxelos sucesos importantes e experiencias persoais, e se fan e se aceptan ofrecementos e suxestións (por exemplo, cancelación, confirmación ou modificación dunha invitación ou duns plans). ▪ SLEB4.2. Completa un cuestionario sinxelo con información persoal básica e relativa aos seus intereses ou ás súas afeccións (por exemplo, para asociarse a un club internacional de xente nova). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CD

Segunda Lingua Estranxeira. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>cada un unha idea principal, conformando entre todos o seu significado ou a idea global.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Expresión da mensaxe con claridade axustándose aos modelos e ás fórmulas de cada tipo de texto. ▪ Reaxuste da tarefa (emprender unha versión máis modesta) ou da mensaxe (limitar o que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos lingüísticos dispoñibles. ▪ Recurso aos coñecementos previos (utilizar frases feitas e locucións, do tipo "éme igual", "sóame", etc.). ▪ Revisión: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Identificación de problemas, erros e repeticións. ▪ Atención ás convencións ortográficas e aos signos de puntuación. ▪ Presentación coidada do texto (marxes, limpeza, tamaño da letra, etc.). ▪ Reescritura definitiva. 	<p>preestablecido, en soporte tanto impreso como dixital, amosando interese pola presentación limpa e ordenada do texto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB4.3. Escribe notas e mensaxes (mensaxes instantáneas, chats, etc.), onde fai comentarios moi breves ou dá instrucións e indicacións relacionadas con actividades e situacións da vida cotiá e do seu interese, respectando as convencións e as normas de cortesía máis importantes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> – SLEB4.4. Escribe correspondencia formal moi básica e breve, dirixida a institucións públicas ou privadas, ou a entidades comerciais, fundamentalmente para solicitar información, respectando as convencións formais e as normas de cortesía básicas deste tipo de textos, e fai unha presentación do texto limpa e ordenada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CD
Bloque 5: Coñecemento da lingua, e consciencia intercultural e plurilingüe				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos: ▪ Sons e fonemas vocálicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación de uso máis básico, recoñecendo o seu significados evidente, e pronunciar e entoar con razoable 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SLEB5.1. Produce con suficiente intelixibilidade léxico e estruturas moi básicas, e trazos fonéticos que distinguen fonemas (nasalización, sonorización, etc.) e persevera no 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

Segunda Lingua Estranxeira. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sons e fonemas consonánticos e as súas agrupacións. ▪ Procesos fonolóxicos máis básicos. ▪ Acento fónico dos elementos léxicos illados e na oración. ▪ B5.2. Padróns gráficos e convencións ortográficas: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uso das normas básicas de ortografía da palabra. ▪ Utilización adecuada da ortografía da oración: coma, punto e coma, puntos suspensivos, parénteses e comiñas. ▪ B5.3. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñecemento e uso de convencións sociais básicas e normas de cortesía propias da súa idade e de rexistros informal e estándar, e da linguaxe non verbal elemental na cultura estranxeira. ▪ Achegamento a algúns aspectos culturais visibles: hábitos, horarios, actividades ou celebracións máis significativas; condicións de vida elementais (vivenda); relacións interpersoais (familiares, de amizade ou escolares), comida, lecer, deportes, comportamentos proxémicos básicos, lugares máis habituais, etc.; e a costumes, valores e actitudes moi básicos e máis evidentes sobre aspectos propios da súa idade nos países onde se fala a lingua estranxeira. <li style="text-align: center;">– <li style="text-align: center;">– ▪ Identificación dalgunhas similitudes e diferenzas elementais e máis significativas nos costumes cotiáns entre os países onde se fala a lingua estranxeira e o noso. ▪ Actitude receptiva e respectuosa cara ás persoas, os países e as comunidades lingüísticas que falan outra lingua e teñen unha cultura diferente á propia. ▪ B5.4. Plurilingüismo: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar a súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada. ▪ Participación en proxectos nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais, e valorando positivamente as competencias que posúe como persoa plurilingüe. ▪ B5.5. Funcións comunicativas: 	<p>comprensibilidade, aínda que teña que repetir varias veces para se facer entender.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Recoñecer e utilizar as convencións ortográficas, tipográficas e de puntuación, con corrección suficiente para o seu nivel escolar. ▪ B5.3. Utilizar para a comprensión e a produción de textos orais e escritos os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos adquiridos relativos a relacións interpersoais, comportamento e convencións sociais, respectando as normas de cortesía máis básicas nos contextos respectivos. ▪ B5.4. Producir textos e inferir o significado probable de palabras ou frases a partir das experiencias e os coñecementos transferidos desde as linguas que coñece. ▪ B5.5. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais. ▪ B5.6. Distinguir e levar a cabo as funcións demandadas polo propósito comunicativo, mediante os expoñentes básicos das devanditas funcións e os padróns discursivos de uso máis habitual, e utilizar un repertorio léxico suficiente para comunicar no seu nivel escolar, sempre que sexan traballados na clase previamente 	<p>uso de padróns moi básicos de ritmo, entoación e acentuación de palabras e frases.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC

Segunda Lingua Estranxeira. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Iniciación e mantemento de relacións persoais e sociais básicas propias da súa idade. ▪ Descrición de calidades físicas e abstractas moi básicas de persoas, obxectos, lugares e actividades. ▪ Narración de acontecementos e descrición de estados e situacións presentes, e expresión moi básica de sucesos futuros. ▪ Petición e ofrecemento de información e indicacións, e expresión moi sinxela de opinións e advertencias. ▪ Expresión do coñecemento, o descoñecemento e a certeza. ▪ Expresión da vontade, a intención, a orde, a autorización e a prohibición. ▪ Expresión do interese, a aprobación, o aprecio, a satisfacción e a sorpresa, así como os seus contrarios. ▪ Establecemento e mantemento básicos da comunicación e a organización elemental do discurso. ▪ B5.6. Léxico oral e escrito básico de uso común relativo a: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Identificación persoal elemental; vivenda, fogar e contexto; actividades básicas da vida diaria; familia e amizades; traballo, tempo libre, lecer e deporte; vacacións; saúde máis básica e coidados físicos elementais; educación e estudo; compras básicas; alimentación e restauración; transporte, tempo meteorolóxico e tecnoloxías da información e da comunicación. ▪ Expresións fixas, enunciados fraseolóxicos moi básicos e moi habituais (saúdos, despedidas, preguntas por preferencias, expresións sinxelas de gustos), e léxico sobre temas relacionados con contidos moi sinxelos e predicibles doutras áreas do currículo. ▪ B5.7. Estructuras sintáctico-discursivas propias de cada idioma. 			

Estruturas sintáctico-discursivas 3º ESO Português

Expresión de relacións lóxicas: adición (*e, nem, e também, e também não*); disxunción (*ou, ou...ou*); oposición/contraste (*mas, mesmo assim*); causa (*porque; por isso; como*); finalidade (*para + Inf.*); comparación (*mais/menos/ tão + Adj./Adv.+ (do) que/ como /quanto; maior / mais pequeno...*); superlativo absoluto (*-íssimo, -lmo*); resultado (*assim, por isso*); condición (*se, sem*); discurso indirecto (informacións, ofrecementos, suxestións e ordes).

Relacións temporais (*antes, agora, depois; em seguida, logo; enquanto*).

Afirmación (sentenzas declarativas afirmativas; proforma: p. ex. *eu também; certamente*).

Exclamación (formas elípticas: *Que (+ Subst.) + Adj.*, p. ex. *Que dia lindo!; Que gentil!*); sentenzas e sintagmas exclamativos, p. ex. *Puxa, este PC está muito caro! Está bom!*).

Negación (sentenzas declarativas negativas con *não, nunca; nada, nenhum(a), ninguém*; proforma, p. ex., *eu também não, eu tampouco*).

Interrogación (sentenzas interrogativas directas totais; sentenzas interrogativas directas QU- (p. ex., *Quem fez o quê? Para que é isso?*); interrogativas tags (p. ex., *Queres ir ao cinema, não queres?*); interrogativas eco e duplas).

Expresión do tempo: pasado (pretérito imperfecto, perfeito simples e perfeito composto); presente (presente); futuro (presente do indicativo + Adv.; futuro simples; haver-de)...

Expresión do aspecto: puntual (tempos simples); durativo (estar a + Inf., presente, pretérito imperfecto e pretérito perfeito composto do indicativo; futuro simples; continuar + Ger.); habitual (tempos simples (+ Adv.), p. ex. *No verão está calor*); incoativo (*começar a + Inf.*); iterativo (*pretérito imperfecto do indicativo; prefixo re-*, p. ex. *reler*); terminativo (pretérito perfeito simple simples e composto; acabar de + Inf.).

Expresión da modalidade: factualidade (frases declarativas); permiso (poder + Inf.; ser possível/permitido + Inf.), intención (pensar + Inf.; querer de /ter de + Inf., pretérito imperfecto gostar de + Inf.), capacidade (é capaz de + Inf.; saber); posibilidade/probabilidade (*poder; dever; ser possível / impossível + Inf.; talvez*); obrigación (imperativo; *ter que /de, dever*); prohibición (imperativo negativo); necesidade (ser preciso / necessário + Inf.).

Expresión da existencia (p. ex., ser, estar, haver/ter); a entidade (substantivos contables/incontables/colectivos/compostos; pronomes (relativos, reflexivos átonos/tónicos); determinantes); a calidade e o grao (*-íssimo, -lmo; muito raro; melhor*).

Expresión da cantidade: (singular/plural; numerais cardinais e ordinais); indefinida, absoluta (p. ex. *todo(a), maioria, ambos(as), nenhum(a)...*) ou relativa (p. ex. *muito; tão; um pouco*); definida (multiplicativos e partitivos).

Expresión do espazo (preposicións e adverbios de lugar, localización, distancia, movemento, dirección, orixe e acomodación).

Expresión do tempo (expresións, preposicións e locucións de tempo (momento puntual (p. ex., *são quinze para as três; em 1999*), divisións (p. ex., *días, meses; século; estação*) e indicacións (p. ex., *atrás, cedo, tarde*) de tempo; duración (p. ex., *de/desde...a; durante*); anterioridade (*ainda; ontem*); posterioridade (*depois, logo, próxima segunda-feira*); secuencia (*primeiro, depois, finalmente*); simultaneidade (*ao mesmo tempo*); frecuencia (p. ex., *geralmente; usualmente*).

Expresión do modo (expresións, preposicións e locucións prepositivas de modo, p. ex., *devagar, pior*).

TEMPORALIZAÇÃO 3º ESO L. Portuguesa: os días que aparecen na temporalización son orientativos e sometidos a variación para adaptarse ao calendario real do curso.

Esta temporalización ten en conta a secuenciación de contidos do manual de referencia e os temas do mesmo que se propoñen nesta programación para o curso de 3º de ESO:

- **Livro do aluno Português XXI 2, nível A2: temas 1 a 6.**
- **Material audiovisual e impreso complementario que figura nos recursos.**

PRIMEIRO TRIMESTRE		
SEMANAS	DÍAS	CONTIDOS
1ª	16 e 18 de setembro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B5.1, 2, 4.</p> <p>Falar en xeral da mecánica do curso: criterios e instrumentos de avaliación.</p> <p>Repaso do vocabulario básico visto o curso anterior. Lembrar os saídos, presentacións e convencións e outras expresións... Recuperar o “ton” despois do longo período de desconexión da lingua. Realización dalgunhas actividades das unidades de revisión 3 e 4 (temas 6 a 12 vistos en 2º de ESO). Repasar tamén con material audiovisual e impreso complementario.</p>
2ª	23 e 25 de setembro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B5.1, 2, 3, 4</p> <p>Explicar os obxectivos do curso que se inicia correspondentes ao nivel A2 de lingua (que terá o seu final no curso de 4º de ESO). Facer un “varrido” polo libro de texto para termos unha visión de conxunto do que nos propoñemos aprender ao longo do curso. Comezar coa unidade 1: Apresentar-se. Vocabulario de identificación e caracterización persoal.</p> <p>Uso bastante fluído do P.imperfecto e o PPS.</p> <p>Protagonismo do alumnado. Peso da oralidade nas aulas. Vocabulario de identificación e caracterización asentado. Búsqueda de consolidación e ampliación de vocabulario.</p>
3ª	30 de setembro e 2 de outubro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2 B4.1, 2, 3, 4 B5.1, 2, 3, 4</p> <p>Tema 1. Dar e pedir información de carácter persoal, profesional e de ocupación de tempo libre. Actividades do tempo libre. Uso de palabras coa última sílaba aguda.</p>
4ª	7 e 9 de outubro	B1.2, 3, 4,

		<p>B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2, 3 B4.2 B5.1, 2, 3, 4 Tema 1(cont.): Falar sobre acción habituais do pasado. Calidades e defectos. Descrición física.</p>
5ª	14 e 16 de outubro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B4.3,4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 1 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Cont. tema 1: facer peticións con delicadeza. Revisión e ampliación do tema 1. Dúvidas.</p>
6ª	21 e 23 de outubro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2, 3, 4 B4.3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 2: Comprender anuncios e folletos publicitarios. Vocabulario de servizos e publicidade. Infinitivo persoal e impersoal. Uso. Palabras con diferentes sílabas tónicas.</p>
7ª	28 e 30 de outubro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1,2 ,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 8 libro de texto+ material impreso e audiovisual complementario: comprender informacións, instrucións, e explicacións en diferentes áreas de servizos. Vocabulario de avisos, regras, instrucións...</p>
8ª	4 e 6 de novembro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2, 3, 4</p>

		<p>B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 2 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Aconsellar, expresar opinión. Nomes e funcións de obxectos útiles.</p>
9ª	11 e 13 de novembro	<p>Inicio da unidade de revisión 1 (realización das actividades correspondentes ás unidades 1 e 2) B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B5.1, 2, 3, 4 Realización e corrección</p>
10ª	18 e 20 de novembro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Continuación coa realización das actividades de repaso. Afirmación das estruturas vistas nas dúas unidades 1 e 2. Conseguir naturalidade e fluidez. Certa seguridade.</p>
11ª	25 e 27 de novembro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Material audiovisual e impreso complementario: Aspectos culturais da cultura portuguesa e do resto da lusofonía relacionados cos temas 1 e 2. Posta en práctica das estruturas argumentativas aprendidas. Actividades de ampliación e consolidación.</p>
12ª	2 e 4 de decembro	<p>Preparación da proba de avaliación. Lecturas breves literarias, xornalísticas, frases feitas... relacionadas cos temas 1 e 2</p>
13ª	9 e 11 de decembro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2,3, 4 B3.1, 2, 3, 4</p>

		B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Proba avaliación e corrección proba avaliación. Posta en común de erros e dúbidas.
14ª	16 e 18 de decembro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B4.4 B5.1, 2, 3, 4 Actividades relacionadas co Nadal: costumes nos países lusófonos , culinaria, festas, costumes, expresións...

SEGUNDO TRIMESTRE		
SEMANAS	DÍAS	CONTIDOS
1ª	7 e 8 de xaneiro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B5.1, 2, 4 Tema 3. Inicio. Comprender a programación televisiva Material impreso e audiovisual. Programación de televisión. Prácticas de aula desta parte da unidade.
2ª	13 e 15 de xaneiro	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 3 (cont.) libro texto+ material audiovisual e impreso complementario: Cinema. Expresar opinión. Facer comparacións. Participio pasado (regular e

		irregular). Consoantes mudas.
3ª	20 e 22 de xaneiro	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2 B4.1, 2, 3, 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 3 libro texto+ material audiovisual e impreso complementario: Ampliación e afirmación dos contidos vistos nas semanas anteriores. Falar de acción anteriores a outras no pasado. <i>Pretérito Mais-que-Perfeito Composto</i> . Espectáculos. Práctica na aula.
4ª	27 e 29 de xaneiro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2, 3 B4.2 B5.1, 2, 3, 4 Tema 3 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Comprender entrevistas na prensa escrita (prácticas con prensa real).
5ª	3 e 5 de febreiro	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2,3, 4 B4.3,4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 3. Música. O fado... Palabras derivadas por prefixación.
6ª	10 e 12 de febreiro	B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2,3, 4 B4.3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 3. Cont. libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Comprender entrevistas na prensa escrita. Contar a historia dunha película. Vocabulario da entrevista.
7ª	17 e 19 de febreiro	B1.2, 3, 4,

		<p>B2.1,2 ,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 3. Unidade de revisión 1. libro (continuación) de texto+ material audiovisual e impreso complementario.</p>
8ª	24 e 26 de febreiro	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 4. Inicio libro de texto. Comprender información sobre o estado do tempo. Vocabulario do estado do tempo. Futuro imperfecto do indicativo. Palabras con c, ç, s, ss.</p>
9ª	2 e 4 de marzo	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 4 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario. Falar sobre o estado do tempo e as súas consecuencias. Vocabulario sobre catástrofes naturais. Consolidación de estruturas gramaticais, ortografía e pronunciación vistas na unidade.</p>
10ª	9 e 11 de marzo	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 4: material audiovisual e impreso complementario: Comprender o horóscopo. Vocabulario horóscopo. Supersticións.</p>
11ª	16 e 18 de marzo	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4</p>

		<p>B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 4. Formular preguntas que expresan dúbida. Facer previsións para o futuro. Vocabulario de previsións para o futuro. Preparación proba de avaliación. Proba.. Entrega e revisión das probas de avaliación. Corrección de erros</p>
--	--	--

TERCEIRO TRIMESTRE		
SEMANAS	DÍAS	CONTIDOS
1 ^a	30 de marzo e 1 de abril	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B3.1 B4.1 B5.1, 2, 4. Tema 5. Inicio. Falar das vacacións. Lembrar o visto na avaliación anterior e iniciar o novo tema. Presentar os contidos e obxectivos do último trimestre: temas 5 e 6 e unidade de revisión 2. Revisión do visto na totalidade do curso.</p>
2 ^a	6 e 8 de abril	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 5 libro texto+ material audiovisual e impreso complementario: Comprender cartas de menú (ementas). Vocabulario do restaurante. Condicional/Imperfecto de ind. Palabras con ch/x</p>
3 ^a	13 e 15 de abril	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2 B4.1, 2, 3, 4 B5.1, 2, 3, 4</p>

		<p>Tema 5 libro texto+ material audiovisual e impreso. Dar unha opinión e defendela. Argumentar. Alimentación equilibrada e saúde. Comprender e analizar información dun gráfico. A roda dos alimentos.</p>
4 ^a	20 e 22 de abril	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2, 3 B4.2 B5.1, 2, 3, 4 Tema 11 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Comprender artigos da prensa escrita relacionados cos temas. Comida vexetariana...</p>
5 ^a	27 e 29 de abril	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B3.1, 2,3, 4 B4.3,4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 5 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Hábitos sociais prexudiciais para a saúde: tabaco, alcol...</p>
6 ^a	4 e 6 de maio	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 3, 2, 4 B3.1, 2,3, 4 B4.3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 5 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Reproducir o que dixo alguén. Discurso indirecto. Comparar a situación de Portugal con outros países (o propio, etc.)</p>
7 ^a	11 e 13 de maio	<p>B1.2, 3, 4, B2.1,2 ,3, 4</p>

		<p>B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 6. Inicio tema libro de texto. Presentación do tema: contidos e obxectivos.</p>
8ª	18 e 20 de maio	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 6 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: <i>Pretérito Perfeito Composto do Indicativo.</i> Falar de acontecementos que comezaron no pasado e continúan no presente.</p>
9ª	25 2 27 de maio	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 4 B2.3 B5.1, 2, 3, 4 Tema 6 libro de texto+ material audiovisual e impreso complementario: Expresar opinión sobre o estrés.Aconsellar. Causas e consecuencias. Test do nivel de estrés. Responder un test de estrés. Vocabulario do tema. Palabras con s ou z</p>
10ª	1 e 3 de xuño	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2,3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.3. 4 B5.1, 2, 3, 4 Tema 6. Libro de texto e material audionvisual e impreso complementario. Comprender artigos da prensa escrita relacionados co tema. Deporte e saúde. Modalidades deportivas... Analizar un plano con resultados de clase. Vocabulario de planos con resultados.</p>
11ª	8 e 10 de xuño	<p>B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4.1, .3. 4 B5.1, 2, 3, 4</p>

		Material audiovisual e impreso complementario: Aspectos culturais. países lusófonos sobre o estrés. Comparar países e hábitos. Unidade de revisión 2 . Preparación proba. Revisión de dúbidas. Proba final.
12ª	15 e 17 de xuño (22 de xuño: despedida)	B1.2, 3, 4, B2.1, 2, 3, 4 B3.1, 2, 3, 4 B 4. 1, .3. 4 B5.1, 2, 3, 4. Revisión das probas. Erros. Aclaración de dúbidas. Material audiovisual e impreso complementario. Actividades de ampliación relacionadas co nivel a1. Falar das vacacións e despedida.

4º de ESO

Segunda Lingua Estranxeira. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Bloque 1. Comprensión de textos orais			
a c d i	<p>B1.1. Estratexias de comprensión:</p> <p>Mobilización de información previa sobre o tipo de tarefa e o tema.</p> <p>Identificación do tipo textual, adaptando a comprensión a el.</p> <p>Distinción de tipos de comprensión (sentido xeral, información esencial e puntos principais).</p> <p>Formulación de hipóteses sobre o contido e o contexto.</p> <p>Inferencia e formulación de hipóteses sobre significados a partir da comprensión de elementos significativos, lingüísticos e paralingüísticos (acenos, entoación, etc.).</p> <p>Inferencia e formulación de hipóteses sobre significados a partir do coñecemento doutras linguas, e de elementos non lingüísticos (imaxes, música, etc.).</p>	<p>B1.1. Coñecer e saber aplicar as estratexias máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a información esencial, os puntos e as ideas principais, ou os detalles relevantes do texto.</p> <p>B1.2. Identificar a información esencial, os puntos principais e os detalles máis relevantes en textos orais breves e ben estruturados, transmitidos de viva voz ou por medios técnicos e articulados a velocidade lenta ou media, nun rexistro formal, informal ou neutro, e que versen sobre asuntos cotiáns en situacións habituais ou sobre temas xerais ou do propio campo de interese nos ámbitos persoal, público e educativo, sempre que as condicións</p>	<p>SLEB1.1. Nas actividades de aula, persevera no seu proceso de comprensión, axustándoo ás necesidades da tarefa (de comprensión global, selectiva ou detallada) e mellorándoo, de ser o caso: facendo anticipacións do que segue (palabra, frase, resposta, etc.) e inferindo o que non se comprende e o que non se coñece mediante os propios coñecementos e as experiencias doutras</p>	<p>CCL CAA CSC CCEC</p>

Segunda Lingua Estranxeira. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>Reformulación de hipóteses a partir da comprensión de novos elementos.</p> <p>B1.2. Tolerancia da comprensión parcial ou vaga nunha situación comunicativa.</p> <p>B1.3. Perseveranza no logro da comprensión oral, reescoitando o texto gravado ou solicitando repetición do dito.</p>	<p>acústicas non distorsionen a mensaxe e se poida volver escoitar o dito.</p> <p>B1.3. Comprender o esencial en situacións que impliquen a solicitude de información xeral (datos persoais básicos, lugares, horarios, datas, prezos, cantidades e actividades cotiás, etc.), sempre que se fale con lentitude e con claridade.</p> <p>B1.4. Comprender o esencial en conversas sinxelas, básicas e breves sobre descrições, narracións, puntos de vista e opinións relativos a temas frecuentes e de necesidade inmediata relativas ao ámbito persoal, sempre que se fale con lentitude, articulando de forma clara e comprensible, e se a persoa interlocutora está disposta a repetir ou reformular o dito.</p> <p>B1.5. Comprender o sentido xeral e información moi relevante e sinxela de presentacións sinxelas e ben estruturadas sobre temas familiares e predicibles, previamente traballados, e de programas de televisión tales como boletíns meteorolóxicos ou informativos, sempre que as imaxes porten gran parte da mensaxe.</p>	<p>linguas.</p> <p>SLEB1.2. Capta os puntos principais e os detalles salientables de indicacións, anuncios, mensaxes e comunicados breves, articulados de xeito lento e claro (por exemplo, por megafonía, ou nun contestador automático), sempre que as condicións acústicas sexan boas e o son non estea distorsionado.</p> <p>SLEB1.3. Comprende, nunha conversa formal ou nunha entrevista na que participa (por exemplo, nun centro docente), preguntas sobre asuntos persoais ou educativos (datos persoais, intereses, preferencias e gustos persoais e educativos, coñecemento ou descoñecemento, etc.), así como comentarios sinxelos e predicibles relacionados con estes, sempre que poida pedir que se lle repita, aclare ou elabore algo do que se lle dixo.</p> <p>SLEB1.4. Entende información relevante do que se lle di en transaccións e xestións cotiás e estruturadas (por exemplo, en hoteis, tendas, albergues, restaurantes, espazos de lecer ou centros docentes),</p>	<p>CCL CAA CSC CCEC CD</p> <p>CCL CAA CSC CCEC CD</p> <p>CCL CAA CSC CCEC</p>

Segunda Lingua Estranxeira. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			sempre que se fale amodo e con claridade.	
			SLEB1.5. Comprende, nunha conversa informal na que participa, descrições, narracións, puntos de vista e opinións formulados de xeito simple sobre asuntos prácticos da vida diaria e sobre temas do seu interese, cando se lle fala con claridade, amodo e directamente, e se a persoa interlocutora está disposta a repetir ou reformular o dito.	CCL CAA CSC CCEC
			SLEB1.6. Identifica a información esencial de programas de televisión e presentacións sinxelas e ben estruturadas sobre asuntos cotiáns ou do seu interese familiares e predicibles articulados con lentitude e claridade (por exemplo, noticias, documentais ou entrevistas), cando as imaxes portan gran parte da mensaxe.	CCL CAA CSC CCEC CD
Bloque 2. Produción de textos orais				
a c d i	B2.1. Estratexias de produción: Planificación: Identificar o contexto, o destinatario e a finalidade da produción ou da interacción. Adecurar o texto ao destinatario, ao contexto e á canle, escollendo os	B2.1. Pronunciar de xeito intelixible, aínda que se cometan erros de pronuncia polos que as persoas interlocutoras teñan que solicitar repeticións para entender a mensaxe. B2.2. Coñecer e saber aplicar as estratexias máis	SLEB2.1. Fai presentacións breves e ensaiadas, seguindo un esquema lineal e estruturado, sobre aspectos concretos de temas do seu interese ou relacionados cos	CCL CAA CSC CCEC

Segunda Lingua Estranxeira. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>expoñentes lingüísticos necesarios para lograr a intención comunicativa.</p> <p>Execución:</p> <p>Concibir a mensaxe con claridade, distinguindo a súa idea ou ideas principais e a súa estrutura básica.</p> <p>Activar os coñecementos previos sobre modelos e secuencias de interacción, e elementos lingüísticos previamente asimilados e memorizados.</p> <p>Expresar a mensaxe con claridade e coherencia básica, estruturándoa adecuadamente e axustándose, de ser o caso, aos modelos e ás fórmulas de cada tipo de texto memorizados e traballados en clase previamente.</p> <p>Reaxustar a tarefa (emprender unha versión máis modesta) ou da mensaxe (limitar o que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos lingüísticos dispoñibles.</p> <p>Compensar as carencias lingüísticas mediante procedementos lingüísticos e paralingüísticos.</p> <p>Lingüísticos: Modificar palabras de significado parecido. Definir ou parafrasear un termo ou expresión. Usar a lingua materna ou "estranxeirizar" palabras da lingua meta.</p> <p>Pedir axuda.</p> <p>Paralingüísticos: Sinalar obxectos, usar deícticos ou realizar accións que aclaran o significado. Usar linguaxe corporal culturalmente (xestos, expresións faciais, posturas, contacto visual ou corporal).</p> <p>Usar elementos cuasiléxicos (hum, puah...) de valor comunicativo.</p> <p>B2.2. Actitude de respecto cara a si mesmo/a e cara ás demais persoas para comprender e facerse comprender.</p> <p>B2.3. Rutinas ou modelos básicos de interacción segundo o tipo de situación de comunicación.</p>	<p>adequadas para producir textos orais monolóxicos ou dialóxicos breves e de estrutura simple e clara, utilizando, entre outros, procedementos como a adaptación da mensaxe a patróns da primeira lingua ou outras, ou o uso de elementos léxicos aproximados, se non se dispón doutros máis precisos.</p> <p>B2.3. Intercambiar de xeito intelixible información sobre transaccións e xestións cotiás moi habituais, usando un repertorio básico de palabras e frases simples memorizadas, e facéndose comprender aínda que a persoa interlocutora necesite que se lle repita ou repetir o dito.</p> <p>B2.4. Producir textos breves e comprensibles, tanto en conversa cara a cara como por teléfono ou por outros medios técnicos, nun rexistro neutro ou informal, cunha linguaxe sinxela.</p> <p>B2.5. Dar, solicitar e intercambiar información sobre temas de importancia na vida cotiá e asuntos coñecidos ou de interese persoal, educativo ou ocupacional, e xustificar brevemente os motivos de determinadas accións e plans, aínda que ás veces haxa interrupcións ou vacilacións, resulten evidentes as pausas e a reformulación para organizar o discurso e seleccionar expresións e estruturas, e a persoa interlocutora teña que solicitar ás veces que se lle repita o dito.</p>	<p>seus estudos, e responde a preguntas previsibles breves e sinxelas de oíntes sobre o contido destas.</p> <p>SLEB2.2. Participa en conversas informais breves e sinxelas, cara a cara ou por teléfono, ou por outros medios técnicos, nas que establece contacto social básico, intercambia información e expresa de xeito sinxelo opinións e puntos de vista, fai invitacións e ofrecementos, pide e ofrece cousas, pide e dá indicacións ou instrucións, ou discute os pasos que hai que seguir para realizar unha actividade conxunta, facéndose comprender aínda que a persoa interlocutora necesite que se repita ou repetir o dito.</p> <p>SLEB2.3. Desenvólvese coa debida corrección en xestións e transaccións cotiás, como son as viaxes, o aloxamento, o transporte, as compras e o lecer (horarios, datas, prezos, actividades, etc.), seguindo normas de cortesía básicas (saúdo e tratamento), facéndose comprender aínda que a persoa interlocutora necesite que se repita ou repetir o dito.</p> <p>SLEB2.4. Desenvólvese de xeito</p>	<p>CCL CAA CSC CCEC CD</p> <p>CCL CAA CSC CCEC CD</p> <p>CCL</p>

Segunda Lingua Estranxeira. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			simple pero suficiente nunha conversa formal, nunha reunión ou nunha entrevista (por exemplo, para realizar un curso de verán), achegando información relevante, expresando de xeito sinxelo as súas ideas sobre temas habituais, dando a súa opinión sobre problemas prácticos cando se lle pregunta directamente, e reaccionando de forma simple ante comentarios, sempre que poida pedir que se lle repitan os puntos clave, se o necesita.	CAA CSC CCEC CD
Bloque 3. Comprensión de textos escritos				
a c d e i	<p>B3.1. Estratexias de comprensión:</p> <p>Mobilización de información previa sobre o tipo de tarefa e o tema, a partir da información superficial: imaxes, organización na páxina, títulos de cabeceira, etc.</p> <p>Identificación do tipo de lectura demandado pola tarefa (en superficie ou oceánica, selectiva, intensiva ou extensiva).</p> <p>Distinción de tipos de comprensión necesarios para a realización da tarefa (sentido xeral, información esencial e puntos principais).</p> <p>Formulación de hipóteses sobre contido e contexto.</p> <p>Inferencia e formulación de hipóteses sobre significados a partir da comprensión de elementos significativos, lingüísticos e paratextuais, e do coñecemento e experiencias noutras linguas.</p> <p>Reformulación de hipóteses a partir da comprensión de novos elementos.</p> <p>B3.2. Soletreo e asociación de grafía, pronuncia e significado a partir de modelos escritos e expresións orais coñecidas.</p>	<p>B3.1. Utilizar estratexias de lectura (recurso ás imaxes, títulos e outras informacións visuais, e aos coñecementos previos sobre o tema ou a situación de comunicación, e aos transferidos desde as linguas que coñece), identificando a información máis importante e deducindo o significado de palabras e expresións non coñecidas.</p> <p>B3.2. Seguir instrucións e consignas básicas sinxelas e predicibles, referidas a necesidades inmediatas, e con apoio visual.</p> <p>B3.3. Comprender información relevante e previsible en textos descritivos ou narrativos breves, sinxelos e ben estruturados, relativos a experiencias e a coñecementos propios da súa idade e do seu nivel escolar.</p> <p>B3.4. Identificar a información esencial, os puntos máis relevantes e detalles importantes en textos, tanto en formato impreso como en soporte dixital, breves e ben</p>	<p>SLEB3.1. Capta o sentido xeral e algúns detalles importantes de textos xornalísticos breves, en calquera soporte e sobre temas xerais ou do seu interese e moi coñecidos, se os números, os nomes, as ilustracións e os títulos constitúen grande parte da mensaxe.</p>	CCL CAA CSC CCEC CD
			<p>SLEB3.2. Identifica, con axuda da imaxe, instrucións xerais breves e sinxelas de funcionamento e manexo de aparellos de uso cotián, así como instrucións claras para a realización de actividades e</p>	CCL CAA CSC CCEC CD

Segunda Lingua Estranxeira. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		<p>estrutturados, escritos nun rexistro formal ou neutro, que traten de asuntos cotiáns, de temas de interese ou relevantes para os propios estudos e as ocupacións, e que conteñan estruturas sinxelas e un léxico de uso común.</p>	<p>normas de seguridade básicas.</p>	
			<p>SLEB3.3. Comprende correspondencia persoal sinxela, en calquera formato, na que se fala de si mesmo/a; se describen persoas, obxectos, lugares e actividades; se narran acontecementos presentes, pasados e futuros, e se expresan de xeito sinxelo sentimentos, desexos e opinións sobre temas xerais, coñecidos ou do seu interese.</p>	<p>CCL CAA CSC CCEC</p>
			<p>SLEB3.4. Entende o esencial de correspondencia formal na que se informa sobre asuntos do seu interese no contexto persoal ou educativo (por exemplo, sobre unha bolsa para realizar un curso de idiomas).</p>	<p>CCL CAA CSC CCEC</p>
			<p>SLEB3.5. Entende información específica esencial en páxinas web e outros materiais de referencia ou consulta claramente estruturados sobre temas relativos a asuntos do seu interese, sempre que poida reler as seccións difíciles.</p>	<p>CCL CAA CSC CCEC CD</p>
Bloque 4: Producción de textos escritos				
a	B4.1. Estratexias de produción:	B4.1. Aplicar estratexias básicas para producir textos	SLEB4.1. Escribe	CCL

Segunda Lingua Estranxeira. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
c d i	<p>Planificación:</p> <p>Mobilización e coordinación das propias competencias xerais e comunicativas, co fin de realizar eficazmente a tarefa (reparar o que se sabe sobre o tema, o que se pode ou se quere dicir, etc.).</p> <p>Localización e uso adecuado de recursos lingüísticos ou temáticos (uso dun dicionario ou dunha gramática, obtención de axuda, etc.).</p> <p>Uso de elementos coñecidos obtidos de modelos moi sinxelos de textos escritos, para elaborar os propios textos.</p> <p>Execución:</p> <p>Elaboración dun borrador seguindo textos modelo.</p> <p>Estruturação do contido do texto.</p> <p>Organización do texto en parágrafos curtos abordando en cada un unha idea principal, conformando entre todos o seu significado ou a idea global.</p> <p>Expresión da mensaxe con claridade axustándose aos modelos e ás fórmulas de cada tipo de texto.</p> <p>Reaxuste da tarefa (emprender unha versión máis modesta) ou da mensaxe (facer concesións no que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos lingüísticos dispoñibles.</p> <p>Recurso aos coñecementos previos (utilizar frases feitas e locucións, do tipo "agora volvo", "botar unha man", etc.).</p> <p>Revisión:</p> <p>Identificación de problemas, erros e repeticións.</p> <p>Atención ás convencións ortográficas e aos signos de puntuación.</p> <p>Presentación coidada do texto (marxes, limpeza, tamaño da letra, etc.)</p> <p>Reescritura definitiva.</p>	<p>(elección da persoa destinataria, finalidade do escrito, planificación, redacción do borrador, revisión do texto e versión final), a partir de modelos ben estruturados e traballados previamente.</p> <p>B4.2. Completar documentos básicos nos que se solicite información persoal ou relativa aos seus estudos ou á súa formación.</p> <p>B4.3. Escribir mensaxes sinxelas e breves con información, instrucións e indicacións moi básicas relacionadas con actividades cotiás ou do seu interese.</p> <p>B4.4. Producir textos curtos a partir de modelos sinxelos e básicos, actuando como mediación lingüística, de ser o caso (adequado ao seu nivel escolar), e amosando interese pola presentación limpa e ordenada do texto.</p> <p>B4.5. Escribir, en papel ou en soporte electrónico, textos breves, sinxelos e de estrutura clara sobre temas cotiás ou do propio interese, nun rexistro formal ou neutro, utilizando adecuadamente os recursos básicos de cohesión, as convencións ortográficas básicas e os signos de puntuación máis comúns, cun control razoable de expresións e estruturas sinxelas e un léxico de uso frecuente.</p>	<p>correspondencia persoal breve na que se establece e mantén o contacto social (por exemplo, con amigos/as noutros países); se intercambia información; se describe en termos sinxelos sucesos importantes e experiencias persoais, de dan instrucións e se fan e aceptan ofrecementos e suxestións (por exemplo, cancelación, confirmación ou modificación dunha invitación ou duns plans) e se expresan opinións de xeito sinxelo.</p>	CAA CSC CCEC
			<p>SLEB4.2. Completa un cuestionario sinxelo con información persoal e relativa á súa formación, aos seus intereses ou ás súas afeccións (por exemplo, para subscribirse a unha publicación dixital).</p>	CCL CAA CSC CCEC CD
			<p>SLEB4.3. Escribete notas e mensaxes en diferentes soportes, nos que fai comentarios moi breves ou dá instrucións e indicacións relacionadas con actividades e situacións da vida cotiá e do seu interese, respectando as convencións e as normas de cortesía máis importantes.</p>	CCL CAA CSC CCEC CD
			<p>SLEB4.4. Escribete correspondencia formal básica e breve, dirixida a</p>	CCL CAA

Segunda Lingua Estranxeira. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			institucións públicas ou privadas ou entidades comerciais, fundamentalmente para solicitar información, respectando as convencións formais e as normas de cortesía básicas deste tipo de textos, cunha presentación limpa e ordenada.	CSC CCEC CD
Bloque 5: Coñecemento da lingua, e consciencia intercultural e plurilingüe				
a c d i o	<p>B5.1. Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos:</p> <p>Sons e fonemas vocálicos.</p> <p>Sons e fonemas consonánticos e as súas agrupacións.</p> <p>Procesos fonolóxicos máis básicos.</p> <p>Acento fónico dos elementos léxicos illados e na oración.</p> <p>B5.2. Patróns gráficos e convencións ortográficas:</p> <p>Uso das normas básicas de ortografía da palabra.</p> <p>Utilización adecuada da ortografía da oración: coma, punto e coma, puntos suspensivos, parénteses e comiñas.</p> <p>B5.3. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>Recoñecemento e uso de convencións sociais básicas e normas de cortesía propias da súa idade e de rexistros informal e estándar, e da linguaxe non verbal elemental na cultura estranxeira.</p> <p>Achegamento a algúns aspectos culturais visibles: hábitos, horarios, actividades ou celebracións máis significativas; condicións de vida elementais (vivenda); relacións interpersoais (familiares, de amizade ou escolares), comida, lecer, deportes, comportamentos proxémicos básicos, lugares máis habituais, etc.; e a costumes, valores e actitudes moi básicos e máis evidentes sobre aspectos propios da súa idade nos países onde se fala a lingua estranxeira.</p> <p>Identificación dalgunhas similitudes e diferenzas elementais e máis significativas nos costumes cotiáns entre os países onde se fala a lingua estranxeira e o noso.</p>	<p>B5.1. Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación de uso máis común, recoñecendo os seus significados evidentes, e pronunciar e entoar de xeito claro e intelixible con razoable comprensibilidade, malia o acento estranxeiro moi evidente ou erros de pronuncia que non interrompan a comunicación, e que as persoas interlocutoras teñan que solicitar repeticións de cando en vez.</p> <p>B5.2. Recoñecer e utilizar as convencións ortográficas básicas, tipográficas e de puntuación, así como abreviaturas e símbolos de uso común, e os seus significados asociados, con corrección suficiente para o seu nivel escolar.</p> <p>B5.3. Utilizar para a comprensión e a produción de textos orais e escritos os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos adquiridos relativos á vida cotiá (hábitos de estudo e de traballo, actividades de lecer, incluídas manifestacións artísticas como a música ou o cine), condicións de vida e contorno, relacións interpersoais (entre homes e mulleres, no traballo, no centro docente, nas institucións, etc.), e convencións sociais (costumes e tradicións), respectando as normas de cortesía e máis básicas nos contextos respectivos.</p> <p>B5.4. Producir textos e inferir o significado probable de</p>	<p>SLEB5.1. Produce léxico e estruturas básicas intelixibles no oral e na escrita, e trazos fonéticos que distinguen fonemas (nasalización, sonorización, etc.), e utiliza con eficacia comunicativa patróns básicos de ritmo, entoación e acentuación de palabras e frases.</p>	<p>CCL CD CAA CCEC</p>

Segunda Lingua Estranxeira. 4º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>Actitude receptiva e respectuosa cara ás persoas, os países e as comunidades lingüísticas que falan outra lingua e teñen unha cultura diferente á propia.</p> <p>B5.4. Plurilingüismo:</p> <p>Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar a súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.</p> <p>Participación en proxectos nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais, e valorando positivamente as competencias que posúe como persoa plurilingüe.</p> <p>B5.5. Funcións comunicativas:</p> <p>Iniciación e mantemento de relacións persoais e sociais básicas propias da súa idade.</p> <p>Descrición de calidades físicas e abstractas moi básicas de persoas, obxectos, lugares e actividades.</p> <p>Narración de acontecementos e descrición de estados e situacións presentes, e expresión moi básica de sucesos futuros.</p> <p>Petición e ofrecemento de información e indicacións, e expresión moi sinxela de opinións e advertencias.</p> <p>Expresión do coñecemento, o descoñecemento e a certeza.</p> <p>Expresión da vontade, a intención, a orde, a autorización e a prohibición.</p> <p>Expresión do interese, a aprobación, o aprecio, a satisfacción e a sorpresa, así como os seus contrarios.</p> <p>Establecemento e mantemento básicos da comunicación e a organización elemental do discurso.</p> <p>B5.6. Léxico oral e escrito básico de uso común relativo a:</p> <p>Identificación persoal elemental; vivenda, fogar e contexto; actividades básicas da vida diaria; familia e amizades; traballo, tempo libre, lecer e deporte; vacacións; saúde máis básica e coidados físicos elementais; educación e estudo; compras básicas; alimentación e restauración; transporte, tempo meteorolóxico e tecnoloxías da información e da comunicación.</p> <p>Expresións fixas, enunciados fraseolóxicos moi básicos e moi habituais (saúdos, despedidas, preguntas por preferencias, expresión sinxelas de gustos) e léxico sobre temas relacionados con contidos moi sinxelos e predicibles doutras áreas do currículo.</p>	<p>palabras ou frases que descoñece a partir das experiencias e os coñecementos transferidos desde as linguas que coñece.</p> <p>B5.5. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.</p> <p>B5.6. Distinguir e levar a cabo as funcións demandadas polo propósito comunicativo, mediante os expoñentes básicos de devanditas funcións e os patróns discursivos de uso máis habitual, así como os seus significados asociados (por exemplo, utilizar unha estrutura interrogativa para facer unha suxestión); utilizar un repertorio léxico suficiente para comunicar no seu nivel escolar, e empregar para comunicarse mecanismos sinxelos bastante axustados ao contexto e á intención comunicativa (repetición léxica, elipse, deíxe persoal, espacial e temporal, xustaposición, e conectores e marcadores discursivos moi frecuentes), sempre que sexan traballados na clase previamente.</p>		

	Segunda Lingua Estranxeira. 4º de ESO			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B5.7. Estruturas sintáctico-discursivas propias de cada idioma.			

Estruturas sintáctico- discursivas 4º ESO Portugués

Expresión de relacións lóxicas: adición (*não só...como também; não só... também*); disxunción (*ou, ou...ou*); oposición /concesión (*mas, mesmo assim,... embora*); causa (*por causa disso; daí que*); finalidade (*para + Inf.; para que*); comparación (*mais/menos/tão/tanto + Adj./Adv./Subst. + (do) que/como/quanto*); superlativo relativo (p. ex., *o rapaz mais distraído da turma*); resultado (*assim, portanto*); condición (*se, sem*); discurso indirecto (informacións, ofrecementos, suxestións e ordes).

Relacións temporais (*enquanto, antes que, depois que, logo que, até que, sempre que*).

Afirmación (sentenzas declarativas afirmativas; frases impersonais).

Exclamación (formas elípticas: *Que + Subst. + (tão) + Adj.*, p. ex. *Que dia tão lindo!*); sentenzas e sintagmas exclamativos, p. ex. *Ei, esta é a minha bicicleta!; Magnífica bolsa!*.

Negación (sentenzas declarativas negativas con *não, nunca; (não) nada, nenhum (a), ninguém*), nem.

Interrogación (sentenzas interrogativas directas totais; sentenzas interrogativas directas QU- (p. ex., *De quem é a culpa?*); interrogativas tag (p. ex., *Isto é fácil, não é?*); interrogativas eco).

Expresión do tempo: pasado (*pretérito imperfeito, perfeito simples e perfeito composto e pretérito mais-que-perfeito composto*); presente (*presente*); futuro (*futuro simple; (+Adv.); haver-de*).

Expresión do aspecto: puntual (tempos simples); durativo (presente, futuro simples, pretérito imperfeito e pretérito perfeito composto do indicativo (+ Adv.); *andar a + Inf.; ir + Ger.*); habitual (tempos simples (+ Adv.); *costumar + Inf.*); incoativo (*desatar a + Inf.*); iterativo (*pretérito imperfeito do indicativo; voltar a + Inf.*); terminativo (*pretérito perfeito simples composto e pretérito mais-que-perfeito composto; vir de + Inf.*).

Expresión da modalidade: factualidade (frases declarativas); capacidade (*é capaz / incapaz de + Inf.; saber*); posibilidade/ probabilidade (*ser possível / impossível + Inf.; tal vez*); *necessidade* (ser preciso / *necessário + Inf.*); obrigación (*ser obrigatório + Inf.; imperativo*); *permiso* (*poder + Inf.; ser possível/permitido + Inf.*); prohibición: (não) ser possível / permitido + Inf.); intención (*pretérito imperfeito gostar de + Inf.; tratar de + Inf.; pensar + Inf.*).

Expresión da existencia (p. ex., existir, dar-se); a entidade (substantivos contables /incontables/colectivos/compostos; pronomes (relativos, reflexivos átonos/ tónicos); determinantes; a calidade (*por exemplo, bastante bom; consideravelmente caro; ótimo*).

Expresión da cantidade (Singular/Plural; Numerais cardinais e ordinais. Cantidade: p. ex. *bastante, a maior parte de, mais o menos*. Grao: p. ex. *consideravelmente; bastante bem*).

Expresión do espazo (preposicións e adverbios de lugar, localización, distancia, movemento, orixe, dirección).

Expresión do tempo (expresións, preposición e locucións de tempo (momento puntual (p. ex., *meio-dia*), divisións (p. ex., *período, fim de semana*) e indicacións de tempo (p. ex., *atrás, cedo*); duración (p. ex., *até; entre... e*); anterioridade (*anteontem, já*); posterioridade (*mais tarde, na semana que vem*); secuancia (*em primeiro lugar, depois, em último lugar*); simultaneidade (*naquele momento*); frecuencia (p. ex., *cada semana*).

Expresión do modo (expresións, preposicións e locucións prepositivas de modo, p. ex., *á pressa*).

3. GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA

O referido a continuación considerarase tendo en conta o carácter inicial (niveis A1 e A2) do contacto coa lingua portuguesa e a circunstancia de tratarse dunha 2ªLingua estranxeira con só dúas sesións semanais. En todos os apartados se aceptarán erros, téndose moi en conta a fluidez e asimilación do nivel inicial de Lingua e a actitude positiva e participativa do alumnado nas aulas.

- Consecución de competencia mínima oral e escrita respecto ao visto nas correspondentes unidades do currículo de 1º, 2º e 3º e 4º de ESO de Lingua portuguesa dun xeito sinxelo e básico, aceptándose erros ortográficos e fonéticos do propio nivel:
  - Saúdos, presentacións, información básica de carácter persoal.
  - Descrición e localización de lugares, petición de información sobre lugares, reserva nun hotel
  - Preguntas e respostas das horas do día, as partes do día, os días da semana, os meses do ano, falar e escribir sobre comidas e bebidas, solicitude dunha consumición nun establecemento, os números .
  - Dar e pedir informacións de carácter persoal ou profesional ou de ocupación do tempo libre. Falar sobre accións habituais no pasado
  - Convites, aceptacións e rexeitamentos moi sinxelos, escritura dunha carta moi breve, conversación básica telefónica.
  - Conversación sobre vacacións, pasatempos, compras, precios, visitas médicas, marcar una cita médica, descrições físicas e psicolóxicas moi sinxelas.
  - Comprender anuncios publicitarios.
  - Comprender informacións, instrucións, explicacións en diferentes áreas de servizo...
  - Comprender a programación televisiva.
  - Comprender noticias dun xornal.

- Comprender e deixar mensaxes nun contestador (atendedor de chamadas)
  - Comprender entrevistas na prensa escrita ou nunha entrevista radiofónica.
  - Comprender o horóscopo.
  - Comprender cartas de restaurante.
  - Comprender artigos da prensa escrita.
  - Expresar opinións.
  - Contar a historia dunha película.
  - Formular preguntas que expresan dúbida.
  - Reproducir o que dixo alguén.
  - Aconsellar.
  - Dar información básica sobre un problema de saúde.
  - Comprar, cambiar, devolver, reclamar.
- Vocabulario básico da unidades: países, cidades, profesións, números, horas, ámbito escolar, tempo libre, medios de transporte, hábitos, roupa, tiendas, familia, establecementos comerciais...
  - Aplicación de coñecementos gramaticais (verbos regulares e algúns irregulares en presente de indicativo, pronomes, preposicións e adverbios básicos, algunhas perífrases de moito uso, verbos irregulares en pretérito perfecto simple, pretérito imperfecto, infinitivo persoal, futuro imperfecto, condicional, pretérito perfecto composto de indicativo...)
  - Coñecemento de aspectos culturais da lusofonía (países de fala portuguesa, número de falantes, trazos culturais moi xenéricos e destacables da lusofonía: música, deportes, gastronomía...)

- Realización cunha mínima corrección, adaptada ao nivel, de búsquedas de información sobre temas diversos.
- Actitude positiva e desexo de aprender.

4. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

1. ESCOITAR E FALAR

- Valorarase a participación na clase e a progresión na correcta pronuncia, e a aproximación ao *sotaque* portugués.
- O instrumento para avaliar este apartado serán actividades propostas na clase, de expresión e de comprensión oral, que quedarán rexistradas no diario de aula e na ficha de seguimento individual do alumnado.
- O alumnado realizará en cada avaliación, como mínimo, unha proba que incluírá exercicios de todas as destrezas. Nela valorarase a aprendizaxe de contidos mínimos na expresión de acontecementos da vida cotiá, co que se deberán demostrar destrezas de comprensión completando textos de todo tipo (cancións...), facendo lectura/s con pronunciación adecuada e mais monólogos ou conversas - feitas en parellas/ grupos-, nas que se deberán demostrar unha mínima fluidez e un manexo axeitado do vocabulario.

2. LER E ESCRIBIR

- As probas correspondentes a este apartado versarán sobre os contidos desta programación e, o mesmo ca no apartado anterior, en cada avaliación o alumnado realizará, como mínimo, unha proba dividida en dúas partes: unha de comprensión e outra de expresión.
- Os bloques de contidos 3 e 4 avaliaranse dentro das actividades orais e escritas propostas para os dous anteriores. Tamén se valorarán a actitude cara á materia, o traballo individual e de grupo (realización de actividades fixadas para cada unidade, actividades de investigación, lectura...), a corrección das tarefas no caderno e a evolución na aprendizaxe.

5 CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS

Metodoloxía activa e participativa baseada, principalmente, na comunicación a través das intervencións do alumnado ensaiando constantemente reproducir a lingua e as situacións da vida real, ben oralmente ou por escrito, con pautas e modelos ou mesmo sen eles, a través da repetición ou da creación propia.

Traballarase a oralidade a través da audición de diálogos, músicas, lecturas etc.; pero tamén da proxección de filmes, documentais e programas de tv; e mais coa recreación de diferentes situacións comunicativas (o máis próximas á realidade).

Esta parte, que se corresponde co bloque 1, terá moita importancia. O bloque de contidos 2 traballarase con textos, relacionados ou non coas audicións, exercicios, lecturas, diálogos, buscas na rede...

Búscase traballar as catro destrezas da comunicación: EO, EE, CO, CE.

6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

O alumnado, á parte dos exercicios do *Livro do aluno, e exercicios* complementares que se acheguen cando se precisar, participará de todo ou de parte do material electrónico que haxa dispoñíbel na rede (informacións, exercicios, cancións, series...).

As lecturas a realizar serán sinxelas e, maioritariamente, facilitadas a través da rede. Sirva de exemplo o seguinte enlace de Literatura infanto-xuvenil:

<http://noticias.universia.com.br/destaque/noticia/2011/12/09/896961/20-livros-literatura-infantil-download-gratuito.html>.

As clases terán como punto de apoio básico o seguinte material:

- Libro de texto para 1º e 2º ESO : TAVARES, Ana: *Português XXI. 1. Livro do aluno*. Editorial Lidel, Lisboa 2012. (seis temas cada curso)

Libro de texto para 3º e 4º ESO: TAVARES, Ana: *Português XXI. 2. Livro do aluno*. Editorial Lidel, Lisboa 2020 (seis temas cada curso)

- CD-Áudio: TAVARES, Ana: *Português XXI. CD- Áudio*. Editorial Lidel, Lisboa 2013.

Este material completarase con outros que resulten útiles. Recollemos aquí só os máis importantes.

- TAVARES, Ana: *Português XXI. 1. Livro do professor*. Editorial Lidel. Lisboa 2013.

- *Dicionário básico ilustrado. Língua portuguesa*. Porto Editora Lda. O Porto 2002.

- *Dicionário Espanhol-Português*. Porto Editora Lda. O Porto 2006.

- *Dicionário Português-Espanhol*. Porto Editora Lda. O Porto 2006.
- *Dicionário da Língua Portuguesa 2009*. Porto Editora Lda. O Porto 2008.
- Falsos amigos (LIDEL)
- Praticar português. Nível elementar. Helena Lemos (LIDEL)
- Português atual 1: nível inicial, Marta Silva (Lidel)
- Português atual 2 (algún exercício, texto e audición): nível médio, Hermínia Malcata (LIDEL)
- Cozinhar português. Aprenda português (LIDEL)

Recursos e enlaces na rede:

- Corrector online FLIP: www.flip.pt/fliponline/tabid/294/default.aspx
- Dicionário de língua portuguesa: www.priberam.pt
- Instituto Camões: www.instituto-camões.pt
- Língua Ativa: www.linguativa.com.b
- Linateca: www.linguateca.pt
- Lusocast: www.lusocast.com
- Português em Ferrol: www.portugues-ferrol.blogspot.com
- Português para nós: www.portuguesparanos.com
- Público: www.publico.clix.pt
- RTP: www.rtp.pt (Falamos português, Cuidado com a língua...)

- SAPO: www.sapo.pt
- SIC: www.sic.pt
- Terra Brasil: www.terra.com.br
- TSF: www.tsf.pt
- Youtube Brasil: www.br.youtube.com
- duolingo
- rtp ensina
- EMPORT
- PPPL

7.CRITERIOS SOBRE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

RESUMO DA AVALIACIÓN E CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN EN Lingua Portuguesa 1º ESO

A materia de L. Portuguesa dirixe a súa aprendizaxe cara á adquisición das destrezas comunicativas (comprender e expresarse oralmente e por escrito).

Impártese como 2ª Lingua estranxeira e conta cun horario semanal de dous períodos de 50 minutos.

A avaliación será resultado da valoración global e continua dunha serie de actuacións, estándares de aprendizaxe e actitudes que se especifican a continuación:

1. A actitude na aula, en relación co grupo, coa materia e a propia lingua. O alumnado mostrará interese por utilizar e mellorar a súa expresión oral e escrita en L Portuguesa durante as aulas, tanto individualmente como en grupo.

2. As tarefas, actividades e probas orais e escritas

Teranse en conta os resultados das probas e actividades realizadas das diversas competencias (CE, CO, EE, EO*), sempre tendo en conta o nivel de consecución de primeiro ano de A1.

3. O traballo diario: realización das tarefas e actividades, tanto escritas (caderno, arquivos do lapis electrónico...) como orais (de aula, gravacións, audicións...)

4. Lecturas: o alumnado mostrará interese por mellorar a súa pronunciación e fonética nas lecturas de aula. Estas serán de diversos tipos (literarias, xornalísticas...) e adecuadas ao nivel de primeiro ano de A1

5. Os cadernos e o material, organizados e traballados.

6. As intervencións na aula: simulacións de situacións reais, intervencións, preguntas, respostas...

7. A evolución na traxectoria académica.

A cualificación final será o resultado da valoración de todos os instrumentos de avaliación. Organizaranse do seguinte xeito:

➤ Comprensión escrita: 20% (textos escritos do seu nivel)	(CE)*
➤ Comprensión oral: 20% (audicións do seu nivel)	(CO *)
➤ Expresión escrita: 20% (traballos e textos nas probas do seu nivel)	(EE)*
➤ Expresión oral: 20% (tarefas de aula e probas orais do seu nivel)	(EO)*
➤ Actitude: 20% (traballo diario, caderno, participación, interese...)	

PROBAS DA MATERIA:

Cada proba realizada nas avaliacións incluírá contidos específicos das anteriores (tanto nas probas escritas coma no resto das actividades). É dicir, a segunda avaliación incluírá contidos da 1ª, e a terceira das dúas anteriores.

RECUPERACIÓNS:

Dado que a avaliación é continua, non será necesario realizar recuperacións (en forma de probas escritas e orais) fragmentando a materia. Se o resultado da primeira avaliación non fose positivo, o alumnado poderá demostrar a adquisición dos coñecementos da mesma, durante a segunda avaliación. O mesmo rexe para a terceira avaliación respecto ás dúas anteriores.

ORIENTACIÓN DE DISTRIBUCIÓN DE CONTIDOS L.Portuguesa 1º ESO POR TRIMESTRES:

<u>1º TRIMESTRE</u>	<u>2º TRIMESTRE</u>	<u>3º TRIMESTRE</u>
Presentación: expresións e vocabulario. Breve introdución do portugués no mundo. Temas 1 e 2 do “Livro do aluno” Material impreso e audiovisual complementario temas 1e2 Reprodución oral de situacións reais: cumprimentar, despedirse, dar información de carácter persoal. Lecturas moi breves (libro de texto...) Comprensión e produción de textos moi breves: describir lugares, pedir información, reservar un cuarto Cancións...	Revisión da 1ª avaliación Temas 3 e 4 “Livro do aluno” Material impreso e audiovisual complementario temas 3 e 4 Reprodución oral de situacións reais: preguntar e dicir as horas, pedir nun restaurante, tenda. Falar da accións cotiás. Convidar, pedir desculpas Lecturas moi breves relacionadas Comprensión e produción de textos: ler e escribir unha carta Cancións... Vocabulario: comidas, bebidas, días semana. Números.	Revisión 1ª e 2ª avaliación (libro texto) Temas 5 e 6 “Livro do aluno” Material impreso e audiovisual complementario temas 5 e 6 Reprodución oral de situacións reais (falar das vacacións, do tempo, comparar países e hábitos, facer compras, pedir nunha tenda, describir persoas... Lecturas breves relacionadas Comprensión e produción de textos: Cancións... Vocabulario: meses, estacións, épocas festivas,

Vocabulario da cidade, escola, números Ortografía: letras novas.Alfabeto Fonética: sons novos Expresións e “falsos amigos”	Ortografía: uso das novas letras. O alfabeto e deletrear palabras Fonética: práctica novos sons Expresións e “falsos amigos”	familia, prezos, trazos físicos e psicolóxicos. Ortografía: práctica de novas letras Fonética: práctica de novos sons Expresións e “falsos amigos”
---	---	---

Nota aclaratoria: Se un alumno ou alumna é sorprendido durante a realización dunha proba utilizando material impreso, audiovisual, informático etc., non autorizado, esta proba será cualificada cun cero.

A Laracha,

de setembro de 20...

Asdo:

PAI/NAI/TITOR/A LEGAL

ESTA INFORMACIÓN,ASINADA, DEBERÁ ESTAR NO CADERNO DO ALUMNO OU ALUMNA PARA A SÚA CONSULTA.

RESUMO DA AVALIACIÓN E CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN EN

Lingua Portuguesa 2º ESO

(Isto é un resumo, a información completa , onde se especifican criterios, instrumentos e estándares de aprendizaxe, está publicada na páxina web do centro)

A materia de L. Portuguesa dirixe a súa aprendizaxe cara á adquisición das destrezas comunicativas (comprender e expresarse oralmente e por escrito). Impártese como 2ª Lingua estranxeira e conta cun horario semanal de dous períodos de 50 minutos.

A avaliación será resultado dunha valoración global e continua dunha serie de actuacións, estándares de aprendizaxe e actitudes que se especifican a continuación:

1. A actitude na aula, en relación co grupo, coa materia e a propia lingua. O alumnado mostrará interese por utilizar e mellorar a súa expresión oral e escrita na L Portuguesa durante as aulas, tanto individualmente como en grupo.

2. As tarefas, actividades e probas orais e escritas

Teranse en conta os resultados das probas e actividades realizadas das diversas competencias (CE, CO, EE, EO*), sempre tendo en conta o nivel de consecución de primeiro ano de A2.

3. O traballo diario: realización das tarefas e actividades, tanto escritas (caderno, arquivos do lapis electrónico...) como orais (de aula, gravacións, simulación de situacións da vida real...)

4. Lecturas: o alumnado mostrará interese por mellorar a súa comprensión, pronunciación e fluidez nas lecturas de aula. Estas serán de diversos tipos (literarias, xornalísticas...) e adecuadas ao nivel de primeiro ano de A2.

5. Os cadernos e o material, organizados e traballados.

7. A evolución na traxectoria académica.

A cualificación final será o resultado da valoración de todos os instrumentos de avaliación mencionados. Organizaranse do seguinte xeito:

➤ Comprensión escrita: 20% (textos escritos do seu nivel)	(CE)*
➤ Comprensión oral: 20% (audicións do seu nivel)	(CO *)
➤ Expresión escrita: 20% (traballos e textos nas probas do seu nivel)	(EE)*

➤ Expresión oral: 20% (tarefas de aula e probas orais do seu nivel)	(EO)*
➤ Actitude: 20% (traballo diario, caderno, participación, interese...)	

PROBAS DA MATERIA:

Cada proba realizada nas avaliacións incluíra contidos específicos das anteriores (tanto nas probas escritas coma no resto das actividades). É dicir, a segunda avaliación incluíra contidos da 1ª, e a terceira das dúas anteriores.

RECUPERACIÓNS:

Dado que a avaliación é continua, non será necesario realizar recuperacións (en forma de probas escritas e orais) fragmentando a materia. Se o resultado da primeira avaliación non fose positivo, o alumnado poderá demostrar a adquisición dos coñecementos da mesma, durante a segunda avaliación. O mesmo rexe para a terceira avaliación respecto ás dúas anteriores.

ORIENTACIÓN DE DISTRIBUCIÓN DE CONTIDOS L.Portuguesa 3º ESO POR TRIMESTRES:

<u>1º TRIMESTRE</u>	<u>2º TRIMESTRE</u>	<u>3º TRIMESTRE</u>
Revisión básica: actividades de revisão 3 “livro do aluno 1” (inicio de curso) Temas 1 e 2 “Livro do aluno 2” Material impreso e audiovisual complementario temas 1 e 2 Reprodución oral de situacións reais Lecturas (literarias, expositivas...) Comprensión e produción de textos (búsqueda de información e traballos en diversos soportes) Cancións... Vocabulario Ortografía Fonética Expresións e “falsos amigos”	Temas 3 e 4 “Livro do aluno 2” Revisión temas 1,2,3 (actividades revisão 1) Material impreso e audiovisual complementario temas 3 e 4 Reprodución oral de situacións reais Lecturas (literarias, expositivas...) Comprensión e produción de textos (búsqueda de información e traballos en diversos soportes) Cancións... Vocabulario Ortografía Fonética Expresións e “falsos amigos”	Temas 5 e 6 “Livro do aluno 2” Revisión temas 4,5,6 (actividades revisão 2) Material impreso e audiovisual complementario temas 5 e 6 Reprodución oral de situacións reais Lecturas (literarias, expositivas...) Comprensión e produción de textos (búsqueda de información e traballos en diversos soportes) Cancións... Vocabulario Ortografía Fonética Expresións e “falsos amigos”

Nota aclaratoria: Se un alumno ou alumna é sorprendido durante a realización dunha proba utilizando material impreso, audiovisual, informático etc., non autorizado, esta proba será cualificada cun cero.

8.ACTIVIDADES

- Proxección de filmes de animación e curtametraxes.
- Aténdonos á dispoñibilidade das persoas contactadas e do orzamento do centro: sesións de contos orais, actuacións musicais, visitas ao centro de falantes nativos ...
- Durante a primeira e/ ou terceira avaliacións, sempre que o orzamento do centro ea dispoñibilidade das persoas o permita, poderá realizarse algunha visita educativo- cultural a algunha vila/cidade portuguesa ou o desprazamento a algún evento en portugués en territorio galego.
- Se for posible, ben durante este curso ou o seguinte –atendendo aos proxectos que as demais linguas presenten durante este curso académico- iniciárase o proceso para realizar un futuro intercambio entre o alumnado do IES Agra de Leborís e o alumnado dun instituto de Portugal ou Os Acores.

9. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

A diversidade dentro da aula refírese tanto aos modos de aprendizaxe como ás capacidades do alumnado. Cada alumno ou alumna é diferente e hai que ter en conta esa heteroxeneidade para desenvolver de forma eficaz as súas capacidades. Non todo o alumnado aprende do mesmo xeito, os estilos de aprendizaxe dentro dun mesmo grupo son distintos; de aí a importancia de variar tanto o tipo de actividades como as técnicas de ensino utilizadas.

Cando o alumnado dun mesmo grupo presente un nivel de coñecementos excesivamente dispar, tratarase de lle dar solución a este problema por medio de actividades multi nivelares.

10 TRATAMENTO DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Unha das vertentes dos obxectivos xerais da área é o desenvolvemento do pensamento crítico do individuo que adquirirá a súa verdadeira dimensión se o contextualizamos na realidade da sociedade. Así pois trataremos os temas transversais primarios nos obxectivos básicos dentro da nosa área, sempre englobados no marco máis xeral de interdisciplinariedade. Estes temas básicos que estarán sempre presentes nas nosas aulas, independentemente daqueles que priorice no centro para cada curso son:

CL: Comprensión lectora

EOE: Expresión oral e escrita

CA: Comunicación audiovisual

TIC: Tecnoloxías da información e da comunicación

E:Emprendemento.

ECC: Educación cívica e constitucional

IEHM: Desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres

PVX: Prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade

PRPC. Prevención e resolución pacífica de conflitos

PI: Principio de igualdade de trato e non discriminatorio por calquera condición ou circunstancia persoal e social (valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto por igual aos homes e ás mulleres, e ás persoas con

discapacidade, e o rexeitamento da violencia terrorista a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e a consideración ás vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.)

EEIE: Espírito emprendedor e a iniciativa empresarial

EV: Educación viaria

Os elementos transversais arriba mencionados terán presenza constante nas actividades que desenvolven o currículo da materia de Lingua Portuguesa de 1º, 2º, 3º e 4º ESO, de xeito que se aproveitará cada un dos contidos e as actividades correspondentes para promovelos ou poñelos en valor.

Algúns destes elementos son inherentes á propia materia e forman parte de catro dos cinco Bloques en que se organiza: Bloque 1. Comprensión de textos orais . Bloque 2. Produción de textos orais. Bloque 3. Comprensión de textos escritos. Bloque 4. Produción de textos escritos. Son os seguintes: CL (Comprensión lectora), EO (expresión oral e escrita) Outros como TIC (Tecnoloxías da información e a comunicación) e CA (Comunicación audiovisual) son un medio constante para desenvolver os Bloques mencionados e tamén o Bloque 5: Coñecemento da lingua, e consciencia intercultural e plurilingüe.

Outros elementos transversais deben ser introducidos na práctica de aula sempre que o tema ou a actividade de aula o permita, polo que a docente de 2ª Lingua estanxeira- Portugués, estará atenta para aproveitar cada unha destas ocasións:

Por exemplo os elementos transversais PI (Principio de igualdade), PVX (Prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade) e PRPC (Prevención e resolución de conflitos), que fan fincapé no trato non discriminatorio, nos valores democráticos , na igualdade entre homes e mulleres, no respecto aos discapacitados ou no fomento de comportamentos contra calquera forma de violencia, terán presenza nos textos seleccionados ou no vocabulario, tendo especial coidado, por exemplo, co vocabulario : a advogada/o advogado, o doutor/ a doutora..., fomentando o espírito crítico do alumnado en referencia ao seximo na lingua. Por outra parte, as situacións que reproducen a vida real na práctica diaria da aula de lingua, deben ofrecer modelos que se axusten a comportamentos que favorezan a asertividade e o comportamento democrático.

Outros dos elementos a destacar son EE (Espírito emprendedor e iniciativa empresarial) e E (Emprendemento). Ambos os dous están relacionados coa autonomía e a creatividade que debe vincularse ao traballo escolar, propiciando o emprendemento por parte do alumnado.

No caso da nosa materia contamos con material na rede no site: www.learningportuguese.eu (A Lingua portuguesa e os negocios nos países lusófonos). Este material de EMPORT aproxima a situación relativas ao mundo dos negocios reais, pon o foco nos costumes e a cultura como vía para facilitar a introdución no mundo empresarial da lusofonía. Trátase dun material dinámico, de animación, con audio e imaxes que reproducen situacións do mundo empresarial en todos os países da lusofonía.

Por último o elemento transversal EV(Educación viaria) pode ser introducido no momento en que se trata o tema 2: A cidade, fomentando as prácticas responsables.

11. DISEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL

A avaliación inicial utilízase para detectar deficiencias de formación e coñecementos a nivel individual, e así poder establecer un modelo de actuación rápida e tamén para ter unha información básica do coñecemento instrumental básico que cada alumna ou alumno ten da materia, as súas fortalezas e debilidades, adaptado ao seu nivel. As xuntas de avaliación inicial de principio de curso serven para contrastar esta información parcial de cada materia e obter unha información máis completa e global de cada alumna ou alumno.

Será norma deste Departamento realizar unha valoración inicial que poderá incluír modalidade escrita e/ou oral.

O contido da mesma estará en relación cos coñecementos que se lle supoñen adquiridos ao alumnado que entra no nivel.

Poderá recoller os seguintes aspectos adaptados ao curso:

Lectura

Ditado

Comprensión oral e escrita

Produción de textos orais e escritos axustados a un contexto

Actitude cara á materia

No caso de detectar problemas individuais ou colectivos tentarase facer una valoración das necesidades a ter en conta, que terán que ver con aspectos coma os seguintes:

A nivel individual consultarase os informes de cursos pasados de docentes e Orientación sobre problemas coma dislexias, dificultades de concentración, de comprensión lectora, de redacción ... que tentarán ser solventados co reforzo e apoio necesario na aula ou fóra dela. Os resultados da avaliación previa servirán de referencia para a adaptación do currículo ás esixencias de cada alumna ou alumno.

O alumnado con necesidades especiais terá un seguimento individual e un reforzo adaptado ás súas características.

O alumnado con altas capacidades terá una adaptación individualizada de acordo ao seu nivel de aprendizaxe.

12. PLAN LECTOR 2ª Lingua estranxeira portugués

Para facilitar a consecución dos obxectivos que a *Lei Orgánica de Educación* e a Comunidade Autónoma de Galicia sinalan, os centros educativos deberán elaborar e incluír nos seus proxectos educativos de centro proxectos lectores que integren todas as actuacións do centro destinadas ao fomento da lectura.

Na materia de portugués sempre dedicamos un tempo á lectura, dado que é unha parte importante da nosa materia. A través da lectura o alumnado practica a pronunciación, a boa entoación e a comprensión.

Dependendo dos cursos os textos de lectura son mais complexos ou máis sinxelos, tal e como se especificou en apartados anteriores (9).

En todo caso, en cada curso aplicaranse as competencias lectoras seguindo a Orde do DOG 13 de xullo de 2007.

Por outra parte, a Biblioteca do centro e as docentes responsables están pendentes de ampliar a oferta en portugués e contan coa nosa participación en todas as actividades dando visibilidade ao portugués como ao resto de oferta en linguas do centro.

Non obstante, o Plan Lector do Departamento de LGal desenvólvese noutro apartado e a el súmase tamén, na medida do posible, a materia de portugués 2ª Lingua estranxeira.

ANEXO V
LIBROS DE LECTURA

1º ESO

1º avaliación

Historia da lingua galega (Pepe Carreiro)

Bandeiras negras (Ana María Galego Gen)

2º avaliación

Cartas de inverno (A. Fernández Paz)

O neno canç (Francisco Castro / Fina Casalderrey)

3º avaliación

O achado do castro (M. Núñez Singala)

A fraga Milmañas (Carlos Amil/Manel Cráneo)

2º ESO

1º avaliación

A rateira (Agatha Christie)

Pel de lobo (Xosé Miranda)

2º avaliación

Recinto gris (Leticia Costas)

Engurras (Paco Roca)

3º avaliación

As lágrimas de Shiva (César Mallorquí)

O diario violeta de Carlota (Gema Lienas)

3º ESO

1º avaliación

Europa exprés (Andrea Maceiras)

Noite de voraces sombras (A. Fernández Paz)

2º avaliación

Aire negro (A. Fernández Paz)

Cabeza de Medusa (Marilar Aleixandre)

3º avaliación

O corazón de Xúpiter (Leticia Costas)

Non cantan os paxaros neste bosque (Carlos Negro)

4º ESO

1º avaliación

As ste mortes (Carlos Vila)

2º avaliación

Un de nós mente (Karen Mc Mannus)

3º avaliación

Made in Galiza (Sechu Sende)

1º de Bacharelato

1º avaliación

Ollos de auga ou A praia dos afogados (Domingo Villar)

2º avaliación

Flores de ferro (María Rey)

3º avaliación

Cemiterio de elefantes (Fran Alonso)

2º de Bacharelato

1º avaliación

Dos arquivos do trasno (Rafael Dieste)

Os vellos non deben de namorarse (Castelao)

2º avaliación

O crepúsculo e as formigas (Méndez Ferrín)

Adios María (Xohana Torres)

3º avaluación

Venenos (Xesús Pisón)

Vidas post-it (Iolanda Zúñiga)